श्रीमन् परमपूज्य ब्रह्मनिष्ठ महात्मा ऋषिरायजी रचित्

विविधविषय विभूषित्

नीति-बोधचिंतामणि.

प्रसिद्ध कर्त्ता

चि. भोळानाथ वि. ऋषिराज.

प्रथमावृत्ति-प्रत १०००

अमदावाद.

"धी युनाइटेड" प्रिन्टींग कंपनी प्रस.

विक्रम संवत् १९६२-सने १९०६.

न्योछावर रु. २-०-०

श्री:

प्रस्तावना.

छंद हरिगीत.

जयजय गजानन देव, शंकरपुत्र तूं समरथ्थ छे।
श्रीनीतिबोध चिंतामणी, आरंभवानो अर्थ छे ॥
गणनाथ तव करुणावडे, गुणवंत गूंथुं ग्रंथ आ।
परब्रह्मसूधी पहोचवानो, पांशरो छे पंथ आ ॥ १ ॥

सर्वे लोकोने उपयोगी नीतिबोधचिंतामणि नामे आ पुस्तक छे. नीतिशास्त्र जाण्या विना, व्यवहारनो निर्वाह चाले नहि. धर्म तथा अधर्मने ओळखी शकाय नहि, राजानो शो धर्म छे, प्रजानो शो धर्मछे,ए आदिकनुं यथार्थ हारद समजाय नहि. माटे व्यवहार मार्ग समजवानी सर्वने आवश्यक्ता छे. नीतिशास्त्र प्रमाणे धर्म पाळ्या विना, अंतःकर्ण निर्मळ थाय नहि. छतां भक्तिमां भळवा जाय छे, पण भक्तीनी भवाइ जेवुं बने छे. शुद्ध भक्ती आवड्या विना वैराग्यनी ओळखाण पडे नहि. वैराग्यनी प्राप्ती विना ज्ञानमां समजण पडे नहि,अने ज्ञान विना मोक्ष नथी (ऋतेज्ञानान्नमुक्तिः) माटे नीतिनुं ज्ञान थया पछी भक्ती आदिक गुणसंपादन करतां सुगम पडे छे. संसारमां रहीने मोक्षसंपादन करवा सारु, प्रथम नीति समजवी जोइये. कारण के प्रवर्त्तिमार्गनो सुधारो, नीतिवडेज छे. अने निवर्त्ति मार्गनो सुधारो भक्ती आदिक सद्गुणोथी छे. एवा हेतुथी आ पुस्तकमां, गुजराती भाषानी कवितामां, राग रागणी छंद कवित दोहा वगेरेथी, प्रवर्ति सुधारो तथा निर्वर्त्ति सुधारो दर्शाव्यो छे, पामर, विषयी,

मुमुक्षु, मुक्त, भणेल, वगर भणेल, संसारी, त्यागी, बाइ, भाइ, राजा, रांक, पंडित, सर्वेने आ पुस्तक उपयोगीछे तमाम कविता आ ग्रंथकारकनी रचेली छे. मात्र गाम वसोना रहीश हमारा परमभक्त अने महाभारतनुं मूळ संस्कृत उपरथी पद्यरुपे भाषांतर करनार भट्ट जगन्नाथ आशारामनां रचेलां बे चार कितनो मने योग्य लाग्याथी. आ ग्रंथमां म्हे दाखल कर्यां छे. रांदेरना इंग्रेजी स्कुल मास्तर छगनलाल कल्याणजी जेयो महाराजश्रीना परम आश्रीत छे तेमणे पण एक बे मोकलेलां किर्तनो मने योग्य लागवाथी ते पण आमां जोड्यां छे. छेवटना बे फरमामां मारा पुज्य वडिल बंधु अमीरामभाईनां विरचित् किर्तनोमां सद्गुरु प्रति शिश्यनी भक्तिनो विषय अगत्यनो होवाथी तेमनी प्रेरणाथी आमां दाखल कर्यों छे. गूढार्थ कवितानी खुलासावार टीका आपी छे. भगवानना २४ अवतारनी उपासना तथा ए अवतारोनुं प्रतिपादन छे. पंचदेवनी उपासना मोक्षदायक गणी छे. ब्राह्मण, साधु, गाय, गंगादिक तीर्थनुं प्रतिपादनछे. पापकर्म, तथा पाखंडनो निषेध जणाव्यो छे. सत्‌संगनो महिमा वर्णव्यो छे. विवाहादिक मंगळिक समये, देवजगामां, उच्छवमां, अमंगळसमये, सांमैयुं, वधामणुं, हरेक प्रसंगे, समयसूचक विषयोथी भरपूर पद वगेरे छे. श्रीमद्भागवत् तथा भगवद्गीतादिक सद्ग्रंथ, तथा विदुरनीति, वृद्धचाणाक्यादि नीतियोनो सत्‌संग जेने होय, तेने आ पुस्तक प्रीय थवा संभवछे. सद्ग्रंथनो आश्रयके, श्रवण जेने नहि होय, तेने तो आ पुस्तक आश्चर्य जेवुं लागे अथवा अप्रिय लागे एमां नवाइ नथी. सारी पेठें प्रस्तावना वांच्या पछी, आखुं पुस्तक तपास्या विना, खरुं के खोटुं मानवुं ए भुल भरेलुं छे. माटे फुरसदनी वखतें, एकवार अथथी इति सुधी वांचवुं जोइए. अथवा सांभळवुं जोइये.

पामर विषयी मुमुक्षु मुक्त ए चार प्रकारना मनुष्योना १६ भेद, आ ग्रंथकारें मान्या छे. पामरमां आसुरी अने दैवी बे जातीयो छे. आसुरीपामरने कोइ प्रकारे ज्ञान थाय नहि. दैवीपामर, सत्संगथी सुधरेछे. माटे ज्यां पामर शब्द आवे ते दैवी समजवो उपर लखेला ४ प्रकारना मनुष्यो, ग्रहस्थाश्रमियो, तथा त्यागियो पण छे.

पृथ्वीनी विकार मात्रा लोभ छे पृथ्वीमांथी थनार, सोना रुपा त्रांबा वगेरे धातुमात्र तथा पथ्थर वस्त्र वाहन खेत्र बाग बगीचा घर हुंडियो नोटो हीरा माणेक मोती वगेरेने, पोताथकुं मानवुं तथा कोई पासे थांपण तरीके रखाववुं तथा एवा पदार्थो वधारवानी तृष्णा एनुं नाम लोभछे. जळनी विकार मात्रा स्वादछे. जळमांथी उत्पन्न थनार, गळपण चोपड घी दूध दहि, गोळ खांड मेवा मिठाई मद्य मांस तिखुं तमतमुं खाटुं खारुं वगेरे खावामां प्रीती, एनुं नाम स्वादछे तेजनी विकार मात्रा स्नेह छे. टोपी, तुंबडी, मंदिर, मठ, चेला, विचित्र रंग, घर, पुत्र, स्त्री, कुटुंब वगेरेमां वासनानुं नाम स्नेहछे. वायुनी विकारमात्रा काम छे. कामनुं रुप स्पर्शमां समायछे.

स्त्री, नपुंसक, स्त्रीना वेशने धारी रहेलो पुरुष, नानुं बाळक बळध घोडा गाडी वगेरेनो प्रीतीपूर्वक अंग स्पर्श करवो एनुं नाम काम छे. आकाशनी विकार मात्रा मान छे. राजनुं, विद्यानुं, धननुं, रुपनुं, कुळनुं, आश्रमनुं, कोइ कळाकौशळतानुं, भेख लीधानुं, ए वगेरेनुं अभिमान ते मान छे.

ए प्रमाणे प्रथम लोभ, बीजो स्वाद, त्रीजो स्नेह, चोथो काम, पांचमो मान, ए पांचे दोषने भोगववामां, पाप पुन्य सवळुं अवळुं धर्म अधर्म पवित्र अपवित्र कांइ समझे नहि, अने धनसं-

पादन वगेरेमां, पांचे लोभादि विषय भोगववाने सावधान रहे, एज पामर छे, गमे ते जाती आश्रम होय, पण मनुष्य वर्गमां दैवी पामरनें कनीष्ट गणवो जोइये. रागी त्यागीशांत अने घोर, एवा चार भेद पामरनाछे. संसारमां रहिनें, लोभादिकपंच विषयने, विधि निषेधनुं उलंघन करीने भोगवे, एज रागी पामर छे. एवाज लक्षणे जुगत छतो, संसारी लोकोथी जुदी टोळीमां भळीने, प्रथमनो वेश बदलेछे, माटे त्यागी पामर छे. टाढ के तडकाने गांठे नहि, मान अपमान के कटाक्षमां समजे नहि, धनसंपादनमां सावधान होय, स्वादिष्ट पदार्थ मात्रनुं ग्रहण करे, पण पवित्र के अपवित्रमां त्याग भाग नही. लोभ तथा स्वाद स्नेहादिकना माटेज्ञ सहुथी हळीमळीने चाले ए शांत पामर छे. देखीतोज कंकाशियो, उटियानुं कुटियुं करे एवो होय ते घोर पामर छे, ते पारके हाथे मार खाते खाते अथवा निंदापात्र थैने मरेछे. ईति पामर लक्षण. पामरने अंगे मुख्य तमोगुण छे.

हवे विषयी जीवनां लक्षण एवां छे के, लोभादिक पंचविषयनें, शास्त्र मर्यादामां रहिने निर्दोषपणे भोगवे,व्याजबी रीतें लोभ राखे, अपवित्र वस्तुनो अहार करे नहि, अधर्मी माणस साथें स्नेह राखे नहि, परस्त्री साथें दुर्बुद्धि राखे नहि. गरीब उपर दया राखे, बरोबरीयाथी हळिमळि चाले, मोटा आगळ निर्मानपणुं राखे. चोरी, मिथ्याभाषण, मद्यमांसादिकनो त्याग. एवा लक्षणे जुक्त होय, असंतमां कांइक साधुपणुं माने, साधुमां कांइक दोष देखे, विषयमां भरपूर वासना छे, माटे विषयी जीवछे. मनुष्यजातीमां मध्यमवर्गनो विषयीनें जाणवो. एनां पण रागी त्यागी शांत अनें घोर एवां ४ नामछे. संसारमां न्यायसहित वासनावाळो छे, माटे रागी विषयी छे. ग्रहस्थ करतां जुदी

रीत्यनो वेश, कौपिनादिक छे. कारण के संसारीलोकोना जोवामां कुटुंबनो त्याग देखायछे, पण खानपान तथा धन संपादनमां कुशळ छे, माटेज त्यागी विषयी छे. त्यागी विषयीने रसास्वाद अने मान ए बे आवर्ण बळवान होय छे.

अंतरमां पांचे दोष पण बहिर द्दष्टीथी लघुता जणवे, कंकासथी कायर होय, माटे शांत विषयी छे. लोभ माटे क्लेश, तथा स्वाद माटे क्लेश, तथापी अधर्मथी अळगो रहे, पण क्लेश करे ने करावे, माटे घोर विषयी छे. विषयीने अंगे मुख्य रजोगुणछे.

हवे मुमुक्षुनां लक्षण कहिये छिये. लोभ, स्वाद, स्नेह, काम अने मान ए पंचविषयमांथी दिवसें दिवसें वासना ओछी थती जाय, हरिचर्चा तथा तपतीर्थ ध्यान स्मर्णमां विशेष रुचि वरते. संसारमां रहेतो थको पण उदास वृत्तिये रहे. सत्‌शास्त्र तथा सत्‌संगनो प्रसंग निरंतर गमे. संतने असंतने यथार्थ ओळखे. देहनिर्वाह जेटलोज धर्मसहित दंभ राखे. एमांथी पण परोपकार करतो जाय, स्वाद माटे भोजन नहि, पेटनुं भाडु आपवानोज स्वभाव. पोते निर्मानी छतां, बिजाने मान आपनार. ए आदिक रुडागुणे जुक्तछे, एनु नाम मुमुक्षु छे. एने अंगे प्रधानपणे सत्वगुण होयछे. उत्तम जातीनो मनुष्य मुमुक्षुने जाणवो. मुमुक्षु पण ४ प्रकारंना छे, रागी त्यागी शांत अने घोर संसारमां रहे छे माटे रागी मुमुक्षु छे. स्वाद अने माननी जरीक ओळखाण छे पण लोभ स्नेह अने काम निर्मूळ जेवाछे वैरागनां चिन्ह धारण कर्यां छे, माटे त्यागी मुमुक्षु छे. घणोज शांत स्वभाव छे तेने शांत मुमुक्षु जाणवो. सर्व प्राणीनो हितस्वी छतां, ध्यान भजनमां आवरण करनार साथे कांइक अनुचितपणुं, अने पोताना सरखा सद्‌गुणवान, बीजाने करवा माटे वचननी कटुकता छे, एने घोर मुमुक्षु जाणवो. मुमुक्षु उत्तम मनुष्य कहेवाय छे.

हवे मुक्तनां लक्षण कहेवाय छे. भगवत्गीताना तेरमा अध्यायमां अमानित्वादि २० लक्षण कह्यां छे, एथी मुक्तनी ओळखाण पडे छे. जनकराजाना जेवो गुणवान छे एज रागी मुक्त छे. शुकदेवजी सरखो होय एज त्यागी मुक्त छे. जडभरतना जेवा गुण होय, ए शांत मुक्त छे. दुर्वासा जेवो होय ए घोर मुक्त छे. लोभादिक पंचदोष मुक्तने होय नहि. माटे मुक्तना देह निर्वाह माटे एनु प्रारब्ध रक्षण करे छे. मनुष्यजातीमां मुक्त छे तेने अति ऊत्तम जाणवो. मुक्तने अंगे शुद्ध सत्व गुण छे. ए प्रमाणे ४ प्रकारना पामर, तथा ४ प्रकारना विषयी, तथा ४ प्रकारना मुमुक्षु, अने ४ प्रकारना मुक्त मळीने १६ वर्गना मनुष्यो कह्या. एनुं कारण ए छे जे, पामरने विषयी करवो. विषयीने मुमुक्षु करवो. मुमुक्षुनें मुक्त करवो. एवो गूढ रहस्य आ ग्रंथ कर्त्तानो छे. माटे पद के छंदने मथाळे १—२—३—४ एवा आंकडा मुक्या छे, ते एटला सारु के, १ आवे तो जाणवुं के पामरने विषयी थवानुं चिन्ह छे. २ आवे तो जाणवुं के विषयीने मुमुक्षु थवानुं चिन्ह छे. ३ आवे तो मुमुक्षुने मुक्त थवानुं चिन्ह छे. ४ आवे तो जाणवुं के मुक्तने विदेही मुक्त थवानुं चिन्ह छे. १-२-३-४ आवी रीत्यें आवे तो जाणवुं के मनुष्य मात्रने वांचवा सांभळवाथी फायदो छे. पामर माटे एकडो छे. विषयी माटे बगडो छे. मुमुक्षु माटे त्रगडो छे. मुक्त माटे चोगडो छे. आ प्रस्तावना कडकडाट वांची जवी नहि. धीरेधीरे एकांते बेशीने बारीक दृष्टीथी वांचवी अथवा सांभळवी, तो पोताना गुण दोष हस्तामळकनी पेठे देखाशे. एवी भलामण छे, ते सज्जनोये स्विकारवी जोइये. आ नीति बोध चिंतामणि सिवाय, गद्यमां ५ पुस्तक आ ग्रंथकर्त्तानां करेलां छे. गुरु गीतानां ४ प्रकर्ण तथा १ वीरवल्लभ. पण ए पुस्तको कुशाग्र बुद्धिवाळाना उपयोगनां छे. माटे ते कोइ अधिका-

रीओनो आग्रह जणाशे तो छपावी प्रसिद्ध थशे. घणा काळथी. आ पुस्तकनी प्रत्यो हमारी पासे नहीं होवाथी मुमुक्षु पुरुषो ए उपरा उपरी एटली तो मागणी करी छे के. आ पुस्तको छपावी प्रसिद्ध करवां महाराजजीने योग्य जणायां. जेथी तेओश्री ए छपावी बहार पाडवा मने प्रेरणा करवाथी. ते कार्य में मारा माथे लेई छपाववामां प्रुफो शोधवामां शोध करी छे किंतु मारे एक तरफ संस्कृत अभ्यास करवो अने आ कार्य पण करवुं. आवी व्यवसायथी आमां दृष्टी दोषथी. भूलो चुको शोधवामां रही गई होय तो ते सज्जन महाशयो ए सुधारी वांचवुं. तेवी मारी वांचक वृंद प्रति भलामण छे, नीतिबोध-विलासनी वांचनारनें, तथा सांभळनारने अंतःकरणनी पवित्रतारुपी लाभ थाओ. ॥ तथा परमात्मानी भक्ति प्राप्त थाओ तथास्तु. ॥

लें० रु० म० आज्ञाथी चि० भोळानाथ.

अनुक्रमणिका.

॥ धर्म विषे. ॥

॥ उपासना विषे. ॥

॥ ज्ञान विषे. ॥

भक्ति विषे.

कृष्ण लिला विषे.

शांति विषे.

अमीधरप्रसाद कृत.

पदसंख्या. पृष्ठ.

नुतन कीर्तन.

॥ जुदाजुदा हरिजनोनी कविता. ॥

॥ जगन्नाथ. ॥

छगनलाल.

श्रीः

श्रीगणेशायनमः

मंगलपद.

प्रथम गणेश पुज्या हवें पूजुं, मंगळकारि मोरारी कमळापति केशव ॥ १ ॥ कमळ ध्वजादिक चरणकमळमां, चिन्ह सोळे सुखकारी कमळापति केशव ॥ मंगळ०॥ २ ॥ कोमळ पदतळ कमळसरीखां, पद्मा शक्ति पुजारी कमळा०मंगळ०॥ ३ ॥ अष्ट सिद्धी करजोडिने उभी, जयजय शब्द उचारी कमळा०मंगळ० ॥ ४ ॥ नखथी शिखासुधि नाथ निरखतां, कोटिक कंदर्प वारी कमळा०मंगळ०॥ ५ ॥ चंदन पुष्प नें श्रीफळ चोखा, लेइनें पुज्या गिरधारी कमळा०मंगळ० ॥ ६ ॥ राजीवलोचननी ऋषिराजें, आरति आज उतारी कमळा ० मंगळ ० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ राजनीति ॥

श्रीवनराज चावडानें कोई विद्वाने राजनीति भणावी छे. आ राजनीतिनो गुजराती भाषानी कवितामां प्रथम जन्म छे. ॥

२-३दोहा प्रथम वंदुं गुरुदेवनें, पछी विदुरपदकंज ॥ वळती भृगुनें वीनवुं, पामुं ज्ञानना गंज. ॥ १ ॥ नीति विना नरनाथनूं, रहे न अविचळ राज ॥ माटे भण्य मंडाणमां, राजनीति वनराज. २ ॥ छपय ॥

नीति राजनूं मूळ, मूळ मुक्तीनूं नीती. ॥ नीति प्रजानी मात, घात करनार अनीती. ॥ नीति धर्मनी धूर, दूर जनसंकट कारण. ॥ नीति वेदनो भेद, खेद मनतणो निवारण. ॥ १खट २चार ३अढारनुं तत्व छे, जगतमांहि सोधी जुओ. ॥ वळती खट अढार उछर्यां, नीतीपंथ प्रथम हुओ. ॥३॥

शिखरविना शिवधाम, धाम दीपकविण

१, शास्त्र. २ वेद. ३ पुराण.

जेवूं. ॥ पाघविना पोशाग, नाकविण वदनज तेवूं. ॥ तानविना ज्यम गान, मानविण भोजन करवूं. ॥ ज्ञानविना गुरुदेव, गिताविण ज्ञान उचरवूं. ॥ नीती नवजाणे नरपती, कदापि देशपती हुओ. ॥ ए नव शोभा पामे नहि, जगतमांहि शोधी जुओ. ॥ ४ ॥ वैष्णव न धरे दया, नहीं वैष्णव ए वादी. ॥ न लहे द्विज गायत्रि, नहि द्विज अद्विज अनादी. ॥ पिंगळ न लहे कवी, कवी नहि [1]खवीज एतो. ज्योगी ज्योग न लहे, ज्योगि नहि भोगी तेतो. ॥ कदि ग्रंथ पंथ खोळया घणा, पण नीती जो नव लहे. ॥ तो पंडित पण खंडित खरो, गुण ल्ये के अवगुण ग्रहे. ॥ ५ ॥

दोहा. अंग सात अवनीशनां, नृपसुत सुण कहुं नाम. ॥ पृथक्पृथक् पछि अंगनूं, निरुपण करिश तमाम. ॥ ६ ॥

---

१ भूत.

सोरठो.

राजा राणि कुमार, प्रधान अंग प्रमाणि-
ये. ॥ शूरपटावत सार, कवी प्रजा जगजा-
णिये. ॥ ७ ॥

राजा अंग. ॥ छंद मनहर. ॥

१-२ माळाकार भूपाळनि एक रीत्य सुण
बाळ,माळाकार कापी नांखि व्रख फरि वावे
छे.॥भूपाळ कपाळनो भरुंसो ततकाळ तजि,
देशखाळनारनें संभाळिने खपावे छे.॥माळी
जेम छोटुं व्रख मोटुं करे श्रम करि, अति
मोटुं देखे तेने छोटुंशुं बनावे छे. ॥ भूपाळ
छोटापणुं मोटापणुं प्रजानुं जोई, माळिपेठें
पाळिं टाळि प्रजाने ठरावे छे. ॥ ८ ॥ माळि
जेम कांटाळि कांटाळि झाडि टाळिटाळि,
संभाळि संभाळि सारां व्रखने सुधारे छे. ॥
चोरनें चंडाळनें जुठाळनें ठगाळ, नास्ति-
काळने भूपाळ तत्काळ देखि मारे छे.। तरुजो
सुकाय माळिनो उपाय पाणि पाय, जाणि-

नें न पाणिपाय तो कमाणि हारे छे.। प्रजा जो पिडाय तो उपाय सोधे राय, नें उपाय जो न थाय तो ए राज्य परवारे छे. ॥९॥ माळि व्रख पाळिपाळि रुपाळि रुपाळि डाळि, फळ फुलवाळि भाळिभाळि राजि थाय छे.॥ बाग तो अथाग ठिकठाक जाणे फाग फुल्यो, एवो राग राखे तारें कुटंब पोखाय छे.॥ तेमज नरेश बेश देशने हमेश देखि, विशेश विशेष वसुधेश हरखाय छे.॥ जेमजेम सारि प्रजा वृद्धि पामे हेमखेम, तेमतेम भूपतिना भंडार भराय छे.॥१०॥ अप्रधान होय तोय थाय छे प्रधान जो, प्रधानपणुं अप्रधान करी जाणे उरथी॥ अप्रधान थायछे प्रधान होय तोय पण, अप्रधानपणुं जो प्रधानपणूं दूरथी. अप्रधानने प्रधान प्रधाननें अप्रधान, करे तो अज्ञाननो निधान नृप कुरथी.॥ कुधान सुधाननुं विधान जेम न जाणे तो, ए कंदोई

१ खुवे छे.

धान सुद्धां घर खुवे पूरथी. ॥ ११ ॥

॥ छपय. ॥

॥ वशीकरणविद्या. ॥

नीशकपटथी मित्र, शत्रु वश्य चारे उपाये. ॥ पंडित जन सन्मान, वजिर अधिकार उपाये. ॥ समशेरें वश्य चोर, प्रार्थना वश गुरु देवा. ॥ नेत्रनेहथी नार्य, मातपीता वश्य सेवा. उमराव अशल अधिकार वश, शीळथकी संसार छे. ॥ दिलमांहि धरो वशिकरण दश, तो गादीअधिकार छे. ॥ १२ ॥

॥ पूर्व जन्मना पापथी नुकशान. ॥

नरपति पामे नाश, मंत्रि जो दुष्टज मळियो. ॥ ज्योगी ज्योगविनाश, भामनीशुं जो भळियो. ॥ आवे कुळनो अंत, पुत्र जो प्रगटे पापी. ॥ तुटे हेत तत्काळ, विदेशो वसे मेळापी. ॥ बुद्धि नासे अणउद्यमे, व्यसनें धननो नाश छे. ॥ ए खट वानानो खलकयां, पूर्व पापथी पाश छे. ॥ १३ ॥

गरीब मूर्खनें तो. १ धुतारो पण ठगी शके. ॥ अने राजा लोकोने ठगवा सारु तो घणा ठगोनी टोळी होय छे, माटे बहु सावचेत रहेवुं जोईये ॥

१–२–३ बगलो वदे न बोल, ध्यानधारे दृग-मींची ॥ जुवे न आडुं जरा, नजर जळमध्ये नींची. ॥ चसके नहि पग चांच, पांख पण जरा नहाले. ॥ चुके न एके चोट्य, झडपलेइ मछी झाले. ॥ त्यम ढ्रंगि फरे धनधूतवा, कइ वळि छळवा सुंदरी. ॥ सोवार तपास कर्या विना, रीझवुं नहि नृपने जरी. ॥ १४ ॥

॥ राज्य करवा लायक. ॥

कोट खजीना देश, खरच सेनानें उपज. ॥ खट वानांनी खबर, लहे नहिजो कदि भूपज. ॥ तो परहाथे राज, जशेके बेठूं जावा. ॥ चांदा सूरज साख्य, नक्कि अभराम नदावा ॥ माटेज खबर जे खटतणी, लेवामां हुंशियारछे. ॥ सोवार कहूंछुं तेहने, राजतणो अधिकारछे. ॥ १५ ॥

॥ शिखामण ॥

परख्या विना प्रधान, अधिक अधिकार न दीजे.॥ वळि अंतरनी वात, एकदम एशुं न कीजे.॥ आदमि आबरुदार, अर्पवा वजीर आगे.॥ लघु पेटना लोक, सुंपतां लंछन लागे.॥ नहितो जिव खोशे नरपती, के बिलकुल हक बूडशे.॥ के जीव राज्य जिंदगानि त्रण, ओच्यंतानां ऊडशे. ॥ १६ ॥

॥ विभाग. ॥

उपजतणा खट अंश, कह्या छे नृपने करवा. ॥ विगतवार खट भाग, विवेकथकी वावरवा.॥ एक भाग पुण्यार्थ, एक भंडारे भरवो.॥ एक भाग अवनीश, कुटंबनो निभाव करवो.॥ सेना गज घोडा सेवको, त्रण भागे तृप्ती करे.॥ इक्ष्वाकु मनु एम उचर्या, ते नृपती निश्चे तरे. ॥ १७ ॥

॥ ठपको. ॥

उपज खरचनो मेळ, गाम के देश गणावो.॥

प्रजा सुखी के दुखी, शत्रु वळि मित्र जणावो.॥ प्रसंन थइ परहर्यां, केटला पुरुषतणां दुख.॥ कोप उपजतां कर्यां, केटलातणां भस्म सुख.॥ झट आप्य उत्तर खट प्रश्ननो, जो शिर खणवा कर धरे.॥ तो पेश्य खुणे लेइ खाटलो, अळगी कर्य गादी अरे.॥१८॥

पटावंतनी जरुर.

पींछ विना ज्यम मोर, डाळविण झाडज जेवुं.॥ हिन आंगळ ज्यम हस्त, हस्त पगविण तन तेवुं.॥ उडगण विण ज्यम उडुप, कथा श्रोताविण झगडो.॥ देवळविण ज्यम देव, देवविण स्वर्गज वगडो.॥ रणशूरवीर लज्या रखण, धीरवीर विद्याधरण.॥ नहि पटावंत नृपपासतो, ओगणीसमी नृप वरण.॥ १९ ॥ छंद दुमिला.

परस्पर आधार ॥ ॥ वननुं बळ वाघतणा मनमां, वनने बळ वाघतणूं वरते.॥सुरभीबळ रक्षकना मनमां, बळ रक्षकनुं सुरभी

चरते. ॥ पृथिपाळतणूं बळ जाणि पटावत, राजी रहे हरते फरते. ॥ पृथिपाळ सुखीज पजावतथी, त्रण जोड्य विनाज फरे डरते. ॥ २० ॥

॥ अधर्मीओथी अळगा रहेवुं. ॥

अभिमानि मलीन व्रथा वदनार, त्रणे थकि दूर रह्ये तरिये. ॥ व्यसनी विभिचारिय घातकि पातकि, चारनी संगत्यथी डरिये. ॥ नर क्रूर न बंध कशो वचने, वळि आळसु जाणय त्रणे अरि ए. ॥ ठग चोरनुं मूख न जोवुं कदी पण, साक्षि मळेथि सजा करिये. ॥ २१ ॥

॥ अनीतिमां नुकसान छे. ॥

गजराज अवाज करे कपरा, पण ते गजराज टळेज टळे. ॥ सुखसाज जहाज समान दिसे पण, ए सुखसाज चळेज चळे. ॥ धनकोश भर्या जळ ज्योग सुधी, पण ए धनकोश बळेज बळे. ॥ तजि नीति अनीति उपासनमां, नरनाथतणूं दिल जेदि भळे. ॥ २२ ॥

॥ मिथ्या आशा. ॥

सुख सेवक संपति चोर चहे, किरतीतणी कंजुस यारि करे.॥रसभोगि अरोग अखंड चहे,प्रभु आश वळी विभिचारि करे.॥व्यसनी धन निर्धन भोग चहे, वळि मानगुमान भिखारि करे.॥ज्यम नीति विना नृप राज्य करे, उलटी दरबारनि रख्वारि करे.॥२३॥

॥दोहा.॥ अधिपति चार उपायनें, समजे एज सुजाण.॥प्रथम साम पछि दाम छे, भेद दंड कुळभाण.॥ २४ ॥ अग्नी भय. ॥ प्रजापिडाथी परजळ्यो, अणधार्यो अंगार.॥ राख करी द्ये राज्यनी, जरा न लागे वार. ॥ २५ ॥ ६ गुणवान राजा. ॥ सज्जनरक्षण भोगसुख, हुकम कीर्त्ति नें दान.॥ब्राह्मणपालण खट गुणे, जुक्त भूप भगवान. ॥ २६ ॥

वांक. ॥ रांके मणि अजगळ धर्यो, चिंतामणी न रांक.॥पंडित पामे मान नहि, वसूधेशनो वांक . ॥ २७ ॥ जा-

णवा ज्योग.॥ दान धर्म धीरज दया, सत्कीर्त्ती सद्ग्रंथ,प्रठण श्रवण ए पुरुषने,सात स्वर्गना पंथ.॥२८॥ विवेक. नाणुं मेळवे न्यायथी,अखुट भरे भंडार. विवेक राखी वावरे, भूमितणो भरथार. ॥ २९ ॥

परीक्षा. ॥ हेम हुतासन पारखूं, शूरतणूं संग्राम.॥ शत्रु मित्र संकट समे, नहि तो तुल्य तमाम. ॥ ३० ॥ कर्मनाभागिया.॥ चार करमना भागिया, सरखा आ संसार.॥ कर्त्ता प्रेरक हरखधर, मददगार ए चार.॥३१॥ ॥स्वर्ग ढुकडुं छे.॥ हिंसा चोरी असत्यता, सुरनिंदा परनार्य.॥ पांच तजीयें पापतो, स्वर्ग समीपज धार्य.॥३२॥

जीवता मरेला अनें मरेला जीवता. ॥

मुवा सरीखा मानवा, कृपणपणे फरनार.॥ मुवा न जगमां मानवा, अमर नाम करनार.॥३३॥ ॥नींचुं काम न करो.॥

सो लांघण थै सिंहने, तोपण घास न खा-

य.॥ उत्तम नर नीचे पदें, मरण लगी नव जाय.॥ ३४॥ अवस्थानुं नियम कांई नथी.॥ • गजकुंभस्थळ ऊपरे, बेसे केसरि बाळ.॥ प्रतापिने वयवर्षनी, गरज कशी भूपाळ.॥ ३५॥ सदगुणनुं मूळ. २. रूप पुज्य पंडितपणूं, आबरु उंचूं कूळ.॥ जोतां सोधी जगतमां, द्रव्य पांचनुं मूळ. ॥ ३६ ॥

नोकरने शिक्षा. सेवक सम्रधि पामतां, कीधूं धरे न कान, जळो रीत्यने जो लहे, रहे सुखी राज्यान्.॥३७॥ रिक्ताँनें* पायुं रुधिर, नहिजो फरी निचोइ, फरी रोगने फेडवा, काम न आवे कोइ. ॥ ३८॥ नीतिवाननां लक्षणो.॥ उपज खरच सज्जन अरी, सेन गाम के देश.॥ साते दिनदिन सांभरे, तो नितिवंत नरेश.॥३९॥ ३.पश्चिम प्रगटे दिनपती, चळे मेरु मंडाण.॥ पण नृप वचन फरे नहि, तो परमेश प्रमाण.॥ ४०॥

---

*जळोनें.

परचूरण नीति.

२--प्रजा अजानें पाळतां, मळे तृप्ति बहु मास.॥ हणतां तृप्ती एक छे, अफळ पछीथी आश. ॥ ४१ ॥ मोर पिंछे रळियामणो, शोभा धरे सदाय.॥ प्रजावडे पृथ्वीपती, प्रजा विना लजवाय. ॥ ४२ ॥ जाती अवस्था ने गुंनो, त्रणनो प्रथम तपास. ॥ कर्या पछी इनसाफ कर्य, तो राजी अविनाश. ॥ ४३ ॥ कामी चोर द्वेशी अने, सहाय विना लडनार. ॥ जण चारे आ जगतमां, दुख दरिये पडनार. ॥४४॥ पूर विना सघळी प्रजा, पुन्य करे के पाप.॥ दोष अदोष दशांश फळ, अधिपति पामे आप.॥ ४५ ॥ रहियत राजनगरतणी, करे करम शुभ क्रूर. ॥ पामे नृप षष्टांश फळ, वदता गया विदूर. ॥ ४६ ॥ बीडि करे नित एक नर, पाणी पण ए पाय. ॥ बीजो नितनित बदलतां, जिवनूं जोखम थाय. ॥ ४७ ॥

दिवानमां दुर्गुणो. ॥ गाफल निर्दय आळसू, दीर्घसुत्रि अभिमानि,॥ दया दान तप त्रण अधिक, आठ दिवानथि हानि. ॥ ४८ ॥ चारे दोष शत्रु जेवा छे. आळस अतिशे उचरवूं, अमर्जाद संतोष[1] ॥ चार शत्रुसम भूपने, देशबुडावण दोष. ॥ ४९ ॥ चाकरना दुर्गण. ॥ तस्कर रोगी आळसू, प्रतिउत्तर पठनार. ॥ तजवा लायक तरत छे, चाकर जगमां चार.।५०।

मित्रमां दोष. ॥ व्यसनी कपटी स्वारथी, व्रथा वचन वदनार. ॥ मित्राचार न चारथी, एज सुखी संसार. ॥ ५१ ॥ अत्यंत गुप्त वातनें प्रकाश न करो. । मित्र साथ पण कोइ दिन, प्रकाशिये नहि गोप.। पडदो खोले पलकमां, करे मित्र जो कोप. ॥ ५२ ॥ भविष्यकाळे ईश्वराधीन कामने आगळथी न कहो. कर्त्तव्यता

---

१ राज्यनी वृद्धिमां.

बीजाकने, कहेतां कथली जाय. ॥ आगळथी न उचारिये, समजी एम सदाय. ॥५३॥

मर्यादातो मोटा पुरुषज राखे छे.

३ मर्यादा महाप्रलयमां, लोप करे नदिनाथ. ॥ महत पुरुष माजातणो, तोपण तजे न साथ. ॥ ५४ ॥ गुप्तकर्म. ॥ भोजन भाविविचार वळि, ग्रहदुख मैथुन धर्म[१]. ॥ पांच न के दि प्रकाशवां, गुप्त राखवां कर्म. ॥ ५५ प्रजा नहि गांठे. २- क्रोध प्रसंता भूपनां, जो कदि निष्फळ जाय. ॥ प्रजा न गांठे तेहने, ज्यम विंडळ वनिताय. ॥ ५६ ॥ थोडुं तजतां वधारे रहे तो थोडुं तजो. ॥ कुळ अर्थे नर एकनें, गाम काज कुळ ताज. ॥ गाम देशहित त्यागिये, प्राण काज जगराज ॥ ५७ ॥ प्रथम विचारीनें पछी बोलो. ॥ प्रथम विचार कर्याविना, बोले भूपति बोल. ॥ बोल पडे कदि

---

१ दान, पुण्य.

बदलवो, तो पछि शो रहे तोल. ॥ ५८ ॥

मुख्यधर्म. ॥ मुख्यधर्म महिनाथना, असंतोष ने न्याय. दान प्रजापालणपणूं, पांचमिशस्त्र विद्याय. ॥ ५९ ॥ गुप्ततपास. ॥

कोक दिवस रात्री समे, मर्मभर्यो भूमी-श. ॥ पुरचरचा जोवा फरे, अगमरूप लेइ ईश. ॥ ६० ॥ विघोटी अथवा वजे. ॥

पृथ्वीनी पेंदाशथी, भूपति छट्ठो भाग. ॥ लेछे त्यांलगि लागशे, दोषतणो नहि डाघ. ॥ ६१ ॥ छप्पय. २-३. नित्यनीक्रियां.

चारघडी पाछली, झडप लेइ भूपति जागे. ॥ धरणीधरनुं ध्यान, एक घडि करवा लागे. ॥ शरिरक्रिया करिस्नान, पछी देवार्चन करवूं. ॥ गदगद कंठे स्तवन, यथामति पछी उचरवुं. ॥ जगदीशपास पछि ज्याचवुं, अळगी कर्य दुखदा +अजा. ॥ सुत विद्या धन सुख संपथी, सुजतणि पूर-

---

+ अविद्या.

ण कर्य प्रजा. ॥ ६२ ॥ यथाशक्ति पछि दान, पछीथी चाह पियेते. ॥ के पय साकर आदि, देहनें पुष्टि दिये ते. पछि ताजे तोरंग, बेशि पुरबहार बगीचे. ॥ के वन उपवन बाग, जहां मनव्रत्ति पतीजे. ॥ जै आवे जनपति झडपथी, अश्व जेम हांफे अती. ॥ बे चार साथ अस्वार ले, नके एकलो महिपती ६३ ॥ राजमहेलमां राय, आवि बेसे एकांते. ॥ अरजदारनि अरज, खानगी सुणे निरांते. ॥ अथवा पटल प्रधान, साथ कंइ सलाह धारे. ॥ वळती भोजनकाज, पवित्र थै भूप पधारे. ॥ अढि भाग अंन एकभाग घृत, जमण करे जो जनपती. ॥ मध्ये जळपान रुचीसहित, रोग न व्यापि शके रती. ॥ ६४ ॥ पथ्य. ॥

खंडन मरदखटाश, मिठाश विखंडन मादा. ॥ जाणी अहेवूं जरूर. जमे नाहि अति साहजादा. ॥ पान पुंगिथी करे, वदन अर-

विंद अदूषण.॥शस्त्र वस्त्र पछि धरे, अंग ओ-
पित आभूषण.॥मर्यादसहित जे महिपती,
सभामध्य राजे सदा.॥नोकर सहु आवे नि-
यमसर, तेडुं न करवूं पडे कदा.॥ ६५॥सहु
सहुने अधिकार, वखतसर बेठा आवी.॥न-
जर करे नरनाथ, वळी द्ये काम बतावी. ॥
अरजदारनी अरज, सांभळे तरत थई स-
ज.॥अदल करे इनसाफ, काम ऊकेले एक-
ज ॥ एकनो खुलासो आवतां, काम शरू
बीजू करे.॥ ज्यम ग्रास भरे घटमांहि जो,
प्रथम ग्रास घटउतरे. ॥ ६६ ॥ २ कोइदि-
न नौतम ख्याल, राग रागणी रसाळी. ॥
जोवा सुणवा थाय, व्रत्ति जो अंतरवाळी.॥
तो ठरावीव ठीक, इलायादि बेठक एवी. ॥
पण कचेरिमां पलक, थवा नहि गरबड दे-
वी. ॥ सांजें कचेरि बरखास थै, सहुसहुने
ठामें ठरे,॥ पछि भूपति दरशन देवनां, क-
रवा प्रीत्यें परवरे. ॥ ६७॥

देवदर्शनथी दोष टळे छे. ॥

२-३. अनृतथी आयुष, कोश जाणो काशदथी.॥परनिंदाथी पुण्य, चंद्रकळ वदि प्रतिपदथी.॥चिंताथी चतुराइ, वडाई वखाण मुखथी.॥ भोजनथी उद्यम भूख, दुख मनगमता सुखथी.॥चावडाचारित्राथि जडमती, दोष देवना दरशथी.॥ ए दशवानां दशथी घटे, कवी सकळ कहे छे कथी. ॥ ६८ ॥

२. रात्रिभोजन. ॥ दरशनकरी दरबार, जाय निजभुवन जशाळो. ॥ वळती वाळू करे, अधिक घृतनो करि टाळो. ॥ वाळूमां बळवान, चीथकी पय गुणकारी ॥ कामपुष्टि करनार, कांतिवर्धन रुजहारी. ॥ मुखवास लेइ पछि महिपती, इतीहासकेरी कथा. ॥ अध्याय एक अंतर दइ, श्रवण करे नृप सर्वथा. ॥ ६९ ॥

गोष्टी. ॥ मित्र मंत्रिशुं मंत्र, गोष्टि अथवा गुणकारी. ॥ करिनें करे विदाय;

सर्वनें योग्य उचारी. ॥ जनपति सुखस-
ज्याय, पछीथी आप पधारे. ॥ वर्जयेत् स-
र्वत्र, अती ए शब्दविचारे. ॥ दिनदिन प्रति
क्रिया नरेशनी, संक्षेपें वर्णन करी. ॥ पृथि-
पाळअंग पूरण थयूं, सुण वनराज श्रवण-
धरी ॥ ७० ॥ शिखर भांख्या छंद, अधि-
पना अंगउजाळण. ॥ करि विचार जो करे,
पाठ दहाडी पृथिपालण. ॥ रहे अवीचळ रा-
ज, काज पण जाणे करतां. ॥ पामे चार*
पदार्थ, नडे नहि संकट नरतां. ॥ अवनी-
शअंग जो अन्य सुणे, के वांचे सुविचार-
थी, वहेवार विवेक हृदवसे, सरस बने सं-
सारथी. ॥ ७१ ॥ राजअंग संपूर्ण.

राजाना धर्ममां केटलीक बाबत, ग्र-
हस्थ लोकोना उपयोगनी छे.

अथ राणी धर्म. ॥

छपय. ॥ २-३. राणिधर्म वनराज, कहूं

*धर्म, अर्थ, काम, मोक्ष.

सांभळ सुविचारी. ॥ शीळवरतमां सदा, कुशळ वरते नृपनारी; ॥ पुत्रप्रमाणे प्रजा, धरणिपतिपतनी धारे; ॥ लवलव करे न लेश, विचारी वेण उचारे; ॥ कुळमर्यादा अळगी कदा, करे नहीं नृपकामनी; ॥ परपुरुषसाथ, कारण पखे,[1] भाषण करे न भामनी. ॥ १ ॥ सेवकियो गुण शुद्ध, राणि सेवामां राखे; ॥ भणतर गणतर स्वाद, प्रमाद तजी नित्य चाखे; ॥ राजनीतिनी रीत्य, जरीजर जरूर जाणे; ॥ पोतातणां वखाण, कदी मुखथी न वखाणे; ॥ करतारतुल्य भरथारनें समजी करे जो सेवना, तो रंचमात्र ए राणिथी दूर नथी गुण देवना. ॥ २ ॥

पतिव्रता धर्म; ॥

तप तीरथ व्रत ज्योग, अती साधन आराधन; ॥ पूजन पाठ पवित्र, नित्य राखे निर्मळ मन; ॥ दान पुण्य वळि दया,

१ विना.

अचळ भक्ती एकाशी, ॥ सत्य बचन संतोष, जगतथी अधिक उदासी,॥ पंचाणुं गुणतणुं पुन्य ए, पामे प्रमदा पलकमां, पतिव्रता धर्म जे पास छे, खडगधार जो खलकमां. ॥ ३ ॥

विधवा धर्म. ॥

दैव ज्योगथी देह, पडे कदि नीजपतीनो, तो विधवा धरि वेश, तजे मत आपमतीनो, ॥ पुत्र जेठ के दियर, गादिनो जे अधिकारी, ॥ एनी आज्ञाधीन, राणि वरते सुविचारी, ॥ अथवा प्रधान के व्रध पटल, के गुरुनी आज्ञा ग्रहे, ॥ पण स्वतंत्रताथी सुंदरी, संकट शिर झाजां सहे, ॥ ४ ॥ मातपितानी सेव, करे ते पुत्र प्रमाणो, ॥ सुख संकटमां भाग, करे ते मित्र वखाणो, ॥ आपे सद्‌उपदेश, बेश गुरु एज जगतमां, ॥ रोग मटाडे एज, वैद विद्वज्जनमतमां, ॥ सुततुल्य प्रजा पाळे सदा, एज भाखवो भूपति-

वरते भूपतिना वचनमां, एज राणि शाणी सती. ॥

शीळव्रत एज शणगार छे. ॥

कथाथि शोभे कान, नहीं कुंडळथी तेवा, ॥ कंकणथी कर नहीं, दानथी शोभे जेवा, ॥ मांने तृप्ती मळे, नहीं एवी भोजनथी, ॥ ज्ञानवडे सद्गती, नहीं एवी दरशनथी, ॥ एक शीळवरत आभूषणे, शोभे जगमां सुंदरी, ॥ एवी अमुल्य आभूषणो, शोभावी नशके जरी. ॥ ६ ॥

स्वर्गने अनें पतिव्रतानें थोडुं छेटुं छे.

पाळे जो पतिवचन, स्वर्ग छेटे एक ज्योजन, ॥ *गव्युति छेटूं गणो, स्वामि ससराने सेवन. ॥ स्वामि ससरो सासु, वेण त्रणनां न उथापे, ॥ अंतर गाउज एक, स्वर्गनुं वेदज मापे, ॥ जो कुटंब सकळमां स्नेहथी, तत्पर थै वरते त्रिया, ॥ तो सात हाथ

* २ गाउ.

छेटे स्वरग, स्वायंभू कहेता गया ; ॥ ७ ॥

लंछन ; ॥ उजळे वस्त्रें अल्प, दाग पण दीसे मोटो. ॥ जरी आबरू जतां, साहने सोमण टोटो. ॥ अपकीर्त्ती थै अल्प, तोय दातानें दूणप. ॥ अल्प वचन अवनीश, बदलतां आखी उणप. ॥ कुळउभयशुद्धनी कामनी, लंछन लगीर जो लहे. ॥ तो झंडी वागे देशमां,कुतरी सरखी सहु कहे ॥ ८ ॥ लोभें मन ललचाय, पछी कर्य पाप गमेतो. ॥ सत्यतणी जो टेक, थयूं शूं देहदमेतो. ॥ नीर्मळ मन अहनीश, पीशके पहोच गयाजी. ॥ धणिधणियाणी राजी, तहां शूं करशे काजी. ॥ सद्विद्यासंपादन थतां, धन संकट हरनारशूं ॥ ललनानें लंछन लागियूं, पछी म्हात करनार शूं. ॥ ९ ॥

बाकी रहेलो सधवा धर्म. ॥

लूलो अंध अपंग, पेड पुरुषारथ पाखी. ॥ बहेरो के बोबडो, अकल पण नमळे

आखी. ॥ लक्षणहीन ललाट, लख्यो स्वामी सृष्टाये. ॥ तो पण ईश्वर तुल्य, पूजतां नव पष्ठाये. ॥ ए राणी मानवि रूप छे, पण नव मानवि मानवी. ॥ पृथ्वीमां जळपरवाह पण, जेम नदी नहि जान्हवी. ॥ १० ॥ सती पण शंखणी जेवी. ॥ स्वामी तणो स्वभाव, वरती लेवो विनताये. ॥ पियुषवचनथी पेउ, थाय छे वश दिनताये. ॥ अधिपतिने अनुकूळ, राणिजोस्वभाव राखे. ॥ कटुक वचन नव कदि, तेहने भूपति भाखे. ॥ धिक डापण रूप नें. जीभ दृग, प्रसन्न नव राख्यो पती, ॥ परपुरुष वदन पेख्युं न पण, शंखणी सरखी ते सती. ॥ ११ ॥ निजतावे जे नाणुं, देश के गाम के दासी. ॥ एनो अदल तपास, करे ओझलपटवासी. ॥ भूपअंगमां भण्यां, वजिरआदिक जे लक्षण. ते प्रमाण करि तोल, वजिरआदीक विचक्षण. ॥ राखे नितिवंति राणि जो, तो भंडार सहित तरे, ॥ राजा

रीझे रहियत सहित, करता पण करुणा करे. ॥ १२ ॥

दोहा. ॥ रांधनारी हाजर रहे, दश-विश डाही दास. ॥तोपण पाक क्रिया शिखे, अधिक करी अभ्यास ॥ १३॥ नीचवचनथी नीचने, बोलाव्ये नहि बाध.॥पण वाणी उत्तम नहि, एज अल्प अपराध.॥१४॥

वंशमांहि विख्यात थै, शोभेजे शणगार.॥एज धारवा अंगमां, पण नव विरुध विचार.॥ १५॥ संप राखवो शोक्यथी, शोक्यपुत्रशुं स्नेह॥राखे जगमां राणि जो, तो पामे जश तेह. ॥ १६ ॥अल्प अहार हसवूं अलप, अलप उंघ वळि बोल॥चार अलपथी चोगणो, तरुणी पामे तोल.॥ १७॥स्वामिवचन स्वपना विशे, ललना करे न लोप॥ तो कदि एना उपरे, करता न करे कोप.॥१८। लेशवचननें लोपतां, सीताजी संताप॥ पाम्यां जग प्रख्यात छे, ए रित्य समजे आप.

॥ १९ ॥ ४ चोखा दारू. ॥ विद्या धन कुळ राजमद, चोखा दारू चार ॥ केफ जीरवे तेहनें, धन्यधन्य वार हजार. ॥ २० ॥ पुन्य अदब दातापणूं, वाणीमांहि मिठाश ॥ चतुरा चारे गुणवडे, पामे कीर्त्तिप्रकाश. ।२१।

फळश्रुति ॥ बाविश छंदे बोल, कथ्या राणी अंग केरा. ॥ पठे राणि करि प्रीत्य, मटे भवसागर फेरा. ॥ राणि धर्मनी रीत्य, जेह सुणशे ते जाणे. ॥ गांडाने गम नहीं, विवेकी वांचि वखाणे. ॥ एक राजअंग अने राणिनुं, रुडां अंग बे कहि रह्यो ॥ वनराज सुण्य अध्याय आ, संपूरण दशमो थयो ॥ २२ ॥

आ राणिधर्ममां केटलीक बाबतें, गरिब तथा ग्रहस्थ सर्वे बाइयोना धर्मनो समावेश छे. एम जाणवुं ॥

अथ राजकुमार अंग.

१-२. छपय ॥ चार घडी रहे [§]रात्य, झडप नृपकुमार जागे ॥ दातणपाणी क्रिया, शरी-

[§]पाछला पहोरनी.

रनी करवा लागे ॥ मलविद्या पछि करे, करे पछी धनुषक्रिया कर ॥ केसर आदिक सहित, पिये पाछि पय नें साकर ॥ पछि अश्वउपर अस्वार थै, हयनो मद सघळो हरे. ॥ नित्य प्रातसमे नृपनंद ए, खटवानां खांते करे.॥ १ ॥ केटलाक नितिकार, गया लखि मृगया करवी.॥ मतलब जोतां मूळ, कठण तनसामर्थि करवी.॥ माटे उपाय पूर्वे कह्या, एसर्वे जो आदरे. ॥ तो वपू थाय धृढ वज्रसम, मृगया बापडि शूं करे.॥ २ ॥ अश्व गेंड गज उंट, स्वारी शीखे नृपनंदन. ॥ देशदेशताणि वाणि, शिखे गुण बावन चंदन. ॥ काव्य न्याय रसशास्त्र, वळी संस्कृत नें भाषा. ॥ नाडिभेद नटकळा, तरणजळ शस्त्रतमासा.॥ वाळि धातुपरिक्षण रागघर, ईश्वर अर्चन आवडे. ॥ ए सत्तर गुण संपडावतां, दिनादिन कळा अधिक चढे. ॥३॥ विद्यागुरुनि अदब, अदब निजमातपितानी. ॥ स-

त्यज वचन स्वभाव, भावना नित्य भण-
वानी.॥ अधिक हसवुं पण त्याग, लाज
नित्य केफ करमनी.॥ बहु भाषण नहि टेव,
टेव नित छे अधरमनी.॥ ए आठे गुणमां
एकपण, खंडित नव पामे थवा.॥ तो राज़-
कुमार जरूर ए, लायक प्रभुता पामवा.॥४॥
कागनि सोबत करी, जुओ थै कोयल का-
ळी.॥ वायू संगतवडे, अनळ गयुं अवनी
टाळी.॥ भूतनि सोबत भवें, करी, समसान
वसाव्युं.॥ नारद नारीसंग, मर्कट थै मान
घटाव्युं.॥ रावणपडोस रतनागरे, राख्यो
तो महिमा गळ्यो.॥ करि नीचसंग आ ज-
गतमां, कहो कोण सुखमां भळ्यो.॥५॥ ध-
नपाखी शो गर्व, विना उद्यम अलखत शी;॥
वगर पुछे शुं वचन, म्होतने वळी वखत शी॥
दानवने शो दोष, नपुंसकने शी नारी.॥ ना-
गाने शी लुंट्य, कपटिसाथे शी यारी.॥ व-
ळि पंडिताइ शी वण भण्ये, उलटी आबरू

ऊतरे.॥ शो गादितणो अधिकारजो, कुंवर नीच संगत करे.॥६॥ ज्याचक लोभी शत्रु, शत्रु मूरखनो बोधक;॥ जारस्त्रीपति शत्रु, शत्रु तपशीनो मोदक;॥ चोरतणो अरी चंद्र, चंद्रनो राहु कहावे;॥ निर्धनआळस अरी, अरी खर साकर खावे;॥ शत्रूमां शत्रू सर्व थी, नृपकुंमारने कहुं कथी;॥ जो रमतियाळ विद्यारहित, बाळकनी थै संगती.॥७॥ नीच साथ तो वात, प्रयोजन मात्र प्रचारे.॥ हळिमळि हरखें वात, बरोबरियाशुं उचारे.॥ मोटा साथें मान, तजी निम्रता धरीनें.॥ विनयथि करवी वात, विशेष विचार करिनें.॥ त्रण गूण लहे नृपतीतनुज, तो शोभे जगमां सदा.॥ जो उलटपुलट गुण गोठवे, तो पामे अति आपदा.॥८॥ मतवादी नर कैक, पापमां गुण पण परठे.॥ पुन्य मांहि वळि पाप, ऊचरे कैक अडसट्टे.॥ जुदाजुदा आचार, मळे नहि सहु मत सर-

खा.॥ पिले परस्पर धर्म, जेम रू कचरे च-
रखा.॥ पण सकळ धरमनूं एकमत, सोधी
जुओ सरखूं भळे.॥ परनारि संगना पापथी,
नरक वास निश्चे मळे.॥९॥ रूपतेज तन रंग,
अकल धन आवरु तनबळ, सत्यवचन गुण
शील, दया ए दश गुण पळपळ.॥घटतां करे
जरूर, अगुण उर पांच प्रकासे.॥ आळस
ऊंघ असत्य, रोग वळि चोरीआसे.॥ए केफ
राक्षसी कारमी, सोये वसा तो सापणी.॥ थै
खबडदार रहेजो नके, पळमां खासे पापणी.
॥१०॥विद्या दाटल द्रव्य, खरचतां जरा न
खूटे.॥ भाइ न मागे भाग, चोर हाक्यम
नव लूटे.॥ विद्या देश विदेश, आबरू अ-
खूट आपे.॥ पंडितनूं पृथिनाथ, एक नव
वेण उथापे.॥ नररूप अनूप दिपावती, कुं-
ण दाता कुंण चारणां.॥ वनराज हुंतो वि-
द्यातणां, वारवार लेउ वारणां.॥ ११॥ प्रे-
मलक्षणा मळी, पछी नवधा शूं करशे.॥

दिनकर उगतां दीप,प्रकाशी शूं तमहरशे.॥ शीळ धर्यो शणगार, कनक शूं अधिक ओपावे. ॥ सिंह मळ्यो रखवाळ, चोकिशी श्वान चलावे. ॥ सद्विद्या सहाय सदायजो, वदनमांहि वासो वशी. ॥ मूरखने गणती धनतणी,पंडितने चिंता कशी.॥१२॥ चिंता सरखूं साल, नहीं संतोश समूं सुख. ॥ नाहि मनजेवूं चपळ, नाहिनाहि रोगसमूं दुख.॥ कामसमो बळवान, नाहिनाहि सूक्षम जीवथी.॥ लोभसमो अवगूण,नाहिनाहि दयाळु शिवथी.॥ नाहि दयातुल्य जगमां धरम, कोटि कवीश गया कथी.॥ मणि मोति हिरा म्होरो भलें,विद्या सरखूं धन नथी. ॥१३॥ दोहा ॥वाटेघाटे चालतां,*खासी ज्यम खडखाय.॥पशूधर्म नर पाळतां, पृथ्वी प्रह्ले थाय.॥१४॥न्हानूं झाड नमाविये, तेमज ते नमिजाय.॥वृद्ध थया पछि वाळ-

*बळध.

तां, थावर कडका थाय.॥ १५ ॥लघुवयमां बुद्धी लळी, विद्यासनमुख जाय.।।पाको उंमर पामतां, शब्द न एक शिखाय.॥ १६ ॥ बाळपणे जुठुं बोलिये, तोज पडे ए टेव. ॥ विचारिनें घरथी वृथा, दाखे नहि नरदेव. ॥१७॥आबरुदार प्रधान नृप, वृद्ध ज्योगि विदवान.॥छ पुरुष आवे सामिप तो, आपवुं आदरमान.॥१८॥कपाय तोहे नव करे, चंदन दूर सुगंध.॥कष्ट समे कुळवान ज्यम, सद्गुणनो संबंध.॥१९॥राजपत्नी पत्नीगुरू, मित्रस्त्रिय स्त्रियमात.॥जननी सुद्धां पांचछे, मात जगत प्रख्यात.॥ २०॥भयत्राता विद्यागुरू, अनदाता निजतात.॥मौंजीगुरू सुद्धां मळी, पांच तात प्रख्यात.॥ २१ ॥ सज्जन देखे सोनुं तो, धुळमांथी ले धोइ. ॥ गुणियल तेमज गुणग्रहे, भूप मळो के भोइ ॥२२॥रामा वंठे रूपथी, रोगी स्वादविकार.॥ ब्राह्मण भणतरहीन ज्यम, रमतें राज-

कुमार.॥२३॥ अति निद्रा कौतकरुची, काम क्रोध शृंगार.॥ स्वाद लोभ साते तजे, प्रथ-मथकी पठनार.॥२४॥ क्रूरकर्म करनारनो, स्वपने भूंडोसंग.॥ उ्यम वेनें जमसंगथी, अरण्य काढ्यो [1]अंग.॥२५॥ मटे क्लेश मुनिवरतथी, मटे पुन्यथी पाप.॥ मूर्खपणूं भणतां मटे, संपथकी संताप.॥२६॥ पगमां पहेरे पगरखां, हाथधरे हथियार;॥पाघ शीर ए त्रणपखे, डग नव भरे कुमार.॥२७॥खाय जेह आ खलकमां, सहजें जो सोगान;॥सत्य वचन पण तेहनूं, कोइ पछि धरे न कान.॥२८॥ नानपणे गुण नाविया, वृद्धपणे शूं होय;॥ इंद्रवारणां जनमथी, कडुवां पाके तोय.॥२९॥ जळमोती छिपसंगथी, केळ्यें नीर कपूर;॥संग प्रमाणे सांपडे, जगमां गूण जरूर.॥३०॥ कुमार अंग संपूर्ण.

आ त्रीजुं अंग सर्वे विद्यार्थियोने पण उपयोगनुं छे.

---

१ वेनकुंवर यमनासंगथी महादुष्ट पाक्यो. माटे एनुं काळुं करीने एनो पिता वनमां नाशी गयो छे.

अथ प्रधानअंग. छपय. ॥

२- रहियत-राजी रहे, रहे राजी वळि रा-
जा.॥घटे न देशगरास, महिपनी राखे मा-
जा;॥वीखसरीखां वचन, जीभथी कदी न
जल्पे;॥ राजासाथे रंच, कपट मनमां नव
कल्पे;॥खट गुणियल प्रधान खोळतां, जेव
ह्वा जगमां जडे;॥ पछि कलम कान धरनार
तो, अडियल लाखो आथडे. ॥ १ ॥
२-३.दीनउपर बहु दया,कपट दुर्जनसंगाथे;॥
*रीपुसाथ नहि राग, दीनता साधूसाथे.॥
मित्रसाथ विश्वास, सत्य सज्जनशुं जल्पे;॥
सरखाथी मित्राइ भूपने गुरूसम कल्पे; ॥
कर जीभ अनें वळि काछडी, वश राखी
वरते सदा;॥अगियार गूणनो आदमी, देखे
नहि कदि आपदा. ॥२॥ २-३.दयाहीण
नहि धर्म, धर्महिण ज्ञान न कहिये. ज्ञान-
हीण नहि गुरू, गुरूविण बोध न ग्रहिये.॥

---

*राजरिपु.

बोधहीण नहि ग्रंथ, ग्रंथविण वचन न मानो;॥वचनहीण नहि मुनी, मुनिविण ज्योगज शानो.॥ हिण साधन ज्योग नजाणवो, क्षमाहीण साधन वृथा.॥ विण भक्ती क्षमा न ज़ाणवी, भावविना भक्ती तथा.॥३॥ राजशत्रुसंगाथ, राग अेक रंच न राखे.॥ चाडिकरम नहि चीत, नहीं परनिंदा दाखे.॥ अंतरनो अभिलाख, जगतमां कोइ न जाणे.॥ भूपति आगळ भेद, उचरतां जरा न आणे.॥ कदि कारण विण राणी कनें, उचरे जै न अवाजनें;॥ ते प्रधान निश्चे तारशे, रहियत सुद्धां राजने,॥४॥ अरीपणूं एकवार, थयूं जगमां जे साथें, वळती विसमतां व्हेर, हेतथी बाझे हाथें;॥ विधविध करे वखाण, आंगणूं तोडे आवी.॥करे कह्याविण काम, गांठना दाम गमावी.॥ पण ज्यमज्यम प्रीती जणववा, जतन करे जो भारिए.॥ तो त्यमत्यम वेम वधारिये, पण वि-

श्वास न धारिये.॥ ५॥ सदा कवी सन्मान, पुरण ईश्वरशुं प्रीती.॥शील स्वभाव सदाय, शत्रुनें लीधा जीती.॥ सुहरदतणी सहाय, परस्त्री मात प्रमाणे.॥ परधन पथ्थरतुल्य, जरीके व्यसन न जाणे.॥अहनीश सदा उद्यम करे, देवविभाग न रोधतां.॥ ए दशगुणिनूं घर देखवा, लक्ष्मी हिंडे सोधतां.॥६॥
२-३. अहिंमां गुण अक्रोध, बोध नास्तिकने बेसे;॥ डापण दारु पिनार, प्रेत हनुमतमां पेसे.॥ धरे नपुंसक धीर, शिपाइ धरे उरशमता.॥संप करे कदि श्वान, धरे वायस वैष्णवता.॥ जुगटामां सत्य जणाय कदि, स्वादु पुत्र कंदोइनो, ए दश दुनियामां होय पण, भूपति मित्र न कोइनो.॥ ७॥ २. उपजथकी बहु खरच, करे कदि होयज डहायो.॥पण शठनो सरदार, जाणवो घेलियें जायो.॥ ऊपज करतां कमी, खरच करता नहि शाणो.॥ तो पण तेने कोइ, मुरखतो

नहिज प्रमाणो.॥ सहु स्वारथियो संसारछे, गरज लगी गुण गावशे.॥ माटे ज्यनि गांठे धन हशे, तनें सहु बोलावशे. ॥ ८ ॥

२--अमिर पटल उमराव, गुरू देसाइ दसूंधी.॥ परापूर्व सनमान, चोपडे राख्यल नूधी. ॥ लगिर न करवो लोप, करवि नाहि हकमां हानी. ॥ खातुं खवाय नें भरें, भरतुं नहि वातज छानी.॥ पण एमांथी कोइ राजनें, हरकत करता जो हवो. ॥ तो ए नरनें दरबारथी, काने पकडी कहाडवो. ॥ ९ ॥ डाम खमंतां देह, रहे तो डामज चंदन. ॥ काच जिवाडे कूळ, धारवो काचज कुंदन.॥ गाळो खमतां ज्ञान, मळे तो गाळज कीर्त्ती.॥ धनदेनारी धूर्त्त, मळे तो लक्षमि धूर्त्ती. ॥ त्यम देशकाळना ज्योगथी, लघु नुकसानज थायछे. ॥ तो घणूं उगरतां खर्च ए, ऊपजतुल्य गणायछे.॥१०॥ वर्षवर्षनां विमळ, विगत सुद्धां सहु दफतर.॥ काम प-

ड्ये तत्काळ, जडे पण वार न क्षणभर. ॥ सरस पत्र वळि साहि, दिव्य अक्षर नहि संधिक. ॥ धृड बंधन करि धरे, नहि जरि गरबड गंदिक.॥ जो आंटलुं आवडे नहि-ज तो, कलमज कानाथि कहाड्यमां. ॥ के करी सलाम दरबारनें, वश्य जै छींपावा-ड्यमां. ॥११॥ उगतां वड अंकूर, एक आं-गळी उखाडे. ॥ वध्यापछी वडझाड, हाथि पण क्यमकरि पाडे. ॥ शत्रुप्रगटतां साम, उपाये झट वश्य करवो. ॥ सामव्रथा तो दाम, आपिनें भय परिहरवो. ॥ जो दाम व्रथा तो भेदथी, तरत शत्रुघढ तोडवो. ॥ जो भेद व्रथा तो दंड पण, शत्रु न जिवतो छोडवो.॥१२॥ लखतां लखत हरेक, एकदम सहि नव करवी. ॥ छूटि राखवी एक, वात नृपकाने करवी. ॥ तेमज मुख कबुलात, आपतां अळगा रहेवूं.॥ कामनुं रूप तमा-म, आवि नृपआगळ कहवूं.॥ पछि भूपतणी

मरजी भळे, तो झट स्वारथ साधिये.॥ नहि तो पछि मूंछो मरडतां, फरि पाघडी* बांधिये.॥१३॥ २-देशदेशनां जुदां, विगतसुद्धां सहु दफतर, ... ज खरचनो मेळ, भूल नहि एके तलभर.॥ रहे न रहियत पास, बीजा वर्षे करं बाकी.॥ ए त्रण वानां तणी, खबर बहु राखे पाकी.॥ वळि चाकरतणो चढे चड्यो, पगार देवो प्रीत्यर्थी.॥ पण देवुं थाय दरबारने, तो प्रधानमां मति नथी.॥ १४ ॥ २-३ गांडो घेलो गरिब पटल पंडित के काजी.॥ ब्राह्मण के भंगियो, पुन्यवाळो के पाजी.॥ नर वंदल के नार्य, आंख्यवाळो के अंधो.॥ बावो के घरबारि, धनी के धुळनो धंधो.॥ हरकोइ मनुष फरियाद करि, वदे शब्द ज़े वाणिये ते सर्व कान धरि सांभळे, तोज वजीर वखाणिए.॥१५॥ हंसनि वाणि न सुणे, वाणि बगलानि वखाणे.॥ फेंके गुलाबफूल, सुगंधी शिमळे जाणे.॥

---

*ध्वनी छे.

पंडितने द्ये पुंठ्य, वगर बोले जावाद्ये.॥ आ-
पी आदरमान, मूर्खनें नित गावाद्ये.॥ फळ
चोरे तेनें फांशिद्ये, खुनी केदखानूं भजे.॥
जो प्रधानुं ए पोसाय तो, गुन्हो कर्यों शो
*घांयजे.॥ १६ ॥ चाकरमां कच्चाश,
देखतां रजाज देवी. गुणवाळाने इनाम, आ-
पवुं नोकरि जेवी.॥ पण गुणवाळो पुरुष, छो-
डिये नहि जिवसाटे.॥ मळवो मुश्कल पछी,
चहे सहु गुणने माटे.॥ एकनरने एकजगा-
विषे, सदा काम नहिं सुंपिये.॥ बहु गूंण वदल-
तां पामिये, सरस कणिक ज्यम टूंपिये.। १७।

चोरनें ओळखो.॥ ²⁻³.वरती ल्ये
ज्यम वैद, देखतां लोचन दुखनें.॥ एम अ-
वस्थाजाति, जोवि वळि जोवूं मुखनें.॥ ने-
त्रवाणि पग नात्य, देखतां चोरज कळिये.॥
तोपण टळवा वेम, सकळ साक्षी सांभळिये.॥
इनसाफ अदल करनार तो, जगमां नर थो-
डा रह्या.॥ पाछि न्यायतणो नहि मेळ ज्य-

*हजामे.

म काको जाण करि गया. ॥१८॥ दोहा.

२-झाड नमे फळजोगथी, पुरुष नमे गुण-पूर. ॥ सुकुं लाकडुं शठ पुरुष, बे नव नमे जरूर. ॥ १९ ॥ बीज घटेछे बेसतां, मित्रत-णे नित घेर. ॥ ज्यम चंदन चंदनगिरे, खपे काष्टनी पेर्य.॥२०॥ अवसरविण [1]गुरु ऊचरे, तोपण रहे न तोल.॥ समयमांहि शोभालहे, बोले जो खर बोल. ॥ २१ ॥ [1-2]द्यूतगणो ज-मद्दुतसम, मद्य हळाहळ माल.॥ परनारीनें पारखो, शूळी सरखूं साल. ॥ २२ ॥ अती विघन आरंभतां, करतां प्रगटे क्लेश.॥ अं-ते पण अधुरुं रहे, ते नव काम करेश.॥२३॥

२-सात दुखी संसारमां, रोगीनें रणदार[2].॥ कपुतपितां[3], कुस्त्रीपती[4], दया रुदेधरनार[5].॥ २४॥ बाळरंड कन्यापितां[6], पापीनो पाडो-शी[7]. ॥ ए सहुथी सुख वेगळुं, वसे वास सो कोश. ॥ २५॥ जे नर प्रीती जणववा, मुख-पर करे वखाण. ॥ तो ते नर पाछळ जई,

[1] बृहस्पती.

वदेज निंदा वाण्य. ॥२६॥ मश्करी चाकर मात्रनी, करतां वगडे बोज.॥ वखतें ए शिर वाढशे, भणी गयाछे भोज.॥ २७॥ आळस शत्रू एक तो, बीजानी शी बीक. ॥ उद्यमसम आ जगतमां, ठाउको मित्र न ठीक. ॥ २८॥ उत्तम इछे आबरू, मध्यम धननें मान. ॥ कनिष्ट केवळ धन चहे, जेम भक्त भगवान. ॥ २९ ॥ क्रोधमुखी मुइ कामनी, मरो आळसूदास. ॥ कपटी कोठारी मरो, खूटल मरो खवास. ॥ ३० ॥ वादकरी माने हुकम, करे उदासी काम. ॥ सारो एथी श्वान छे, बेशि साचवे धाम. ॥ ३१ ॥ अरधूं वेण उचारतां, आखो समजे अर्थ. तो ते समजू समजवो, नहि तो डापण व्यर्थ. ॥३२॥ [३] आपतमां नव आथमे, धरथी एवी धीर. ॥ उदयमांहि अभिमानउर, उगे न एज वजीर. ॥ ३३ ॥ अग्नो कदी न आपणो, अडतां बाळे अंग. ॥ महिपति मित्र न मानवो, धरथी एवो ढंग. ॥ ३४ ॥ [२-३] नरपतिथी नबळो नथी,

जो वजीर सुविचार. ॥ पड्यो रामपुल बांधवो, कुद्या पवनकुमार. ॥ ३५ ॥ उपरथी जगमां भळे, अंतरमतलब अन्य, प्रधान के ज्योगीपुरुष, जगमां बेने धन्य. ॥ ३६ ॥

प्रधान अंगसमाप्त. ॥

अथपटावंतअंग.

२-३. छपय. ॥ नंदसुनंद गरूड; आदि पार्खद ज्यनि पासे, सेवक जोतां सत्व, विष्णु मध्ये गुण भासे. ॥ भूतजूथ भयकार, निलज समसान निवासी. ॥ एह उपरथी जुओ, उमापति जटिल उदासी. ॥ त्यम खवासमां गुण खोळतां, भूपति गुण वरतायछे. ॥ पण एक पटावत पेखतां, नृपसामर्थी कळाय छे. ।१। दुखनां पात्र आठ. ॥ धर्म[१] गुरु धनवंत[२], पटावत[३] भूपति[४] पंडित[५]. ॥ बहु प्रजानो बाप[६], बहु कुळवान[७] शूर[८] नित. ॥ ए दुख भाजन आठ, ठाठ सुखनो सहु देखे. ॥ कारण सूखकलाइ, उपर पण सूख अलेखे. ॥ माटेज

आठ नरआगळे, अल्पदुखी दुख ऊचरे. ॥ पण म्होटाजन ए मनुषनी, हरकत धीर थई हरे. ॥ २ ॥ लक्षण उडी जायछे.

१-२-३-विधिये सुखदुख विधि, लखी सघळीज ललाटे. ॥ पूरण थयूं कपाळ लख्यां नहि लक्षण माटे. ॥ प्रगट्यो अजें उपाय, दांत लक्षणसम करिया.॥ लक्षण उडे न लेश, अधर ए माटे धरिया. ॥ जो संभामध्य खडखड करी, दांत उघाडे मगनमां, तो लक्षण पण ए पुरुषनां, उडी गयां सहु गगनमां. ॥ ३ ॥ १-राजचाकरी रोज, करे, शिरसाटे समजी. ॥ आपतमां पण अल्प, न लोपे नृपनी मरजी. ॥ त्रणसम निजतन गणे भणे नहि कायरभाषा.॥ अवर टळे उर आश, अचळ अरिमर्दन आशा. ॥ तो केशव क्रोडवशा करे, दास उपर दुखमां दया. ॥ प्रल्हादकाज परिब्रह्म ज्यम, थंभमांथि पेंदा थया. ॥ ४ ॥ २-३-दरिद्रतामां दारे, काम वेळें चाकरनी. ॥ व्याधी वखतें

वैद[3], वदनमध्ये साकरनी[4]. ॥ हाटक हुतास[5]
मांहि, भक्तनि[6] भामनि भेळप. ॥ शूरतणी
संग्राम, दामने ज्योग मुनीतप[7]. ॥ महासं-
कट वेळें मित्रनी[8], किंमत दशदशथी करो. ॥
देखाशे नृपना दुःखमां, पटावंत[10] खोटो ख-
रो. ॥ ५ ॥ दोहा. अल्प चूंक व-
ळि एकमां, मोभें खिला मढेल. ॥ खवास-
ने खोबो खलिल, पटावंतने हेल. ॥ ६ ॥ न-
दी किनारे झाडजे, विना पटावत राज[2]. ॥
वदनें गूण[3] वखाणतां, त्रण टकवानी नाज.
॥ ७ ॥ वित्तनि त्रण गति विश्वमां, दान[1] भोग[2]
नें नाश[3]. ॥ दान भोग जो नहि करे, त्रीजी
त्यार तपाश. ॥ ८ ॥ [3]त्रण संज्ञा आ तन-
तणी, क्रमि विट् भस्म कहाय. ॥ चोथी क-
दी न निपजे, करतां कोटी उपाय. ॥ ९ ॥
[2]राजनीति शस्त्रकुशळ[2], समयउचित मु-
खवाण्य[3]. ॥ हींमत[4] चारे गुणवडे, पुरो पटा-
वत जाण्य. ॥ १० ॥ सोरठा. ॥ एके
तप भण जोड्य, त्रण गा चारे चालवूं. ॥ पां-

चे खेड्य न खोड्य, बहुमाळि रणमां हालवूं. ॥११॥ उजळी कीर्त्ती केड्य, मेलि मरे जे मानवी.॥ जातां स्वर्गे जेड्य, जरिक न एने जाणवी. ॥१२॥ पापणि कीर्त्ती पुंठ, मुकनारा नरकें जशे.॥ जो कोइ मानो जूठ, पोथां फेंदो पांचसें. ॥ १३ ॥ अवतरिने एकवार, मरवूं न मटे मरदने.॥ तोपण शठ सरदार, बोळे कुळना बरदनें. ॥ १४ ॥ अधिपतिनो इतबार, बेठक बोलि स्वभाव ठिक.॥ चोखी रीत्यें चार, अणजाणे उमराव धिक. ॥ १५॥ साह्यो राहें सोम, तारा जोइ रह्या डरे॥ वहारें न चड्या व्योम, फीके मूख हवे फरे.॥ १६ ॥ फुटे पण जळ फेर, न चढे मोतिये उतर्युं.॥ सहाय पछी समसेर, तोपण कायर कूतरूं. ॥१७॥ समरथने शिरशोक, त्रण म्हुरत पण नव टके.॥ लाजविनाना लोक, पण नव सहाय करी शके.॥१८॥ [२] छळबळ हींमत शूर. शस्त्रविद्या चोथी सदा. ॥ पटावंत भरपूर, अणजाणे लहे आपदा।१९।

सर्व पटावत साथ, संप राखिये सर्वदा. ॥
कुसंपमां कंइ काथ, कहो कोणे देख्यो क-
दा. ॥ २० ॥ [२-३]भस्मासुर भवपास, कं-
कण पाम्यो कामियो ॥ निमकहरामी ना-
श, पोते अंते पामियो. ॥ २१ ॥ उर धरतां
अभिमान, लाज रहे नहि नामनी. ॥ अ-
र्जुन एज कवान, कावे लूंटी कामनी. ॥ २२ ॥
[२]छेटे रहे शरीर, टाढथकी तन तर्फडे. ॥
अडतां अग्नि लगीर, चांदूं पडशे चांवडे. ॥
२३ ॥ एज रित्यें अवनीश, दूर रह्येथी दुख
मळे. ॥ समिप अधिक तो शीश, विणगुणं×-
ना ढगला वळे. ॥ २४ ॥ अधिपतिने एकवार,
सलाम करवा संचरे. ॥ डर नव धरे लगार,
नीचासन पण नव धरे. ॥ २५ ॥ [२-३]आ-
खूं नृपनूं अंग, मळतूं छे उमरावने. ॥ माटे
आजप्रसंग, अति कहेतां आळस मनें ॥ २६ ॥
[२]छपय. ॥ त्रीश छंद नृपतनुज, छंद मंत्री-
ना छत्रिश. ॥ छेवट भांख्या छंद, पटावतना

× अवगुण.

सत्ताविश ॥ ए रीत्यें त्रण अंग, छंद त्रण अंगे त्राणुं ॥ श्रोता जोशे सार, हवें हूं शीद वखाणुं ॥ आ राजनीतिमां राजसुत, पांच अंग पूरण थयां. अध्याय थयो, अगिआरमो बेज अंग बाकी रह्यां ॥ २७ ॥

पटावतअंग संपूर्ण. ॥

अथ कवि अंग. ॥

१ दोहा. ॥ चंदन भूपति कवि पवन, अरसपरस आधार ॥ चंदन विण कहो पवननो कोण करे सतकार ॥ १ ॥ पवन विना चंदनतणी, कोई न लहे सुगंध ॥ एम कवीनें अधिपनो, सामासामि सबंध ॥ २ ॥ नीतिकलाइ निर्मळी, काच भूप कल्पाय ॥ तकतो शोभे तोज जो कारीगर कविराय ॥ ३ ॥ सभाझेर स्वपने नहीं, अडे जरीके अंग ॥ गंभिरता पोते ग्रहे, बोले जोइ प्रसंग ॥ ४ ॥ छपय. ॥

२-३ भूपति अनितिवान कारभारी पोलाकान, गुलाओनुं खूबमान *नाई न्यायि नि-

*[illegible]ामसरखो.

रखिये ॥ राणी अम्रजादवाळी कचेरितो कादवाळी, वाळनारी वादवाळी देखीनें शुं हरखिये. ॥ कोठारी गरजयार, जुगारीयारी कुमार, भागेलांशां राजद्वार देखीनें न फकिये. ॥ कोइ न विचक्षण ज्यां प्रजानुं शुं रक्षण त्यां, पुत्रतणां लक्षण तो पारणेथी परखिये ॥ ५ ॥

२ वसंतमां अर्कपत्र, खरी पडे छे सर्वत्र, वसंतनो वांक तत्र गमारज गाय छे ॥ आदीततो उग्यो बेश घूडने न लाभ लेश, वांक रवीनो हमेश बोले तो बकाय छे॥ मेघ वरश्यों झाडें प्हाडें जळे थळे वस्ति वाडे बपैयां बकोर पाडे तशें जीव जाय छे ॥ सेव्या भूपसारासारा, तोहे हालतो नठरा, क्रोडवशा वांक तारा कर्मनो जणाय छे. ॥ ६ ॥

१-२. वासुकी आकारे वेणी मोहदेणी मृगनेणी, चातुरता झेणी सिंहकटि गजगामनी ॥ कंचनशी काया होय चंद्रमुखी जाया होय, पावैनें प्रसन्न क्यम करी शके कामनी ॥

अनुप्रासदार झडझमक उच्चार, रसदार अ-
ळंकारवाळी नारायण नामनी. ॥ कविता
विचित्र वळि परमपवित्र तोहे, समजरे मित्र
मुढलोकने न कामनी. ॥ ७ ॥ छपय.॥

२- पांच घडी पाछली, रात्य रहेतां कवि
जागे ॥ देशकाळ अनुसार, कवीता रचवा
लागे ॥ शीखे सर्वे लोक, पुरेपुरमां वळि प्रस-
रे ॥ गातां उपजे ज्ञान, टळे अज्ञाननि अस-
रे ॥ राजा रहियत राजी रहे, धर्मवादि पण
धन्य कहे ॥ तो कर्य कविता चिंता न कर्य,
नाम अवीचळ जगरहे ॥८॥ १-२-कविता र-
चना देह, जीव भावार्थ भळे नहि॥ तो शरीर
शबतुल्य, मानवूं माल मळे नहि ॥ शास्त्र श-
क्ति नें काव्य, अंग त्रण जोइये आखां ॥ न-
हि तो चणतां कोट, वचें रहि जाशे बाखां ॥
माटेज अंग त्रण धृढविना, च्यूप रहे जश
चोगणो ॥ पण लवतां लाजे नहिज तो, लाख
वार लुच्यो गणो ॥९॥ देशकाळनो डहोळ,
भाळिनें भाषण करवूं ॥ पण विरुद्ध नहि वा-

ल, वचननुं कोकडुं वणवुं ॥ समय विना नर शुद्ध, बोलतां पण मन क्षोभे ॥ ज्यम *चोरी-मां जरुर, सितापति नाम न शोभे ॥ त्यमश व उपाडतां शीवसुत, निश्चे नव संभारवा॥ तो विमळवाणी एमां जरा, कोड वशा नहि कारवा ॥१०॥ २-३-शेर टके ज्यां शाक, खपे ए भावें खाजां ॥ त्यां नव रहिये रात्य, मळे कदि भोजन ताजां ॥ गातां जेना गूण, लोकमां बगडे लज्या ॥ ते गुण तो तत्काळ, तर्कवित् कवियें तज्या ॥ कविता तो करे किडीनि पण, ईश्वरनें जाती अडे ॥ पण एवा कविजन परखतां, जेवल्ला जगमां ज-डे. ॥ ११ ॥ कविथकी शोभे भूप, भूपथकि शोभे कविजन. ॥ कविनृपथी बधि सभा, तडितथी शोभे छे घन ॥ घनथकि शोभे तडित, तडितघनथी ज्यम अंबर ॥ जळ-थकि शोभे कमळ, कमळथकि जळ ज्यम सुंदर; जळकमळवडे सर शोभितुं, वाणि-

*लग्नमां.

घडे शोभे कवी; विलसे वाणी कविजनवडे, वेथि शास्त्र शोभा नवी. ॥ १२ ॥ चकोरनें कंइ चंद्र, नथी लखतो एक चीठी; ॥ पण चकोरनी किणे, दृष्टि बीजे नव दीठी; ॥ चातकनी चाहना, मेघने नहि कंइ मनमां; ॥ पण चातकनूं चीत, जुओ वळग्यूं धृढ घनमां; ॥ नव च्हाय मानसर हंसनें, पण हंस न अळगा थशे; ॥ त्यम कविनें जो नव च्हाय नृप, पण कवि नृपताजि क्यां जशे. ॥ १३ ॥ [१-२] रेतीपिलतां तेल, पुरुप श्रमथी कदि पामे; ॥ मृगजळमां कदि मृग्ग, विचरतां तृष्णावामे; ॥ ससलानां शींघडां, जडे कोइनें कदि जोतां; ॥ मांखण पामे मनुप, वेगथी वारि वलोतां; ॥ कदि आकाशे अर्विंदना, डोडा नर देखे खरा; ॥ तोपण कविजन कंजूसथी, जरपामी नशके जरा. ॥ १४ ॥ [२] गंगाजळथी गंध्य, लसणनी जरा न जाशे; ॥ सोमण साबूघश्ये, कागनो हंस न थाशे; ॥ खार मुको मण वीस,

पितळनूं कनक न पाके ॥ पुत्र न पामे पत्नि, फातडो त्रांबूं फाके॥ ज्यम पलळे नहि पाषाण जो, नव नेजा पाणी चढे ॥ मळि कविजन लाख वखाणतां, कंजुस नर उडतो नडे.॥ १५॥ [१-२.] अश्वनि खोड्य अनेक,जुवे तो विश्व वखाणे॥खोळे गायनी खोड्य,एनो अवगुण सहु आणे॥ आडी अवळी डाळ, तोय तुळसीनें नमिये॥ बावळनूं तरु बेश, तोय हेठे नव जमिये ॥ ज्यम साकरकेरा रोटला, वांकाचूंका पण गळया, त्यम विष्णु भजननी वाणिमां, खोड्य तकासे ते टळया.॥१६॥ [२-३-४.]जो न भण्यो तो बेय, भणे साधारण तो त्रण॥चार ग्रंथ बहु सुणे, पांच बहु ग्रंथ विचारण; षट् कविजन संबंध, सात तो धर्मधुरंधर ॥ ज्ञानीलोचन गणे, नहीं जग एवो कोइनर॥ माटेज जगतमां मनुषने, अभीमान नव आणवूं ॥ छे एकथकी अदका अधिक, जरूर जगमां जाणवूं ॥ १७ ॥ सोरठो.

[२]कह्या कवीजनकाज, छंद सत्तर सोह्या- मणा ॥ सांभळ रे वनराज, नंदन जयशि- खरीतणा. ॥ १८ ॥ कविअंग संपूर्ण. ॥

अथ प्रजा अंग सातमुं ॥ छंद मनहर ॥

[१-२-३.]घेर्य चुके राड्य तो न पाडोशीने पा- ड्य वचे, पाडोशीथी पते तो न पेश रे पंचा- तमां ॥ पंचथी जो पुरुं थाय तो नजा पटेल पासे,पटेलथी पते तोन पाड्य बुम नात्यमां ॥ नात्यथी निवेडो आवे त्यांलगि दिवान- कान, भेळिशमां भाई वढवाडतणी वातमां ॥ दिवानना हाथ नीचे ज्यांलगि टंटो ट- टाय, त्यांलगि आधिपने न भेळ्य उतपात- मां ॥१॥ [१-२.]पहेलाज़ुगे प्रजापासे भूप लेता कृषीभाग, कृषीभागमां प्रजाये कपट पछी कर्युं; ॥ रामचंद्रे विचारी ठराव्यो पछि कर्म- वेरो, ए दाडेथी प्रजाने ए कष्ट कपाळें ठर्युं;॥ धरापतिने ठगीने धर्म लोप्यो धरथी तो, अधर्मनुं फळ ज़ुओ आकाशेथी उतर्युं ॥

माटे वळि मनमध्ये खातरीथी मानी लेवुं, त्रिजुं दुख देखशोज कपट जो आदर्युं॥२॥ १-२-३-कोयलमां कागडी समाय जो न शब्द करे, शब्दकर्या केड्यें तो कळाय झट कागडी ॥ बगलो जइने बेठो मराळना मंडळमां, भळिजाय करे जो मछीनी आश आ घडी॥ खाखीनी जमात्यमांहि वाघरी के वादी पेठां, पण न परखाय जो ल्ये बोल्यातणि आखडी॥ मुनीव्रत राखे तो मूरख भळे पंडितमां, पण चारे पोत छानुं राखे नहि पा घडी॥३॥ २-३-दिने एवुं काम करे जामनीमां सुखे सुवे, आठमास काम करे चांमासाना कारणे॥ जुवानीमां जश भर्यां कामकरी दाममेळे, बुढापणे बेठोबेठो खाय घर बारणे॥ आखे जनमारे एवुं काम करे हामधरी, परलोके भलोभलो कह्यो भवतारणे॥ तोज भण्यो गण्यो वण्यो ठण्यो ते प्रमाण थयुं, एज माटे जांउं एनी बुद्धिने हुं वारणे॥४॥ १-२- दोहा॥ दुर्ज-

न जो विद्याभणे, तोपण शो गुण थाय ॥ ज्यमज्यम पय पन्नगपिये, त्यमत्यम ड-सवा धाय ॥ ५ ॥ १-२-३- आ लोके फळ आपवा, तत्परछे त्रण पाप ॥ ब्रह्मनिंदा वि-क्रयसुता, मातपिता संताप ॥ ६ ॥ निंदावं-शविनाशनी, विक्रय द्रव्य विनाश ॥ न-मळे जळ संतापथी, अन्नतणी शी आश ॥ ७ ॥ २-३. नहि गुण धर्म सुशीळता, ज्ञान विद्या तप दान ॥ श्रंग नथी तो नहि नडे, पूरुष पशूसमान ॥ ८ ॥ आखुं वन एक चंदने, सुगंधनो सरदार ॥ एक सपुतनी आ-बरू, शोभावे कुळसार ॥ ९ ॥ १-२- छंद मंदाक्रांता ॥ पंखी छांडे अफळ त-रुने, भ्रष्ट भूमीपमंत्री ॥ द्रव्ये खाली पुरुष गुणका, आंबली सूकिवंत्री ॥ वासीपुष्प भ-मर न रहे, सारसां नीर पाखी ॥ दग्धार-ण्ये हरण न रहे, स्वार्थि छे सृष्टि आखी ॥ ॥ १० ॥ १-२-३- कूवा वाव्यो नदसर न-दी, कुंडनें सिंधु पासे ॥ जैने तूंतो शाकिश

लइजो पात्रमां जे समाशे ॥ मारू मेरू वन घर विषे जे लखेलूं ललाटे ॥ तूंतो निश्चे मळिश फळ ते, दोड्यमां लोभ माटे ॥ ११ ॥

नीचे कूळें जनम वळि ते, गाम कु ग्राम वासो ॥ भार्या भूंडुं वदन करी द्ये नित्य म्हेणां सवासो ॥ रोगी काया कपुत दिकरा, पुत्रिका बाळ रंडा ॥ तेतो जाणे खचित चित्तमां,सळगता कुंड ठंडा ॥ १२ ॥ २-३. साची विद्या सपुत दिकरा, नित्य काया निरोगी ॥ मित्रो सारा स्त्रिय पतिव्रता, दक्षता दान भोगी ॥ शुद्ध कूळे जनम वळिन, स्वप्नमध्ये पराशा ॥ तेतो जाणे जरूर जगमां, स्वर्गमां दुःख आशा ॥ १३ ॥ १-२- विश्वा धीशे फिकर तजी छे, कागनें वाणियानी ॥ शामाटे तो ठगज ठगना, एवि बेनी निशानी ॥ आपत्काळे पण नव चुके, पेटनो स्वार्थ पोते ॥ विश्वासीनूं सकळ पळमां, खायछे जोत जोते ॥ १४ ॥ २-३-४- ईंद्रीघोडा शरिर रथ छे, जीव छे बेसनारो ॥ सीधे र-

स्ते तुरग मुख छे, तो सुखेंथी पधारो ॥ जो घोडाओ नहि नियममां, हाक धारे न रंचे ॥ चूरेचूरा रथ थई जशे, बेसनारो न वंचे॥१५॥ छंद गीती- आर्याना जेवी ढबछे॥

१-२- ज्याचवुं देशविदेशे, सहुथी नानूं कामज ते गणिये ॥ विष्णू पण लघुवेशें, माटे बनिया बळने बारणिये ॥ १६ ॥ विद्या वेलडि विनता, श्रमे समीपे स्नेहें वश्यरहेशे ॥ नगणे मदके दिनता, चंदन कांटा रूपकुरुप लेशे ॥ १७ ॥ १-२-३- लेवडदेवड करतां, साक्षीसुद्धां लखत करी लेवुं ॥ अगणित वदनउचरतां, प्रमाण पामे नहीं लखत जेवूं ॥ १८ ॥ १-२- तस्कर परधन केरा भूंडी नजरे देखे परदारा ॥ नमस्कार सो फेरा, दूर रहिते मानजो मारा ॥ १९ ॥ धर्मोजयछे धरथी, पण धीरज तो जेवल्ला धारे ॥ पांडव दुखसागरथी, आव्या अंते ज्ञुवो तरी आरे ॥ २० ॥ पापोक्षय पण पापी, हींमत राखी शुरा गजब करवा ॥ कौरव

पुरा प्रतापी, साथें चाल्या सोये घउं भरवा ॥ २१ ॥ २-३-४- संतोशी सतवादी, परमारथमां धर्मसहित शूरो ॥ नहि स्तूती निंदकादी, वीशवशानो उत्तम नर पूरो. ॥ २२ ॥ २- अंतर मित्र अरीमां, कीर्तीमाटे दान धरम माळा ॥ मध्यम नर पृथ्वीमां, परखी लेजो पांचे गुणवाळा ॥ २३ ॥ १- पोते स्वारथ साधे, काम बगाडे परनूं कपट करी ॥ अभीमान आराधे, कनिष्ट कोइनो गुण माने न जरी॥२४॥ १-२-३-रांक घरे के राज्ये, हुकमविना नव एके डग भरवूं ॥ जावुं काम बे काजें, रजाविना तो मारवुं के मरुवूं ॥ २५ ॥ १- मनमां मलीन आशे, खूटयूं ज्यारे घरमांथी खावा॥ ते शो ज्योग कमाशे, बळात्कारें जेह बन्या बावा ॥ २६ ॥ परस्त्री चोरी चाडी, दारू हिंसा पांच पाप तजतां ॥ मोक्षनि बारी उघाडी, साचे दीलें भगवतनें भजतां ॥ २७ ॥ निद्रा अहार भीती, मैथुन चारे जळचर थ-

ळचरमां ॥ नरमां विशेष नीती, नहि तो अंतर शो नर वानरमां ॥ २८ ॥ विद्या दान तपश्या, ए त्रणनो तो असंतोष करवो ॥ काम दाम ने इर्ष्या, ए त्रण साथें लोभ न बहु धरवो ॥ २९ ॥ अभागिने शुभ अवळुं, भाग्यवानने नरसे नहि खामी ॥ सुधा राहुने नबळुं, विखथी शोभे नीलकंठ स्वामी ॥ ३० ॥

२-३. एकवार जमनारो, एतो जगमां सदाय उपवासी ॥ रतुगामी नर सारो, ए ब्रह्मचारी आखि वदे काशी ॥ ३१ ॥ मिथ्या मुखे न बोले, नारद सरखो एतो नर मुनी ॥ शंकाथी मन डोले तो तपासजो श्रुति स्मृति जूनी ३२

१-२. दिवो भ्रखे अंधारुं, माटे एनुं सुत काजळ काळुं ॥ पापिनुं अन्नखानारुं, क्यांथी थैयूं जणशे जशवाळुं ॥ ३३ ॥ १-२. रांके रीश चढाई, तो ते रिशें बिजानुं शूं बगडे ॥ निर्धननी छेलाई, तेतो सोभे वस्ति विना वगडे ॥ ३४ ॥ २-३. समरथ पण नहि मारे, निर्दय थैने जरूर नमतां ने ॥ जैने नदीकि-

नारे, जोजो पूछी दुर्वा जिवतांने ॥ ३५ ॥ गवाय तो गुण गाजो, हरतां फरतां हरिना भयहारी॥ पवाय तो कंइ पाजो,पेटवरामां पुन्यवरो धारी ॥ ३६ ॥ विद्या जातां जाये, पुन्यवानने बेसे पाराणिये ॥ वळतां ते न समाये, अचरज आतो आखे बाराणिये ।३७॥ दान थयूं सत्पात्रे, खळनी आगळ छानी वात करे ॥ जळमां चोपड मात्रे, अतीघणां थै त्रण वानां प्रसरे ॥ ३८ ॥ ` खळनी मैत्री खोटी, तेतो जेवी सूर्यतणी छाया ॥ प्रातसमयमां प्रोढी,घटवामांडे ज्यम भजनें माया ॥ ३९॥ पाणि बळे जै हेठे, पयने माटे जळ संकटसांखे॥ दूध पछी दुखवेठे, उभराइनें अग्नि बुझावि नांखे ॥ ४० ॥ धीरजता उरधरवी, माया तेतो दशभुजनी देवी ॥ कपटतजीने करवी, माटे मैत्री जळदुधना जेवी ॥ ४१ ॥ वैद्य जळाश्रय राजा, धनपति पंडित पांचाविना नगरी॥ए थळ न रहे माजा रात्रीवासो करतां रहेवुं दुरी ४२

१-२. शृंगी पशु नदि राजा, नखी जनावर नें आयुधधारी॥जो जिवता के साजा, रहेवुं होय तो डरो छथी भारी ॥ ४३ ॥

१-२- बाळपणे न भणावे, खमाखमा कहि बाळकनें नर जो ॥ वळी नानां परणावे, एवण म्होतें मातपिता मरजो ॥ ४४ ॥ २-३-मळियाचळमां वरणे, करडे ब्रखडे शीतळता जामे ॥ संतपुरुषने शरणे, पामर पापी संतपणूं पामे ॥ ४५ ॥ शीष्य पुत्रने शीशें, लाड लडाये अवगुणतरु उगशे ॥ ताडनगुण शुभ दीसे, प्रथमथकी तो पंडितनें पुगशे ॥ ४६ ॥ पांच वरसलगि लाडन, करतां सुधरे सुपुत्र पोतानो॥पछी वरस दश ताडन,सोळ वरसथी मित्रतुल्य मानो ॥४७॥ २-३-४-धन विद्या वित आयू, चार लेइनें जनम धरे जिवडो ॥ विखरी जातां वायू, पुन्य पाप लेइ पकडे मारगडो ॥ ४८ ॥ मूर्खसभा घरसळग्यूं, दुष्टराज्य ए त्रणथी नर नासे ॥ एथी संकट अळगूं, भमतूं हिंडे मुजने तो

भासे ॥ ४९ ॥ २-३-मान नहीं जे देशे,
व्रत्ति कुटंबन नहि विद्याशरणुं॥ वसवूं जइ
विदेशे, नहितो थाशे म्होतविना मरणुं॥५०॥
अमरनाम करि आपे, प्रेमकरीने कविने जो
पूजे ॥ अमरधाम हरि आपे,बानुं धरी जो
हरि चरणे बूझे ॥ ५१ ॥ २ धींगानी छे ध-
रती, जबरुं दानतो विद्यानूं जगमां ॥ कंजुस
कीर्ती नरती, वडो न्यायतो विश्वविषे वग-
मां ॥ ५२ ॥ २ कर्या केड्य सहु जाणे,पण
नव पहेलो लवीवळे पोते॥वदनें गुण नवखा-
णे, पंडित पूरो वीश वसानो ते ॥ ५३ ॥ अ-
र्धोशब्द उचरतां, मूळसहित ले समजी अ-
र्थ आखो ॥ धीरजता उर धरतां, डरे न
दुखमां ते पंडित पाको ॥ ५४ ॥ १-लवतां
जरा न लाजे, करवूं तेमां माल कशो नमळे॥
एवा मूरख आजे, नजरे जोतां पारविना
निकळे ॥ ५५ ॥ १-२-पुन्य करे पाडोशी,
वचमां जैने विघन चिन्ह मांडे ॥ अकलत-
णो तो फोशी, साथे दीक्षाधरी मूर्ख गांडे ॥

५६ ॥ २-३-४-पंडितने जो पांखो, सरजी होततो तरत कळत तेनें ॥ पण ते उडिने नांखो, पडत पछीथी शठ पूछत केनें॥५७॥ मूरखमांथे शिंगडां, शामाटे नहि सरज्यां होय हरी॥ अरसस्परस आंतरडां, शरीकरीनें काढत जोर करी ॥ ५८ ॥ २-कर्म भरूंसो राखी, दुखमां डूबी केशवने कनडे॥ सुइरहे उद्यम पाखी, एवा शठनें अडतां पाप अडे॥ ५९॥ रसोइमां नहि स्वामी, पण नहि म्होडुं फाडे ते मरशे॥ बळ मति कर पग पामी,वणउद्यमथी दरीद्रता वरशे॥६०। ३-४-धर्म गुरू तपधारी, नीतीवाळो भूपति भूतळमां ॥ ए बे स्वर्ग पधारी, नहि आवे तो प्रलय थशे पळमां ॥६१॥

२-३-अहार प्रमाणे बुद्धी, बुद्धि प्रमाणे शब्द मनुष बोले॥ न रहे तननी शुद्धी, तरत बोलशे ते अहारतोले॥ ६२ ॥ २-३-माइक सुख सहु खोटां, समजी गणे तो हजी घणुं सारुं॥ फार्गति अंते सोटां, जम धधडावे

तपासजे तारुं ॥ ६३ ॥ छपय. [२-३]अ-
नळ कोपने एक, उदकनो उपाय ओढे ॥
गजउन्मत अंकूश, थकी डग एकन दोडे ॥
सूर्य तापमां शीश, छात्रि धरतां नहि भीती॥
ओषधथी दम एक, व्याधिपण जायज वी-
ती ॥ अहि वाघ विंछीना झेरना, उपाय ज-
ग आवी मळे ॥ पण मूरखतानुं नव मळे,
ओशड आ अवनीतळे॥ ६४ ॥ ज्ञातीमध्ये
भेद, वगर खपना भरपूरज ॥ मुनिकुळमां
तप तथा, अधिरता स्त्रिमां जरूरज ॥ सुर-
भीमां पय सहेज, कल्पना सहज कवीमां॥
व्यसनमांहि ज्यम विपत, उदकछे सहेज
अवीमां* ॥ज्यम काष्टमांहि अग्नी वळी,प-
यमां घृत परमाणवुं त्यम जिवमां ईश्वर
जाणवो, जेकर फळदातापणुं ॥६५॥

२-३. गोवंद कहे सुण गरुड, चार अवगुण
जग चहावा ॥ मुवापछी रोनार, खजे छे
मांडुं वतावा ॥ प्रथम अगुण तो प्रेत, कष्ट

---

* मेघमां.

पामे परलोकें ॥ बिजो अगुण रोनार, रोग पामे अतिशोकें॥अवगूण त्रिजो आ विश्वमां, शत्रु थाय राजी सहू ॥ अणतोळ्यो वळि चोथो अगुण, मित्र उदासी बने बहु॥ ६६ ॥

२-३. हे जळ तुजथी कमळ, कमळथी थया विधाता ॥ एथी स्त्रष्टी सकळ, देव दानव पितु माता ॥ सामर्थ आटलुं छतां, माछलां शरणे आयां ॥ पण ते पामी जाळ, पलकमध्ये पकडायां ॥ शरणागतनें तो रांक पण, पाळे छे करिप्यारर ॥ हे निर्दय निर्लज जळ तनें, वारवार धीक्काररे ॥ ६७ ॥ जगकर्त्ता जामात्र, चंद्र सरखो सुत चातुर॥ वळि धन्वंतरि पुत्र, लक्ष्मी सुता विष्णु उर॥ कामदुघा कन्याय, सकळ संतापनिवारण॥ प्रद्युमन भांणेज, काळसरखानुं कारण॥ पण ए कोइ अगस्त हस्तनें, ग्रहवा नव ढुकडां धर्यां ॥ रे दैव रूठे ते दाडले, व्हालां पण वैरीजशां ॥ ६८ ॥

३-४. सरिता आ संसार, इंद्रियो वारी वहे छे ॥ कामक्रोध मद लोभ,

मोह मछ्यर ज्यां रहे छे ॥ जन्म मरण जं-
जाळ,भ्रमण करता ज्यां भ्रमरा॥गोथां जे-
मां गणे, असुर मानव नें अमरा ॥ रेखोळ्य
खलासी सद्गुरु, तनमन धन अर्पण करी॥झट
बेश धीरजना नावमां, तो जाइश सरिता
तरी ॥ ६९ ॥ २-३. बेहेरो न कहे बेश, स-
तारे तार टुटेपण ॥ नास्तिक आस्ता न्हो-
य, ज्ञानि मळि कोटि कुटेपण ॥ अंधाकर
आरशी, अटकळे ठिक ओरशियो ॥ कम-
ळावाळो कळे, शरदनो पीळो शशियो ॥ क-
पटी कठोर वळि कुटिलते, पंथ लहेशुं प्री-
तिना ॥ त्यम चोर पापी अने दंभि त्रण,
अधिकारी नथि नीतिना ॥ ७० ॥

२-अधिपतणां खट अंग, गया कइ भांखि
मुनिश्वर॥सात अंग वसुधेश, कैक कहिगया
कवीश्वर ॥ आठ अंग वळि अवर, वतावण
भाषा भाखे॥ अंग सोळ अवनीश, देश
सुद्धां कहि दाखे॥ मेळवतां पण मळतां न-
थी, एक एकनें आवतां ॥ तो सात अंग मं-

दर कह्यां, में मारे मन भावतां ॥ ७१ ॥

२-३-सात अंगसंपूर्ण, वांचि जे वाकफ थाशे ॥ तो पछि आखूं एक, अंग सहेजे समजाशे ॥ अचळ अंग मुख्य एक, अवांतर अंग रह्यां खट ॥ माटे अंगज एक पठंतां थाशे खटपट ॥ ज्यम तत्व पांचविश अंगने, अरसपरस धारी रह्यां ॥ जो एक थयूं खंडीत तो, चोविश पण खंडित थयां ॥ ७२ ॥

२-३-भूप अंगना भेद, कैकतो प्रधान अंगे ॥ वजिर अंगनी विगत, मळी कंइ भूपति संगे ॥ तेमज रहियत रूप, कुमार विषे कंइ कल्प्युं ॥ कविमां कुमार रूप, ज्युक्तिथी कंइ वळि जल्प्युं ॥ एम अरसपरस एकेकमां अंग रह्यांज अवांतरे ॥ एनूं तो कारण एजके, थोडामां झाजूं ठरे ॥ ७३ ॥ अगणित ग्रंथ अपार, शास्त्र पण जगमां सुंदर ॥ पठतां नावे पार, विते जो पांचपुरंदर ॥ माटे आ सद्ग्रंथ, मथन करि मांखण काढयुं ॥ ज्यम उपनीषद तत्व, कृष्णे नरनें देखाडयुं ॥

त्यम प्रजा अंग वनराज हूं, संक्षेपें भांखी-शक्यो॥पण सकळ नीतिना सारने,टूंकामां लावी लख्यो ॥ ७४ ॥ शुभ पंचोतर छंद, प्र-जाना अंगप्रकाशक॥ जसदायक जगसार, कष्ट कुविचार विनाशक ॥ भावकरी जे भणे सुणे राखीने सुरता ॥ घटमां उपजे ज्ञान, टळे कळिमळ उरकुरता ॥ जे सात अंग प्रित्यें सुणे, के वांचे आदरकरी ॥ शुभ इछादिनादिन सांपडे, आशा पुरशे *श्रीहरी ॥ ७५ ॥

इतिप्रजा अंग संपूर्ण ॥

राजनीतिसमाप्त. ॥

---

* उतरमंगळाचरण छे. लक्ष्मीसहित नारायण ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीमन्मंगलमूर्त्तये परमात्मने नमः

॥ श्रीशांतापतये तस्मै महर्षये नमोनमः ॥
॥मुनये ऋष्यशृंगाय भक्तानां सुखदायच॥ १

॥ पदराग धोळ॥

जीरेद्वारकामां ठाकोरवाजां वागीयांरे ए देशी छे ॥

२-३. जीरे मंगळकारी मूर्त्ती मोदक केरा भोगीरे, सिद्धि बुद्धि केरा नावलिया सुंढाळा सोनानो सूरज ऊगीयोरे ॥ जीरे रिद्धी सिद्धीदाता माता उमिया देवीरे, आनंद आपो मारा देवलियो दुंदाळा सोनानो सूरज ऊगीयारे ॥१॥ चालो चालो सैऱ्यो प्रेम करीने पूजवारे, लाडकवायो जसोदानो जायो लाल सोनानो ०॥जीरे सोनाकेरा सिंहासने सोभतारे, थैये नंदकुंवरने निरखी निरखी नहाल सोनानो ०॥२॥ जीरे सोनाकेरा थाळ भरील्यो सांमटारे, मुघां मोतीडां तो पशली जोइये पांच सोनानो. ॥ जीरे आजु-

ना वधामणामां जे कोइ आवेरे, तेने एके द-
हाडो नावे उनी आंच सोनानो० ॥३॥ जीरे
केसर कंकु भरीछे कंकावटीरे, उजळा चो-
खलिया तो झीणा अणीदार सोनानो० ॥
जीरे गुलाबगजरा तोरा रूडा हारडारे,सेजें
छाब भरो चंबेलीफुलडे सार सोनानो०॥४॥
जीरे पांणेचूं श्रीफळ नें फोफळ पानबीडांरे,
चंपा चंबेली नें गुलाब अंतरसार सोनानो०॥
जीरे मुंघा मूलो गुलाल झीणो झाझो जोइयेरे
आंखे छांट्यो होय तो खटके नहि लगार
सोनानो०॥५॥ जीरे साकरकेरां सुंदर साते
सूखडांरे, सोनाकळस भरील्यो गंगाजीनां
नीर सोनानो०॥जीरे अलबेलाने बाघा जो-
इये ओपतारे, रूडो रत्नजडेलो मूगट सोभे
शीर सोनानो.॥६॥जीरे पूजन करीने ऊता-
रीछे आरतीरे, हसते मूखें सांमु जोयूं एहेवी
टेव सोनानो.॥जीरे गाय शिखे नें मंगळपद
जे सांभळेरे, तेनां दुखडां टाळे ऋषीराजनो
देव सोनानो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ आरती ॥

॥ जयोजयो मा जगदंबे ए देशी छे ॥

१-२-३-४. जय देव जय देव जय नरनारायण प्रभु जयनरनारायण, बदरीपती बहुनामी त्रिभुवनतारायण जयदेव जयदेव ॥१॥ मछ थया मनमोहन सत्यव्रतना सारू प्रभु सत्यव्रतना सारू, कछपरूपें काढ्यां चौद रत्न चारू जयदेव जयदेव ॥२॥ वराहरूपें वहाला धरणी मुखधारी प्रभु धरणी मुखधारी, नरसिंहरूपें नांख्यो महादानव मारी जयदेव जयदेव॥३॥ वामन थै विश्वंभर बळराजा बांध्यो प्रभु० मोहनिरूपें मोहन सुरस्वारथ साध्यो जयदेव०॥४॥ फरशी लइने फरिया क्षात्रि हण्या खोळी प्रभु० रामें रावण नांख्यो रणमध्ये रोळी जयदेव ॥५॥ धन्वंतर थै धाशिया, वैदोनी वहारें प्रभु० प्रजा प्रजासम पाळी जज्ञ थया ज्यारें जयदे०॥६॥ नरनारायण नटवर तपशा तीव्र करी, प्रभु० पुन्य प्रजाने घोछो धरथी भावधरी जयदे० ॥७॥ कपील

रूपें कीधी मातानी मुक्ती प्रभु० दत्तरूपें दे-
खाडी ज्योगतणी जुक्ती जयदे०॥८॥ व्या-
सरूपे वेदोनी शाखा सुगम करी प्रभुशाखा.
कुंजरमाटे केशव धोड्या चक्रधरी जयदे०
॥९॥नारदरूपें नवधा भक्ति रची भारी प्रभु.
सनकादिकथी सुधर्यां ब्राह्मण ब्रह्मचारी ज-
यदे०॥१०॥हंसपतीना हंसे संशय सर्व हर्या
प्रभु०परमहंस थै पोते वनमध्ये विचर्या ज-
यदे०॥११॥पृथुरूपें पृथ्वीनुं तत्व लिधुं ताणी
प्रभु तत्व० हयग्रिवरूपें हणियो असुर बळ
आणी जयदे०॥१२॥ कृष्णरुपें थै केशव मा-
माने मार्यो प्रभु मा०सात दिवस शामळिये
गोवर्धन धार्यो जयदे०॥१३॥बुद्धरुपें बळवं-
ता करुणा बहु करशो प्रभु. कळिजुग अंते क-
लंकि आपें अवतरशो जयदे० ॥१४॥ रची
भली ऋषिराजनि आरति जे गाशे प्रभु आ-
रति जे गाशे बदरीपति वे बंधव पुरण प्रसन
थाशे जयदेव०॥ १५ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ पदराग गर्बी संतोनुं सामैयुं ॥

॥ हांरे वारी जाउंरे लाला तारा नामनेरे एदेशीछे ॥

१-२-३हांरे चालो चालो वहालाने वधांमणेरे, भक्तवछ्ळ प्रभूने जेथे भांमणेरे चालो चालो वहालाने वधांमणेरे ॥ टेक ॥ हांरे माळा तीलक सोभितां धर्यां मंडळीरे, गाणां मंगळीक गाय मांननी मळीरे चालो० ॥ १ ॥ हांरे तके ताळ नें मृदंग लावो ताळमांरे, हरिकीर्त्तनें कल्याण कळिकाळमांरे चालो० ॥ २ ॥ हांरे गामसांथी गुलाल लावो गांठडीरे, असवारी अजब आजनी चडीरे चालो० ॥ ३ ॥ हांरे रुडां वाजां वगडाविये वेगमांरे, रंग केसर पतंग भरो देगमांरे चालो० ॥ ४ ॥ हांरे लावे लावे माळण छाब मोगरारे, तोरा हारडा गुलाबना गज्जरारे चालो० ॥ ५ ॥ हांरे गोर झालो श्रीफळ नें कंकावटीरे, आज छोकरांनि छे निशाळमां छुटीरे चालो० ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराज आज आनंदना साथियारे, भक्त मेळाथया प्रेमि ने प्रसादियारे चालो०

॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

हांरे सखि सांमैयुं सोभे जुओ शामनूंरे, आज धन्य धन्य भाग्य छे आ गामनूंरे सखि शामैयुं सोभे जुओ शामनूंरे ॥ टेक ॥ हांरे प्रथम दूधडेथि पावला पखाळियारे, पछे नखशीख नाथजीनें न्याळियारे सखि. ॥ १ ॥ हांरे पियळ केसर कंकुनी पिळो भालमांरे, केणे टपकूं काजळनुं कर्युं गालमांरे सखि० ॥ २ ॥ हांरे चोडो दावीनें कंकुवाळा चोखलारे, नके पाडशें दुरीजन छोबलारे सखि० ॥ ३ ॥ हांरे धर्यां मस्तके मेवाडी मोळियांरे, छैयां परां खसो कंकूडां ढोळियांरे सखि० ॥ ४ ॥ हांरे सोनारूपाना फूलडे निछावळीरे, गोर वींणशो मां केइ बोलि चावळीरे सखि० ॥ ५ ॥ हांरे तोरा गुछ हार गजरा फुलांतणारे, धूपदीप मेवा मीठडामां नहि मणारे सखि० ॥ ६ ॥ हांरे ह्मार श्रीफळ मुकीनें आरती करोरे, ऋषीराजकृत आवडे तो उचरोरे सखि० ॥ ७ ॥ पद २ ॥

हांरे हवे पूजन थयूं पाछावळोरे, सूखपालमां विराज्या शांमळोरे हवे पूजन थयूं पाछावळोरे ॥ टेक॥ हांरे रंगछांटो ठाली थाय गोळियोरे, उपर झीको गुलालनी झोळियोरे वहेपू०॥१॥ हांरे आज देशना कलेश दूर काढियारे, उभि सेरी पथराव्या साडियारे हवेपू०॥२॥ हांरे आसोपालवनां तोरण आवियांरे, लिलालहेर घरोघर लटकावियांरे हवेपु० ॥३॥ हांरे झांझोवाळा घूंमे वचें जोरमांरे, घुमे गवैया पखाज वागे घोरमांरे हवेपू. ॥ ४ ॥ हांरे थंभ केळोना घरोघर थापियारे, नाथ दरशनथी सहु निष्पापियारे हवेपू० ॥ ५॥ हांरे सेरिसेरि धांणि वेरि पुर्या साथियारे, उपर घुमे मारा हरिजन हाथियारे हवेपु०॥६॥ हांरे अंगअंग रंगरंग घेर्य आवियारे, ऋषिराजना प्रभुनें पधरावियारे, हवेपु० ॥ ७॥ पद ॥ ३ ॥ हांरे आज आनंद न माय मारे आंगणेरे, ब्रह्मसभा मळि मंत्र वेदना भणेरे आज आनंद न माय मारे आंग-

णेरे ॥ टेक ॥ हांरे पुन्यघरडांनां उदे थयां घाटमांरे, आंक नोय आवो रांकना ललाट मांरे आज आ० ॥ १ ॥ हांरे व्रत धारणां ने पारणां पुरां थयांरे, रोग दोग शोक काळे पाणियें गयांरे आज आ० ॥ २ ॥ हांरे दया करीनें दयाळें दरस दीधलांरे, शामआशरे तमाम काम सीधलांरे आज० ॥ ३ ॥ हांरे नीर्दोष मळ्यो जोष हरिलग्ननोरे, विनागर्थ सर्यों अर्थ मारे जज्ञनोरे आज आ० ॥ ४ ॥ हांरे गोवाळमंडळीमां हरीनि गवाय जेरे, सुरज सोम भोम नवे ग्रहो सायजेरे आज आ० ॥ ५ ॥ हांरे भूलि ज्याचवुं गमेछे नरुं नाचवूंरे, संतसंगनो उमंगरंग साचवुंरे आज आ० ॥ ६ ॥ हांरे टळ्याटळ्या त्रणे ताप मळ्या महाजनोरे, फळ्याळ्या इष्टदेव ऋषिराजनोरे आज आ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ पदराग प्रभात ॥

मुज अबळाने बाइ मोटी मिरातो शामळियो० ॥ ए देशीछे ॥

२-३. प्रातसमे परमेश्वर दरशन धन्य विन-

ता वृजवासीरे॥जयजगवंदन नंदना नंदन, राधारमण सुखरासीरे प्रातसमे०॥टेक॥दोवुं वलोवुं तजी दोडि आवी, नंदने आंगणे नारीरे॥ भैरव रंगमां अंग भिजायां, आंगणे आनंदकारीरे प्रातसमे०॥१॥जागो जागोरे जसोदानाजाया, प्राणआधार अमारारे, कोकिल मोर अने किर सारस,शब्द करी रह्यां साराऱे॥प्रातसमे०॥२॥जळसज्या झाझा जुग कीधी, वेदवचन धरो हैयेरे॥ हजुसुधी प्रभु उंघ उडी नहि, कौतक केने कहियेरे॥ प्रातसमे०॥३॥ आळसुने होय उंघ अतीशे, नीतिनि रीती न वसेरे॥ अवनीभार उतारवा आव्या, पोढे कयम पालवशेरे प्रातसम०॥४॥शेर झलावोतो सूखडि आपूं, बोलि सोहागण सधवारे॥ गरज गळी साकरथी गिरधर, वलोणे मांखण वधवारे॥प्रातसमे. ॥५॥ उंघेलने बधुं जगत जगाडे,जाग्याने कुंण जगाडेरे॥ कटाक्षमां एवुं कामनि बोली,आविनें उगते दहाडेरे॥प्रातसमे०॥६॥

रासरमाड्यां ए रात्रीथी, जन्ममरणभय-
भाग्यारे ॥ अरज सुणी ऋषिराजनो ईश्वर,
झडप लेइने जाग्यारे ॥ प्रातसमे० ॥ ७ ॥

पद ॥ १ ॥ मंगळ आरति मंगळकारी, ज-
यजय जगरायारे चोविश पांखडिये दिवा
चोविश, अबिर गुलाल उडायारे मंगळ०
॥ टेक ॥ झांज मृदंग उपंग नें झालर, ताळ
त्रियाकर वाजेरे ॥ थेइता थेइता थेइता थे-
इथेइ, गोकुळमां धुनि गाजेरे ॥ मंगळ०
॥ १ ॥ अगर कपूर नें मोगरा महेके, नविन
भैरवि नाचेरे ॥ पुष्पनि वृष्टि पुरंदरे कीधी,
शारद गाय दिल साचेरे ॥ मंगळ० ॥ २ ॥
गाजे गगन देवदुंदभि वाजे, शंकर शंख
वजावेरे ॥ ए अवसर जे दरशने आवे, लख
चोराशिमां नावेरे ॥ मंगळ ॥ ३ ॥ नंदतणे
घेर नोबत वाजे, शींगि भेर शरणाईरे ॥
जयजयकार जगतमां वरत्यो, संतोने बहु
सुखदाइरे ॥ मंगळ० ॥ ४ ॥ वेण्य वजावे ने
नारद नाचे, टोळ करीकरि टांणेरे ॥ पुरुष-

सूक्तेकरीने प्रभूनो, विरंचि महिमा वखाणेरे ॥ मंगळ० ॥५॥ जयजळचर जय वनचर वामन, फरशुराम सियस्वामीरे॥ जयजय कृष्णजि बुद्ध कलंकी, नौमि नमामि नमामिरे॥ मंगळ०॥६॥ प्रात समे जे प्रेम करीने मंगळआरति गाशेरे॥ एना उपर ऋषिराजनो इश्वर, प्रसन्न पूरण थाशेरे॥ मंगळ० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

गोवाळमंडळि लेइनें गोविंद, जमुनामां झिलिआव्यारे ॥॥ वृजविनताये वारणां लेइनें, भूघले मोतिडे वधाव्यारे ॥ टेक॥ दामनि जेवुं पितांबर दीपे, वारिद वारणो वहालोरे॥ मोरमुगट मकराक्रत कुंडळ, लाडकडो नंदलोलोरे॥ गोवाळ० ॥ १ ॥ सोनाना सिंहासन उपर, विराज्या वनमाळीरे॥ झरकशिया जामा झगझगता, वांसळि येहद्यवाळीरे॥ गोवाळ०॥ २॥ फुलांनाहार फुलांनागजरा फुलनां नेपुर फोरेरे॥ फुलतणां छोगलियां फरतां, चतुरानां चित चो-

रेरे ॥ गोवाळ० ॥ ३ ॥ फुलना गुछ पछेडो फुलनो, फुलडे मंडप छायोरे ॥ गणणण भमर करे गुंजारव, जीवो जसोदानो जायोरे॥ गोवाळ० ॥ ४ ॥ चंदन केसर कस्तुरि घोळी, सखियो मळि शरणधारेरे ॥ फुलनुं छत्र अनूपम फोरे, फुलचमर करे त्यारेरे ॥ गोवाळ० ॥ ५ ॥ फुलना पंखा थई रह्या फरता, फुलना नेजा फरूकेरे॥ फुलछडीदार फांकडि शोभे, जयजयजय कहि झूकेरे ॥ गोवाळ० ॥ ६ ॥ गरगर फूल गगनथी गरतां, फूलडे नेहाडो छायोरे ॥ ए अवसरे ऋषिराजना ईश्वरे, भोजनथाळ मगायोरे ॥ गोवाळ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ आरोगोरे मारा अंतरज्यामी, राजभोगना रसियारे ॥ प्रेमतणें वश्य छो प्रीतमजी, माटे वृजमां वशियारे ॥ टेक ॥ सोनानो थाळ भर्यो छे सुंदर, सर्वे जमोतो सारूरे ॥ आपनुं अन्न अमे बळि आपनां, तन मन धन लेइ वारूंरे ॥ आरोगो० ॥ १ ॥ शिरो पुरी बासूदि नें शीखंड, पाताळि पूरण-

पोळीरे लावशि मालपुंवा नें लाडू, घीमां पोळि झबोळीरे ॥ आरोगो० ॥२॥ दाळभात दुधपाक शाक सहु, मगजनें वळि मेवोरे ॥ सुतरफेणि जलेबी सुंदर सूतर जेवी शेवोरे ॥ आरोगो० ॥ ३ ॥ कोथमि आदूं छे दहिनि कडीमां, तांदळजानी भाजीरे ॥ सुरण रताळुनूं शाक छे सुंदर, राज्य जमोतो हुं राजीरे ॥ आरोगो० ॥ ४ ॥ गळकेरी गरमर नें गूंदां, कारेलां नें कचोरीरे ॥ भावतां भजियां छे विधविधनां, छो मुजजीवनदोरीरे ॥ आरोगो० ॥ ५ ॥ वाल तळ्या नें वालोळ वघारी, काल्यना दूधनुं दहि छेरे ॥ जे जोइये ते मागिने लेज्यो, शरम हवें शिद रहिछेरे ॥ आरोगो० ॥ ६ ॥ आचमन लेइ मुखवास आरोगो, जन्म सफळ थयो मारोरे ॥ उठो प्रभू ऋपिराजना ईश्वर, पलंग उपर पधारोरे ॥ आरोगो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ छंद हरिगीत ॥

जय अकळ ईश्वर सकळ जग, स्रजनार

खळबळखंडनं॥बळ प्रबळ धर कळिकाळमळ, हरनार हरि जगमंडनं॥ थळ अथळ व्यापक धर्मथापक, गति अमापक श्रीश्वरं॥ निष्कामि शिवसुखधामि स्वामि, नमामि श्रीबदरीश्वरं॥१॥ जय स्वच्छरूपक मच्छभूप, अनूप कच्छप केशवं॥ जयश्रीधरण धरणीधरण, सुखकरण नाम सदा शिवं॥ प्रह्लाद भक्त सुसक्तकाज, विमुक्त नरसिंहेश्वरं॥ निष्कामि शिवसुखधामि स्वामि, नमामि श्रीबदरीश्वरं॥२॥ बळिछळित मुनिधुनिचळित, धनुधरदळित भृगुकुळभूषणं॥ रघुनाथ नाथ अनाथनाथ, विदारणं खरदूषणं॥ गतिगोप गोपति गोपिवर, अति कोप कंस अरीश्वरं॥निष्कामि शिव० ॥३॥ जगजनकसुत सनकादि, नर जनकादिहित हरि नारदं॥ अविनाश रोगविनाश, धरसंन्यास व्यास विशारदं॥ जन मगनकारण जज्ञ, दत्तजि गगनरुप ज्योगीश्वरं॥ निष्कामि शिव० ॥४॥ गजकाज

गरिबनिवाज अज, मुनिराज हरिजनना-
यकं ॥ नृप अंगकुळ क्रत गंगसम, पृथुअंग
जनसुखदायकं ॥ शिरराहु छेदन कीधु ते
दिन, मोहनी मायेश्वरं ॥ निष्कामि शिव०
॥ ५ ॥ बळवंत बुद्धविशुद्ध, वेद विरूद्धमार-
गकारणं॥छळशब्दग्रंथक अचळ चळ, खळ
सकळ मोहविस्तारणं ॥ पितुबाळसम निज
भक्तपाळ, मराळ बोधमणीश्वरं ॥ निष्का-
मि शिव० ॥ ६ ॥ जगजीव सुर अज शीवप-
ति, हयग्रीव मधुकैटभअरी ॥ विख्यात
गुरु निजमातगुरु,निजतातगुरु कपिलंहरी॥
भगवंत संतउधारहित, जुगअंत कल्कि-
ल्कीश्वरं ॥ निष्कामि शिव० ॥ ७ ॥ भवभी-
तिभंजन भक्तरंजन, दुष्टगंजन दरधरं ॥
मनमलिनमंजन ज्ञान अंजन, नरनिरंजन
उरधरं ॥ निजशरणगतभयहरण, अशर-
णशरण जय जगदीश्वरं॥ निष्कामि शिव०
॥ ८ ॥ इति अष्टपदि जगस्त्रष्टपादि,संकष्ट स-
कळ विनाशनी ॥ घरसूत्र संपति पुत्र धन,

धियदात्रि मोक्षप्रकाशनी ॥ ऋषिराजवक्ष-
विराजितं, महाराज श्रीशृंगीश्वरं ॥ निष्का-
मिशिव० ॥ ९ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ राग धोळ ॥

आहाने अवळा डुंगरा शामळाजी ॥ एदेशीछे ॥

सावरकांठो सोह्यांमणो एकलशंगी, व-
हाला तमारो त्यां वासरे, मारा दिलमां व-
शी प्यारी मूरती एकलशंगी ॥ दुरिजनथी
तमे दूरछो एकलशंगी, प्रेमीजनने छो पासरे
मारा दिलमां वशी प्यारी मूरती एकलशंगी
॥ १ ॥ कंकुजेवां अने कोमळां एकलशंगी,
चरणकमळ चितचोरेरे मारादिलमां० ॥ द-
र्पण सरखा दीपता एकलशंगी, नखमणि
काळजां कोरेरे मारा० ॥ २ ॥ घूंटियो नौत-
म गोळरे एकलशंगी, पेंडिये वश्य थया प्रा-
णरे मारादिलमां० ॥ जानुज्जुगल छबी जो-
इने एकलशंगी, संसार थै जाय छांणरे मा-
रादिलमां० ॥ ३ ॥ वल्कल वस्तर पहेरियां
ए० ॥ ऊदरे त्रिवळि अनूपरे मारादिल-

मां० ॥ छाति विशाळ सोह्यांमणी ए० ॥ रढियाळुं राजनूं रूपरे मारादिलमां० ॥४॥ हाथिनि शुंढ शा हाथरे ए० ॥ ढळकता ढीं-चणसूधीरे मारादिलमां० ॥ दर्भशळा डाभा हाथमां ए० ॥ बांधि लिधि मारी बुद्धीरे मा-रादिलमां० ॥ ५ ॥ जमणा बगलमां झालीरे ए० ॥ त्राडना पत्रनी पोथिरे मारादिल-मां० ॥ सोनेरि अक्षर शोभता ए० ॥ क्य-मकरी ऊकले कोइथिरे मारादिलमां० ॥६॥ अंगे अनूपम ओढीरे ए० ॥ मशरुजेवी मृ-गछालारे मारादिलमां० ॥ ग्रीवा कपोतना घाटनी ए० ॥ एकमुखी अक्षमाळारे मारा-दिलमां० ॥ ७ ॥ होठ रुडा हिंगळोकशा ए० ॥ लाखेणां परवाळां लाजेरे मारादिल-मां० ॥ दात दाढमकेरां बीजडां ए० ॥ भा-ळतां भवदुख भाजेरे मारादिलमां० ॥ ८ ॥ दीवडला जेवी दीपेरे ए० ॥ नासिका जग-थकी न्यारीरे मारादिलमां० ॥ कमळना दळ जेवां काजुरे ए० ॥ लोचनियांपर वा-

रीरे मारादिलमां० ॥ ९ ॥ वारी भ्रूगूटी वां-
कडी ए० ॥ काजळ करतां काळीरे मारादि-
लमां० ॥ भस्मनुं लेपन भालमां ए० ॥ रेखा-
ओ त्रणे रूपाळीरे मारादिलमां० ॥ १० ॥
कानतणी छबी कारमी ए० ॥ वन्ये बराबर
वेशरे मारादिलमां० ॥ सोनाना तारसा शो-
भता ए० ॥ काळुडा मस्तकें केशरे मारादि-
लमां ० ॥ ११ ॥ शिरपर सोनेरी शोभती
ए ०॥ अंगुठा जेवडी उंचीरे मारादिलमां ०॥
दया करी चोळो दासने ए० ॥ मन वश्य
करवानी कुंचिरे मारादिलमां० ॥ १२ ॥ व-
दनकमळपर वारीरेए०।शरदपुनमनो चंदरे
मारादिलमां०॥ वाणीमां अमृत वरसेरे ए०
उपजावेछे आनंदरे मारादिलमां० ॥ १३ ॥
शरिरे जोतां वर्ष सोळना ए०॥जन्म्ये थया
जुग झाझारे मारादिलमां० ॥ शांतस्वभावे
छो स्वामीरे ए०नीर्गुण गरिबनीवाजारे मा-
रादिलमां० ॥ १४ ॥ सुरपति कंपेछे इहाथिरे
ए० वरसावेछे वरसातरे मारादिलमां० ॥ त्र

हविद्याना छो भोगीरे ए० ॥पुराणे छोप्रख्या-
तरे मारादिलमां० ॥ १५ ॥ताप त्रण टळी जा-
यछे एकलशंगी,संभारतां सुखशातारे मारा
दिलमां० ॥ हृदये वश्या ऋषिराजने एकल-
शंगी, जोज्यो पलक दुर जातारे मारादिल-
मां० ॥१६॥ पद ॥१॥ १२॥

॥ पदराग गर्बी ॥

आखा लींबडामां एकडाळुं मीठुंरे रणछोड रंगीला ॥ ए देशीछे ॥

२-३. ओरा आवोनें एकलशंगीरे मुनिराज
मेवासी ॥ तमे साचा मांणसना संगीरे मुनि-
राज मेवासी ॥ १ ॥ आपें त्रेतामां अवतार
लीधोरे मुनि० ॥ वास साबरने कांठडे की-
धोरे मुनि० ॥२॥ तपेंकरि त्रण भुवन डोला-
व्यांरे मुनि० ॥ आशि देवा गायात्रि मात आ-
व्यांरे मुनि० ॥ ३॥ घणां वरसलागे लोक पा-
म्यां कष्टरि मुनि० ॥ आपें वरसावि देशमां
वृष्टीरे मुनि० ॥ ४ ॥ राजा दशरथ पुत्रविना
दुखीरे मुनि० ॥ गुरु कहिये जेना वसिष्ठ रू-
खीरे मुनी॥५॥ तेणे तेडाव्या आपनें उमंगे-

रे मुनी०॥ पछे पधार्या राज रूडे रंगेरे मुनी०
॥६॥ सारिपेठें रायें सनमान कीधुंरे मुनी०॥
चरणधोई चरणोदक पीधुंरे मुनी०॥७॥मारुं
वांझीयानुं महेणुं मटाडोरे ॥ मुनी०॥ सुना
पारणामां दीकरो देखाडोरे ॥ मुनी ०॥ ८ ॥
पछे जगन कराव्यो आप जेवोरे ॥ मुनी० ॥
आखि प्रथ्वीमां कुण करे एवोरे॥मुनी०॥९॥
पछे महेर करी बोल्या मुनी बावारे मुनी०॥
चार थाशे कुंवोर जग चहावारे मुनी०॥१०॥
आप वचनथी रामचंद्र आव्यारे मुनी० ॥
साथे वैकुंठनी सन्या लाव्यारे मुनी०॥११॥
आपे खोळामां रामने रमाड्यारे मुनी०॥घ-
णीवार जगन्नाथने जमाडयारे॥मुनी०॥१२॥
वळी बळिराजा इंद्र थशे ज्यारेरे ॥ मुनी० ॥
सात रूखियोना भूप थशो त्यारेरे ॥ मुनी०
॥१३॥ त्यां सूधि आंइ आश्रम तमारोरेमु०।
कोक संस्कार जागियो अमारोरे ॥मुनी.१४
ध्यान वहालु तमारुं धरियेरे मुनी०॥नीत्य
फकरना फाकडा भरियेरे ॥मुनी० ॥१५॥जे-

वां छोरूडां रझळे नमायांरे, मुनी०॥ एवां ह
तां ते ओळवे आयांरे, मुंनी०॥१६॥ हवे पीता
तमे ने तमे मातारे, मुनी० ॥ तमे सगा स-
होदर भ्रातारे, मुनी० ॥१७॥ तमे गुणसा-
गर हमे वेलांरे, मुनी०॥ तमे महोटा ज्यो-
गीने हमे मेलांरे, मुनी० ॥१८॥ तमे तीखा
तपेशरी त्यागीरे, मुनी०॥ हमे तमारां रांक-
डां रागीरे,मुनी०॥१९॥हमे पकड्यो राजनो
पल्लोरे, मुनी०॥भेख पेहेऱ्यो तमारो भल्लो-
रे, मुनी०॥२०॥वरद बानानुं राखवुं पडशेरे,
मूनी०॥ नके सेवकने संसार नडशेरे,मूनी०
॥२१॥हवे पाळवां पडशे अमनेरे,मूनी०॥मु-
ख्यां तरछ्यां प्रजाइशुं तमनेरे, मूनी०॥२२॥
आण उगे अंधारुं न भागेरे, मुनी०॥ तारे
सुरजने शीद पगे लागेरे,मुनी०॥२३॥कल्प
झाडतळे दुःख पामे कायारे, मुनी०॥ तारे
शीद एनी सोधिये छायारे,मुनी०॥२४॥गां-
डां घेलां पण छैये तमारांरे,मुनी०॥करो का-
ळजां कोमळ हमारांरे, मुनी० ॥२५॥ दया

दासादियां ऊपर कीजेरे,मुनी०॥अमे राजने भरूंसे रीजेरे,मुनी०॥२६॥ कालावाला काने धरि लेज्योरे, मुनी०॥ दया लावीने दरशन देज्योरे,मुनी०॥२७॥ जोज्यो अरजी संताडता छांनीरे,मूनी०॥ वचे छे ऋषीराजनी जमांनीरे, मुनी०॥२८॥पद ॥१॥

॥ भक्तमाळ.

आज मने आनंद वाध्यो अतीघणो मा ॥ एदेशीछे ॥

२-३-४ प्रथम गुरूना पाय, पूजुं प्रेम धरीने ॥ जेनि कृपाथी जाय, ममता मोह मरीने ॥१॥ गुरूकृपाथी ज्ञान, पाम्या कोटिक पामर ॥ अंतरनूं अभिमान, छांडी थया स्वतंतर ॥ २ ॥ गुरू अने गोव्यंद, बन्ये सरखा बळिया ॥ महिमा नव्हे मंद, तेना ताप न टळिया ॥ ३ ॥ उगतां जग आदीत, नीशा सघळी नासे ॥ गुरूतणां सुणि गीत,ब्रह्म सकळमां भासे ॥४॥ रवी अने गुरुराज, पूरण तुल्य प्रतापी ॥ करे समाणां काज, ऊभे तिमर उथापी ॥ ५ ॥ भक्त-

माळनो भाव, उछळ्यो मारे अंतर ॥ सद्गुरु
दीध स्वभाव, अविचळ रहो निरंतर ॥ ६ ॥
आरंभे अवतार, प्रभुना समरूं प्रीत्ये ॥ क-
रजोडी करतार, चितवूं चरणां चीतें ॥ ७ ॥
नमूं करीने नेह, नंदजसोदानंदन ॥ खोळे
पगनी खेह, शंकर शूक सनंदन ॥ ८ ॥ सदा
प्रभू साकार, प्रेमीहृदे प्रगट छे ॥ कुंडळ
मकराकार, मांथे मोरमुगटछे ॥ ९ ॥ पीतां-
बर परमेश, ओपेसुंदर अंगे ॥ वांसलडी वि-
श्वेश, शामळियाने संगे ॥ १० ॥ रमे मनोहर
रास, गोपीजनना गणथी ॥ पूरणरुप प्रका-
श, ओपे आभुषणथी ॥ ११ ॥ ए प्रभुजी अ-
वतार, धरणीउपर धरेछे ॥ धर्म थाप निर्धार,
करुणासिंधु करेछे ॥ १२ ॥ जे अवसरमां जे-
म, करवूं काम घटेछे ॥ त्रिभुवनपाळक तेम,
पोते तन प्रगटेछे ॥ १३ ॥ जय कमळावर क-
हान, वाल्यमकुंजविहारी ॥ नटवर सुखनी-
धान, गुणसागर गिरधारी ॥ १४ ॥ जय स-
नकादिक शाम, दाता मोक्ष दिगंबर ॥ जय

नारद निष्काम,जय वाराह विश्वंभर॥१५॥
॥ जयजय हयग्रिव हंस, जय नारायण न-
रवर॥ जज्ञरूप जगदंश, जय वैकुंठ अमर-
वर ॥१६॥ जयजय महातन मच्छ, जय-
जय कपिल कृपाळ ॥ जयजय केशव क-
च्छ, जय दत्तात्रिदयाळ ॥१७॥ जय हस्ती
भयहार,नरसिंह अकळ निरंतर॥जय अमृ-
त अवतार,धृढमति वैद धनंतर॥१८॥ जय
ऋषभेश्वर रूप, जय वामन जगवंदन ॥ भ-
यभंजन पृथुभूप, निर्गुण नरकनिकंदन ॥
॥१९॥ जय प्रभु परशूराम, खळखत्रीकुळ
खेदन ॥ जय विनता* दृगवाम, भ्रष्ट असु-
रकुळ भेदन॥२०॥ जय रघुवंशी राम, धृ-
ढकर धनुष धरंता॥टाळ्या दैत्य तमाम जे-
थी देव डरंता ॥२१॥ जय बळवंतबळ देव,
जयजय व्यास विचक्षण॥ जयजय बुद्ध अ-
भेव, कल्की हरण कुलक्षण॥२२॥ ए आदि-
क अवतार, मुजउर धरो महापद ॥ वीनवुं

*मोहनी अवतार.

वारमवार, मटवा कामक्रोध मद ॥ २३ ॥
नारायणनूं नाम, जगमां जेम जपाये ॥ ते-
मज भक्त तमाम, रहो मारी रसनाये २॥४॥
ऋषियोः—सद्गुरु एकशृंग, शमिक ऋषीनें शां-
ती शाकटायन सरभंग, वामदेव वेदांती ॥
२५॥ शौनक नें शुकदेव, कुक्षी कुसीद क-
श्यप॥औरस अरुण अभेव, संवर्त्तक शाता-
तप॥२६ ॥ वसिष्ठ नें वाल्मीक, अष्टावक्र
उदालक॥जाजलि जाबालीक, बारस मृकं-
डबालक ॥ २७॥सांख्यायन सांदीप, पूलह
पैल पुलस्ती॥दक्ष दधीची द्दीप, अत्री अ-
सित अगस्ती॥ २८ ॥ कर्दम कुमुद कणाद,
कवश अने कात्यायन॥पाणिनि पीपला-
द, वोढ्ढ वैशंपायन॥ २९॥ गालव लोमस ग-
र्ग गौरवदन नें गौतम ॥ आस्तिक आसुरि
अर्घ, अघमर्षण नें औतम॥ ३०॥ सौभरि
शंकुवर्ण, पंचशिरा नें पराशर ॥ जैमिनि
जातूकर्ण, पातंजलि प्रभाकर ॥ ३१॥ वाल-
खिल्य नें वछ,विश्वामित्र विटंकण॥ करख

अनें धृढकछ, इंद्रप्रमद अकृतव्रण ॥ ३२ ॥ शूनक शंकू शंख जन्हू ने जमदग्नी॥शाक्ति सुमंत सपंख, अंगीरा नें अग्नी ॥ ३३ ॥ शरदवान नें सोम, देवळ नें दुर्वासा ॥ वीतिहोत्र नें व्योम, सुवरण नें सुरवासा ॥ ३४ ॥ जाज्ञवल्क्य नें जज्ञ, मीतवचन नें मुंडक ॥ सावर्णी सर्वज्ञ, दिनकर भास्कर दंडक ॥३५॥ हरीदश्व हारीत तैतळ नें त्रयिदेहीं ॥ इध्मवाह आदीत, वीभावसू विदेही ॥ ३६ ॥ सूरज सहस्त्रअंश, द्वादशआत्म दिवाकर ॥ हिरण नाभ नें हंस, जगचक्षू जरणाकर ॥ ३७॥ पारिभद्र पुरुजीत, शाकल्य नें सुभद्रक ॥ उपमन्यू अद्वैत भार्गव भार्गुरि भद्रक ॥ ३८ ॥ मैत्रेय नें मांडव्य, कौशळ काक्षिवान कच ॥ जति नें जैगीषव्य, वीभांडक विमळावच ॥ ३९ ॥ मरीचि मेधातीथ, कौछ चवन कुशधारक ॥ मंगळीक मधुजीत, हंसीपथ अघहारक ॥ ४० ॥ भरद्वाज सुखभान, सूदामाजि सुतीक्षण बगदाल्यभ ब-

ळवाम, लांगळ क्रतू सुलक्षण ॥ ४१ ॥ शता-
नन श्रुतदेव, उतथ्य अरीष्टनेमी ॥ जरत-
कारु जयदेव, प्रमुची प्रभुपदप्रेमी ॥ ४२ ॥
अमर आर्ष्टीषेण, रोमहर्षण नें रतध्वज॥ श्रू-
तश्रवा सतवेण, सूतपुराणि सतध्वज॥४३॥
ज्योगिराज जडभर्त, रहुगणना गुरुराजा॥
विमळ विचार्यां वर्त्त, मांनी वेदनि माजा ॥
४४ ॥ पार्षदो—नीर्गुण पार्षद नंद, चंड पचंड
प्रबलबल ॥ सात्वत गरुड सुनंद, अर्हण ज-
यंत अवीचल॥ ४५ ॥ कुमुद विजय कुमु-
दाक्ष, विश्वकसेन अजरवय ॥ श्रूतदेव सुभ-
गाक्ष, जितमन इंद्रि सकळजय ॥ ४६ ॥ सुं-
दर सुबळ सुभांग, वसुभानू वसुदामा ॥ वृष
भानू विमळांग, सूरजभानु सुदामा ॥ ४७॥
चंद्रभानु चिरभानु वितभानु नें विभाकर॥
गौलोकी गिरभानु, इंद्रभानु गुणअकार ॥
४८॥ नंद ऋषभ उपनंद, देवभानु दिलद-
रिया ॥ सुबळार्जुन सुरवंद, भद्रसेन गुणभ-
रिया ॥ ४९ ॥ रत्नभानु हरिरूप, श्रीदामा

नें सुनंदन ॥ ए आदीकें अनूप, जन प्रभुना जगवंदन ॥ ५० ॥ राजाओ पुंडरीक पह्लाद, प्राचिनबर्हि प्रचेता ॥ प्रियव्रत उतानपाद, शूची सगर सचेता ॥ ५१ ॥ अर्जुन नें अंबरीष, भीष्मपिता नें विभीषण ॥ रुक्मांगद रुचीश, रंभू रघू रहूगण ॥ ५२ ॥ दशरथ द्रविण दिलीप, स्वायंभू शर्याती ॥ पुरूजित पांडु प्रदीप, जदुराजा नें जयाती ॥ ५३ ॥ ध्रूव धृती नें धर्म, धृष्टकेतु धर्मध्वज ॥ श्राद्धदेव सूशर्म, शांतनु शिबी शिरध्वज ५४ ॥ खांडिकनें खट्वांग, कतीरथ नें करभाजन ॥ इक्ष्वाकु अज अंक, गय गाधी गुहराजन ॥ ५५ ॥ उद्धव नें अक्रूर, कुंतीभोज क्रतध्वज ॥ वृष्णी विराट विदूर, मरु महिपाळ मितध्वज ॥ ५६ ॥ शूरसेन स्वछंद, भीम निकुळ वे भ्राता ॥ महारोमा मुचकंद, महाहय नें मांधाता ॥ ५७ ॥ श्रुतायू श्रुतदेव, प्रबुद्ध पींपपलायन ॥ सात्वत नें सहदेव, प्रीक्षत हरिपारायण ॥ ५८ ॥ सुधृति सवन सुकेत सत्यधन्वा सत्यसायर ॥

उदावसु उर्धकेत, महाविर विवेक मायर ॥
॥ ५९ ॥ हैहय नें हर्यक्ष, बळि बहुलाश्व बृहद्र-
थ ॥ अंशुमान अंतरीक्ष,सत्यव्रत नें वळि स-
त्यरथ ॥ ६० ॥ केशीध्वज कृतिरात, नाभी
नहुष नरेश्वर ॥ द्रुमिल अनें देवरात, धूमर-
केश धरेश्वर ॥ ६१ ॥ देवमीढ दुष्यंत, तृण-
बिंदु कुळतारण॥सनद्वाज सूमंत, शुनक अ-
सुरसिंहारण ॥६२॥ कुशध्वज कविराय,नी-
मी नंदीवर्धन ॥ स्वर्णरोम जनस्हाय, पथर
बराबर परधन ॥ ६३ ॥ दशार्ह नें दमघोष,
हरि हर्यश्वा हरिजन ॥ नृगराजा निर्दोष ड-
रता जेथी दुरिजन ॥ ६४ ॥ वीजिताश्व वसु-
देव, यूधामन्यु युधिष्ठिर ॥ रस्वक रंतीदेव,
अलरक अंतरअरीहर ॥ ६५ ॥ भानुमान नें
भरत, भद्रश्रवा गुणभाजन ॥ टळिया अव-
गुण तरत, मळिया जेने महाजन ॥६६॥ अं-
धक आवीरहोत्र, चंमस जगमां चहावा ॥
ज्ञानी जेनूं गोत्र, गोविंदगुण नित्य गावा ॥
॥६७॥ चित्रकेतु रथचीत्र, इत्यादी अवनी-

श्वर ॥ पावन कीधा पीतृ, अंतरमां धरि ई-
श्वर ॥६८॥ वानरभक्त ॥ हरिनायक हनुमान,
सुग्रिव नें संपाती ॥ बळिमुख कपि बळवान,
विश्वविषे विख्याती॥६९॥ जांबुवान नें जं-
भ, जानकिभक्त जटायू ॥ रुमणऋषभनें रं-
भ दुर्मुख कपि दिर्घायु ॥ ७० ॥ मेंद द्विविद
दरिमुख, दधिमुख राक्षसदंडी ॥ अनंग उ-
ल्कामूख, केसरि कागभुषंडी ॥ ७१ ॥ वेगद-
र्शि नें वीर, इंद्रजानु अर्चीष्मद॥धुम्रवर्ण धृ-
ढधीर, अंगे अतिबळ अंगद ॥७२॥ शंखचूड
नें शंख, सुमती शरम शरारी ॥ लीधी जेणे
लंक, मोटा राक्षस मारी ॥ ७३ ॥ शुभ सुषेण
सुहोत्र, कुंमद बळ क्यम कळिये ॥ गोडी
आखा गोत्र, बांध्यो सागर बळिये ॥ ७४ ॥
नळ निल तारनगंग, शरगुल्मा बळसागर ॥
प्रोढा पनस प्रजंघ, नीतिविषे महानागर ॥
॥७५॥ गिरिवर गवय गवाक्ष, गिरिकपिराज
अने गज ॥ दारुक वायक द्राक्ष, दरजी मा-
ळी कदरज ॥ ७६ ॥ इत्यादिक अनेक, हरि-

जन दुर्गुणहारी, वरत्या राखि विवेक, मन-
नी ममता मारी ॥ ७७ ॥ बाईयो

शतरूपा शांतीय, अनसूयानें अरणी॥क-
ळावती कांतीय, सुंदरि शंकर-शरणी॥७८॥
अरुंधती आदितीय, अरची अनें अहल्या॥
सुमुखा सत्यवतीय,कूंता नें कौशल्या ।७९।
दुर्गा देवहुतीय,देवरक्षिता देवा ॥ अंबा आ-
कुतीय, श्रीदेवा सहदेवा ॥८०॥ रती नें रुक-
मणीय, कृष्णप्रिया नें कमळा॥मुर्त्ती सती-
मणीय, वृंदा विरजा विमळा ॥ ८१ ॥ सत्य-
भामा सत्याय,क्रीया कदंब माळा॥ भारति
नें भद्राय,विंध्यावळी विशाळा ॥८२॥ रेणु-
का शुभरूप,रोहिणि रतंनमाळा ॥ उपदेवा-
जि अनूप, जेनो कंथ कृपाळा ॥८३॥ माध-
वि मधुमतीय, मालति नें मरुदेवी ॥ जाह्न-
वि जांबुवंतीय, तारा सति पण तेवी ॥८४॥
सर्वमंगळा सार,चंद्रमुखी नें चंपा॥ भामनि
गुणभंडार, सुदामाघर संपा ॥८५॥ जसधीं
जसोमतीय, देवकि द्रूपदि देवी ॥ सुशिळा

सरस्वतीय, जमना लक्षमि जेवी ॥८६॥पंद-
मावति पिंगळाय, काळीका अनें कुबज्या ॥
वश्य कीधा वृजराज,एवा आशय उपज्या
॥८७॥ मयुना मित्रवंदाय, शांतीदेवा शव-
री ॥शुभा स्वयंशुभाय, गुणनो सागर गव-
री ॥८८॥ नंदना नीर्गुण नार, शशीकळा ने
सूखा ॥ ॥ सावित्री संसार, पावन पदंमसुखा
॥८९॥ बाइयो जन बळवंत,ईत्यादिक उदा-
शी ॥ सघळा जगना संत, ईछे जेनी आशी॥
९० ॥ संततणो शणगार, भक्तमाळ छे भारी
॥ वंदुं वारमवार, शिरनामी संभारी ॥९१॥
वाल्मीक नें व्यास,जे जनना गूणगाया॥ए-
गूण गावा आश, मुजने लागी माया ॥९२॥
निर्मळ गायां नाम, हरिजननां हितकारी॥
मागुं एज इनांम,मनमां वसो मोरारी ।९३।
पाठ करे करि प्रीत,श्रवणे जे सांभळशे॥वि-
घन मटे विप्रीत,ताप त्रिवीधी टळशे॥९४॥
साबरकांठे सीद्ध, शृंगिमुनि सुखदाता॥ पु-
राणमांहि प्रसीद्ध,विश्वविषे विख्याता।९५॥

दयांकरी गुरुदेव, निर्गूण गरीबनिवाजें ॥ते अवसर ततखेव, रचि माळा ऋषिराजें ॥ ॥९६॥ कंठ करे जन कोय, जो ऋषिराजनि रचना॥आवा गमन न होय, मुक्ति मळे महावचना ॥९७॥ मंगळीक महिमाय, भक्तनि माळा भारी॥गरज होय ते गाय,माळा मंगळकारी॥ ९८ ॥ पद ॥ १ ॥ इति भक्तमाळ संपूर्ण ॥

॥ दैवी तथा आसुरी जीवना लक्षणो. ॥

अलबेलीरे अंबेमात, जोवा नित्य जैये॥एदेशीने मळती चालछे ॥

जेणे गाया गोविंद गूंण, धन्य जनम धरिया ॥ जेणे हरामकीधूं लूंण ए शिद अवतरिया ॥ १ ॥ करि मात पितानी सेव, धन्य जनम धरिया ॥ जेणे दुभ्या पांचे देव एशिद अवतरिया ॥ २ ॥ हरिभक्ति भजनमां भाव, धन्य० ॥ जेना दिलमां छळना दाव एशिद० ॥ ३ ॥ हरिसमरण साथें सूख, धन्य० ॥ जेणे लजावि जनेता कूख एशिद० ॥ ४ ॥ निशदिवस विचार विवेक, धन्य० ॥

जेणे लजव्यो लेइने भेख एशिद० ॥ ५ ॥ दातार संत के सूर, धन्य० ॥ जेने दया दील्थी दूर एशिद० ॥ ६ ॥ मुखें पंचरतननो पाठ, धन्य० ॥ नीतीविना ठकराइठाठ एशिद० ॥ ७ ॥ दीधां विद्यानां रे दान, धन्य० ॥ कपटी कंजुस नादान एशिद० ॥ ८ ॥ शमदम जरणानूं जोर, धन्य० ॥ जग जुठा चाडिया चोर एशिद० ॥ ९ ॥ परमारथमां करि पहेल, धन्य० ॥ फगदंडे मांड्यां फेल एशिद० ॥ १० ॥ गीतानूं पाम्या ज्ञान, धन्य० ॥ केफी वळि सूरापान एशिद० ॥ ११ ॥ जे धर्मकाममां धाय, धन्य० ॥ परप्राण दुभिने मकलाय एशिद० ॥ १२ ॥ प्रियसत्य वचन वदनार, धन्य० ॥ आमिषनो जेने अहार एशिद० ॥ १३ ॥ संतोषी चीत सदाय, धन्य० ॥ तृष्णाना पुरमां तणाय एशिद० ॥ १४ ॥ जे पवित्राइ प्रतिपाळ, धन्य० ॥ आरोपे जूठी आळ एशिद० ॥ १५ ॥ धृढ लोकवेदमर्जाद, धन्य० ॥ वहालो वीतंडा-

वाद एशिद० ॥ १६ ॥ सूजसनो फोरे सु-
गंध, धन्य०॥बोल्यामां न मळे बंध एशिद०
॥१७॥ जे खरी महेनतनुं खाय, धन्य० ॥
करि दगो जाळवे काय एशिद० ॥१८॥ स-
मजावे आवे ज्ञान, धन्य०॥ अतिथीनुं करे
अपमान एशिद० ॥१९॥ दुखियानां भागे
दूख, धन्य० ॥ भाणु भरे नमटे भुख, ए-
शिद० ॥ २० ॥ इनसाफ अदल तोळाय,
धन्य० ॥ करे पक्षपातनो न्याय, एशिद० ॥
२१ ॥ चौटामां वेचायवेण, धन्य० ॥ नित्य
क्रोधभरेलां नेण, एशिद० ॥ २२ ॥ बाळकनें
सुधारे बाप, धन्य०॥ पासे रहि शिखवे पाप,
एशिद० ॥ २३॥ उजळाकामें उमंग, धन्य०
॥ जे करे भजनमां भंग, एशिद० ॥२४॥ पा-
णी पिने माने पाड, धन्य० ॥ जगमां इरखा-
नूं झाड एशिद० ॥२५॥ धरे आपतकाळे
धीर, धन्य० नहि प्रभुनी पतिज लगीर ए-
शि० ॥ २६ ॥ बाळापणे इजत बंधाय धन्य०
॥ जुठमां जन्मारो जाय एशिद०॥२७॥ ऋ-

षिराजनि गोठे रीत्य धन्य०॥ परदारा सा-
थें प्रीत एशिद०॥ २८॥ पद॥ १॥

पदराग ठुंमरी.

वारियां वारियां वारियां रे, राधेकृष्ण मिले तो जांऊं वा-
रियां ॥ एदेशीछे ॥

१-२. चाकरी चाकरी चाकरी रे, करील्येने
प्रभूजिनि चाकरी॥ जीव्याना भरुंसा जुठा
करीरे, करिल्येने प्रभुजिनि० टेक॥ दीधो
मनुष्यनो देह तने दुल्लभ, कमळाना स्वामि-
ये कृपा करीरे करिल्येने०॥ १॥ ओझानी
चाकरीमां गूंणा उपाडतो, कैकवार वहेतो
तुं काकरीरे करिल्येने०॥ २॥ मांकडुं थयो
तारे गोडियाने माटे, घेर घेर भीखतो भाख-
रीरे करिल्येने०॥ ३॥ वादिनि चाकरीमां
घंटियो वहेतो, एतो पीडा अति आकरीरे,
करिल्येने०॥ ४॥ लुंडो थयो तारे लींटाळां
छोकरां, खोळामां तेडतो खंमा करीरे॥ क-
री ल्येने०॥ ५॥ वेठियाना भवमां पेटने व-
रांणिये,॥ उथाम्या पथ्थरा उंचा करीरे॥

करी ल्येने० ॥ ६ ॥ वरी ल्येने ऋषीराजनो वाल्यम, साधुसंगतें समता करीरे ॥ ल्येने० ॥ ७॥ पद ॥ १ ॥

नावडी नावडी नावडीरे, तने हरी भज्यानी रीत्य नावडी॥ एळें उंमर खोइ अहावडीरे ॥ तने हरी भज्यानी० ॥ टेक ॥ घो जारा क्यम तुंतो मवो नहि गर्भमां, भारें मारी भुंडा मावडीरे ॥ तने हरी० ॥ १ ॥ पूज्यां नहीं तेंतो प्रेमेंथी पापिया, गंगा गोधावरी के गावडीरे ॥ तनें हरी०॥२॥ कहोनें भजन विना काया शाकामनी, वारी वीना जेवी वावडीरे ॥ तने हरी० ॥३॥ रामना नाम विना जीभडी रोचुंवा फाओ फाओ करे जेवि फावडीरे ॥ तने हरी० ॥ ४ हाथे कीधा विना साथें नहि आवे, तावेतो त्रांबडी के तावडीरे ॥ तने हरी० ॥ ५ ॥ शीशें तो महोत फरे जेवो सिंचांणो, लेछे झडपमां लावडीरे॥ तनें हरी० ॥ ६ ॥ ऱ्हदियामध्ये ऋषीराजनी राखज्ये, विचारी आज वार्ता वडीरे ॥ तनें

हरी० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

प्राणिया प्राणिया प्राणियारे ॥ भजील्ये नें प्रभुजीने प्रांणिया, आवशें जम उघाराणियारे ॥ भजी ल्येने० टेक ॥ नात्य नें जात्य कांइ जंम नथी जोता ॥ कुंण वाघरी ने कुंण वाणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥ १ ॥ अमरपटो नथी लाव्या एके, बावा बाबु के बजांणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥२॥ हजी लगी डर नवऱ्यो हैये, भंडाऱ्या भुंइमां भांणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥ ३ ॥ उडींगै कैक राख थै अबळा, महोटा उपाडती मांणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥ ४ ॥ जता रह्यातारी नजरां आगळ, पाखरे तोरी पलाणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥५॥ सोड्यो तांणी कैक भुंइमां सूता, पीरांनी पागथी पठाणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥६॥ काळें खाता ऋषीराज कहे केटलाक, काजी पंडीतनें पुराणियारे ॥ भजी ल्येने० ॥ ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

जाळवी जाळवी जाळवीरे ॥ नव जाणी

जवांनी जाळवी॥प्रभूनीं रीत्य मेली पाळवी-
रे ॥ नव जाणी० ॥ टेक ॥ धशो नहीं कदि
घर्ममां ढूकडो, चोरानी पंचात्य चाळवीरे॥
नव जाणी० ॥ १ ॥ गप्पां सुण्या विना थै-
गयो घाभरो, सुतरविना जेवो साळवीरे ॥
नव जाणी० ॥ २ ॥ नवराइ मळि तारे पार-
की निंद्या, फरीनें घेरय घेरय फाळवीरे॥न-
व० ॥ ३ ॥ पोतानुं मेळवेलुं भोगवशे पारका,
मके लुंटसय जेवो माळवीरे ॥ नव० ॥ ४ ॥ प-
रमारथमां कोडी न पालवे, वासीदे पायली
वाळवीरे ॥ नव० ॥ ५ ॥ हरीनुं नाम तजी
हांशीमां हुंशियार, बोली घटेछे तारी बा-
ळवीरे ॥ नव० ॥ ६ ॥ रीशें भरांणा ऋषीराज
कहे रांमजी, भालाळा जंम महेल्या भाळ-
वीरे ॥ नव० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग ठुंमरी.

॥ कामण दीसे अलबेला तारी आंख्यमांरे ॥ एदेशीछे ॥

१-२. जुठुं जुठुं जीवत खरुं जाणयमांरे, जुठुं
जुठुं० ॥ टेक॥ जुठी जननी जुठी जाया, जूठी

मोह भरेली मायी ॥ काच कुंपो छे काया मसता ताण्यमांरे ॥ जुठुं जुठुं० ॥१॥ सदाय ते छत्य केनी छाजी, ते देखी शुं थैये राजी ॥ आतसबाजी आशा लांबि आण्यमांरे॥ जूठुं० ॥ २ ॥ गगने जांम्यो वादळ गोटो, पांणीमां प्रगट्यो परपोटो॥खेल बधो एम खोटो, मुरखा मांण्यमांरे ॥ जूठुं०॥३॥ धीरज राखी मनमां धारये, भ्रष्टपणूं छे तनमां भारे ॥ नरक भरयुं नवद्वारे वपु वखांण्यमांरे ॥ जूठुं०॥४॥फेल करीने फोगट फटक्यो,ईश्वरने चरणे नव अटक्यो।भेद विना तुंभटक्यो चारे खांण्यमांरे ॥ जुठुं० ॥ ५॥ परखी ल्यने पुरुष पुराणी, जगमांथी गुण जोने जाणी ॥ प्रथवीमां ज्यम पांणी ठरे नीचांण्यमां ॥ जुठुं०॥६॥ ज्याचेंतो जगजीवन ज्याचें, नाचें तो हरि आगळ नाचे ॥ ऋषीराज कहे राचे संत सवाण्यमांरे॥ जुठुं० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

२-३. गोविंद जाण्या विना तें वरसां गाळियांरे॥गोविंद०टेक॥गळे पास बांधि जम ग्र-

हेशे, कापो कापो मुखथी कहेशे॥रंग भरेलां रहेशे मंदर माळियांरे॥ गोविंद० ॥१॥ सूरो पूरो सूरापानें कृष्ण कथा नव गोठे काने॥ भजनीजन भगतोने खळ तें खाळियांरे॥ गोविंद०॥२॥ हैयामां नव धर्यां हरीने, मुडाइ होरी झाझ भरीने॥ दयावीना तें दांन करीनें बाळियांरे॥ गोविंद०॥३॥ अडबंगाइमां उंमर आखी, नरतन चिंतांमणि खोइ नांखी॥ रुदिया मध्ये राखी तिखी पाळियांरे॥गोविंद०॥४॥ धर्मराजनी आगळ धरशे, त्यहां तारां गातर थरथरशे॥ क्रोधी जमडा करशे अरे इटाळियांरे॥ गोविंद० ॥५॥ मरण घातनो नहि मटवानी, जागी जो नथि वार जवानी॥ साथें नावे वाल सवानी वाळियांरे॥ गोविंद०॥६॥ वस्त्र आभूषण लूंटी लेशे, बहार जइनें बाळी देशे॥ ऋषीराज कहे डाव्यां रहेशें राळियांरे॥ गोविंद०॥७॥ पद॥ २॥

रटवा रटवा आव्यो छे तुंतो रांमनेरे॥

रटवा रटवा०टेक ॥ बीजानुं सुख जोइनें ब-
ळयमां, वेद वगरनी वाख्ये वळयमां ॥ चीत
विषे तुं चळयमां देखि दांमनेरे ॥ रटवा०
॥ १ ॥ पंच विषय लाग्याता प्यारा, जता
रह्या कोटी जनमारा ॥ तुं समजीनें करि ले
तारा कामनेरे ॥ रटवा० ॥२॥ कैक जनम तैं
केरज करिया, देख्या तेथी दुखना दरिया ॥
आ भवमां सुख भरिया सेवे शामनेरे ॥ रट-
वा० ॥ ३ ॥ अरे हवें नव अखज उथांमे, ज-
रणा राखी इरखा जांमे ॥ पूरण आनंद पां-
म्ये वैकुंठ धामनेरे ॥ रटवा० ॥ ४ ॥ काळ ग-
णे नहि कोडयपतीनें, जोशी डोशी वैद ज-
तीनें ॥ सुंखाणि अनें सतीनें हुकमि हजाम-
नेरे ॥ रटवा० ॥५॥ चारघडी केरुं चोघडियुं,
नरतन वण समझेथी नडियुं ॥ पडशे के तन
पडियुं जा पुछ गामनेरे ॥ रटवा० ॥६॥ ऋषी
राज वाणी करच वहाली, चेत अरे जावुंछे
चाली ॥ खोइशमां तुं खाली आठे जामने-
रे ॥ रटवा० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

लागी लागी हरकतो लोकांलाजनीरे ॥
लागी लागी ०॥टेक॥ ए माटे विसरचा अवि-
नाशी, विश्वंभर वैकुंठना वासी ॥ खबर जुवे
छे खासी हजी आजनीरे ॥ लागी लागी ० ॥
॥ १ ॥ भरमाइशमां दोलत भाळी, रूपाकेरी
खाट्य रूपाळी ॥ वालतणी नथि वाळी तारा
काजनीरे ॥ लागी ० ॥ २ ॥ काया माया का-
ची केवी, दैव दहित नव राखे देवी ॥ झुंपडि
सळगी जेवी सुनी छाजनीरे ॥ लागी ० ॥ ३ ॥
लाखो जनम धरीनें लोटचो, दिधी हती त्यां
महोतें डोट्यो ॥ चकलां उपर चोट्यो जेवि
बाजनीरे ॥ लागी ० ॥ ४ ॥ आव्यो तो तुं ला-
भज लेवा, दांम करचा तें उलटा देवा ॥ स-
दाय करजे सेवा संत समाजनीरे ॥ लागी ०
॥ ५ ॥ संत पुरुषना शब्द सहे नहि, दोश भी-
तरना तेथी दहे नहि ॥ रोकी गंध रहे नहि
जेवि प्याजनीरे ॥ लागी ० ॥६॥ अंतसमे ज-
मडा आवी ल्ये, रहेवुं पड़शे वदने व्हीले ॥
शीखांमण समजील्ये ऋषीराजनीरे लागी

लागी० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ पद राग ठुंमरी कल्याण राग. ॥

१–२३. सीतारांम सगाछे समजरे ॥ समजरे समजरे समजरे हो सीताराम० ॥ टेक ॥ अंतसमे कांइ काम न आवे, घोडा गाडी अने गजरे हो सीताराम० ॥ १ ॥ आळस मेलीने जागय अज्ञानी, सतसंगमां जवा सजरे हो सीता० ॥ २ ॥ श्री धनशाम सदा सुखदायक, अगम अगोचर अजरे हो सीताराम० ॥ ३ ॥ महाव मळ्या विना मनुषाजनमनी, महेनत आवे न मजरे हो सीता० ॥ ४ ॥ अंतरमां धरी लेने अरे तुं, सद्गुरु ज्ञान सुरजरे हो सीता० ॥ ५ ॥ स्वारथियो संसार सकलछे, नक्की जोयुं मेतो नजरे हो सीता० ॥ ६ ॥ रुदिया मध्ये ऋषीराजनो रसियो, भरपूर वसियो छे भजरे हो सीता० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ तेंतो देह धर्योछे नर तरवा ॥ तरवा तरवा तरवारे तेंतो देह धर्योछे नर तरवा ॥ टेक ॥ मान्य कह्युं हवे तो नव मांडे, मार ज्ञा-

झो शीर भरवारे तेंतो० ॥१॥ मूढपणुं मुकी-
ने करय महेनत, ध्यान प्रभुजीनुं धरवारे तें
तो० ॥ २ ॥ ह्मोतनी आगळ आ जगमांही,
एके न पामे उगरवारे तेंतो० ॥३॥ ततपर-
था अरे आळस तजीने, हरकत भवतणी ह-
रवारे तेंतो० ॥४॥ जमनी जमानी करीनेरे
जीवडा, आव्योछे भगती आदरवारे तेंतो०
॥ ५ ॥ महोत फरे तारा शीरपर मूरख, दि-
लडामां लाग जे डरवारे तेंतो०॥६ ॥ राखि
पतिज ऋषिराज केरामने सास उसासे स-
मरवारे तेंतो० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

भवमांही भजन विना भटके॥भटके भट-
के भटकेरे भवमांही०टेक॥कृष्णकृपा विना
कोटी जनम लगी, लाख चोराशीमां लटके
रे भवमांही०॥१॥पापतणां फळ पांमिश प्रा-
णी, जमडातो कापशे झटकेरे भवमां०॥२॥
आतननी नकरे लांबी आशा, मोती फट-
कियां तो फटकेरे भवमांही०॥३॥बेली नथी
प्रभु वगर बिजो ज्यारे, शरिरनी नाडिओ

छटकेरे भवमांही० ॥४॥ बाळ जुवानी विती थयो बुढो, नरहरीमां मन न टकेरे भवमांही० ॥५॥ दिन दिन तृष्णा वधी गइ डोढी, अंग शरीरनां अटकेरे भवमांही० ॥६॥ रामरटण ऋषीराज कहे कर, पापनी गांठडि पटकेरे भवमांहि० ॥७॥पद॥३॥

१-२- जोता जोतामां तन पडी जाशे ॥जाशे जाशे जाशेरे जोता० ॥ टेक॥ जीभ टुंकी थै घभराशे जीवडो, बे भांन थैने बकाशेरे जोताजोतामां०॥१॥ तेल खुटयुं एटले ज्यम ते पळे, बत्ती बळीने बुझाशेरे जोतामां०॥ ॥२॥ प्रांण गया पछे तन खाली पडशे, खोखुं जनावर खाशेरे ॥जोता०॥३॥ जे थळ मंगळ जुवतियो गाती, पीटाणि त्यांहि पीटाशेरे जोता०॥४॥ सुरा पीनाराने जमना सिपाई, पारो उंनो करी पाशेरे जोता० ॥ ५ ॥ पापनां खातां उकेलीने पूछशे॥ उत्तर शोरे अपाशेरे जोता०॥६॥ देहछते ऋषीराजना देवने, समरीले सास उमासेरे जोता०॥ ७ ॥

पद ॥ ४ ॥

राग धोळ.

गोकुळ घढमां ते बाजांरे वागियां ए देशी छे.

१-२-पांच तत्वनुं बंधाणुं पूतळुं,पाणी परथवी रे वायू अगनी आकाश गंदी देह केरो शो गाऱ्यबो॥ तेंतो परख्युं छे वज्रना पाडनुं,पण रहेवानीरे एक पळनी न आश गंदी देह केरो शो गाऱ्यबो॥१॥ लोही मूत्र जीभे कहेतां लाजिये,ए बे वस्तुनोरे आतो प्रगट्यो छे पंड्य गंदी० ॥ जेम वीष्टानुं भरियुंरे जाजरू उपर ओढाड्योरे किनखापनो खंड गदी०॥२॥ मळ मूत्र परू अनें पाचना, उपर मढियूंरे वळि चांबडुं आळुं गंदी० ॥ हाथ पगमांतो हाले छे हाट्यकां, नथि चंदनरे रूपुं कनक रुपाळुं गंदी० ॥ ३ ॥ आंखे पीयानें मुखमां तो उल्य छे, वळि नाकेरे नित्य वहेछे लेंट गंदी० ॥ नव द्वारमां नरकनी खांण्य छे, वळि पेटमांरे पाड्यो आंतरडे वेंट गंदी० ॥४॥ घीनो भरियोरे डबघरि

गाडुवो, नव बगडयुंरे वीतिया बारमास गं-
दी०॥पांचे पकवान ऊतार्‍यां पेटमां, वीति
रजनीरे आवि बीष्टानी वास गंदी० ॥ ५ ॥
कीडे बंधांणी शिरनीरे कोपरी, मुंडा भरि-
यारे वळि पेटमां क्यरम गंदी० ॥ आतो
तननी बतावीरे वांनगी, झाझुं कहेतांरे जी-
भें आवेछे शरम गंदी० ॥ ६ ॥ भलें मांनो
सरीर सोना सावनुं, मरो कूटीरे नथी खू-
टीनी बूटी गंदी० ॥ ऋषिराजनां वायक
रोकडां, राम बाण छेरे आव्यां पण छेथी
छूटी गंदी०॥ ७ ॥पद ॥ १ ॥ ॥जोने जाता
रह्या तारा जोडीया, वळि वसियारे तारा
मीत्र मसांण, जीवलडा जावूं छे जांणजे ॥
ताळी लेतो हशी तुंतो तांनमां, अेना उ-
ड्यारे एक पलकमां प्राण जीवलडला०॥१॥
काम काजें सामासामी कहावता, हति है-
येरे एक एकनी ओथ्य जीवडला०॥ अण-
बोले गया एतो एकला, लीधि लोकेरे एनी
समसांने लोथ्य जीव० ॥ २ ॥ उंचां खरच

करी मेळी आबरू, एतो थै गयारे जोनें सपना समांन जीव० ॥ नात्य जात्यमां काढीती नांमना, एतो उड्यारे जेम पाकेलां पान जीव० ॥ ३ ॥ पग धरती उपर नव धारता, पाघ बांधतारे वळि आंबळि आंटे जीव० ॥ वळि पुष्पनी सेजमां पोढता, एनां ओढियांरे जुओ कांटियां कांटे जीव० ॥ ४ ॥ महोटी हुंशे कराव्यांतां माळियां, मांहि जडियारे वळि तकता रुपाळा जीव० ॥ ॥ एमां वसनारे वाश्यां मसांणियां मांहि महाल्यारे पछे कागडा काळा जीव० ॥५॥ तन कैकनां तावें तजावियां, पीडें लीधारे वळि कैकना प्रांण जीव० ॥ कैक पाछा थया परदेशमां, वहेरे ऊतऱ्यांरे वळि कैकनें वाण जवि० ॥ ६ ॥ बाजीगरना बनावेला बंगला, सारा सोभेरे पण रहे पळ पांच जीव० ॥ ऋषिराज कहे तेडां रामनां नव छोडेरे एतो लीधेथी लांच जीवडला० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ ॥ काया मायातो देखिति काऱ्यमी, पण व-

णसतांरे कांइ लागे नवार पलकनी आशा नहि पंड्यनी ॥ सुतां सपनामां दोलत सांपडी, जागी जोतांरे नव दीठी लगार पलकनी आशा नहि पंडनी॥१॥वांणे बेसीनें चाल्यो वहेवारीयो, जावुं धायुंतुंरे एणे जावे जरूर पलकनी० ॥ मध्य दरियामां महोत फरि वळ्युं, देश रही गयोरे पछे पोतानो दूर पलकनी० ॥२॥ वरकन्या बेठां एक वहेल्यमां, नोतो छुट्योरे कांइ कांकण दोरो पलकनी०॥कर्युं उपरणी केरुं कांटियुं, चुडो फाड्योरे त्यांतो कन्याये कोरो पलकनी०॥३॥ राजा दशरथें मंडप रोपियो, वहांणु वातांरे पुत्र बेसशे पाट्य पलकनी०॥रघुनाथजी चालीया रानमां, पछे पीतायेरे सोधी स्वर्गनी वाट्य पलकनी०॥४॥राजा सगरें जगन रच्यो, रुडलो लेवा इंद्रनीरे महोटि पदवीतो पहेली पलकनी०॥काळ कोप्यो कपिलजीने कारणे, साठ्य हजाररे सुत थैगया शेली* पल-

*भस्म.

कनी० ॥ ५ ॥ उतऱ्यां पिठि चोळाउतरा, है-
ये हर्खनारे महोटा अरणव आडिया पलक-
नी० ॥ जुगो जुग जांण्युं जीवशे जोडलुं, अ
भेवनजीरे तरत चक्रावे चढिया पलक-
नी० ॥ ६ ॥ जेवो पाणीमां परपोटो प्रगटयो,
एनें वेरातांरे वार वत्तीन थाय पलकनी० ॥
ऋषिराज के रंग पतंगनो, अठवाडीयुंरे आ
वतां उडी जाय पलकनी० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥
॥ नंदरायें नाणुं नवखंडनुं ॥ लिधुं लोभमांरे
दीधुं दरियामां दाटी अंत्यें तो जावुंछे एक-
लुं॥जम झडपिने लेइ गया जीवने, पछे पंडय
नीरे मळि माटीमां माटी अंत्यें तो० ॥ १ ॥
मानधाताने परणीती प्रथवी, काळ कोपी-
नेरे तके लेइगयो ताणी अंत्ये तो० ॥ लाखो
दैत सगा हता लंकमां, राजा रावणरे पीवा
नव रह्यो पाणी अंत्येंतो० ॥ २ ॥ गणतां नव
नेठे घोडारमां, पाणि पंथियारे तोरि बंधा-
ता ताजा अंत्येंतो० ॥ आखो देश पडयो
मेलि एकला, चट चालियारे राज छोडीने

राजा अंत्येंतो० ॥ ३ ॥ दश घर वचें जनमियो दीकरो, वाजां वगडायांरे गायां मंगळ गाणां अंत्येंतो० ॥ चार वरस जीवी पोते चालियो, सगां सरवेनांरे दील खूब दुभाणां अंत्येंतो० ॥ ४ ॥ वसें बारीवाळो एक बंगलो, भात्य भात्यनीरे मांहि सोनेरी सोभा अंत्यें तो० ॥ पड्यो मुकिने चालीयो प्राणियो, ऐना अंगनेरे खप्य आविया खोभा अंत्येंतो० ॥ ५ ॥ पारवीनानी परण्योतो प्रेमदा, महोटी ममतामांरे हतो जीव्यानो हेतु अंत्येंतो० ॥ हजारो हता दास हजूरमां, छोडि सर्वेनेरे चालियो चित्रकेतू अंत्येंतो० ॥ ६ ॥ पुन्य पाप लेई परलोकमां, जावुं जीवडारे एमां नहि मीनमेख अंत्येंतो० ॥ ऋषिराज कहे रत्य रामने, वेलि बळवंतरे अंत्यें अकळ अलेख अंत्येंतो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

राग दादरो.

१-२- चेती ल्येरे जावुं छे चाली ॥ जावुं छे चाली जावुं छे चाली चेती० ॥ टेक ॥ धींगा धो-

री ताजा तारा तोरी, ममता राख्यमा खाली जावुं छे चाली ॥१॥ नगणे वेळा के नगणे कवेळा, जमना दूत जशें झाली जावुं छे० ॥२॥ बाळे कैने जळमां झिके कैने, डाटे घोरमां घाली जावुंछे० ॥ ३ ॥ जायग जोडियां छैयां अने छोडीयां, तरिया तजवीछे वाहाली जावुंछे० ॥४॥ वडा वेंपारी भूपाळ नें भीखारी, हेडी जायछे हाली जावुंछे० ॥५॥ मंदर मेंना कोठार अरे केना, संग नावे एक पाली जावुंछे० ॥६॥ तारा काजें रूडी ऋषिराजें, अहावी शीक्षा आली जावुंछे० ॥७॥

पद ॥ १ ॥

मानी ल्येने शिखामण मारी॥शिखामण मारी शिखामण मारी मानी०॥टेक॥ सुपने संपती करोड्य कोज कंपती, जुवे जागितो भिखारी शिखामण०॥१॥ विजाळिवाळु अल्प अजुवाळुं, धन तन ए रीत्यें धारी शिखा०२॥ जावुं जोते पड्यां मोलि पोते, हाथि घोडलां हजारी शिखा०॥३॥ लुंटी लेशे का-

ढो काढो कहेशे,अंते प्रेमदा प्यारी शिखा० ॥४॥ धर्म केरी तो कायमी कचेरी, त्यांही शी गति ताहारी शिखा०॥५॥ यारी रांमनी करोड्य वशा कामनी, बीजि यारी नरकबारी शीखा०॥६॥तारा काजनी रचना ऋषिराजनी, लेजे अंतरे उतारी शिखा०॥७॥

पद ॥ २ ॥ थोडुं जीवत तुं आळसूं था मां॥ आळसुं था मां तुं आळसूं थामां ॥ थोडुं०॥ टेक॥ धारि कांननें कठोर कह्युं मांन्यने,अवळे मारगें उजामां तुं आळसू० ॥१॥ दुल्लभ देवने ते देह मळीछे तने, रटिले रांमजी रुदामां तुं आळसू० ॥ २ ॥ वडि वधामणी आ मळ्यो छे चिंतामणी,खोइने हवें खोट्य खामां तुं आळसु० ॥ ३ ॥ जाणी जोइनेरे कामधेन दोहिने,पाजी कुतरांने पामां तुं आळसु० ॥४॥ प्राणि पापी कलपझाड कापी, रखे चेतवे चुलामां तुं आळसु०॥५॥ विजनी जोती परोई लेवुं मोती, दृष्टि राख्य देखवामां तुं आळसू० ॥ ६ ॥ अंतर आणी ऋषिराजनी

वांणि, जमने हाथ्य हवें जामां तुं आळसू० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ तारू शूं छे तुं जोने तपाशी॥ जोने तपाशी तुं जोने तपाशी तारूं शूं छे तुं जोने तपाशी॥टेक॥ जावुं जात्यें नहि आवे संगाथे,ओरो ओसरी अगाशी तुं जोने तपाशी० ॥ १ ॥ फुटि ढुंणी लावी धखावे धूंणी, ज्यारें नाड्य जाय नाशी तुं जोने० ॥२॥ वरु मघर वडा शियाळ गीध कागडा, तनने रह्यांछे तकाशी तुं जोने० ॥ ३॥ पायद पालखी छडि चमर सूरजमुखी,सरवे सूपना विलासी तुं जोने० ॥४॥ नगर नामथी धरा नें दाम धामथी, एक दिन थवुं छे उदासी तुं जोने० ॥ ५ ॥ देखत भूली फोगट मरे फूली, अरे अजब वात आशी तुं जोने० ॥६॥ वेदनि वाचा ऋषिराज कहे साचा, वहाला वैकुंठवासी तुं जोने० ॥७॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग गर्वी.

१-२-३. मांथे कोपी रह्यो छे काळरे उंघ तनें केम आवे ॥ पाणि पहेली बांधी ल्येने पा-

ळ्यरे उंघ तनें केम आवे ॥ १ ॥ नथी एके घडीनो निरधाररे उंघ तनें० ॥ आतो सुपना जेवो संसाररे उंघ तनें० ॥ २ ॥ अल्या एळें खोयो अवताररे उंघ तनें० ॥ तारा मांथे छे जमनो माररे उंघ० ॥ ३ ॥ तारा मननुं धार्युं थशे धूळ्यरे उंघ० ॥ चार तोलां छे मणमां मूल्यरे उंघ० ॥ ४ ॥ करी आव्यो छें गर्भमां कोलरे उंघ० ॥ थोल आवेलुं थायछे कथोलरे उंघ० ॥ ५ ॥ जोतां जोतां आयुष खुटि जायरे उंघ० ॥ तारा डापणमां लागी ल्हायरे उंघ० ॥ ६ ॥ कांठे आवेलु बूडशे झाजरे उंघ० ॥ तारे काजें कहेछे ऋषिराजरे उंघ० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ आभडशेटमां बुडयुं बाधुं अंगरे सारूं थाय शी रीत्यें ॥ नथी नहातो गोधावरी के गंगरे सारूं थाय शी रीत्ये ॥ १ ॥ देवमंदिरमां नथी कर्या दीपरे सारूं० ॥ नथी करतो तुं टेलियानी टीपरे सारूं० ॥ २ ॥ नथी चपटी कराव्यानो चालरे सारूं० ॥ खावा ताकें

मफतनो मालरे सारूं० ॥ ३ ॥ देव दरशननुं नित्य नथि नेमरे सारूं० ॥ आखि पृथ्वीनां होरि लीधां वेमरे सारूं० ॥ ४ ॥ नथि वावरतो देवनी दसुंधरे सारूं ॥ नथि वावरतो विप्रनी विसुंधरे सारूं० ॥५॥ नथि दीधां तीरथमां दानरे सारूं० ॥ नथि आप्यां अतीथिने मानरे सारूं० ॥ ६ ॥ नथि करतो तुं खळानी खेरात्यरे सारूं० ॥ ऋषिराजनी न राखि रुदे वातरे सारूं०॥७॥ पद ॥ २ ॥

पछेनाहि मळे आवो ज्योगरे अवसर आव्योछे॥ रुदे वाधेछे वासना रोगरे अवसर आव्योछे॥१॥ भलें पाम्यो तुंतो भरतखंडरे अव० ॥ दूर थैजाय जमनो दंडरे अव०॥ २॥ वळि रूडादेशों मळ्यो वासरे अव० ॥ थानें दीनबंधूनो दासरे अव० ॥३॥ नाथें निरखवा दीधां वळि नेणरे अव० ॥ वदी ल्यने तुं सत्यनां वेंणरे अव० ॥ ४ ॥ वळि दीधाछे हरियें हाथरे अव०॥हवें सोधील्ये संतनो साथरे अव० ॥ ५॥ छाति देहें तुं थै जा संतरे अ-

च० ॥ कहेडच बांधीने भज भगवंतरे अव० ॥ ६॥ वेद शास्त्र पुरेछे साख्यरे अव० ॥ ऋषिराजनी शिखामण राख्यरे अव० ॥७॥ पद ॥३॥ नथि जाणतो एकादशीनुं नामरे राम तनें केम रीझे ॥ नथि परश्यां परमात्मानां धामरे राम तने केम रीझे ॥१॥ नथि हरिजन संगाथें हेतरे राम तने० ॥ नथि कपटी संगाथें कहेतरे राम तने० ॥ २ ॥ नथि दासातण दया दीनताइरे राम० ॥ नथि खोवाणी हजी खेचराइरे राम० ॥ ३ ॥ नथि पात्रके कुपात्रनी पिछाणरे राम० ॥ नथि वाग्यां वैरागनां बाणरे० ॥४॥ नथि तपशा के समरणनी टेकरे राम० ॥ नथि पाम्यो विचार के विवेकरे राम० ॥ ५ ॥ नथि सांभळ्युं गिताजीनुं ज्ञानरे राम० ॥ नथि समजांणि सद्गुरूनि शानरे राम० ॥ ६ ॥ नथि सांभळि पारणय दिन सातरे राम० ॥ नथि वहालि ऋषिराजकेरि वातरे राम० ॥७पद४॥

॥ पद राग धोळ. ॥

हरिनो मारग छे सुरानो. एरागनें मळति देशी छे.

१-२- माया माया करतो मूरख, ठाम ठरी नव बेठोरे॥ संतसभामां स्नेह न राख्यो, पापसभामां पेठोरे ॥१॥ अलप जीवतनी आशा लांबी, कौतक आते केवुंरे ॥ फांशी देतां चडयुं फुलेकुं, आ जुगनुं सुख एवुंरे ॥ २ ॥ तरुवर उपर मदनुं टीपुं, जीभडी ज़ुदी थाशेरे ॥ वरणागीमां वांको चाले, जमडा झाली जाशेरे ॥ ३ ॥ किडा वळुदुं कुतरुं दोडे, जंपे नहि ते जरियेरे॥विषय वळुंदो वळखां वेण, डुब्यो दुखने दरियेरे ॥ ४॥ कलालकेरा घरनो उंदर, दारु पीने डोलेरे ॥ झडप करीने मनिये झाल्यो, फाडी काळज फोलेरे॥५॥ भादरवानो भींडो तेतो, विलाई जाशे वहेलोरे॥ धन जोबनना धमधमाटमां, गरव करे ते घेलोरे ॥६ ॥ खारा रणमां खुटल प्राणी, मृगजळ देखी मोह्योरे॥ ऋषीराज के राम रट्या नहि अजगळ आंचळ दोह्योरे ॥७॥ पद॥१॥

माथा उपर महोत भमेछे,पडाक पकडी जाशेरे ॥ मनना धार्यां मनमां रहेशे, अवळा पडशे आशेरे॥१॥ क्यांथी आव्यो क्यां जवानो, तपास करने तेनोरे॥ सोधी काढ्यने सद्गुरु जोशी,उकेल पाडे एनोरे ॥२॥ सोमण तेले सूझ पडे नहि, अणदीवे अंधारूंरे ॥ ज्ञान विना बहु गोथां खाधां, वळग्यां हुं ने मारुंरे ॥३॥ डापण बाधा जगनुं डहोळ्युं, नजर नीर्मळी नावीरे॥वाटे घाटे वढतो हंड्यो, फोगट फजेती फावीरे ॥ ४ ॥ अखोरियाने सूग न आवे,भटके मुंडे ठामरे ॥ वंठल जीवने विचार नावे,करतां काळुं कामरे॥५॥श्वानपुंछडी सोये वरशे, काढी तोये वांकीरे ॥ टीलुं करतां त्रेपन वित्यां, मुंडी वाणी भांखीरे ॥ ६ ॥ काशीजात्रा करी कागडे विष्टा रहि गै वहालीरे॥ऋषिराज कहे राम भज्या नहि, खोयो मनखो खालीरे ॥ ७ ॥ पद ॥२॥

अनंत जनमनुं अज्ञान वळग्युं,देख्या दुखना दहाडारे ॥ सुपने साचा सद्गुरु न म-

ळ्या, वंठल माळिया वाडारे ॥ १ ॥ ए माटे आथडे अभागी, चोराशीने चाकेरे ॥ अशुभ करमनो पार न आव्यो,छळमां हाजिये छाकेरे ॥२॥ कोक पुन्यना जोगे करीने, नरतन मळियुं नावरे ॥ खेवटीयाने खोळी जुवेतो, लाखेणो छे लहावरे ॥३॥ रस्ते जातां रतन चिंतामण, मळियुं लेने माणीरे ॥ भीखारण थै स्वपने भोगी,राजाकेरी राणीरे ॥४॥ जागी जुवेतो झूंपडी दीठी, ओझल न मळे एकेरे ॥ मनखा टाणुं मटी जशे तो, दुखना दरिया देखेरे ॥ ५ ॥ अक्करमीने अमरत लाध्युं,पीतां आळस आणीरे॥ढळी गयुं ने रुवे धुशाके, काम थयुं धुळधाणीरे ॥ ६ ॥ आ भव हारे एतो एवो, भाग्य विना भमराळरे ॥ ऋषिराज के सदगुरु सेवो, कोपी रह्योछे काळरे ॥७॥ पद ॥ ३ ॥ खट जोजननी खेप करीने, गोधे खेंची घाणीरे, ॥ सद्गुरु विना साधन शिख्यो, पथ्थर उपर पाणीरे ॥ १ ॥ दमडा माटे देश विदेशे, चिंता

लेईने चालेरे ॥ उंट होठनी आशा जेवी शि-
याळवाने सालेरे ॥ २ ॥ देश भुलीने अवळी
देशे, धमधम करतो धायोरे ॥ मनमां जाणे
मजल करूंछुं,देखीतो छे डाहायोरे॥३॥पर-
गाम जैने छाभो पडीयो, पनोती पगने पू-
णीरे ॥ सद्गुरु केरी संग वगर तो,अक्कल एहेवी
उंणीरे ॥४॥साधन करतां छाशी वित्यां, स-
मजण रहि गै छेटेरे॥अंतरद्राष्टि जरा न आ-
वी, भगवत क्यांथी भेठेरे ॥५॥ चतुराईमां
शिदने चमके,सुगरी तुजथी सारीरे॥ मद-
नो पुडो मांख्य बनावे,जाळी जगथी न्या-
रीरे॥६॥रामचरणमां रढ्य नव लागी,फांफां
मार्यां फोकरे॥ ऋषिराजनी शीख राखजे,
समाइ जाशे शोकरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ पद राग परज ॥

॥ हांरे महीवाळीरे महीवाळी एदेशीछे ॥

१-२. हांरे जोने जागीरे जोने जागी॥हांरे
उठ्य आळस मेलीने अभागीरे जोने जा-
गी० ॥ टेक ॥ हांरे हलां हलां थाय जमनां

हकारां, हांरे मांथे वागे छे महोतनां नगरांरे ॥ जोने० ॥ १ ॥ हांरे तुंतो खांट्यो छे खेत्रांने खेडी, हांरे हैयाफूटा चाली तारी हेडीरे ॥ जोने० ॥ २ ॥ हांरे तुंतो नहाल थयो मेळवीने नाणां, हांरे आज काल्य थतां आवशे आणांरे ॥ जोने० ॥ ३ ॥ हांरे तुंतो फुल्यो छे आबरूनी फाळे, हांरे एतो कबजे कीधेल छे काळेरे ॥ जोने० ॥ ४ ॥ हांरे कुडां कर्म करी मेळवी कमाणी, हांरे एतो अंते थावानी धुळधाणीरे ॥ जोने० ॥ ५ ॥ हांरे शींद हरखे छे काम करी हेणुं, हांरे चेत्य तुंतो छे काळनुं चवेणुंरे ॥ जोने० ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराजतणी राख्य कांक रहेणी, हांरे कशे काम नावे एकली कहेणीरे ॥ जोने० ॥ ७ ॥ ॥ पद ॥ १ ॥ हांरे लोभ लाग्योरे लोभ लाग्यो ॥ हांरे तारे हाथे करीने मार माग्योरे लोभ लाग्यो ॥ टेक ॥ हांरे दश मळेतो पचीश लेवा दोडे, हांरे जुलम करी करी दमडा जोडेरे लोभ लाग्यो० ॥ १ ॥

हांरे वीश मळे तो करीश आघी वातो, हांरे तारा घटमां हजारकेरी घातोरे ॥ लोभ० ॥ २ ॥ हांरे भोग ज्योगे हजारने जो भाळे, हांरे पछे लाखतणी लालच्यो उछाळेरे ॥ लोभ० ॥ ३ ॥ हांरे लाख मळे तोहे नहिं वाळे लमणो, हांरे बुम पाडी पाडी लोभ करे बमणोरे ॥ लोभ० ॥ ४ ॥ हांरे क्रोड्यपती थवा आदरे उधामा, हांरे महोटा साहुकार आवे उठी सामारे ॥ लोभ० ॥ ५ ॥ हांरे पछे अरब खरबतणी करे आशा, हांरे ज्ञान वीना तो नां मटे निसासारे ॥ लोभ० ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराज कहे लोभ रोग महोटो, हांरे त्रण लोकतणुं राज तोहे टोटोरे ॥ लोभ० ॥ ७ ॥

पद ॥ २ ॥ ॥ [१] हांरे जीव पापीरे जीव पापी ॥ हांरे कुडी कलपना हजी तें न कापीरे जीव पापी ॥ टेक ॥ हांरे दोषबुद्धिये देखे पराइ दारा, हांरे तारी आंख्योमां घाल्यने अंगारारे जीव पापी ॥ १ ॥ हांरे तारा हेणी वाते कान छे हठीला, हांरे मागे अ-

णीदार खेरतणा खीलारे जीव पापी ॥ २॥ हांरे लुंड लवरी तो गोळ जेवी लागे, हांरे तारी जीभडी जरूर डाम मागेरे॥ जीव० ॥ ३ ॥ हांरे तारूं चीत करे भात्य भात्य चाळा, हांरे कशुं नहीं बने कर्मना काळारे॥ जीव० ॥ ४ ॥ हांरे हैये हुंपदनी नीत्य बळे होळी, हांरे आंखि उमरतो राखमां रोळीरे॥ जीव० ॥ ५ ॥ हांरे जुठा खेलमां न वळ्यो जंप जरिये, हांरे दोट्य काढीने पड्यो दुखदरियेरे॥ जीव० ॥ ६ ॥ हांरे तारुं मन भूततणी पेरे भटके, हांरे ऋषीराज कहे संत जोड छटकेरे ॥ जीव० ॥ ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ २-३ हांरे लेने लहावोरे लेने लहावो ॥ हांरे हवे नहीं मळे फरी ज्योग अहावोरे लेने० ॥ टेक ॥ हांरे कपट मेलीने काम काज करिये, हांरे सास उसासे शामळो समरीयेरे ॥ लेने० ॥ १ ॥ हांरे संत मेळावो निरखिये सनेहे, हांरे दोष अडवा न दीजिये देहेरे ॥ लेने० ॥ २ ॥ हांरे चरण पाम्यो छे

चालवाने माटे, हांरे तीरथ संचरिये राव-
णाने माटेरे ॥ लेने० ॥ ३ ॥ हांरे लोकलाज
तजी रामनाम लीजे, हांरे पात्र परखीने अ-
न्नदान दीजेरे॥लेने०॥ ४॥हांरे तान तोडीने
हरीगुण गाइये, हांरे साचा मारगमां शीदने
संताइयेरे ॥ लेने० ॥ ५॥ हांरे हरी अर्थे करी-
ले तारी माया, हांरे पडी रहेशे ते मांणशे
परायारे॥लेने० ॥ ६ ॥ हांरे रहेणी रह्या पछी
कहेणी तो कथीजे,हांरे ऋषीराजतणी रीत्यें
राम रीझेरे ॥ लेने० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

राग फाग.

शिवके मनमांहि वशी काशी शिवके मन, ए देशी छे ॥

२-३-भजनविना मूरख मरे रखडीरे भज-
नविना ॥ टेक ॥ कैक दिवस कंकासमां का-
ड्या, कैक दिवस तने उंघ नडीरे भजन वि-
ना ॥ भजनविना मू० ॥ १ ॥ कैक दिवस तो
बाळापणे बगड्या, जवांनि तो दिवानी जेवी
बगडीरे भजनविना ॥ भजनवि०॥२॥ कैक
दिवस बुढापणे बगड्या,गोविंदनें समर्यो न

घडीरे भजनविना ॥ भजन० ॥ ३॥ मुखमां छळ करमां छळ कपटी, छाति वच्चे छळनि शघडीरे भजनविना ॥ भजनवि० ॥४॥ कैंक दिवस खोया कजियामां, चलम कलमनी केफ चढीरे भजनविना ॥ भजनवि० ॥ ५ ॥ आज काल करतांरे अधरमी, पंड्य जशे पळमांहि पडीरे भजनविना ॥ भजनवि० ॥ ६ ॥ भक्तिविना ऋषिराज भलामण, जमडा बांधी जशे जकडीरे भजनविना॥भजनविना०॥७॥ पद ॥ १ ॥ ॥ भजनविना अफळ जनम तारोरे भजनविना ॥ टेक ॥ देवविनानुं सुनुं ज्यम देवळ, पाणिविना पनघट आरोरे ॥ भजनविना ॥ भजन० ॥१॥ मानवगर मेमान जगतमां, दानवगर कर नहीं सारोरे ॥ भजनविना ॥ भजन० ॥ २ ॥ कांन विनानी कथा सुणवी ज्यम, ज्ञानविना गुरु घोझारोरे ॥ भजनविना ॥ भजन०॥३॥पाणीविना कदि प्यास मटे नहि, डहोळ्य भलें दरियो खारोरे भजनविना ॥

भजन०॥४॥ पेट अर्थे बोले शीद पापी, हरी अरथे कऱ्य होकारोरे॥भजनविना॥भजन विना०॥५॥ मांन्य वचंन नके मुख ऊपर, पुष्कळ पडशे पेंजारोरे भजनविना भजनविना०॥६॥ चेत चेत ऋषिराज कहेछे, वीठल वरवानो वारोरे भजनविना॥ भजनविना० ॥ ७॥ पद ॥ २ ॥ ३५॥

॥ पद राग गोडी.

कोन दिशासें आये पवनसुत कोन दिशासें आये, ए देशी छे॥

२-३. चाल्य हमारी चालो, हमारा हो ते चाल्य हमारी चालो ॥टेक॥ छत्रिस पाखंड सर्वे तजीने, जुंनो मारग झालो ॥ हमारा० ॥१॥ जे मारगे सनकादिक संचर्या, प्रेमतणो पीने प्यालो॥ हमारा० ॥२॥ जे मारगे सामो आवे शामाळियो, नटवर नंदाजीनो लालो ॥ हमारा० ॥३॥ जे मारगे पांचे पांडव परवर्या, झाली भजननो भालो॥ हमारा०॥४॥ जे मारगे करे वीर वोळावूं, बळवंत लछमन बालो ॥हमारा०॥५॥ जे मारगे हरि भरपूर

भासे, ठाम न दीसे कोई ठालो ॥ हमारा०॥ ॥६॥ जे मारगे ऋषिराजनो वाल्यमो, वांथी लागशे वहालो॥हमारा०॥७॥पद॥१॥

रहेणी पाळवा विषे.

राखोने रीत्य हमारी,हमारा हो ते राखोने रीत्य हमारी ॥ टेक ॥ जाणी जोई कोइ जीव न मारवो,केफनि करशो मां यारी॥हमारा०॥१॥ दारू मांस चोरी परदारा,चारे हराम जेवां धारी॥हमारा०॥२॥ देव ब्राह्मण वळि वेदानि निंदा, खाराथी जाणज्यो खारी ॥ हमारा०॥३॥जूठुं वचन कादि जीभे न बोलवूं, पवित्राई मनें प्यारी॥ हमारा०॥४॥ पोतपोतानो धर्मज पाळवो, दया दीलमां उतारी ॥ हमारा० ॥ ५ ॥ नारायणनी नवधा भगती, भवसंकट भागनारी ॥ हमारा० ॥ ६ ॥ ऋषीराजनि आ रीत्य पाळशो, तो तरशो संसारी ॥ हमारा० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

उदासी विषे.

आटलि वाते उदासी, अमारुं दिल आ-

टलि वाते उदासी ॥ टेक ॥ हरिसमरणनो तार टुटेतो, प्राण जशे जाणे नाशी ॥ हमारुं० ॥ १ ॥ नास्तिकनुं मुख नजरे पडे तो, तन मन कंपे छे त्रासी ॥ हमारुं० ॥२॥ भेख धऱ्यो तोहे मायाना भोगी, अररर समजण आ शी ॥ हमारुं० ॥ ३ ॥ कथामां आडी वातो करेतो, वदन मुको ए वासी ॥ हमारुं० ॥ ॥ ४ ॥ नारी के नर नजरे गमे नाहि, रूप धन राज्यनां मिजासी ॥ हमारुं० ॥ ५ ॥ ध्याननि वेळे कोईनि वाणी न धाते, ए वाणि कारमी कजिया शी ॥ हमारुं० ॥ ६ ॥ करज करे ऋषिराजने कारणे, एतो उदासी वाळ खासी ॥ हमारुं० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

प्रसन्नता विषे.

रहेछे जोइ जोइ राजी, हमारुं दिल रहे छे जोइ जोइ राजी ॥ टेक ॥ नाम मध्ये एक नररे नारायण, ध्यान मध्ये ए धरियाजी ॥ हमारुं० ॥ १ ॥ व्यासनि वाणिमां प्राणाथ वहाली, गोविंदे भांखेली गिताजी ॥ हमारुं०

॥२॥ आश्रममां एकलश्रृंगीनो आश्रम, जामे छे त्यहां प्रिति झाजी ॥ हमारुं० ॥ ३ ॥ वैष्णवजनमां वसवुं गमेछे, भलें मळो लुखि भाजी ॥ हमारुं० ॥ ४ ॥ तेत्रिसकोटिमां सूरज शंकर, विष्णु विघ्नेश ने अंबाजी ॥ हमारुं० ॥ ५ ॥ प्रेमीजनने तो प्राण सुपीशुं, दुरिजन छोनें बळे दाझी ॥ हमारुं० ॥ ६ ॥ दुरिजनथी ऋषिराजने दावो, समजु संत सगाजी ॥ हमारुं० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग धोळ.

जनरख रायनेरे मांडवे एदेशीछे ॥

१-२-कार्तिक महिनामां क्यांगई, तारी अकल अजाण ॥ जीवत जूठुं छे जाणजे, पळमां वीखरशें प्राण जोने जागीनें जीवडा ॥१॥ मागशिरें मोहिरह्यो मायामां, भूल्यो मरवानुं भान ॥ नवरो नवरह्यो निंदामां, सारां ताराथी श्वान जोने जागीनें जीवडा ॥२॥ पोषे पापमां प्रांणीया, लपटांणो तुं तजि लाज ॥ गाळ्यो जनमारो जूठमां, भरियां जु

लमनां झाज ॥ जोने जा० ॥३॥ माहें मारुं तें मान्यूं छे, तेमां करजे तपास ॥ आंख्यो मीचाशे एवेळे, करवो क्यां जैनें वास जोने० ॥ ४ ॥ फागण होळी तो एकफेरो, भडको थैने भींजाय, तृष्णाहोळी तो ताहेरी, एके दिन नां ओलाय ॥ जोने० ॥५॥ चैत्रें चोरीना चाळामां, चोटयुं परधनमां चीत ॥ समजण पाम्यो नहि संतोनी, प्रभुमां प्रगटी नहि प्रीत्य जोने० ॥ ६ ॥ वैशाखें वाया वायरा, ऊडी धरणीनी धूळ ॥ एक दिन ए रीत्यें ऊडशे, तारी रख्या ज्यम तुल जोने० ॥ ७ ॥ जेठें भेठें जगदीशजी, प्रगटे साचो जो प्यार ॥ गाफल होय ते तो घाइ बेसे, खेलवुं खांडानी धार जोने० ॥ ८ ॥ अशाडें छायुं आभलुं, मारे झबकारा वीज ॥ धनतन ज्योबन एम धारीने, प्रीत्यें गोविंद रस पीज ॥ जोने० ॥ ९ ॥ श्रावण महिनानां सरवडां, एनी लांबी नहि आश ॥ जगमां जनमीनें शूं कीधूं, नरतन पामशें नाश जोने जा० ॥१०॥

भादू महिनामा भींडानें, आव्युं अंगे अभिमान, एमज फूल्येमां आंधळा, पाक्यां महिनामां पान जोने जा० ॥ ११ ॥ आसो मासमां आभलूं, पूरणपाम्यूं प्रकाश ॥ तो पण अंतःकर्ण ताहेरां, उजळवानी शी आश जोने जा० ॥ १२ ॥ अदकें उजायो आशामां, अदको मांड्यो उतपात ॥ खोटा रस्तामां खेलतां, सारो नमळ्यो संगाथ ॥ जोने जा० ॥ १३ ॥ सुंधो मारग छे शांतीनो, नथी नाणांनूं काम ॥ रचना सुंणी ऋषीराजनी, रट जे रसनाये राम जोने जा० ॥१४॥१॥४०॥

पदराग ठुंमरी.

रथपें रघुनंदन आवतहे चल देख सखी. ए देशी छे.

२-३. सरनागत वछल संतपती, तुम तीनभुवनमें तारन हो॥ सरना० टेक॥ दसरथके घर नंदनदाता, कौसल्या सुखकारन हो सरनागत० ॥ १ ॥ मुनी विभांडके पुत्र मुनीवर, तापसगर्व उतारन हो सरनागत० ॥२॥ साभ्रमतीतट आश्रम सोहत, कलिमल करी

हरि मारन हो सरना० ॥३॥ श्रृंगीमुनी ऋषीराजके सहायक, अभय वचनके उचारन हो सरना०॥४॥ पद॥१॥ ॥सुखसागर नीगमनागर हो तुम देव गुरू सुखदाता हो सुखसा० ॥टेक॥ केसवकुल उद्धारक कहावो, हे मुनीवर पितुमाता हो सुखसा०॥१॥ जनमनरंजन कलिमलभंजन, भयभंजन, बड भ्राता हो सुखसा०॥२॥ जब जब भीड पडे भक्तनकुं, एहि अवसर चलि आता हो सुखसा०॥३॥ श्रृंगिमुनी ऋषीराजके स्हायक, शांताधिराज सोहाताहा सुखसा०।४।पद।२।

झट होत प्रसन्न जती जटिया, घटि या नदि साभ्रमतीतटमें झट होत० टेक॥ व्यर्थ विचारा करत किमर्थं, उलट पुलट आवन घटमें झट होत०॥१॥ तटतट काज सरे नहि तेरो, एक तट खूब घटी खटमें झट होत० ॥२॥ कसकस कटी रसबस मन करके, सुरतनुरत धर संकटमें झट होत० ॥३॥ श्रृंगि मुनी ऋषीराजके स्हायक, वरद रखे गो बां-

नावटमें झट होत०॥४॥पद॥३॥ तजरे तजरे नर तुछमती, भजरे भजरे चिन्मयचरना तजरे० ॥ टेक ॥ सेवनकुं इहां संतसमागम, ताप तिनूंमे नहि जरना तजरे० ॥ १ ॥ निरजर चाहत एहि नरतनकूं, काहे विलंब अबे करना तजरे० ॥२॥ भवसागर घटमाल भवोभव, पुनरपि जनमपुनर मरना ॥ तजरे० ॥ ३ ॥ वेदवचन ऋषीराजके वायक, एक हरी असरनसरना तजरे० ॥४॥ पद ॥ ॥४॥ ॥ न करो नादांनतणी संगती,दिधुं होय दयाळें तो दान करो नकरो० ॥ टेक ॥ कां नकरो तीरथ पग पावन, पावन हरिजस कान करो नकरो० ॥ १ ॥ पान करो रसनाये हरीरस, आखुं कह्युं पण पानकरो नकरो० ॥ २ ॥ था नकरो धज धर्म सभाथी, थीर हृदे हरिथान करो नकरो० ॥ ३ ॥ खान करो ऋषीराजके मितहित, खष्टि घटी खाखा नकरो नकरो० ॥ ४ ॥ पद ॥ ५ ॥

रथमां रथ नाम छुपाई रह्युं,शिद अंगउमं-

गिक स्वारथमां रथमां०॥टेक॥ मा रथमां रथमां सहमानुनी,पण विरला परमारथमां रथमां० ॥ १ ॥ भा रथमां तोहे स्वारथ भासे, भाइ पुछी जुओ भारथमां रथमां०॥२॥ पारथमां ममतारथ नमटे, पूरणतारथ पारथमां रथमां० ॥ ३ ॥ ठार थमां ऋषीराज दयातरू, रंगप्रमाण बेठा रथमां रथमां ॥ ॥४॥ पद ॥६॥ ॥ कररे सतसंग उमंग करी, निर्दोषक दोषथकी डररे कररे० ॥टेक॥ जररे जुवानी जरूर जवानी,आवी जरा लगभग अररे कररे० ॥१॥ खररे सरीखी उंमर खोई, नाम धर्युं शिदने नररे कररे० ॥ ॥२॥ धररे हजीलग कांध धर्युं तें, धृढ हरिध्यान हवें धररे कररे० ॥ ३ ॥ हररे वखत ऋषीराज हरी भज, तो तुं कूळसहित तररे कररे० ॥ ४ ॥ ७ ॥

मळिये जइ मानसरोवरमां, करमां मुक्ताफळ त्यां माळिये मळिये०॥टेक॥ छळिये नहीं कोइ संत गारिबने,ज्ञानाहिमाळामां गळि-

ये मळिये० ॥ १ ॥ पळिये वचन गर्भवासमां परठयुं,वदन पुराइ गयूं पळिये मळिये० ॥ २ ॥ रळिये रामरटण धन रोजे, फोगट शिद फरिये फळिये मळिये० ॥ ३ ॥ भळिये जै ऋषीराजभणे त्यां,श्रवण धरिने सांभळिये मळिये० ॥ ४ ॥ पद ॥ ८ ॥

स्वरूपनिष्टा ॥ देशी चालती ॥

रज सत्व तमातित एक अखंड,अनादि स्वरूप हमारा हे रज सत्व० ॥ टेक ॥ जब नहि भूमी शशि जळ भास्कर,जब नहि नवलख तारा हे रज सत्व० ॥ १ ॥ जब नहि तेज पवनका झूका,जब नहि या संसारा हे रज सत्व० ॥ २ ॥ जब नहि बावन पावन अछर, नौ व्याकर्णमें न्यारा हे रज सत्व० ॥ ३ ॥ एक गुरु ऋषीराज उपासत,ज्याका सकलपसारा हे रजसत्व० ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥ तनुत्र्यातित जाति कुजाति रहित, तपसातित में तूर्यातित हूं ॥ तनुत्र्या० ॥ टेक ॥ अन्नमयातित प्राणमयातित,मन विज्ञानमयातित हूं तनुत्र्या० ॥ १ ॥

आनंदातित चित अहमातित,ख्यातितख-
ट उरम्यातित हूं तनुत्र्या० ॥२॥ मतपंथा-
तित सब ग्रंथातित,मुनिवरके वचनातित हूं
तनुत्र्या०॥३॥ जहदातित ऋषीराज अज-
हदा, तितजहदाजहदातित हूं तनुत्र्या० ॥
४॥२॥पद॥५०॥

पदराग गर्बी, जीवा पटलनी.

हरिभजनाविना दुखदरिया संसारनो पार न आवे॥ ए देशीछे॥

२-३ ४. जिव पटालिया, खांखत राखी खे-
ड्याविषे दिल देजे॥ तुंतो आळस तजी, हो-
ळतणां हथियार सुधारी लेजे॥ टेक॥ बळ-
वान बळध ईंद्री पांचे, गाफल धणिनें नांखे
घांचे, वश्य करजे जो भाइ शुभवांछे जिव
पट०॥१॥ चउद्दं आचार दया डांडी, हळ-
पूणी बुद्धि न थाय खांडी, धीरजनी धूंसर-
डी मांडी जिवपट०॥२॥ नीती नाडी जो-
तर जरणा, कोदाळी गुरुवायक वरणा, वर-
सात कृपा अशरणशरणा जिव पट० ॥३॥
परुंणो परहीत नियम नाथे, मोहाडी मुनि-

व्रत समरण साथे, हरिहेतनि रासलडी हाथे जिव पट०॥४॥ चावोर हरीपद चित धरजे, निरमोहतणा न्याइया करजे, माणूं हरिगाणूं आदरजे जिव पट० ॥५॥ रुचि रांपडली तपज्योगतणी, वैराग्यनुं गाडुं वसाव्य धणी, तन खेतरनी छे किमत घणी जिव पट०॥६॥ खातर शुभविषयतणूं खासूं, चारू नरतननूं चोमासूं, ऋषिराज मुहुरत निर्ममतासूं जिव पट० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

खेड करनारा, खूब तपास करीनें पकवेज खेती, मरदां मि विना, मुडी बीज बगडशे थाशे फजेती ॥ टेक ॥ तन खातरवाडो छे खाश्यो, सतसंगनि वाडें भलो भाश्यो, क्यम छिंडुं पडतां नहि त्राश्यो खेड कर० ॥ १ ॥ मदमछर भंठ उग्या भारी, नेंद्याविना दुखियां नरनारी, संतोषथि हळ्य मळे मोरारी खेड कर० ॥ २ ॥ निर्मानतणो घाल्ये माळो, गोफेण गिता जबरी झालो, खेडे नावे काग कपट काळो खेड कर० ॥३॥

गोविंद गोविंद गोळा करजे, लोकलाज तजी एम उच्चरजे, दुरगुण दुंगानो भय धरजे खेड कर० ॥ ४ ॥ कर्य प्यारि निवरती पटलांणी, कादिमेल्य प्रवर्त्ति पियर जांणी, जो धीर्यें तो करशे धुळधांणी खेड कर० ॥५॥ सदवीचार दातरडुं सहानें, ढाळ पड्या वखत वळमां धाने, पेटभरीने भात भजन खानें खेड कर० ॥६॥ खेमा खळामां धान भेळुं करनें, जाळववा ज्योग फेराफरनें, ऋषिराज भंडार भला भरनें खेड कर० ॥७॥ पद ॥ २॥

तिथीयो.

तमे एकवार गोकुळ आवोरे, मथुरांना वासी ए देशीछे.

१-२ आते केइ पेरें ऊंघ आवेलिरे, नर जागिनें जोनें ॥ जिति जांणे तो बाजी छे छेलीरे, नर जागिनें जोनें ॥ टेक ॥ पडवेयें पडवानूं पारखूंरे, नरक चोराशीमांहे ॥ पाखंड पंथमां पेशिने, बुडि मरवा झाली तेनी बांयरे, नर जागिने जोने आते केइ० ॥ १ ॥ बीजे बिजा मत बहु थशेरे कळिजुगनूं छे

काम, असुरपंथी ऊचरे, जुना थैगया कृष्ण नें रामरे, नरजा० ॥ २॥ त्रीजें त्रिविधीना तापमांरे दाझे भोगि नें भेख ॥ सद्गुरु गंगा सेवियें, रुडि होय जो कर्मनि रेखरे, नर जा० ॥ ३ ॥ चोथें चतुर थै चालियारे पाखं-डी परदेश, वर्णाधम भणी वेदने, आपे गुरु थवा उपदेशरे नरजा० ॥ ४॥ पांचमें पांच-मो वेद छेरे सद्गुरुशब्द सदाय, सांभळिये श्र-वणेधरि, जेथि जीवनुं जोखम जायरे, नर जा० ॥५॥ छठ्ठिना लेख तो नांहि मटेरे, करतां क्रोड उपाय, तन धन जातां तूं हवें, शिद खालि निसासा खायरे, नरजा० ॥६॥ सात-में सातदु लोकमांरे वेद करेछे वखांण, सुख दुख सरखां जाणिने, नित्य नाम रटो निर-वांणरे, नरजा० ॥ ७ ॥ आठमें अवतार आ-ठमोरे, गोवर्धन धरनार, ॥ भीड पडे ज्यारे भक्तनें, तारे हरकतनो हरनाररे, नरजा० ॥ ॥ ८ ॥ नवमियें नवधा भक्तिमांरे, फरवुं त-जीनें फंद, आ लोकें सुख उपजे, परलोकमां

परमानंदरे नरजा० ॥९॥ दशमी भक्ति छे दोहलीरे, प्रेमलक्षणा नाम,धर्मसहित जे धारशे, तेनें नहि नडे क्रोधनें कामरे, नरजा०॥ ॥१०॥ एकादशे जे इंद्रियोरे वेदमतें तरताव्य, अर्जुननें हरि उचर्यां, एवो थाय तो वैकुंठ आव्यरे, नर जा० ॥ ११ ॥ बारशे बारे पंथमांरे, खडभड पेठी खचीत, रसना नारीना रागमां, पडि राखमां ज्योगनी रीत्यरे, नर जा० ॥१२॥ तेरशें ते रस पामशेरे जे रस मांणे महेश, घटमांहि गीता उतरे दुर थै जाय रागनें द्वेशरे, नर जा० ॥ १३ ॥ चौदशें चौदे रत्नथीरे पंदरमु* नर तंन, जतन करी नव जाळव्युं, एणे खाई बगाडयूं अंनरे, नर जा० ॥१४॥ पुन्यमें पुन्य नें पाप बेरे, संचरे जीवने संग, हाथे करी दुख होरियुं, जेने आभड्यो लोभ भुजंगरे, नर जा० ॥ १५ ॥ पंदर तिथ्यो पुन्यवाननीरे, कंटकनूं नहि काम, रचना ग्रहे ऋषीराजनी, एना उपर

*रत्न.

रांझशे रामरे नर जा० ॥१६॥ १ ॥

ब्रह्मज्ञानथी भ्रष्ट थयेलानुं वर्णन.

के हरिगुण गावोरे गावो, के अवसर नहीं आवे आवो ॥ एदेशीछे

२-३-के पडवेये नर बहु पाखंडी, के छांना दैत थया दंडी, के नांखे भक्तिमारग खंडी रे तजिये दैतगणी तेने ॥ के जमडा बांधि जशें जेनेरे तजिये दैतगणी तेने ॥ १ ॥ के बीजें बुद्धिहिण बहु बोले, के खळतो अर्थ उंधा खोले, के त्रीकमनें कहे खर तोलेरे तजिये० ॥ २ ॥ के त्रीजे त्रिविधिना तापें बळे, के भक्तिविना ब्रह्ममांहि भळे ॥ तेने तो जमडा तेलें तळेरे तजिये० ॥ ३ ॥ के चोथें-तो चोरतणी रीती ॥ के जडतुं लाविनें जाय जीती॥के नहि जारिये भगवतभीतीरे तजि-ये० ॥ ४ ॥ के पांचमें पंचविषय साधे ॥ के आसुरि वेदांत आराधे ॥ के खर ज्यम खू-शि अखोर खाधेरे तजिये० ॥ ५ ॥ के छठ्ठें शठमति शूं समजे ॥ के हरिने भवब्रह्मादि भजे ॥ के तेने तो पीत्राइ थैने तजेरे तजि-

ये० ॥ ६ ॥ के सातमें सात वखत दाखूं ॥ के रामविमूखनें हुं नहि राखूं॥ के अदिठ थजो एनुं ह्लो आखूंरे तजि० ॥७॥ के आठमें अतरिया वहालो ॥ गोकुळ नंदतणो लालो ॥ के ठग एनो बोध गणे ठालोरे तजिये० ॥८॥ के नूंम्ये तो नरनारायणनें ॥ के परब्रह्म संत पारायणने, के जिवसरखा कहे बे जणनेरे तजिये० ॥ ९ ॥ के दशमी देवदुल्लभ भगती, के सेवे शुक सनकादि जती, के मांने क्यम करि मंदमतीरे तजिये० ॥१०॥ के एकादश इंद्रियो आपतणी, के मोकळिमेले मायाभणी, के त्यागि थया मुखें तत्वगणीरे तजिये० ॥ ११ ॥ के बारशें बारस्कंध कहे, के भक्तिविना गति कोइ न लहे, के घोझारा अवगूण ग्रहेरे तजि० ॥ १२ ॥ के तेरसें ते रस शूं जांणे, के जे रस शेष महेष मांणे, के तुच्छमति उलटो मततांणेरे तजिये० ॥ १३ ॥ के चौदशें चौद भुवनप्राणी, के सहूरुपें थयो सारंगपाणी, के जेणे एवूं लिधूं जाणीरे त-

जिये० ॥ १४ ॥ के पुन्यमें पुन्य पाप सरखे, के जाणिने हिणमति मनहरखे, के नटवरनें कदि नाहिं निरखेरे तजि० ॥ १५ ॥ के तिथियोनुं नाम शब्द टकवा, के आसुरिमतने ओळखवा, के लिधि ऋषिराजें कलम लखवारे तजिये० ॥ १६ ॥ २ ॥

राग धोळ.

हालो हालो हाथेणी शणगारोरे एदेशीछे.

२-३. पडवेयें परमात्मा नथि छेटेरे, भाग्य प्रतापें जो सदगुरु भेठेरे ॥ १ ॥ बीजे बिजी वात मेलोनें बाळीरे, हरतां नें फरतां जपो वनमाळीरे ॥ २ ॥ त्रीजें त्रिवीधिना ताप बुझाशेरे, समरण जो थाय सास उसासेरे ॥ ३ ॥ चोथें तो चिंता चोराशिनि भागेरे, तन धननी ज्यारे लालच त्यागेरे ॥ ४ ॥ पांचमे पर्वत तरणाने ओठेरे, कुंजरने ज्यम ढांकियो कोठेरे ॥ ५ ॥ छट्ठें तो सहेजमां उकेल एनोरे, जे नर भाव भजनमां भेनोरे ॥ ६ ॥ सातमें सातमि भूमिका सहेलीरे, आनंद-

नी जेने अंतरे अहेलीरे ॥७॥ आठमें आठे
छुटी जाय पडदारे, सद्गुरु शब्दोना जो ख-
मे गडदारे ॥८॥ नूम्येतो नरने नारायण
नीत्येरे, पडपंच मेलीनें संभारो प्रीत्येरे ॥
९॥ दशमें दोहेली भक्ति छै दशमीरे, राख-
जो आगळ घांटी छे वसमीरे ॥१०॥ एका-
दशी व्रत आवेछे दहाडीरे, नांखिये मूळ
कुबुद्धिनां कहाडीरे ॥११॥ बारशें बारस्कं-
धनो साररे, कहेणी नें रहेणीथि पामिये पा-
ररे ॥१२॥ तेरशें तेरमो पंथ छे न्यारोरे,
मोक्षमां नां मळे पळनो उधारोरे ॥१३॥ चौ-
दशें चौदे विद्याकेरुं सत्वरे, आ तनथी जुदुं
आतम तत्वरे ॥१४॥ पुन्यमें पुन्यनां फळ
सहू पामेरे, ज्ञानविना भवरोग न वांमेरे ॥
१५॥ पंदर तीर्थ्योने वेदें प्रमाणीरे, वादवि-
ना ऋषीराजनि वाणीरे ॥ १६ ॥

॥ पद राग गर्बी ॥

॥ जे कोइ प्रेमिहंस अवतरे, प्रेमरस तेना उरमां ठरे एदेशीछे ॥

१-२-अरे जिव शूं करवा आथडे, प्रभुनि

गम गुरूविना नहि पडे ॥ टेक ॥ खोज करी नहि खेवटियानी, नवबेठो नावडे, तूंबडलूं लेइ हाथे तरतां, अर्णव क्यम आवडे प्रभुनि गम० ॥ १ ॥ बेहेताळांमां तेज बळे पण, दरसे दीवावडे ॥ आंख्योनो आगळो होयपण, अंधारे आखडे प्रभुनि० ॥ २ ॥ शिष्य थयो नहि शिलाटनो ते, थोर विना थापडे, ओखद दे उस्ताद विना तो, शरीर आखूं सडे प्रभुनि० ॥ ३ ॥ अखाडमां अभ्यास कर्या विना, नहि ए मल नीबडे ॥ दावपेचमां दिल दिधाविण, लातमलाता लडे ॥ प्रभुनि० ॥ ४ ॥ गानकळानो गुरू मळ्या विना, ताळ चूके ताकडे ॥ रागतणूं घर छेटे रहेशे, उंट रागे आरडे ॥ प्रभुनि० ॥ ५ ॥ वगर भण्ये वादीनी विद्या, रोपे पग राफडे, मणी खोळतां फणी मळेतो, ऊछाळिने आभडे ॥ प्रभुनि० ॥ ६ ॥ ऋषीराज भणतां रसनाये, चौदे विद्या चढे ॥ गुरू विना भणि सर्व गयो पण, जाण कुंची नहि जडे ॥ प्रभुनि०

॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ [२-३]ज्ञानमां गुरूदयाथी गळे, भजनमां तेनी सुरता भळे ॥ टेक ॥ ग्राम्य कथाना घाट उठे पण, विचारि पाछा वळे ॥ परधन नें परनारि पेखतां, चीत जरा नव चळे ॥ भजनमां० ॥ १ ॥ हरतां फरतां हरेक कामे, रामनाम धन रळे ॥ कायानुं गुजरान करे पण, तननी ममता टळे ॥ भजनमां० ॥ २ ॥ संततणी सुखदाइ शिखामण, सुरत धरी सांभळे ॥ आतम रूपतणो नित आनंद, अंतरमां ऊछळे ॥ भजनमां० ॥ ३ ॥ हरिजन थै हेते हरिजनने, मान मुकीने मळे, अंतरमांथी टळे अकडता, लाव्यंताथी लळे ॥ भजनमां० ॥ ४ ॥ लीलां सूकां सकळ लाकडां, पावकथी परजळे ॥ प्रभुप्रतापे पाप करमनां, बीज बधां एम बळे ॥ भजनमां० ॥ ५ ॥ खेतीवाडी खलक करे पण, खबर पडेछे खळे ॥ उद्यममांथी फळ आव्यानुं, कारण कर्मज कळे ॥ भजनमां० ॥ ६ ॥ गोविंदगूणतणी घंटीमां, दोश भितरना द-

ळे॥ ऋषीराज ऋषियोक्त रूढी, प्रेम थकी जो पळे॥ भजनमां० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

पद राग धोळ.

जनरखरायने मांडवे एदेशीछे.

२-३. हरि गुण गावामां हुंशीला, जगमां हरिनारे जन॥ खरशुं खाइ जाणे खीरने, मलके ऊकरडे मन ॥ पामर प्रभुरस ते शुं पीये ॥ पामर हरीरस ते शुं पीये ॥ १ ॥ काग मोतीने शूं करे, मोती भरखे मराळ॥ पाननां बीडां शां पाडाने, पाडो सोधे पराळ ॥ पामर० ॥२॥ अंधा आगळ शी आरशी, समझे छाणा समान॥ बहेरा आगळ शुं बोलवुं क्यम करि उघडशे कान ॥ पामर० ॥ ३ ॥ भमरे गेंगाने भोळवी, बाधो देखाड्यो बाग॥ जोतां वाडीनां झाडवां, भाळ्यो वीष्टानो भाग ॥ पामर० ॥ ४ ॥ श्वान न समझेरे संपमां, अगणित देतां उपदेश॥ नजरे नातीलां न्याळीने, दिलमां दाखवशे द्वेश ॥ पामर० ॥५॥ अंननां भोजन शां उंटने, रीझे झांख-

रने जोई॥ ईतडि वळगी अडाणमां, पीशे पय छांडी लोई ॥ पामर०॥ ६६॥ पुरुषातन इच्छे पावेयो, एके न मळे इलाज॥ काळी कांबेळने कर्मजनो, रंग न लागे ऋषिराज ॥ पामर० ॥७॥ पद ॥ १ ॥ ॥ ठरशे कंचनना थाळमां, डुंगरि वाघेणनुं दूध ॥ त्रांबा पीतळमां नहि टके, सो वार करिये जो शुद्ध ॥ प्रभुरस प्रेमीजन पी शके ॥ हरिरस हरिनाजन पीशके ॥ ११ ॥ सोमवल्ली संसारमां, पचवे ब्राह्मणनो पुत्र ॥ वमशे बीजी सहु वर्णने, शुं थाय धारेथी सुत्र ॥ प्रभुरस० ॥२॥ खारा जळनीरे माछली, मीठाजळमां मरि जाय ॥ खाशे कुतरुं खीरतो, ऊलक ओचंती थाय ॥ प्रभुरस० ॥ ३ ॥ अफिण केरीरे ईयलनुं, मळशे गोळेथी महोत॥जळरतु पांमीने जवासा, सुकाय शाखा थड सोत॥प्रभुरस० ॥४॥ आखा जगनीरे आंख्योने, सूरज ऊगे सुख थाय ॥ उल्लुक जगमां अभागीयां, दीवसे कांइ न देखाय प्रभुरस० ॥५॥ सेवे

साकरने श्रीमंता, करवा सुंदर काय ॥ खर जो कांकरो खाय तो, जिवनुं जोखम थाय॥ प्रभुरस० ॥ ६ ॥ मांघा मखमलनां मुढियां, मढतां बगडे पखाज ॥ देइने आटला दाखला, रचना कीधी ऋषिराज ॥ प्रभुरस० ॥७॥

॥ पद ॥ २ ॥

३-४-प्रगटे साची जो प्रीतडी, भेठे सहेजे भगवंत ॥ एहेवा प्रेमी आ विश्वमां, समजु जेवल्ला संत ॥ परखो लक्षण ए प्रेमनां ॥ समजो लक्षण ए स्नेहनां ॥ १ ॥ चातक स्वातीनी चाहना, विखसम धरतीनां वार ॥ चंदमां सुरता चकोरनी, एथी भरखे अंगार परखो० ॥ २ ॥ हरीयल पंखीना हैयानो, भाळो लाकडशुं भाव ॥ मरतां सूधी पण नव महेले, न धरे प्रथवीपर पाव ॥ परखो लक्ष० ॥ ३ ॥ दिलडुं बंधाणूं दीवामां, प्रेमी देखो पतंग ॥ रोक्यो तोहे पण नव रहे, अरपे पोतानुं अंग ॥ परखो० ॥ ४ ॥ शब्द वेंणानो सांभळी, टुटे त्रशनाथी तान ॥ मोह्यां ना-

दनां मृगलां, भूले चरवानुं भान ॥ परखो० ॥ ५ ॥ सति पोताना स्वामीना, साथे बाळे शरीर ॥ सूरो घोडे संग्राममां, छेदी पोतानूं शीर ॥ परखो० ॥ ६ ॥ भमरो कमळनो भोगीयो, प्रेमे खुवेछे प्रांण ॥ रचना अहावी ऋषिराजनी, ए पण प्रीती एधांण ॥ परखो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ नैष्ठिक ब्रह्मचारी नारदजी, सनकादिकने शुकदेव ॥ पाम्या अहवांनी पंगतीने, घेरे बेठे गंगेव ॥ समजु तरिया संसारमां, बीजा बुड्या संसारमां ॥ १ ॥ सुदामाजीने सुंदरी, उपज्यां बाळक बेआठ ॥ जनके रहितने जाळवी, राख्यो ठकराइनो ठाठ समजु० ॥ २ ॥ वहाडव कुळना वसीष्टजी, वदता वेदनो वाद ॥ असुरकुळमांहि उपज्या, पहेला जुगमां प्रहेलाद ॥ समजु० ॥ ३ ॥ सती ताराने सतरुपा, निरगुण ऋषियोनी नारय ॥ पुत्री वेश्यानी पींगळा, पहोची वैकुंठपारय ॥ समजु० ॥ ४ ॥ सुवरण लंका सोहामणी, भोगवि ममीक्षण भूप ॥

विदुर निरधन वैरागीया, समज्या आ-
मसरूप ॥ समजु० ॥ ५ ॥ ज्योगी भोगीके
जात्यनो, नथी जडतो निरधार ॥ सम-
जण शुद्धी सिद्धांत ए, पाडे नीगम पोका-
र ॥ समजु० ॥६॥ शवरी कोळीना साथमां,
समजी भगतीनो भेद ॥ रीझ्या स्वामी
ऋषीराजनो, जेने वरणवे वेद ॥ समजु० ॥
॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ मूरखजीना महीना. ॥

॥ मैं जांण्यूं ते उजळुं एटलुं दूधरे वहालाजी ॥ पदेशीछे ॥

१-२- कार्त्तिक महिने काळ रह्यो छे कोपीरे
मूरखजी ॥ कांइ रात्य दिवस बेठो छे झंडो
रोपी मारा मूरखजी ॥ १ ॥ पळ पळ करतां
वरस पुरां थै जायरे मूरखजी ॥ कांइ आवर्दा-
मध्येथी ओछां थाय मारा मूरखजी ॥ २ ॥
बकरी बेठी वाघतणे बारणियेरे मूरखजी ॥
कांइ जीव्याना मनसूबा शा कारणिये मारा
मूरखजी ॥ ३ ॥ रंगभरेला रहेता दहाडी र-
सियारे मू० ॥ कांइ वार न लागी जे सम-

शाने वसिया मारा मू० ॥ ४ ॥ जुवो तमारा मीत्र रह्या क्यां जातारे मू० ॥ एम अंगतणा थाशे अंगारा राता मारा मू० ॥ ५ ॥ सास उसासें वदनें वायरो जायरे मू० ॥ कांइ पाछो नहि आवे तो शो ऊपाय मारा मू० ॥ ६ ॥ एळें जाय जन्मारो जोजो आखोरे मू० ॥ कांइ ऋषीराजनी रचना हृदिये राखो मारा मू० ॥ ७ ॥ १ ॥ मागशिर महिने जावूं माया मेलीरे मू० कांइ धर्म होय तो धर्मसभामां बेली मारा मू० ॥ १ ॥ मुखडले डाटो देइ दमडा मेळ्यारे मू० ॥ कांइ भोगवटो नकर्‍यो नें भुइमां भेळ्या मारा मू० ॥ २ ॥ परमारथमां पुन्य कर्युं नहि पालीरे मू० ॥ कांइ हरामना सम खाइनें चाल्या खाली मारा मू० ॥ ३ ॥ नित्य तमोने सगा संबंधी सोतरे मू० ॥ कांइ त्रणे वेळा जुवे तपाशी ह्योत मारा मू० ॥ ४ ॥ उंघ बगासां अणबोलाव्यां आवेंरे मू० ॥ कांइ जमडाकेरा जासा एतो कहावें मारा मू० ॥ ५ ॥ डगले डगले

मरवानो डर ह्मोटोरे मू० ॥कांइ पांणीनो प-
रपोटो पळमां खोटो मारा मू० ॥ ६ ॥ लोभें
तो नर चाल्या नरके लाखोरे मू०॥कांइ ऋ-
षीराजनी रचना रूदये राखो मारा मू०॥७
॥ २ ॥ पोशें जोशें जोशीडा शो जोशरे
मू० ॥ कांइ डंकोदेइने नडें करेला दोष मारा
मू०॥ १॥दैवतणूं मोकलियूं आव्यूं दर्दरेमू०॥
कांइ ह्मोत खशेडे एवो नांथि कोइ मर्द मा-
रा मू० ॥२॥हाथीडे बेशीनें आंइ तो हिंडोरे
मू०॥ कांइ मुवा पछे नहि मळे गधेडो मींढो
मारा मू० ॥ ३ ॥ खमा खमा खूंखारो करतां
थायरे मू० ॥ कांइ उंधे माथे जमडा ताणी
जाय मारा मू० ॥ ४ ॥ शाल दुशाला केरी
सोड्यो सारीरे मू० ॥ कांइ परलोकें तो पीटे
मुदगर मारी मारा मू०॥५॥दीधां नहि कांइ
आ भवमां तो दानरे मू०॥ कांइ धोका पडशें
शमणे दूल्लभ धांन मारा मू० ॥ ६ ॥ नर्क
उपर छे क्रोधी साहेब नांखोरे मू० ॥ कांइ
ऋषीराजनी रचना रुद्धिये राखो मारा मू०

॥ ७ ॥ ३ ॥ महा महिने महासंकट सहेवां पडशेरे मू० कांइ पशूहण्यानां पातक नरकें नडशें मारा मू० ॥ १ परदारथी प्रिती एतो पापरे ॥ मू० ॥ कांइ थंभ धखावी बाथ भरावे बाप मारा मू० ॥ २ ॥ दारूनां फळ तरत मळेछे त्यांयरे मू० ॥ कांइ पापी हांनें ऊंनुं सीसुं पाय मारा ॥ मू० ॥ लांचो खाइने थै बेठाछो नहालरे मू० ॥ कांइ भाइसाहेबना त्यांछे भूंडा हाल मारा मू० ॥ ४ ॥ नात्यें जात्यें पक्ष कीधो न्यायरे मू० ॥ कांइ तेलकढामां तळशे जमडा काय मारा मू० ॥ ५ ॥ लांचफेंच के तर्कट त्यां नव चालेरे मू० ॥ कांइ धोझारानें अवळी घांणिये घाले मारा मू० ॥ ६ ॥ शाखी तो सहु समजे आतो शाखोरे मू० ॥ कांइ ऋषीराजनी रचना रुदिये राखो मारा मू० ॥७ ॥ ४ ॥

फागण महिने फोगट मनखा जायरे मू० ॥ कांइ खुंखारीने जमडा फेरा खाय मारा मू० ॥ १ ॥ त्राजूडीमां तर्कट ओछुं तोलरे मू० ॥

कांइ धर्मतणा सम खाइनें बोले बोल मारा मू० ॥ २॥ रांगळुं नहि त्यां बोपां बाइनुं राज्यरे मू० ॥ कांइ साचेसाचूं करज्यो जोइने काज मारा मू० ॥ ३ ॥ शेखसल्लीना विचार नीश्चे नडशेरे मू० ॥ कांइ मूख उपर पेंजारां पुष्कळ पडशे मारा मू० ॥४॥ किडी कण संचे ने तेतर खायरे मू० ॥ कांइ चोरोनुं चंडाळे वाटे जाय मारा मू० ॥ ५॥ पांच पाण्योनी पंदर पाण्यो कीधीरे मू०॥ कांइ शेठतणा छैया क्यां थाशे सीद्धी मारा मू० ॥ ६॥ दया धरीनें साचेसाचूं दाखोरे मू०॥ कांइ ऋषीराजनी रचना रुदिये राखो मारा मू० ॥ ॥ ७॥ ५॥ चैत्र मासमां चारे देशो सळगीरे मू०॥ कांइ आद्यवर्णमांथी विद्या थै अळगी मारा मू० ॥ १ ॥ खेती करतां करचा खूच्या अंगेरे मू०॥ कांइ रोस भरेला कपडां भगुवां रंगे मारा मू०॥ २॥ ठोबारीने सूज्यो नहि क्यांइ ठोररे मू० ॥ कांइ घांची मोची थया भणीने गोर मारा मू० ॥ ३ ॥ भेद ल-

ह्यावण वाटे पेठां भूररे मू०॥ कांइ अज्ञानावर्णे थयां चकचूर मारा मू०॥४॥ काचो पारो ठग-विद्यानां कूररे मू०॥कांइ ग्रासे ग्रासे जूलम था-य जरूर मारा मू०॥५॥ खाती वेळा खुशी थैने खाशेरे मू० ॥ कांइ जबाप देतां आंख्यो उंची जाशे मारा मू०॥६॥चहावो रुडुं तो आरस प्रेमें चाखोरे मू०॥कांइ ऋषीराजनी रचना रू०७।८

वैशाखें वाडवनां वंठ्यां मूळरे मू०॥कांइ कम-ळापतियें आप्यूं ऊंचुं कूळ मारा मू०॥१॥दा-न लिधामां दशवी नांख्या हाथरे मू०॥ कांइ करियानो नव जांण्यो जरिये काथ मारा मू० ॥ २॥ पत्राळी पुराव्या वेळें पाकारे मू०॥कां-इ गायत्री गुरुजांणे कक्को काका मारा मू० ॥१३॥ प्रेतजमण नें सज्यामां मन प्रोइयांरे मू० ॥ कांइ हैयासूधी पेट करोछो होइयां मारा मू०॥४॥ संध्या करतां वाय शरीरे शीतरे मू० ॥ कांइ सट्याक लींबाटि ऊपर पूरण प्रीत्य मारा मू० ॥ ५॥ मेंलाडियो सा-धीने मांड्यां मोल्लांरे मू०॥कांइ हरतां फरतां

कुतरां चाटे हांल्लां मारा मू०॥६॥ साथीडा वीना हळ हाथ हाकोरे मू०॥ कांइ ऋषीराजनी रचना०॥ ७॥७॥ जेठे झाजा ग्रंथे बुद्धी गंठीरे मू०॥कांइ झाजी दाइये वेतर जाशे वंठी मारामू०॥१॥ भण्यागण्या पण भेद कशो नव भाळ्योरे मू० ॥ कांइ अभणथकी नरसो जन्मारो गाळ्यो मारा मू० ॥२॥ घरमांडयुं पण वंझ्याने दुखडाभरे मू० ॥ कांइ लगडूं लीधे गद्धाने शो लाभ मारा मू० ॥३॥ पग थाके नें उलटी बगडे पीठरे मू० ॥ कांइ एहेवा हो तो करजो मूख अदीठ मारा मू० ॥४॥ वाडीनां आरोगे ईश्वर आपरे मू० ॥ कांइ पोथीनां रींगडलां खाधे पाप मारा मू० ॥५॥ स्वारथ माटे कही सक्या नहि साचूंरे मू० ॥ कांइ एमाटे आजगमां कारण काचूं मारा मू०॥६॥जमतां जमतां टंटा करवा ताकोरेमू०॥कांइ ऋषीराजनी रचना रु०॥७॥८ ॥ अशाड माहिने अपळा पडिया आंकरे मू०॥कांइ विधात्रानो नथी लगारे वांक मा-

रा मू० ॥ १ ॥ उद्यम करतां अंगे आळस आ-
वीरे मू०॥ कांइ मुद्रा लेइने कांनांमां लटका-
वी मारा मू० ॥ २ ॥ ब्रह्मचारी थै पैशांमाटे
भटक्यारे मू० ॥ कांइ ज्योगभोगथी जूदा
थैने लटक्या मारा मू० ॥ ३ ॥ संसार छो-
डिने हाथे होयूं झूळरे मू ० ॥ कांइ धोबीनो
कुतरो ज्यम चाटे धूळ मारा मू०॥ ४ ॥ म-
हाजनियाने नहि मोह्यडांके नाथरे मू० ॥
कांइ कला भगतनी शाखीमां ज्यम काथ
मारा मू० ॥ ५ ॥ डाढे लागें सूखडलीनां ड-
ळियांरे मू० ॥ कांइ पलीतमध्ये जो ज्यो
पडशें पळियां मारा० ॥ ६ ॥ पंच उपर तो
कर्यो अडंगो पाकोरे मू० ॥ कांइ ऋषीराज-
नी रचना० ॥ ७ ॥ ९ ॥ ॥ श्रावण महिने
शोशो करिये शोकरे मू० ॥ कांइ लोभी गु-
रवे लूंट्यां भोळां लोक मारा मू० ॥ १ ॥ प-
रबोधीने ज्ञान कर्यूं परभारूंरे मू० ॥ कांइ दे-
खि ज्ञुवोनें दिवातळे अंधारूं मारा मू०॥२॥
डाकेण पहेली घरनां माणस खायरे मू० ॥

कांइ एहेवी रीत्यें आदरियो ऊपाय मारा मू० ॥ ३ ॥ पुजनारां तो पुन्यगणी नें पूजेरे मू ०॥ कांइ पूज्य थनारो समजे तो ठिक सूजे मारा मू ०॥ ४ ॥ दैवज्योगथी मानवियो तो मांनेरे मू ०॥ कांइ प्रभूप्रतापे पुजाय छे कइ बांने मारा मू० ॥ ५ ॥ गीताकेरूं जुओ विचारी ज्ञांनरे मू० ॥ कांइ अधीकार लोपे तो छे अज्ञांन मारा मू ०॥ ६ ॥ भूख न भागे फांफां पुष्कळ फाकोरे मू० ॥ कांइ ऋषीराजनी रचना० ॥ ७ ॥ १० ॥ भादरवे तो थशे भगाना जेवूंरे मू०॥कांइ लप्पन छप्पन करतां रहेशे नेवूं मारा मू० ॥ १ ॥ धनहरवामां बारे महिना ध्यानरे मू० ॥ कांइ गुरू बनीनें थई गया गुलतान मारा मू० ॥ २ ॥ शोक हण्यानी समझ्या तो नव शीख्यारे मू० ॥ कांइ भोळा सेवक कान फुंकावी भीख्या मारा मू०॥३॥शिष्य कथिरा थाशें गुरुजी श्वानरे मू०॥ कांइ वेरवाळवा करडी खाशें कांन मारा मू० ॥ ४ ॥ जमाडनारां तेतो जगमां

जीत्यांरे मू०॥कांइ जमनाराने वीतशे के वी-
त्यां मारा मू० ॥५॥हरीभजनमध्ये रहेशे हुं-
शियाररे मू०॥कांइ तेतो पामे भवसागरनो
पार मारा मू०॥६॥नहींतो कटका करशे ज-
मडो काकोरेमू०॥कांइ ऋषीराजनीरचना०
॥७॥११॥ ॥आसो महिने खासो कीधो
खेलरे मू०॥कांइ दंड कमंडळ लेइ फरे डंडेल
मारा मू०॥१॥भगुवां पेरी कैक पडेला भु-
लारे मू०॥कांइ माल पराया खातां वाधे
कूला मारा मू०॥२॥रसना पोखे केमजि-
ताशे रंडीरे मू०॥कांइ मोजडियो पडशें नें
जोशे मंडी मारा मू०॥३॥स्वामिनहि जो
दृष्टी शरीरसांमीरे मू०॥कांइ गामो गामे
मायाकेरि गुलांमी मारा मू०॥४॥मनमुं-
डावे एतो असल महंतरे मू०॥कांइ शांती
राखी भजन करे ते संत मारा मू०॥५॥
एम विना तो वेश आळपंपाळरे मू०॥कांइ
साचे राचे राम करे संभाळ मारा मू०॥ब्रह्म
लह्याविण ब्रह्मनिरूपण भाखोरे मू०॥कांइ

ऋषीराजनी रचना० ॥ ७ ॥ १२ ॥

अदकें अदकूं हवें केटलूं कहियेरे मू०॥कांइ साचूं कहेतां सहुना दुश्मन थैये मारा मू०॥ ॥१॥ साचाने पोतानी माता आपेरे मू० ॥ कांइ लाग पडे तो अमल घोळिनें आपे मारा मू०॥ २ ॥ लाल्यपाल्यनां करनारां बहु लोकरे मू० ॥ कांइ कडवां ओशड पानारा तो कोक मारा मू० ॥ ३ ॥ इंद्रजवना जेवी आ छे वांणीरे मू० ॥ कांइ चोराशीनो ताव खशेडे ताणी मारा मू० ॥ ४ ॥ समजूनें आ महिना लागें सारारे मू० ॥ कांइ खूटलने तो झेरसरीखा खारा मारा मू० ॥ ५ ॥ पापी आ महिना सुणिनें पस्ताशेरे मू० ॥ कांइ गाळो देइने नाम अमारूं गाशे मारा मू० ॥ ६ ॥ धर्मीनी तो उघडी जाशें धांकोरे मू० ॥ कांइ ऋषीराजनी रचना० ॥ ७ ॥ १३ ॥

---

१ कानमी बहेराश.

॥ पदराग खमायची. समर्थ श्रीहरीरे मूर्ख समर्थ श्रीहरी, सत्‌चित् आनंद मूर्ख समर्थ श्रीहरी टक ॥ नाथहाथवेण देइ देह तें धरी, ॥ घणो तर्क थयो गर्क नर्क नीसरी सत्‌चित् आ० ॥ १ ॥ पशू पक्षि वृक्ष लक्ष चोराशी फरी, ॥ छुटयो पास गर्भवास कोलनें करी सत्‌चित्० ॥ २ ॥ रक्ततुल्य देह छेह नव करी परी, कपटवदे राखि रुदे छळतणी छरी सत्‌चित्० ॥ ३ ॥ खावुंछे रशाण कशी नव पळी क्यरी, जावुंछे मशाण रखे फूलतो फरी सत्‌चित्० ॥ ४ ॥ समर्थ सिताकंथ जरुर जवुंछे मरी, ज्ञानवंत संतकथा श्रवण ले धरी सत्‌चित् आ० ॥ ॥ ५ ॥ जुठां देह दाम रामनाम ल्ये धरी, ऋषीराजहाथ जगन्नाथनोकरी+ सत्‌चित्० ॥ ६ ॥ पद १॥ मनतणी रळीरे पुरी मनतणी *रळी, मने मळिया ऋषीराज पुरी मनतणी रळी. टेक ॥ शीरपंचकेश पतिज पंथनी पळी, ॥ आद्य ब्रह्मऋषीधर्म वात ते मळी मनें मळिया ऋ० ॥ १ ॥ छे सफेत वस्त्र शस्त्र नहि कने शळी, ॥ धर्म थापनार्थाय देह तो वळी मने मळिया० ॥ २ ॥ उगियो आदीत खिली किरणनी कळी, कइ असूर वूडतुल्य बहु रह्या बळी मने

+दासत्व. * इच्छा.

मळि० ॥ ३ ॥ आद्य नें अनाद्य जोइ भ्रांतियो टळी, संत थया शरण दिधा दोष सहु दळी मने मळि० ॥ ४ ॥ वळि विरोख कर्मरेख फायदे फळी, परखि- या प्रगट्ट पाय लागियो ळळी मनें मळि० ॥ ५ ॥ मुक्यो शीरहाथ गयो रूपमां भळी, जगन्नाथ पेले पार्य गयो नीकळी मने मळिया० ॥ ६ ॥ पद ॥ २ ॥

उद्धवजी प्रत्यें गोपियोनां वचन. गोपीजननारे प्राण मारा प्रभुजीनी पासे. ए देशी छे.

तमेरे उद्धवजी अमनें ज्ञान बताव्युं, वाहरेवाः जेवुं दाझ्यापर डाम उद्धव पाछो संदेशो जैने प्र- भुजीने कहेज्यो. अमेरे आहीरडां ते गळिये शुं ज्ञा- नमां, अध्यातम ज्योग एतो कुबज्यानुं काम उद्धव पाछो संदेशो जैने प्रभुजीने कहेज्यो. १ ॥ अर्थसा- धीमें भलें सीद्ध हरी थया, अमनें सन्यासी करी, ए करे राज उद्धव पा० ॥ रोग मव्यो नें थयो वैदज वहेरी. ताळुं खोल्युं के कारीगरनुं शुं काज उद्धव पा० ॥ २ ॥ कियारे अवतारे एणे कीधां कृतारथ, छ- ळवळमां शोभा लेतां फाव्योछे छेल, एद्धव पा० ॥ वामन थइनें बांध्यो बळिराय बापडो, पगला पृ- थ्वीने माटे बहु किधां फेल उद्धव० ॥ ३ ॥ रामाव- तारे सुरपनखाने छेतरी, करग्रहेवा आवी त्यारे का-

प्याता कान उद्धव० ॥ सती सिताने रामें वनवास दीधो, कोण अक्करमी भला केहशे भगवान उद्धव० ॥ ४ ॥ वृंदासतीनें ठगिनें विधवापण आप्युं, जडनी जोडे जडथैनें पडिया जदुनाथ उद्धव० ॥ अहावा अहावारे अवगुण केटला उचारिये, अमे चेत्यां ते रहिग्यां अेहेवातण हाथ उद्धव० ॥ ५ ॥ बीजी कहे छे कर्यामां शुं हतुं बाकी, सारुं थयुं के शिघ्रे छुटीग्यो संग उद्धव० ॥ भोळां भरवाडां अमने भोळववा मोकल्या, काळी कांबळने बिजो चढशे नहि रंग उद्धव० ॥ ६ ॥ अमेरे जोयो छे नटवर छेल छबीलो. प्रसुतानी पीडा वंझ्या कंइ न विचारे उद्धव० ॥ ए रसने तो जाणे शुकदेव सरखा, कहे छे जगजीवन ऋषीराज आधारे उद्धव पाछो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

तमेरे मान्यो छे आखा जगमां हरीए, अमेरे मान्युं छे आखुं जगत छे एमां उद्धव तमारे अमारे मळतो मेळ न आवे ॥ माटी खाधी तो मायें मुखडुं तपाश्युं, जसोदायें विश्व बाधुं जोयुं छे जेमां उद्धव तमारे अमारे मळतो मेळ न आवे ॥१॥ ज्याडुगारो तो जाण्यो फूलाव्यो ज्यारथी, पगने अंगुठेकरी भाग्युंतुं गाडुं उद्धव तमारे० ॥ माहेनी लालचें एणे पाळयांतां मांकडां, करतो कंइ काम त्यारें मागतो भाडुं

उद्धव० ॥ २ ॥ पुतनाना प्राण सोष्या पण न धरायो, अमने उगार्यों एतो एनो बहु पाड उद्धव० ॥ धावंतां तरछोडयोतो आगीती गोळी, बांध्या बेहाथ त्यारे पाड्यां बेझाड उद्धव० ॥ ३ ॥ मातने तातमां ए सर्वे सहोदर, भ्रात भरथार ने ए पुत्र पण आप, उद्धव० ॥ अमने तज्यांरे एनो करिये शो ओरतो, जुवतीनुं जोर शुं ज्यां बदल्यां मा बाप उद्धव० ॥ ४ ॥ कर्मे अमारे कुबज्या कंकुपगली मळी व्रजावनितानुं एणे वाळ्युंछे व्हेर उद्धव० ॥ जसोदाये जिवाड्या तो सर्वेछे सारुं, देवकिमाताने भलें थै लिला ल्हेर उद्धव० ॥ ५ ॥ तमेरे कहोछो के कर्मो विषयथी वाधशे, अमारा कर्मोथी क्यां ए रहेवानो दूर उद्धव० ॥ भोगवशुं फळतो एनें भेगो गणीशुं, ज्ञाननुं काम शुं ज्यां एछे हजूर उद्धव० ॥ ६ ॥ उद्धवजी आवुं सुणि अचरज पाम्या, दशामि भक्तीनुं बाइयो द्यो मने दान उद्धव० ॥ कहेछे जगजीवन ऋषीराज कृपाये, उपदेष्टा उद्धवजीनुं गळिगयुं ज्ञान उद्धव० ॥ ७ ॥ पद २ ॥

—❧—

गाम रांदेरना रहिश इंग्रेजी स्कुल मास्तर छगनलाल कल्याणजीनी करेली कविता.

छंद भुजंगी.

ऋषीराजमहाराज छो सत्यरूप, महाभक्तशिरोमणी छो अनूप. गिरा ऊचरी कोटि कल्याण कारी, भलाभक्तने प्राणथी खूबप्यारी ॥ १ ॥ गिता ज्ञाननो अर्थ जेमां समायो, करेकंठ के कर्ण एतो कमायो ॥ जहां छेक वैरागनां बाण छूटे, तकें वज्रहैयातणा बंध तूटे ॥ २ ॥ वळी प्रेमभक्ती प्रकाशीज पूरी, नथी धर्ममां वात एके अधुरी ॥ महा मोक्षनो मार्ग निष्कंट माप्यो, अहो आ समे सर्वने लाभ आप्यो ॥ ३ ॥ दोहा ॥ सत्वगुणी छो महातमा, भक्तवछळ महाराज. करुंछुं अर्पण आपने, अल्पमती पद आज. ॥ १ ॥ राग धोळ.

आटलो संदेशो मारा सद्गुरुने कहेज्यो, सेवकना अंतरनी दिलधरशो संदेशो मारा सद्गुरुने कहेज्यो. शांतिदातार छो सच्चिदानंद स्वामी मनना मनोरथ पूरण करशो संदेशो ० ॥ १ ॥ मनडुं भयंकर त्रणे तापें तपेछे, शांतीगंगामां क्यारे नहाशे संदेशो० ॥ अमृतपर बेशी घडिमां विषउपर जाय छे, थिरतामां वासो क्यारे थाशे संदेशो० ॥ २ ॥ कोइक संस्कारे शरणुं मळियुं छे आपनुं, कृपा करीने दोष कापो संदेशो० ॥ अज्ञानी जीव जरिये ज्ञान नजाणे,

अखंडानंद आशिश आपो. संदेशो० ॥ ३ ॥ क्यारे वैराग थाशे नक्की जे निर्मळो, दया करिने उत्तर देज्यो संदेशो० ॥ जे जे प्रकारे प्रभु प्रसन्न थाओ छो, ते ते कहेवानुं सर्वे कहेज्यो संदेशो० ॥ ४ ॥ पाछा नव पडि ए छेल्ली टुके जै अडिये, जबरी हिंमत एवि जोइये संदेशो० ॥ कहे छगनलाल अंबाराम कृपाथी, परब्रह्मसाथे चीत प्रोइये संदेशो० ॥ ५ ॥ पद ॥ १ ॥

एकादशी माहात्म्य प्रेमगीतानी देशी छे.

२-३. करूं छूं प्रेमेंथि वंदनरे, प्रथम गुरुपायनें ॥ दयाकरीनें ओळखाव्यारे, जेणे जगरायने ॥ १ ॥ गुरूतणो महिमा महोटोरे, गोविंदना तुल्यछे ॥ एवूं नथि समज्यो जे नररे, तेने होटी भूल्यछे ॥ २ ॥ गुरू विना संस्रातिसंकटरे, करी केम वामिये ॥ गुरू करुणा करे ज्यारेरे, तारें प्रभुपांमिये ॥ ३ ॥ मायातणुं अंधारुं होटूंरे, सुझे नहि कोई दिशा ॥ गुरूज्ञान सूरज उग्यारे, रहीशके नहीं निशा ॥ ४ ॥ जगतमां सद्गुरु सउथीरे,

सारमां सारछे ॥ एक जिभें कहेवाय क्यम करीरे, के महिमा अपारछे ॥ ५ ॥ कथाकहुं एकदशीनीरे, विगत विस्तारीनें ॥ चतुर्धा मुक्तिनि प्राप्तीरे, थाय नरनारीनें ॥६॥ एक समे कृष्ण कृपानिधिरे, दयाकरि आवीया ॥ उभा थै पांचे पांडवरे, के सन्मुख चालीया ॥ ५ ॥ करी साष्टांग दंडवतरे, नम्या जदुनाथनें ॥ भूधरजी भाव करीनेरे, मळ्या भिडि बाथनें ॥ ८ ॥ चाल्या करझालि जुधिष्टिररे, सदा सुखधामनें ॥ सोनातणा सिंहासनपररे, बेसार्या श्यामनें ॥ ९ ॥ पुजाकरि पांचे भाइयेरे, प्रदक्षणा प्रेमनी ॥ वहालो चामां वातडि पुछीरे, के कुशळखेमनी ॥ १० ॥ जदूपतिसांमा जुधिष्टिररे, उभा जोडि पाणीने ॥ प्रार्थना प्रेम भरेलीरे ॥ वद्या भलि वाणीने ॥ ११ ॥ नमो जगकारण जीवनरे, दीनना बंधूछो ॥ नमो प्रभु पतित पावनरे, सदा सुखसिंधू छो ॥ १२॥ नमो कमळापति केशवरे, हरण भवआपदा ॥ प्रभूजी प्रेमी-

जननेरे, हृदे रहोछे सदा ॥ १३ ॥ नमो सुखदायक शिक्षक रे, कुकर्मीमना काळछो ॥ प्रभू ऋषीराजना रक्षकरे, भक्तप्रतिपाळछो ॥ १४ ॥ १ ॥

॥ राग मारु गिरधरकृत रामायणनी देशीछे. ॥

बोल्या धर्मराज धर्मधारी, मारी विनती सुणोरे मोरारी ॥ मोटा मोटा वदे मुनिराये, मोटो एकादशी महिमाये ॥ १ ॥ आज सुणवानें भाव अमारो, माटे आपना मुखथी ऊचारो ॥ क्यांथि प्रगट थई ए पुनीता, आपि मोटाइ केणे अमीता ॥ २ ॥ केटलूं फळ व्रत करवाथी, सहूने अन्न तजाव्यूं छे शाथी ॥ वालीडा एनो वीधी बतावो, आज लीजीये लाखेणो ल्हावो ॥३॥ घेरास्वरथी बोल्या गिरधारी, राजा बहु सारि बुद्धी तमारी ॥ एकादशीनो महिमा अती छे जतीमां जेम हनुवो जतीछे ॥ ४ ॥ धर्ममांही दया मुख्य धारो एम नदियोमां गंगानो आरो ॥ वेदमांही शिरोमणी शाम, राजसहुना शि-

रोमणी राम ॥ ५ ॥ मुनियोमांहि व्यास म-
हंत, एम सर्पमां सर्प अनंत ॥ देवमांहि वडा
महादेव, सेवामांहि मातापिता सेव ॥ ६ ॥
पशुजातिमां गाय पवीत्र, मीत्रमात्रमां पु-
न्यज मीत्र ॥ भलो खंड नवेमांहि भर्त्त, व्रत
मांहि एकादशि वर्त्त ॥ ७ ॥ वृक्षमात्रमां तु-
ळसी वडीछे, घडिमात्रमां भजनघडीछे ॥
वर्णमात्रमां विप्र वखांणूं, ज्योगियोमां द-
त्तात्रेय जांणूं ॥ ८ ॥ दानमां अन्नदान अती-
शे, देवव्रतमां एकादशि दीशे ॥ कोक पूर्वना
पुन्ये करीरे, धन्य नरतनु जीवें धरीरे ॥ ९ ॥
व्रत एकादशी नव कीधूं, दुख मीथ्या जने
ताने दीधूं, ॥ एणे एळें खोयो अवतार, धरि
नरतनु ताहे धिख्खार ॥ १० ॥ प्रागराजमां
पुन्यनो पायो, आपे ग्रहणमां कोटिक गा-
यो ॥ पुन्य पामवानुं मुखें बोले नावेनावे ए-
कादशि तोले ॥ ११ ॥ जाय गंगाये चालिनें
चरणे, नहाय प्रातसमे काठे नरणे ॥ देशोदे-
श तिरथमाटे डोले, नावेनावे एकादशितो-

ले ॥ १२ ॥ कोइ काशिमां कर्वत लेछे, देह-अर्पण गंगानें द्येछे ॥ धामधामनि हाथे छापो ले, नावेनावे एकादशि तोले ॥ १३ ॥ ऋषिराजनो राजा रुपाळो, छेल फांकडो कान छोगाळो ॥ वहालो हरिव्रतमहिमा वांचे, पांम्या अचरज पांडव पांचे ॥ १४ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ जोगेंद्रपणूं शंकर तमारुं में जाण्यूं, जटामां घालिने कहांनें आ क्यांथि आण्यूं ॥ एदेशीछे ॥

व्रततो हरीव्रत नें बिजां व्रतडां, मततो गितानो अनें बिजां मतडां ॥ व्रतता हरिव्रत० काम जिते ते जती बिजां जतडां व्रततो हरी वृत० ॥ टेक ॥ महितळ आ व्रतनो महिमा छे, वाल्मिकजी पण व्रणवी गयाछे ॥ शौनक सनकादिकनी सही छे, कपिल मुनियें पण करवी कही छे ॥ व्रततो हरीवृत० ॥ १ ॥ जनक विभीषण आ व्रत जांणे, व्यास वसिष्ठ वरिष्ठ वखांणे ॥ एकादशी अंबरीखें उपासी, प्रियव्रत नें प्रह्लादें प्रकाशी ॥ व्रततो हरीवृत० ॥ २ ॥ नारदजीनुं

एकादशी नांणूं, बाहरेबा वृत हूंअे वखांणूं ॥ वैष्णवमात्रनें आ वृत वहालूं, आवृत न करे तो ज्ञान छे ठालूं ॥ वृत तो हरिवृत्त० ॥ ३ ॥ चार वरण अनें आश्रम चारे, नकरे तेनें जम मुद्गरें मारे ॥ अति बाळक अतिवृद्धनें रोगी, आ वृतनां नहि त्रणे उद्योगी ॥ वृत तो हरी० ॥ ४ ॥ जगमांहि आदर्युं आ वृत जेणे, तारेंथि वश्य कर्यो मने तेणे ॥ जाणे अजाणे जो अमृत पीशे, अमर थइ जाय संशे न दीशे ॥ वृत तो हरी० ॥ ५ ॥ कल्पतरूतळे संकल्प करिये, सफळ मनोरथ बाकि न जारिये ॥ चिंतामणी जगमां सिद्धि जेवी, एकादशी सुखदायक एवी ॥ वृत तो हरी० ॥ ६ ॥ कोइ नर नावनो आश्रय करशे, ते नर सहेजें समुद्रनें तरशे ॥ दुखनें हरे सुरसूरभि देवी, एकादशी सुखदायक एवी ॥ वृत तो हरी० ॥ ७ ॥ एके एकादशि वृत नकरे जो, एज हवें कुतरो अवतरेजो ॥ ते भवमां सुख वेठशे तेवी, एकादशी सुख

दायक एवी ॥ वृत तो हरी० ॥ ८ ॥ गाय ब्राह्मण अने बाळक गोरी, चारे हत्याओ करे वळि चोरी ॥ पापनि पोटलि मांथे उपाडी, एकादशीमां करे जिभ आडी ॥ वृत तो हरी० ॥ ९ ॥ बिजानें वृत करवा परबोधे, स्वर्गनो मारग सहेजमां सोधे ॥ एकादशी वृतनूं अजवाळुं, कैकनुं पाप टळीगयुं काळुं ॥ वृत तो हरी० ॥ १० ॥ नरतनमां कृत दोष नडेला, पोताना पूर्वज नरकें पडेला ॥ हरिवृत करशे हरीजन हांमे, वेगमां वैकुंठ पूर्वज पामे वृत तो हरी० ॥ ११ ॥ पुत्रविना होय पारणुं खाली, मनमांहि एज पिडा मतवाली ॥ एकादशीनुं उपासन करशे, श्रीहरि कहे एनो स्वारथ सरशे ॥ वृत तो हरी० ॥ १२ ॥ मुजकारणे वृत जे करे मारूं, ते नरने भवसागर तारूं ॥ ए रित इश्वर आप उचरिया, दयारे क्षमा सुखना प्रभु दरिया ॥ वृत तो हरी० ॥ १३ ॥ दोष हजारो आ वृत्त दहे छे, कृष्ण कृपानिधि पोते कहे छे ॥ रक्ष-

क गौ ऋषिराजनो राजा, गोविंद गिरधर गरिबनिवाजा ॥ वृत तो हरी० ॥ १४ ॥ ३ ॥

॥ आवो आवो शिवशंकर भोळा, ए देशी छे ॥

एकादशि सहुवृतथी सारी, मुखें एम बोल्याछे मोरारी एकादशि सहुवृतथी सारी ॥ टेक ॥ सुणो तमे पांडव सहु भाई, लक्षारथ एक चीते लाइ, सेवकनें आवृत सुखदाइ, एकादशि सहुवृतथी सारी मुखें० ॥ १ ॥ मुरासुर वेरी थयो मारे, जगतमां देवदुखी ज्यारें, तपास्वि में रूपधर्यूं तारे, एकादशि सहुवृतथी सारी ॥ मुखें० ॥ २ ॥ हिमाचळमांहि गयो हूतो, समाधि चढाविनें हूं सूतो, धोड्यो मुरदानव जगधूतो, एकादशि० ॥ ३ ॥ पगोपग आव्यो मुजपासे, असुरने जुद्धतणी आसे, तेने जोइ पामिया सुर त्रासे, एकादशि० ॥ ४ ॥ खरेखरो क्रोध भर्यो खळमां, बोल्यो मन भावतुं बहु बळमां, जेवो गरजे घन वादळमां, एकादशि० ॥ ५ ॥ एकादश इंद्रियो अंमारी, अ-

नादिथि अधरम असुरारी, एना तेजथी निपजी नारी, एकादशि० ॥ ६ ॥ नारि जाणे भाणमांथी निसरी, रतीथकि रूप अधीक धरी, देखंतांमां दैत्यनि सुध विसरी, एकादशि० ॥ ७ ॥ मच्युं जुध भोम्यविषे भारी, नथी डगती लडतां नारी, नांख्यो मुरदानवनें मारी, एकादशि० ॥ ८ ॥ पृथ्वीपर ए पळें दैत्य पड्यो, पडंतांमां वृक्षोनो घाट घड्यो, खरेखरो पर्वत जांणे खड्यो, एकादशि०॥९॥ भूदेवोने भय सघळा भाग्या, वधावडा सुरलोकमां वाग्या, पछे जगजीवनजी जाग्या, एकादशि० ॥ १० ॥ महाप्रभु बेठा आळस मोडी, आगळ उभि कामनि करजोडी, छुंरे हुंतो आपतणी छोडी, एकादशि० ॥ ११ ॥ बनेली वात कही बाधी, समाधि आ शी पळनी साधी, मुवोरे मुर विश्वनि गइ व्याधी, एकादशि० ॥ १२ ॥ पछे बोल्या सकळभुवनस्वामी, प्रसन्ता पार विना पामी, खचित वर माग्य न रहे खामी,

एकादशि० ॥ १३ ॥ कर्म मन वचन कृपा केवी, च्छुं वरदान माग्य देवी, लखि ऋषिराजने छे लेवी, एकादशि सहु० ॥१४॥४॥

राग मारु. ॥ गीरधरकृत रामायणनी देशीछे ॥

बोलि एसमे वायक बाळा, जय गौ ब्राह्मण प्रतिपाळा ॥ जय जगवंदन जगदीश, जय अखिल भुवनना ईश ॥ १ ॥ हुंतो ललि ललि चरणे लागूं, मनगमती मोज हवें मागूं ॥ तपशाधर तेज तमारूं, एथि प्रगटयुं शरीर अमारूं ॥ २ ॥ व्हाला माटे मनें तप वहालूं, चौद लोकमां तपधरि चालूं ॥ दशनें एक इंद्रीद्वारा, प्रगटी हुंतो पिताजि प्यारा ॥ ३ ॥ धृढनाम एकादशि धारो, मारि विश्वमां कीर्त्ति वधारो ॥ प्राणि मारुं पुजन करनारो, तेनें बांहे ग्रही तमे तारो ॥ ४ ॥ मारा सेवकनां कष्ट कापो, एज वरदान मागुंछुं आपो ॥ दिनबंधुये वरदान दीधूं, कोटि जूग सफळ तप कीधूं ॥ ५ ॥ पापें पुरायेलो हशे प्रांणी, करे एकादशी प्रित्य आंणी ॥

तेने भवसागरथकि तारूं, मांने सत्यवचन छे मारूं ॥६॥ एम कहि थया अंतरध्यान,भक्तवछळ श्रीभगवान॥कृष्ण कहे सुणो कुंताना तंन, एम एकादशी उतपंन ॥ ७ ॥ हवें वृतकेरो वीधि बतावूं, गुण एकदशीतणा गावूं ॥ वृत नीर्णें करी लेवो वहेलो, पांडवो दशमीना पहेलो ॥ ८ ॥ दशमी दिन दिवसें सोवूं, जुवती सांमु कामेंथि जोवूं ॥ अंन परनुं बिजिवार अहार, तजवानां ए वांनां चार ॥ ९ ॥ पाछली रात्यें घडि खट पहेलूं, वृतकरनारे जागवुं वहेलूं ॥ घडि बे नामसमरण करवूं, पछि ध्यान चार घडि धरवूं ॥ १० ॥ पुजा मानसि थइ रहे पूरी, एने नवरहे सिद्धि अधूरी॥ पछि आसनथी उभा थैने, मळशुद्धि करे दुर जैने ॥ ११ ॥ पग हस्तनें शुद्ध पखाळे, एतो भ्रष्टपणूं नवभाळे॥ दंतधावन क्रिया आदरवी, लोहिनावे एवी रीत्ये करवी ॥ १२ ॥ पछे नाहिने तीरथ जावूं, नादि नहोय तो घेर नहावूं ॥

जळपात्र मोटुं एक जाणी, पछे तेमां भरे स्वच्छ पाणी ॥ १३॥ नदियोतणां नामज लीजे, जळमांहि आवाहन कीजे ॥ नहावुं तीरथनां लेइ नाम, ऋषिराजके संभारि राम ॥ १४ ॥ ५ ॥

मनकी खोज करो नें मेरे भाई ॥ एदेशीछे ॥

राजा धर्मने कहे जदुराया ॥ नीर्मळ नीरथि हरीजन नहाया ॥ स्नानें शरीरनी थायछे शूद्धी ॥ बळदायक वळि नीर्मळ बूद्धी ॥ १ ॥ पछि जन वस्त्र पवित्रनें पहेरे ॥ आसन बेसवुं उरणाकेरे ॥ कुशआसन अतिपावन कारी ॥ वरणवे व्यास वसिष्ठ विचारी ॥ २ ॥ सन्मुख पूर्वके उत्तर सामूं ॥ जळदिशि दक्षिण सामु नकामूं ॥ जाग्रत स्वप्न सुषोपति जाणो ॥ एथकिपर निजस्वरुप प्रमाणो ॥ ३ ॥ पंचकोशनें पराथकि परछे ॥ सत चित आनंदरूप अमरछे ॥ एवी भावना धरवी अखंडा ॥ जडदुख असत्य छे पिंडब्रह्मंडा ॥ ४ ॥ जेटलुं जाण्यूं तेनो साक्षी जणायो ॥ ज्ञान-

स्वरूप अरूपि गणायो ॥ निजनिज वर्णाश्र-
मतणुं नेमे ॥ करिरहि पछे पुजे इष्टनें प्रेमें ॥
॥ ५ ॥ एकादशिये तजवां अगियार ॥ वर-
णवुं भिनभिन करि विस्तार ॥ चितवन सं-
कल्प विषयना चाळा ॥ श्रवणमां हरीविना
शब्द रसाळा ॥ ६ ॥ सपरस परसपरस त्वक
सारा ॥ देखवुं हरीविना अन्य दृगद्वारा ॥
खटरस हरीनि प्रसादि विना खावा ॥ गंधनें
गोविंदविना गुणगावा ॥ ७ ॥ करे करमाळा
वंदनविना करिया॥भगवतसन्मुखविनाडग
भरिया॥अहार अधिकथाकि पसरे अपाना
॥नैष्ठिकव्रत खंडन रस नाना॥८॥ एकादश
एकादशियें ए तजवा॥ब्रह्मरूप थइ भगवत
भजवा ॥ आखी उंमरमां एके व्रत एहेवुं ॥
तारण कुळ इकलंतर तेवूं ॥ ९ ॥ नारदि भ-
क्तिमां जाग्रत नीशा॥अहो नहि ऊंघए सद्गुरु
शिष्या ॥ कीर्त्तन कथा मन आनंदकारी ॥
अधिकारी सहु नर अनें नारी ॥ १० ॥ सुख
दायक पक्षदीठ व्रत सेवो ॥ आयुरवेदनो म-

त पण एवो ॥ शुद्ध जगोमांहि जाग्रण साधे ॥ लोकम्रजाद विरोध न बाधे ॥ ११ ॥ दशविश पांच पचिश हरिदासा ॥ जाग्रणहाराना वैकुंठ वासा ॥ कामनें क्रोध लोभ त्रण कापो ॥ आ उपदेश घरोघर आपो ॥ १२ ॥ प्राणने अंजलिजळ सुख देवूं ॥ उत्तम हरीवृत हरी कहे एवूं ॥ मध्यम वृततो फराळथि मानूं ॥ एक भुक्तनर ए वृत *नानूं ॥ १३ ॥ राजनइंद्र ऋषीराजनो राजा ॥ गोविंद गिरधर गरीब निवाजा ॥ दिव्यसिंहासने बेशि वृत दाखे ॥ राजा जुधीष्ठिर उर लखि राखे ॥ १४ ॥ ६ ॥

राग प्रेमगीतानो.

कमळदळलोचन कृष्णजीरे, उमंगेथि ऊचर्या ॥ एकादशिनी कथा एवीरे, के सेवक सूधर्या ॥ १ ॥ एकादशिने दिनपात्रनेरे, के दान देवायछे ॥ तेनूं फळ अन्य दिवसथीरे, क्रोडघणुं थायछे ॥ २ ॥ एकादशिने दिन

* कनिष्ट.

गंगामांरे, के नेहाथि नहाय छे ॥ तेनूं फळ अन्य दिवसथीरे, क्रोडघणुं थायछे ॥ ३ ॥ एकादशिने दिन मारोरे, के मंत्र जपाय छे॥ तेनूं फळ अन्य० ॥ ४ ॥ एकादशिने दिन मारांरे, चरीत्र गवायछे॥ तेनूं फळ० ॥५॥ एकादशिने दिन दर्शनेरे, के तीर्थे जायछे॥ तेनूं फळ०॥ ६ ॥ एकादशिने दिन मारीरे, कवीता रचायछे॥ तेनूं फळ० ॥७॥ एकादशिने दिन वेदानिरे, निंदा संभळाय छे॥ तेनूं पाप अन्य दिवसथीरे, क्रोडघणुं थायछे ॥ ८ ॥ एकादशिने दिन पारकोरे, के जीव दुभायछे॥ तेनूं पाप अन्य०॥ ९ ॥ एकादशिने दिन भिक्षुकरे, के नीमुख जाय छे॥ तेनूं पाप अन्य०॥ १०॥ एकादशिने दिन कामाथिरे, बुद्धी बदलायछे॥ तेनूं पाप अन्य०॥ ११ ॥ एकादशिने दिन पारकुंरे, चोरीनें खायछे॥ तेनूं पाप अन्य०॥ १२ ॥ कथा कीर्त्तनादिक रात्रियेरे, करीनें जागवूं ॥ बारशना वहांणांमां समरणरे, के कर-

वा लागवूं ॥ १३ ॥ देहनी क्रिया देवार्चनरे, पाठ कीर्त्तन कथा ॥ वदे ऋषिराजनो वाल्यमरे, पहेलूं कह्युंछे जथा॥१४॥ पद॥७॥

रघूपति राम रुदेमां रहेज्योरे ॥ ए देशीछे ॥

एकादशि आजनी भलें आवीरे, एतो वैष्णवलोके वधावी, एकादशि० ॥ टेक ॥ द्वादशी छे पर्वणी अमूल्यरे, तेनूं फळ छे एकादशि तुल्यरे, भणे भगवत एमां शि भूल्य एकाद० ॥ १ ॥ ब्रह्मभोज्य पंदरनो विवेकरे, पुजे पांच तोहे सारि टेकरे, पोखे गरिब अतीथि तो एक, एकाद० ॥ २ ॥ कृष्ण प्रभुयें कृपा तो किधीछेरे, सुखदायक जेमां सीद्धी छेरे, हवें उद्यापननो विधीछे एकादशि० ॥ ३ ॥ व्रत बार वरस धर्वानूंरे, त्रिजे छठ्ठे तोहे तरवानूरे, यथाशक्ति खर्च करवानूं, एकाद० ॥ ४ ॥ सातधाननुं मंडळ मापेरे, वचें श्रीसहित श्रीपति थापेरे, एतो मनवांछित फळ आपे एका० ॥ ५ ॥ हेम रजत ताम्र मृतिकानारे, जथाशक्ति घडा

थापवानारे, पुरा सत्ताविश पूजवाना ए-
का० ॥ ६ ॥ घडा सघळा सवस्त्राकरवारे,
एकादशियोना नांमें उधरवारे, तेने पूजवा
भवजळ तरवा एका० ॥ ७ ॥ एकादशियोनुं
पूस्तक एवूंरे, लेख शुद्ध तपाशिने लेवूंरे,
दान विप्र भणेलाने देवूं, एकादशि० ॥८॥
विष्णुसहस्त्रनामावळि लेवीरे, घृत जव तल
आहुति देवीरे, पुजा एकादशीनी छे एवी,
एका० ॥ ९ ॥ ब्रह्मभोजन शक्ति जथा छेरे,
पोखे कुटंब एवी कथा छेरे, व्रतवाळाने दूर
व्यथा छे, एकादशि० ॥ १० ॥ जेजे व्रतधारी
आवा थाशेरे, गुण गोविंदना नित्य गाशे-
रे, तेनां जन्ममरण दुख जाशे, एका० ॥ ११ ॥
कथा भावसहित सुणे कर्णे रे, चितपावन
चरणेचरणेरे, तेने श्रीहरि राखशे शरणे, ए-
कादशि० ॥ १२ ॥ नवो आनंद नित्ये नें नि-
त्यें रे, कहि कृष्णें कथा आवि रीत्यें रे, पांच
पांडवे सांभळि प्रीत्यें, एकादशि० ॥ १३ ॥
पदबंधें प्रबंधप्रकाशीरे, ऋषिराज ब्रसोडा-

नो वासीरे, आ कथा रुडि कृष्णकथाशी एकादशि आजनी भले आवीरे ॥ एतो वैष्णव लोके वधावी एका० ॥ ७ ॥ पद ॥ ८ ॥

एकादशीनी कथा समाप्त. ॥

॥ राग परज जीवो माणीगर बंदला एदेशीछे ॥

१-२ गोथां खाधां भवमां घणांरे, थयो हाथे हेरान ॥ चिंताने डुंगरे जै चढ्यो, हांरे भूल्यो पोतानुं भांन भजनाविना मुवो भाटकी ॥ १ ॥ नाक कटांनी नात्यमांरे, घणे हरखें घुचाय, एमां तो नहीं मळे आबरु, हांरे शीद अवळो उजाय भजन० ॥ २ ॥ काया दमीने क्लेश होरियोरे, विनासमजण विचार ॥ जाळवी जांणी न जातरा, हांरे ज्ञान वीना गमार भजन० ॥ ३ ॥ उंधे मांथे झूले एकलोरे, पोते पुजावा काज्य ॥ मनमांनी वधे मांनता, हांरे एज फाव्यो इलाज भजन० ॥ ४ ॥ नागाफरे कैक नकटारे, वळी वस्तीमां वास ॥ तपशीनि बंधाणि टोळियो, हांरे मुंडि अंतरमां आश भजन० ॥ ५ ॥

जाळवे झिंणांजीवडांरे, जाणे करिये कल्याण ॥ ताके माणसनां तुंबलां, हांरे पापि पळमां ल्ये प्राण भजन० ॥ ६ ॥ वाडे पुराणां वेवलांरे, बिजो जांणे नहि बोध ॥ रचना सुणी ऋषिराजनी, हांरे करे कजियाळो क्रोध भजनविना० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

मतमां घुचाणां मुरखांरे, जेवि पंखीनी जाळ ॥ अहोढीनें राखें अभागिया, हांरे चेला करवा चंडाळ बुड्यां चोराशीमां बापडां ॥ १ ॥ नीकळे तो दीजिये नुंतरुंरे, भाव भक्ती भोजन ॥ विचारवाडीमां वधामणां, हांरे प्रभू थाशे प्रसंन बुड्यां० ॥ २ ॥ तृष्नानी तोरमां टुटी मरेरे, वळे जारिये न जंप ॥ धंधो करीने ढळी पडे, हांरे संतसाथे नहि संप बुड्यां० ॥ ३ ॥ गळां रेंशीने घणुं करेरे, नव खरचे न खाय ॥ पापनो लेइने पोटलो, हांरे अंते एकीलां जाय, बुड्यां० ॥ ४ ॥ पटलाइ डहोळवा पापियारे, उंधुं बोले अजांण ॥ लांचोखाधाना लालचु, हांरे बांध्या पडपं-

चे प्राण, बुड्यां० ॥ ५ ॥ हरी भजन क्यारे होरियेरे, कहेछे नथी नवराइ ॥ रखडवा सुंढे रावणे, हांरे आखि उंमर गमाइ, बुड्यां० ॥ ६ ॥ ठठाबाजीमां ठाउकां रे, बोलें वहेके-ला बोल ॥ रीझे वाल्यम ऋषीराजनो, हांरे तेनो बांध्यो नहि तोल, बुड्यां० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

उंचे कुळे जीव अवतर्योरे, कर्यां नीचेरां काम ॥ लपटांणो खूब लोभमां, हांरे दहाडी जंखेछे दाम, भूलो पड्यो भवजाळमां ॥ १ ॥ कुटंबना कांटा कार्यमारे, भेद्या सुंसरा सरीर ॥ आवरुने डुंगरे आथडे, हांरे शोक बचकीछे शरिर, भूलो पड्यो० ॥ २ ॥ वहालां वरू वेंटी वळ्यां रे, नथि नाठानो लाग ॥ खुंचे खुंमाशना कांकरा, हांरे तोहे नावे वेराग, भूलो पड्यो० ॥ ३ ॥ कपटी गुरू मळ्या कागडारे, आंख्यो फोडयानी आश ॥ दसमोटयो डापणने बांदुवे, हांरे उंचुं भाळे आकाश, भूलो० ॥ ४ ॥ आडुं जोइने थाय आकळोरे, घणे दुखे ग-

भराय ॥ धंधावंतोळनी धूळमां, हांरे आं-
ख्यो मिंची अथडाय भूलो० ॥ ५ ॥ त्रष्ना
आंतडियो कळकळरे, पाडे भूखें पोकार ॥
पापनी खाडमां जै पड्यो हांरे कुंण खमा
करनार भूलो० ॥ ६ ॥ मारग बतावे कोइ
महात्मारे, तेनुं माने नहि वेण ॥ रस्ते चढावे
ऋषीराज तो, हांरे सामां चढावे नेण, भू-
लो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

२- पोथी लेइने बेठो पेटनीरे, नथी भग-
तीमां भाव ॥ वेमें भरांणो वांचतां, हांरे दाम
उपर छे दाव, नहीं सरे कांम एमां कोइनुं ॥
॥ १ ॥ आंधळि दळे नें खाय कुतरुंरे, नरहे
थाळामां लोट ॥ होका पियेनें हुंकारा धरे,
हांरे थाय कर्मतणो कोट नहीं सरे काम ए-
मां कोइनुं ॥ २ ॥ परिक्षित सात दहाडे पहो-
चीयारे, हरि चरणे हजूर ॥ शीतेर वीती ग-
यां सुणतां, हांरे दोश कीधा नहि दूर, नहीं
सरे० ॥ ३ ॥ लोभी लंपट भट लालचुरे, अ-
हेवो आपे उपदेश ॥ करता होयसो कीजि

ये, हांरे माया पीये महेश, नहीं सरे०॥४॥ काको अजमेर गया कागळेरे, करि वांचनारे काण्य ॥ गीतानो अर्थ एहेवो गोठवे, हांरे जीव पांमरनी जांण्य, नहीं सरे०॥५॥ पापी श्रोता हता पहेलथीरे, भुंडो समजाणो भेद ॥ वांदरनो घा थयो वातमां, हांरे त्रास पांम्याछे वेद, नहीं सरे० ॥ ६ ॥ गोपीयोना रास गाइ गाइनेरे, उरे पेठा अवगूण ॥ * रोडां थयां ऋषीराज कहे, हांरे हवे कह्युं करे कूंण, नहीं सरे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥ ८६ ॥

कुंवरी तें कूळ वगोयूंरे, आशुंरे कीधुं ॥ एदेशीछे ॥

१-२-मायामां मनडुं मोहोयुंरे, पामर प्राणी ॥ प्रभूमां चीत न प्रोयुंरे, पामर प्राणी ॥ टेक ॥ जीवडला उंधे मांथे तुं दश महिना झुल्यो, ते दहाडा हवे भुल्योरे पामर० ॥ १ ॥ जोनेल्या तुंतो बळतोतो जठरानी झाळें, ऊगाऱ्यो दीन दयाळेंरे पामर०॥२॥

* इटना कडका.

करडता तारी कायानें क्रमिया ने कीडा, पष्टातो पामी पीडारे पामर० ॥ ३ ॥ खाटुं ने खारुं तीखुं जनेता तारी खाती, ते थकी बळता थातीरे पामर० ॥ ४ ॥ मुंझातो मूरख आळा ते चांबडानी मांही, त्रीकमजी बेली त्यांहीरे पामर० ॥ ५ ॥ गोझारा तेंतो मळ नें मूतरमां खाधां गोथां, पुछावी जोने पोथांरे पामर० ॥ ६ ॥ संभाऱ्या साते महिने ऋषिराजकेरो स्वामी, अलबेलो अंतरजामीरे पामर० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

गर्भनी स्तुती विषे.

वालीडा चढज्यो वहारेरे, बळवंत बेली ॥ कपाशे बंधन क्यारेरे, बळवंत बेली ॥टेक॥ वहालाजी मारा नथी आ वेळें कोइ मारूं, छे शरणुं एक तमारूंरे बळवंत० ॥ १ ॥वालाजी मारा वडाइ आपनी विचारो, अपराध न जोशो मारोरे बळवंत० ॥ २ ॥ वहालाजी मारा सगपण तमारूं एक साचूं, बिजुंतो सरवे काचूंरे बळवंत० ॥ ३ ॥ वहालाजी मारा

पीतातमेनेतमे माता, भूधरजी माहाराभ्रा-
तारे बळवंत० ॥ ४ ॥ वहालाजी मारा तमे
छो दीनकेरा बंधू , शामळिया गुणना सिंधूरे
बळवंत० ॥ ५ ॥ वहालाजी मारा नबळी व-
खतना छो नाणूं , जग सरवे मीथ्या जाणूंरे
बळवंत० ॥ ६ ॥ शरणागतकेरी संभाळ स्वा-
मी छो लेनारा, ऋषिराज रुदे रहेनारारे बळ-
वंत० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ भूधर हुं तमने भू-
ल्योरे, भटकुंछुं भवमां ॥ ए माटे दुखमां
झल्योरे, भटकुंछुं भवमां ॥ टेक ॥ थावरना
भवमां जीवन हुं झाड थै थपांणो, कहोवा-
डे त्यांही कपांणोरे भटकुं० ॥ १ ॥ जनाव-
रकेरा जनमें न सुखनी वेळा जाणी, पाम्यो
नहि वखते पाणीरे भटकुंछुं० ॥ २ ॥ लाखो फे-
रा में अजना अवतार वहाला लीधा, त्यां
दहिते झटका दीधारे भटकुंछुं० ॥ ३ ॥ भो
रंगना भवमां चरणां वीना हुं पेटें चाल्यो,
त्यां सांणसडेथी झाल्योरे भटकुंछुं० ॥ ४ ॥
कुतरानी काया पामीने वेणी खाधा कड-

का, त्यां मुखना वेट्या भडकारे भडकुंछुं० ॥ ५ ॥ अवतार खरने उंटोना केटलाक काढ्या, अणतोळ्या भार उपाडयारे भटकुंछुं० ॥ ६ ॥ ऋषिराजकेरा स्वामी हवें तो शरणे राखो, लेइ जनम चुक्योछुं लाखोरे भटकुंछुं० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ सांभळज्यो सगा साचारे, अलबेला अरजी ॥ वृथा नहीं बोलुं वाचारे, अलबेला अरजी ॥ टेक ॥ नरकनी पीडा अठावी कुंडमां में न्याळी, गर्भवासें तो हद्य वाळीरे अलबेला० ॥ १ ॥ मटाडो महेरबांनी करीनें संकट महारूं, वहाला नहीं गूण विसारूंरे अलबेला० ॥ २ ॥ कथा तमारी कांना हुं सांभळिश करणे, तीरथाटण चालीश चरणेरे अलबेला० ॥ ३ ॥ नारायण तमने नेहेंथी नीरखीश नेणे, वळि कीरतन गाइश वेणेरे अलबेला० ॥ ४ ॥ स्वामी तमारा हरिजननी करिश हाथे सेवा, शिरनामिश हुं सुरदेवारे अलबेला० ॥ ५ ॥ तथापि त्रिकम नावे पतीज मारी तमने, तो

जमान आपुं जमनेंरे अलबेला० ॥ ६ ॥ भगवतनुं अरजी सुणी ऋषिराज कहे दिल भेद्यूं, संकट प्रांणीनुं छेद्युंरे अलबेला० ॥ ७॥

पद ॥ ४ ॥ ॥ वीसाऱ्या तें वनमाळीरे, जीवडला जुठा ॥ भरमाणो माया भाळीरे, जीवडला जूठा ॥ टेक ॥ आव्योछे तुं आ दुनियामां देह इंद्रि दमवा, क्यम रस्ते लाग्यो रमवारे जीवडला० ॥ १ ॥ आव्योछे तुंतो भगतीना भेद सर्वे भणवा, क्यम गणीत बेठो गणवारे जीवडला० ॥ २ ॥ आव्योछे तुंतो चतूरभुजने रस्ते चढवा, क्यम पाछो लाग्यो पडवारे जीवडला० ॥ ३ ॥ आव्योछे तुंतो जमडानी आपीने जमांनी, ए भुल्यो क्यम अज्ञानीरे जीवडला० ॥ ४ ॥ आव्यो छे तुंतो गुणरे गोविंदजीना गावा, क्यम लाग्यो मोह मचावारे जीवडला० ॥ ५ ॥ आव्योछे तुंतो बदरीपतीनुं धरवा बानूं, क्यम छळ आदरीयुं छानूंरे जीवडला० ॥ ६ ॥ आव्योछे तुं रघुवरने ऋषिराज कहे रीझा-

वा, क्यम जोयुं जमपुर जावारे जीवडला० ॥ ७ ॥ पद ॥ ६ ॥ ॥ जति रहेशे काल्य जवानीरे, छाकेछे शाथी ॥ दिलडानी टाळ्य दिवानीरे, छाकेछे शाथी ॥ टेक ॥ सोभीतो तेंतो मान्यो छे देह तारो साचो, छे काया घडुलो काचोरे छाकेछे० ॥ १ ॥ मनसूबो तेंतो धाऱ्यो छे देह माटे महोटो, छे पाणीनो परपोटोरे छाकेछे० ॥ २ ॥ कोइ दहाडो तेंतो पडवानी धारी नथी काया, पण वादळनी छे छायारे छाकेछे० ॥ ३ ॥ टळि जाशे जोतां जोतांमां देह प्राणी तारो, ज्यम वीजळिनो झबकारोरे छाकेछे० ॥ ४ ॥ जोनेल्या सूता समसाने कैक तारा जेवा, नव कोइ रह्या सुख लेवारे छाकेछे० ॥ ५ ॥ हजारो उपर हुकम चलावता हाक्यमडा, पण झटपी चाल्या जमडारे छाकेछे० ॥ ६ ॥ रसनाये जिवडा रटरे ऋषिराजकेरो रसियो, जे विश्व सकळमां वसियोरे छाकेछे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ६ ॥ ॥ मानेछे मारुं मारुंरे,

जागीने जोने ॥ तलभार नथी कांइ तारुंरे, जागीने जोने ॥ टेक ॥ माणकने मोतीकेरी दुकानो जेणे मांडी, हिंड्या लेइ फूटी हांडीरे जागीने जोने ॥ १ ॥ भंडार धनना भरिया भूपाळे बजवी भाला, पण चाल्या ठालामालारे जागीने० ॥ २ ॥ कीरतीयो जेना नाणानी संभळाती काने, ते सूता जै समसानेरे जागीने० ॥ ३ ॥ संचरता हाथी घोडा हजारो जेनी साथे, ते हेंड्या खाली हाथेरे जागीने० ॥ ४ ॥ संसार सर्वे देखीनें डरतो जेनी शहेमां, ते चोट्या जैने चहेमांरे जागीने० ॥ ५ ॥ किधां होय हाथे करीने दानपून्य कोडे, ते जाय जीवनी जोडयेरे जागीने० ॥ ६ ॥ ऋषिराजना रुदियामां रहेनारो जेथी रीझे, कामुंतो एवुं कीजेरे जागीने० ॥ ७ ॥ पद ॥ ७ ॥ नारायण नरनारायणरे, जीभेथी जप्यने ॥ प्राणीथा हरि पारायणरे, जीभेथी जप्यने ॥ टेक ॥ पहेलेथी महोतें चेतावा मोकल्यांछे पळियां, व-

ळि गातर सर्वे गळियांरे जीभेथी० ॥ १ ॥ कहेड्योमां वसियूं कळतरनें पगनुं बळ परवार्‍युं, हाथांनुं जोर हार्‍युंरे जीभेथीजप्यने० ॥ २ ॥ वंठी गयां वेणां नेणांनुं तेज मांडयुं टळवा, बळ सरवे लाग्युं बळवारे जीभेथी० ॥ ३ ॥ लाखेश्रीनी पदवी ताकेछे हजी लेवा, जव नहीं वधे वड जेवारे जीभेथी० ॥ ४ ॥ अवतार पाछो माणसनो आवशे नहि अहावो, पछे थशे पस्तावोरे जीभेथी० ॥ ५ ॥ परवारी ल्येने प्राणी शा सूखथी सुवे छे, जमडातो वाटय जुवेछेरे जीभेथी० ॥ ६ ॥ ऋषिराजकेरी रचना तु अंतरमां उतारे, मां झीती बाजी हार्‍येरे जीभेथी० ॥ ७ ॥ ॥ पद ॥ ८ ॥

काळना भयविषे राग गरबी.

रातडली केनिसंगे जाग्या ॥ एदेशीछे ॥

१-२. जीवडला आजके काल्य जावुं, ॥ उडी जाशे राख थई तन आहावुं ॥ जीवड-

ला० ॥ टेक ॥ पड्यां जाळे पंखी तेतो पक-
डाशे, कमळ खील्यां तेतो खचित कमांशे,
जनमिया तेतो जरूर मरि जाशे, जीवडला ०
॥ १ ॥ गया जोने गादीपती खाई गोथां, प-
ड्यां मुकी चालिया पंडित पोथां, थयां पछे
थोरे सडीसडी थोथां, जीवडला ०॥२॥ खंमा
खंमा कहेवातां पडतां आखडतां, चतूरंगी जे
नी पुंठे दळ चढतां, जुओ एनां नाम हवे न-
थी जडतां, जीवडला० ॥३॥ गुणीजन जेनी
आगळ नित्य गाता, वळी देश विदेशमां
वखणाता, तेतो गया काळना पूरे तणाता,
जीवडला० ॥ ४ ॥ नवा नवा पोशाग पहेरी
नीकळता, झोटा झोटा महिपतिने जै मळ-
ता, बहु अहेवा भाळ्या मशाणांमां बळता,
जीवडला० ॥ ५ ॥ फुलां काने लटकावी फां-
कडा फरता, धमकधम धरती उपर पग ध-
रता, दीठा एतो नजरे ठाठडियोमां ठरता,
जीवडला० ॥ ६ ॥ जेने घेर गडगड त्रंबाळु
गाजे, वळी वाजां छत्रिश वेगमां वाजे, राम

बोले राजा जोया ऋषिराजे, जीवडला० ॥७॥ पद ॥१॥ रे मनडा मान्य साचुंछे मरवूं, खील्यां पांदडां एने नहीं मटे खरवूं-रे ॥ मनडा० ॥ टेक ॥ पड्या चहेमां कहिकतो वरस पचीसे, वळी केटलाकतो वही गया वीशे, त्रीया मेली टळवळती कोईये त्रीशेरे, मनडा० ॥ १ ॥ खुटे काळे कैक अगाशीथी खशिया, रह्या खपी परदेशमां कैक रसिया, दीठा कैक देहोत+ वशियरे डसियारे ॥ मनडा० ॥ २ ॥ बाळावेमां सोधी लीधां कैक बळिये, फऱ्यां जाणे वांदर चोळानी फळिये, काढी नाख्या कैकना वंश कोगळियेरे मनडा० ॥ ३ ॥ मळी गया भोमीविषे कैक भोगी, उडी गया कै तारी आगे उद्योगी, जता रह्या जाण दिगंबर ज्योगीरे मनडा० ॥ ४ ॥ निचुं करि कांध न कोइने नमता, महा अभिमान अने हति ममता, भाळ्या एना समसाने कागडा भ-

+ आबरुदार.

मतारे ॥ ५ ॥ लखेशरी क्रोड्यपती कैक लोको, हतो जेना हाथमां हेमनो होको, पडी गई अहेवांनी आंचिंति पोकोरे मनडा० ॥ ॥ ६ ॥ सही नोय स्वपनानि दोलत साची, काया माया एज रित्यें जाणो काची, ऋषिराज रामचरण रहो राचीरे मनडा० ॥ ७ ॥

पद ॥ २ ॥ जगतमांरे जाया तेतो जवाना, थया नाश ए रित्ये बीजा थवाना जगतमांरे० ॥ टेक ॥ हरी हरि कहेनारनें हाथे हणतो, चरण पुजे नहि तेनें भीतमां चणतो, गयो एवो *दैत्यपती गोथां गणतो जगत० ॥ १ ॥ दशे दिशमां जेना वागता डंका, सती सिता हरतां धरी नहि शंका, लिधी एनि पळमांहि लंगुरे लंका जगतमां० ॥ २ ॥ अरे ल्योनें चीत्रकेतूनि एंधांणी, रंभा जेवि एक कोटी जेने राणी, तकें आवि तेनें गयो काळ ताणी जगतमां० ॥ ३ ॥ प्रियव्रत भूपति भलपण भरिया, दिधा गोडि जेना रथें

*हिरणकश्चिपु.

सात दरिया, मरण आव्ये एवा हता पण मरिया जगतमां० ॥ ४ ॥ करण दुरजोधन कौरव केवा, अनें वळि पांडव प्रतापि एवा, जता रह्या जुद्धेश जादव जेवा जगतमां० ॥ ५ ॥ अरे नंदराजानें अनगळ नांणूं, अपत्यविना तोपण मन न धरांणूं, छुट्यो देह मुखपर छाणूं मूकाणूं जगत० ॥ ६ ॥ ताणी ताणि तोरी कुदावता ताजा, जेने घेर्य कुंजर झूलता झाजा, रह्या नहि कहे ऋषिराज ए राजा जगत० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

दिवडलोरे प्रकटी ल्येने दलमां, पडी जशे आहावो रूडो पंड्य पळमां दिवड० ॥ टेक ॥ पड्या मेल्य पडपंचना हवें पाशा, भणील्येने रामभजन भलि भाषा, उंघ्याकेडेंकेनें उठ्यानी छे आशा दिवड० ॥ १ ॥ प्रित्यें हाथमां कसुंबा लेइ पाता, खांतें खांत्यें संगाथें बेशीने खाता, जोने तारा जोडिया क्यां रह्या जाता दिवड० ॥ २ ॥ बोळी बधि रमत्यमां वय बाळा, चतुराथि मांड्या जुवानीमां

चाळा, काळें करि केश मटी गया काळा दिवड० ॥ ३ ॥ भण्यो अभण्यो अनें काळोके भूरो, पळें पळें आयुष थै जशे पूरो, अरे तारो मनसूबो रहेशे अधूरो दिवड० ॥ ४ ॥ उंघ्यामांहि खोइ बेठो उंमर आधी, वळी बाळ वृद्ध जुवानी नें व्याधी, एके घडि इश्वरनी न आराधी दिवडलो० ॥ ५ ॥ वारे वारे वीनवुंछुं कर्य वार्यूं, वाये उडि जशेरे तारुं विचार्यूं, उभूंरहेशे ह्योत आवि अणधार्यूं दिवड० ॥ ६ ॥ भजनविना भाषण भूंडुं न भाख्ये, दया दिलमां धरीने वेण दाख्ये, रुदे ऋषिराजनि शिक्षा राख्ये दिवडलो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

आज व्रजमां वातो एम थायछेरे ॥ ए देशी छे ॥

१-२ तेंतो जांण्यो छे शरीर ठाठ साचनोरे, आतो कायारे कुंपोछे काचनोरे तेंतो० ॥ टेक ॥ तेंतो जांणी छे जुवानी जशे नहि टळीरे, एक पळमां अलोप थशे वीजळीरे तेंतो० ॥ १ ॥ तेंतो जांण्युछे मोजो करीने

महालवूंरे, जरुर एकदिनछे चडप लेइने चालवूंरे तेंतो० ॥ २ ॥ तुंतो रीझ्योछे रुपाळि जोइने रांणियांरे, एकदिन लेखमां लरुयांछे मशाणियांरे तेंतो० ॥ ३॥ तेंतो जांण्योछे अमर चुडोनें चोटलोरे, एकदिन वेरागण थवुं वळे ओटलोरे ॥ तेंतो० ॥ ४ ॥ तेंतो जाण्युंछे रमुजो करीशूं रुडिरे, एकदिन आकडानां तूर तो जशें उडीरे ॥ तेंतो० ॥५॥ तेंतो जाणीछे कमांणी तारा कामनीरे, एकदिन भमरो भुंसावे चिठि रामनीरे ॥ तेंतो० ॥ ६ ॥ छाजे केटला दाडा ते वेल्य छाजनीरे, रुदे शीखामण धरने ऋषीराजनीरे ॥ तेंतो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

प्रभू विना बिजि कुंण तारी बेल्यछेरे,हारिनें भजेंतो सुखडलांनि रेल्यछेरे प्रभू० ॥टेक॥ सगां संबंधि मतलबकेरां स्वारथीरे, नाडी टुटे तारे कोइ कोइनां नथीरे ॥ प्रभू० ॥१॥ गाडी रथडा वळि हाथीडाने घोडलारे, मेलिने मरवूं रहेवुंछे दाडा थोडलारे ॥ प्रभू०

॥ २ ॥ मोटां रंगनां भरेलां रुडां माळियांरे, एकदिन सुवूंछे मशाणमां अकाळियांरे ॥ प्रभू० ॥ घणादेशोमां हुकम जेना गाजियारे, रुडारुडा एवांना पिटाइगया राजियारे प्रभू० ॥ ४ ॥ भण्या गण्या मरी गया कैक भोगियारे, रामना शरणविना भवोभव रोगियारे प्रभू० ॥ ५ ॥ डाह्या डाह्या जे नर वखणाता देशमांरे, प्रभुने भज्याविना पेठा वंतर वेशमांरे प्रभू० ॥ ६ ॥ काया कोमळी आतो अगनकेरा काजनीरे, रुदे शिखामण धरने ऋुषीराजनीरे प्रभू० ॥ ७ ॥

पद ॥ २ ॥ तारा मनमां जाणछे मरवुं नथीरे, जेवुं पींपळाना पत्रने खरवुं नथीरे तारा० टेक ॥ जोने तारा जोतां जोतां कई जता रह्यारे, अमिर केटलाक उदे थै उडीगयारे तारा० ॥ १ ॥ जोने मानवी अमुल्य कै मरी गयांरे, तेमां हुंपद खोवांणुं ते, तरीगयांरे तारा० ॥ २ ॥ जोने वीरहाक कैक देता वहारमांरे, एवा एवा बहादुरोनां विती गयां

बारमांरे तारा० ॥ ३ ॥ जोने जे ठेकाणे घा-
ली मोड घाटडीरे, एकदिन ए ठेकाणे तां-
णी बांधी ठाठडीरे तारा० ॥४॥ जोने जे
जगाए वाजां रूडां वाजीयांरे, एक दिन ए
जगाये लेवांणां छे छाजीयांरे तारा० ॥५॥
जोने जे नरोनी वहेंचाणी वधामणीरे, एनी
काळोतरीयो लखांणी अळखांमणीरे ता-
रा० ॥ ६ ॥ बारेमास काळ चोटया मारे बा-
जनीरे, रुदे शिखामण धरने ऋषीराजनी-
रे तारा० ॥७॥ पद ॥ ३ ॥ जोनें जागीनें म-
रणनी माथे घातछेरे, वरति जाणेतो नरतंन
वडी वातछेरे जोनें० ॥ टेक ॥ नाम रूपतणो
एक दिवस नाशछेरे, आतो उगरवानी ज-
गमां जुठी आशछेरे जोनें० ॥ १ ॥ पांच दि
वसनो परुंणो तुंतो प्राणियारे, जीती गया
जेणे जगनो जिवन जांणियारे जोने०॥२॥
चार घडिनुं चोघडियुं आतो ऊलशेरे, जि-
वना धारेला विचार बधा झूलशेरे जोनें०
॥ ३ ॥ केर करीनें रहेवुंछे काळ केटलारे,

जरुर जवाना जनमियाछे जेटलारे जोनें० ॥ ४॥अरे शाथी तुं फुलेंछे मुंडा अहावडोरे,तारा आधणनो उकळेछे तावडोरे जोनें०॥५॥ घडी घडीये आवरदा घटी जाय छेरे, एकदिन एमांथी महोतनो उपायछेरे जोनें० ॥ ६ ॥ सोबत करीले तुं संतना समाजनीरे, रुदे शिखांमण धरनें ऋषिराजनीरे जोनें० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग गार्बि भुंडुं थवा विषे.

१-पुन्य मारगमां कोडी न पालवेरे, आडा मारगमां वावरे अजाण भुंडुं थावानो डहोळ संतो भाळज्योरे ॥ उपज ओछी नें खरच घणुंरे आदरेरे, वशाण झाझां नें वेमनो वेचाण भुंडुं थावानो डहोळ संतो भाळज्योरे ॥ १ ॥ जूठ साथें जडेल जेनो जीवडोरे, कुडी साहेदी पूर्यांना कोड, भुंडुं० ॥ दीनोनाथ रुठ्या तहारें घाल्यां डाकलांरे, धणी धणियाणी धुणें जोडाजोड्य, भुंडुं० ॥ २ ॥ दोरा चीठियोमां नित्य वरें दोकडा-

रे, बाधा आखडियो चालती सदाय, भुं-
डुं० ॥ आखा घरनां माणस थयां आळसू-
रे, कोइ उद्यमने वायरे न जाय, भुंडुं०॥३॥
खावा सर्वेने जोइये सारुं सूतरूंरे, आवे भां-
णामां बिहितुं बिहितुं अंन, भुंडुं० ॥ छते
छांणे उचेरा जेवुं आंगणुंरे, छते पाणीयें ढेढ
जेवुं तंन, भुंडुं० ॥ ४ ॥ वाटें घाटें आंगणे
खळे खेतरेंरे, पड्युं पाडोशीनुं चोरवानो
चाल, भुंडुं० ॥ नित्य घरमां कंकास थाय
काय्यमोरे, लेछे ताळियो नें लोक जुवे ताल,
भुंडुं० ॥ ५ ॥ देवुं करतां न डरे जरा दीलडुंरे,
लेत देत मरो ढाढियोनां ढाण, भुंडुं० ॥ ह-
रीअर्थे तो हाथ लागें धूजवारे, ठठा बाजि-
योमां लाडुवानां लहांण, भुंडुं० ॥ ६ ॥ चोरी
चाडी कुकर्मनी चिंता नहीरे, महेनत म-
जूरीमां लाख घणी लाज, भुंडुं० ॥ शीख
सारी नठोरनें तो नां गमेरे, रुडुं सर्वेनुं च-
हाय ऋषीराज ॥ भुंडुं० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

रुडुं थवा विषे.

२-३ पाप मारगमां कोडी न पालवेरे, परमारथमां पूरण प्रेम, वेळा वळवानी सुणो कोई वारतारे ॥ उपज होय एथी खरच ओछुं आदरेरे, वशण अंनाविना नहीं नहि वेम वेळा वळवानी सुणो कोई वारतारे ॥ १ ॥ सत्यसाथें जडेल जेनो जीवडोरे, पवित्राइ पुरी ऊजळो आचार वेळा० ॥ दोरा चीठियोमां वरे नहीं दोकडारे, नव देखें देवाळा द्वार वेळा० ॥ २ ॥ आखा घरनां माणस थयां उद्यमीरे, कोई आळसने वायरे न जाय वेळा० ॥ रुडुं दीशे रळियांमणुं आंगणूंरे, अधीकार जेवो आवोकार थाय वेळा० ॥ ३ ॥ आखा घरनां माणस एकसंपनांरे, खरा खोटानें ओळखें खचीत वेळा० ॥ साचा संतोनी नित्य जेने संगतीरे, चोरकामामां कोईनुं न चीत वेळा० ॥ ४ ॥ देवुं करतां दूभाय खुब दीलडुंरे, दुधें धोयेला आपवा छें दांम वेळा० ॥ हरीअर्थे तो खरच करे ह-

रखमांरे, बुड्या खाते न वावरे बदाम वेळा० ॥ ५ ॥ कर काछडी नें जीभ कबजे कर्यांरे, भुंडी दानतनो थाय नहीं भाव वेळा० ॥ प्रभु दया करी पडें जेनें पांशरारे, एज वेळैंथी सूधरे सुभाव वेळा० ॥ ६ ॥ अहावी वात मांने एनुं नाम मांनवीरे, लुंड लवरीमां लाखघणी लाज वेळा० ॥ शीखसारी नठोरनें तो ना गमेरे, रुडुं सर्वेनुं चहाय ऋषिराज ॥ वेळा० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

नरकना अधिकारी विषे.

१- वेद मरजादा जेणे मेली वेगळीरे, मीठि वांणी नें पेटमां तो पाप एतो जमोनां गराग संतो जाणज्योरे ॥ काम जोतां शरदनां कूतरांरे, क्रोध जोतां संछेडेलो साप एतो जमोनां गराग संतो जाणज्योरे ॥ १ ॥ लोभ झाझो ने लांचकेरा लालचुरे, दुष्टबुद्धिवाळा दारुना पिनार एतो० ॥ जीवहत्या करनार वेण जुठडांरे, गांजाखोर चोर हवेरीना यार एतो० ॥ २ ॥ दयाहीण नव वावरे दसुंधनेरे,

दगाखोर तथा नात्य तोडनार एतो० ॥ रुडुं परनुं देखीने खुंणे जै रुवेरे, पशु पंखियांनी आंख्य फोडनार एतो०॥३॥ जुठुं कलंक चढावे जाणीजोइनेरे,जुठी साहेदी पुर्यानुं जेने जोर एतो० ॥ चान्यपाणीथी चाकरी बने नहिंरे, नांखे निसासा बारणामां ढोर एतो० ॥४॥ करी जाणे नहि शुभ खट कर्मनेंरे,हाथ ओढवामां खूब हुंशियार एतो० ॥ जेनें मालम मळे नहि मोक्षनीरे,फूंके चलम नें कान फुंकनार एतो०॥५॥धन हरवामां बारे मास धांखनारे, चेला मुंडवामां लाखगणुं चीत एतो० ॥ लुण हरांमी लबाड मुवा लागनारे, रुडी गमे जेनें असुरोनी रीत्य एतो०॥६॥ घातकरी जाणे विश्वासघातनीरे,करे धूळधाणी रांककेरुं काज एतो० ॥ शीख सारी नठोरनें तो नां गमेरे, रुडुंसर्वेनुं चहाय ऋषिराज एतो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

संतना ३० लक्षण विषे.

३-४ दयावान नीर्मान गूण दीनतारे,पवि-

त्राइ इंद्रिजीत नें अक्रोध शुभलक्षणथी ओ-
ळखी ल्यो संतनेरे ॥ नीर्लोभ शोकरहित नें
संतोखियारे, बळे हूंपदनां मूळ एवो बोध ॥
शुभ० ॥ १ ॥ शशिबराबर शीतळ स्वभाव-
नारे, खेमा गूणवंत पृथविप्रमाण शुभ० ॥
नित्य निमित कर्म करे नीर्मळांरे, मुखें पो-
तानां नां करे वखांण शुभ०॥२॥पुरि ताळि
लागिपांचमा§ वैरागथीरे,परधन जेने पथरा
समान शुभ० ॥ परनारि जेने पोताकेरि मा-
वडीरे,गळे देह अभिमान एवुं ज्ञान शुभ०
॥३॥ कामकाजमां हरेक वातचीतमांरे,धी-
रज धेंगी विवेक नें विचार शुभ० ॥ श्रवण
कीर्त्तन समरण गुरुसेवनारे, वळि अर्चनभ-
क्तिनो अधिकार शुभ०॥४॥ छठ्ठि वंदन नें
दासभाव सातमीरे,सखा आठमी छे भक्ति
खांडाधार शुभ० ॥ छेल्लि आत्मानिवेद तारे
सर्वनेंरे,संत तरीजाय सहेजमां संसार शुभ०
॥५॥ त्रिस लक्षण सोहांमणां संतनांरे, एवा

§ निर्मळ वैराग्य.

संत एतो हरीना समांन शुभ० ॥ एना दर्शनथि दोष सघळा टळेरे,पुन्य प्रागराज त्रिवेणिनुं पान शुभ० ॥ ६ ॥ एकलशंगी भगवानने आशरेरे, एवा संत फरे आसमे अनेक[s] शुभ०॥ऋषिराजकेरा संतनि ए रीत्य छेरे, टाळे चोराशिनां दूख एवि टेक शुभ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

लावणी, जमना झपाटा विषे.

जमका अजब झपाटा रे, तुम क्या जांनो लडकारे एदेशी छे.

१-२ जमदें नीत्य झपाटारे,कोइ चेतणहारा चेतो जमदेंनीत्यझपाटारे॥टेक॥ठीठीठीठी दांत करो शुं,पळमां बगडे पीठी॥दीठी दीठी घणांनि बगडी, चडप आवि गै चीठी जमदें० ॥ १ ॥ मातपिता जाणे सुत महारो थाय दीनदिन महोटो ॥ महोत नजिक आवेछे एक दिन, खेल थशे भाइ खोटो जमदें० ॥ २ ॥ बंधव जाणे बंधव महारो, जिवो जुगोजुग जोडी ॥ काळ अचानक

---

[s] एकथी वधारे.

आवि पकडशे, तरत नांखशे तोडी जमदें० ॥ ३ ॥ नारी जाणे मुज नावलियो, अमर तपो अविनाशी ॥ एक दिन झटियां झडप उतरशें, करशे काळ उदासी जमदें० ॥ ४ ॥ सोळ अंग सणगार सजीने, रोबडशां शुं रीझो ॥ एक दिन लाल वेरागण बणवुं, वेश बदलवो बीजो जमदें० ॥ ५ ॥ दर्पण लेइ शुं मुखडुं देखो, समजो जमनी शहेमां ॥ एक दिन करशे काग कळाहळ, झडप सुवारे चहेमां जमदें० ॥ ६ ॥ दार पुत्र परिवार तजीनें, जावुं मिलकत मेहेली ॥ ऋषीराज रघुनाथविना, नथी कोइ बराबर वेली जमदें० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ ॥ जबरो काळ झपाटोरे, मांथे मरण बीकछे महोटी जबरो ॥ टेक ॥ जंतर जाणो मंतर जाणो, जाणो तंतर टाळा ॥ महोत वडो मरदांन मरद, ज्यां धूजि पडें धाराळा ॥ जबरो० ॥ १ ॥ वैद बोलावो सैद बोलावो, करो उकाळा कूटी ॥ खूटी तेतो जरूर खूटी, खूटीनी नहि बूटी ॥

जबरो० ॥ २ ॥ मुंइरुं खोदो शिखो शरोदो, तत्व विचारो ताजां ॥ नाडि भेदमां दाहाडी रमो, पण वळशे उंधां वाजां ॥ जबरो० ॥ ३ ॥ जोश जुओ निर्दोष भणीनें, कोश शुकनना काढो ॥ जमकिंकरनो अजब झपाटो, गजब करीद्ये गाढो ॥ जबरो० ॥ ४ ॥ वेश उतारो केश उतारो, देश उतारो दूजे ॥ पकडे आवी महोत पलकमां, जीवडलो शुं झूजे ॥ जबरो० ॥ ५ ॥ रोटी बदलो चोटी बदलो, लोटी बदलो लाखो ॥ दरद मरदनें गरद करी द्ये, महोत मरद छे आखो ॥ जबरो० ॥ ६ ॥ धरम धरो अधरमनें मेली, खांतेंथी ल्यो खेली ॥ ऋषीराज रघुनाथविना, नथि कोइ बराबर बेली ॥ जबरो० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ निश्चे रहेवूं नथीरे, माथे महोत झपाटो मारे ॥ निश्चे० ॥ टेक ॥ फाल्या फुल्या शुंरे फरोछो, जुओ विचारी जगमां ॥ वणसंतां कांई वार न लागे, रोग भर्यो रगरगमां ॥ निश्चे० ॥ १ ॥

हाट भरो धन माट भरो, मन घाट करो भलें महोटा ॥ पाटठाठ सहु घाट आठ पळ, पापीतणा परपोटा ॥ निश्चे० ॥ २ ॥ झग् झग् झग् मेवाडि मोळीयां, झग् झग् दीपें डगला ॥ लाडकडांनी चेह्यो लागी, थया धूळना ढगला ॥ निश्चे० ॥ ३ ॥ डापण डाह्या कोमळ काया, उड्या पलकमां एतो ॥ केडामहोंरें वार नथी, कोइ चुंप करीनें चेतो ॥ निश्चे० ॥ ४ ॥ कासीवासी अती उदासी, जंगलवासी ज्योगी ॥ काळझपटमां चपट थया, कइ भात्यभात्यना भोगी ॥ निश्चे० ॥ ५ ॥ मिंठी वाणी पुरापुराणी, जाणी वातो झाजी ॥ काळकोळिया करीगयो, कुंण किताबवाळा काजी ॥ निश्चे० ॥ ६ ॥ सगांसंबंधी रुवें स्वारथें, विनता रुवें वरेली ॥ ऋषीराज रघुनाथविना, नथि कोइ बराबर बेली ॥ निश्चे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ पकडे काळ पलकमां रे, कांइ अजब झपाटो आतो ॥ पकडे० ॥ टेक ॥ जीव विचारे अभेदांन थइ, मेदांन करिनें

महाळूं॥ काळ विचारे खेदान करवा, ज्योग मळे तो झाळूं पकडे० ॥ १ ॥ गड्गड्गड्गड् नोबत गाजे, जबरूं लश्कर जातूं ॥ काळ हसे छे खड्खड्खड् कोइ भाळो महारूं भातूं प- कडे० ॥२॥ घोडा नाचें वरघोडामां, झग्झग् झळके झूल्यो ॥ जोडें जोने जमडा नाचे, लाडकडा शुं फुल्यो पकडे० ॥३॥ नारि सा- रि घरसूत्र पुत्र जोइ, जिवडो सारूं जांणे ॥ काळ विचारे फराळ करवा, त्रास पडवुं टां- णे॥पकडे०॥४॥ जमादार सरदार त्यार त्य- हां, छडीदार नित्य बोले ॥ अमलदार बळ- दार काळतो, गणे तरखला तोले ॥ पकडे० ॥५॥ रोबड रीझे नंगरंग जोइ, अंग बराबर ओपे ॥ खलक मुलक खुरबान करीद्ये, काळ पलक जो कोपे ॥ पकडे० ॥ ६ ॥ देह आळ पंपाळ काळभय शीखामण आ छेली ॥ ऋ- षीराज रघुनाथविना, नथि कोइ बराबर बेली ॥ पकडे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ मनें मारीनें रथडा खेडव्यरे, वाळाराजारे एदेशीछे ॥

१. थोटो फाटीजा कुणछें थोरीरे, प्राणिया पापीरे ॥ प्रभु जाणेछे चीतनी चोरीरे, प्राणिया पापीरे ॥ १ ॥ कांक ताराथी पुन्य वांन पाडोरे प्राणिया०॥तेंतो वाळी नांख्यो आंक आडोरे प्राणिया० ॥२॥ श्वांन ताराथी बापडां सारांरे प्राणिया०॥तुछ तेनाथी कर्मछे तारांरे प्राणिया० ॥ ३ ॥ कुळ ऊंचुंनें काम तारां काळांरे प्राणिया० ॥ हैये वाइयां छें टंकशाळिताळांरे प्राणिया० ॥ ४ ॥ रुदे रोशानवाळे वेण रूडांरे प्राणिया०॥शेठ भोळा नें कांटलां कूडांरे प्राणिया० ॥ ५ ॥ पशु पाडमां मनुपदेह पामीरे प्राणिया० ॥ खरेखात एक पुंछडानी खामीरे प्राणिया०॥६॥ तारां लक्षण कहेतां मरुं लाजीरे प्राणिया०॥ ऋषिराज राम केम थाय राजीरे प्राणिया० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

अज्ञानी भेखधारीओने ठपको.

१- तारा भेखमां शो भद्रक भाळुंरे जीव-

डा जूठारे ॥ तारुं अंतरतो वासनावाळुंरे जीव० ॥ १ ॥ नथि नाकतणी डांडीसामां नेणांरे जीव० ॥ नथि वहालां वेरागनां वेणांरे जीव० ॥ २ ॥ नथि रसनानो स्वाद कांइ रोक्योरे जीव० ॥ माल मफतनो खाइ पंडपोख्योरे जीव० ॥ ३ ॥ नथि शंकर के राम लीधा साधीरे जीव० ॥ आतो आदरीछे ऊलटी उपाधीरे जीव० ॥ ४ ॥ दांम जंखवामां जाय तारा दहाडारे जीव० ॥ तारा अंतरमां घाट थाय आडारे जीव० ॥ ५ ॥ टेव भूंडीनें ताणियां टीलांरे जीव० ॥ ढोर भडकें नें भोळवाय भीलांरे जीव० ॥ ६ ॥ तारुं मंन भणे हेंणी वाते हाजीरे जीव० ॥ ऋषिराज राम केम थाय राजीरे जीव० ॥ ७ ॥

पद ॥ २ ॥

१-२- तुंतो भणतरनी जाळ्यमां भूल्योरे चावळा चहावारे ॥ विषय वनमांही मानमां फुल्योरे चावळा० ॥ १ ॥ शोक अगनीमां शूभ कर्म शेक्यांरे चा० ॥ दोष दीपडां

नजीक ते न देख्यांरे चा० ॥ २ ॥ धर्मदेश भुल्यो थयुं धूळधांणीरे चा० ॥ पीवा दोडे छे झांझुवानां पाणीरे चा० ॥ ३ ॥ पेट भरवानां संगछे पोथांरे चा० ॥ गजब गुफामां खूब खाय गोथांरे चा० ॥ ४ ॥ लोभ डुंगरिये चढीने लुंटांणोरे चा० ॥ तोहे समजेछे भाग्यशाळी शांणोरे चा० ॥ ५ ॥ कांटा कुटंबना भचोभच्च भागेंरे चा० ॥ पूर्ण पथ्थरातो मांनतणा वागेरे, चा० ॥ ६ ॥ जाणी बुझीनें जक्क करें झाजीरे चा० ॥ ऋषिराज रांम केम थाय राजीरे चा० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

मोक्षना साधन विषे.

३-४ लाख वातोनी एक वात लेजो शिखामण छेल्लीरे ॥ दया राखीने अंनदांन देजो शिखा० ॥ १ ॥ परधंन साप पथरो प्रमाणो शिखा० ॥ परनाऱ्य जनेता समांन जाणो शिखा० ॥ २ ॥ जूठ साथें जरूर वेर बांधो शिखा० ॥ सासउसासें रांमतार सांधो शिखा० ॥ ३ ॥ गूणगोविंद आनंदभेर गावो शिखा० ॥

काम क्रोध लोभ संग बांधो दावो शिखा०॥
४॥ पोतपोतानो धर्म सर्व पाळो शिखा० ॥
एमां अवळुं देखाय तेने टाळो शिखा०॥५॥
शीव विष्णुनुं एक नांम साचूं शिखा०॥ बि-
जुं बातल करोड काम काचूं शिखा० ॥६॥
ज्ञान मेळववा सांभळो गिताजी शिखा० ॥
ऋषिराज राम एम थाय राजी शिखा० ॥
७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मोहविषे, पद राग गार्बि.

मारी नवरंग चुंदडी ताणीरे, छेलछबीला छोगाळा एदेशीछे ॥

१-२ माया मोहननी नारीरे,अकलगई नर
क्यां उडी॥मूरख तो कहेछे मारीरे,अकल०
॥१॥ नंदरायनुं क्यां गयुं नांणूंरे, अकल० ॥
तन छुटयुं आवे टांणूंरे, अकल० ॥२॥ राव-
णनी क्यां गै रीद्धीरे, अकल०॥ लंगुरीये लुं-
टी लीधीरे, अकल० ॥३॥ मांख्यो जाणे म-
द महारूंरे, अकल० ॥ जशो प्रांणसहित पर-
भारूंरे, अकल० ॥ ४ ॥ खर गूण उपाडे खा-
शीरे,अकल० ॥ जमनारा बेठा काशीरे,अ-

कल०॥५॥ उंदर दर गोडे आपेंरे, अकल०॥
मांही वास पूर्यो जै सापेंरे, अकल० ॥ ६ ॥
दमडा मारा नव दाखेरे, अकल०॥ऋषिरा-
जनि शिक्षा राखेरे, अकल० ॥ ७ ॥ पद॥१॥

खरनी पेठें खुब खाधूंरे, खूटलने धन शा
खपनुं॥बांडे कुळ बोळ्युं बाधूंरे,खूटल०॥१॥
परमारथमां नव पेठोरे, खूटल०॥बगध्यान
धरीने बेठोरे, खूटल०॥२॥ मीयां कण चोरे
मूठेरे खूटल० ॥ पछे अल्ला चोरे ऊंटेरे, खू-
टल० ॥ ३ ॥ कीडी कण संचो करशेरे, खूट-
ल० ॥ चट तेतर ते कण चरशेरे, खूटल०॥४॥
अक्करमीयें आंख्यो ऊंजीरे, खूटल० ॥ पार-
का भोगवशे पुंजीरे, खूटल० ॥ ५ ॥ पशुपं-
खी पेट भरेछेरे, खूटल० ॥ एम ठोठनुं पेट
ठरेछेरे, खूटल० ॥ ६ ॥ चितमांही दयारस
चाखेरे, खूटल० ॥ ऋषिराजनि शीक्षा रा-
ख्येरे, खूटल० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

हथियार कायरना करमांरे,पामरने धन ए
पेरें॥जिव नरकें जाशे जरमांरे,पामर०॥१॥

रवितेज घुवडनें रगडेरे, पामर० ॥ बहु भणतरथी खळ बगडेरे, पामर० ॥ २ ॥ मेवाथी मांदो मरशेरे, पामर० ॥ वंनळनी परनें वरशेरे, पामर० ॥ ३ ॥ असवारी करशे अंधोरे, पामर० ॥ एतो धूळ मळ्यानो धंधोरे, पामर० ॥ ४ ॥ अणभण पुस्तक लेइ लवशेरे, पामर० ॥ नकटीनें वाळि लजवशेरे, पामर० ॥ ५ ॥ शाणो सिंह पांजरे पेसेरे, पामर० ॥ खर साकरथी दुख सहेशेरे, पामर० ॥ ६ ॥ ऋषिराजशिखामण रूडीरे, पामर० दुरिजानियां कहेछे कूडीरे, पामर० ॥ ७ ॥

पद ॥ ३ ॥

३-४- वनमां पण माया वळगेरे, सूख रह्युं छे समजणमां ॥ संपत्यमां बुद्धी सळगेरे, सूख रह्युंछे समजणमां ॥ १ ॥ गेरू पण बटो लगाडेरे, सूख० ॥ पाघडी नरकमां पाडेरे, सूख० ॥२॥ चंचळ पण नरकें चालेरे, सूख० ॥ जड जमनो मारग झालेरे, सूख० ॥ ३ ॥ कइ पंडित पापी पूरारे, सूख० ॥ कइ मूरख

छळमां झूरारे, सूख० ॥४॥ कइ घरबारी घो-
झारारे, सूख० ॥ कइ भेख सर्पना भारारे,
सूख० ॥ ५ ॥ कइ भूपति जमनें भेठेरे, सूख०
॥ कइ भिखारि जमपुरि वेठेंरे, सूख० ॥ ६ ॥
ऋषिराज गुरुगम रहेंणीरे, सूख० ॥ एतो सं-
कट उपर शेंणीरे, सूख० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ जागनारा विषे पदराग गरबी. ॥

३. रामचरण अनुराग्या, जगमां सोइ
जाग्या ॥टेक॥संतसमागम सांभळि श्रवणे,
विरहना भलका वाग्या जगमां सोइ जा-
ग्या राम० ॥ १ ॥ मनुषाजनमनो महिमा
पिछांण्यो, भवना टंटा भाग्या जगमां०॥
॥ २ ॥ धन तन विषमविषय रस ढोळ्या, प्रे-
म पियाला माग्या जगमां० ॥ ३ ॥ ग्राम्य
कथातणा कुटिल गपाटा, तत्पर थैनें त्या-
ग्या जगमां० ॥ ४ ॥ डोढुं डोढुं बोलि डाप-
ण करवा, नात्यनि पंचाते नाग्या जगमां०
॥ ५ ॥ गीतानां वचन गळ्यां गळ्यां साकर,
ईश्वरनी पाळि आग्या जगमां० ॥ ६ ॥ रो-

जमेळ ऋषिराजक्हे हृदिये,रहेणीनो लख-
वा लाग्या जगमां० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

उंघेला॥भरपुर मोहे भरेला,नर एज उंघेला ॥टेक॥ तीरथ भोम्य पवीत्र तजीनें, फोगट ज्यां त्यां फरेला नर एज० ॥ १॥ नारायण-नी कथामांथि नाठा, ठगना मंडळमां ठरे-ला नर एज० ॥ २ ॥ महेनत करतां तने उठे तणखा, चोरीना माल चरेला नर० ॥ ३ ॥ अंतरमां अज्ञान भरेलूं, धूतवा वेश धरेला नर एज० ॥४॥ स्वारथमां रजनी दिन शूरा, परमारथमां मरेला नर एज० ॥५॥ संतपुरु-षतणि संगत नगमे, कपटिना संग करेला नर एज० ॥६॥ रूचे नांहि ऋषिराजनि रच-ना, व्यसनमां वटलेला नर एज० ॥ ७ ॥ पद ॥२॥

ठगाया॥ लालचमां लपटांणा नर एज ठगांणा ॥ टेक ॥ क्रोध भरेली अ-होनिश आंख्यो, वेमना हाथे वेचाणा नर एज ठगांणा ॥ १ ॥ कृष्णकथा तो गमेनांहि काने, अवळी कथामां उजांणा नर० ॥२॥

हुंपदनी जेना हैयामां होळी, अज्ञानमां अवरांणा नर० ॥ ३ ॥ संतोष तारानो साथ तजीनें, तृष्णाना पूरें तणांणा नर० ॥४॥ पाणि पिवा पड्या कपटकुवामां, पापना बांधिने पांणा नर० ॥५॥ तोफान जोवामां त्रण दिन भागे, सतसंगमां शरमाणा नर० ॥६॥ रूचे नहि ऋषिराजनि रचना, छळ करवामां शाणा नर० ॥७॥ पद ॥ ३ ॥

कमाया. जेणे भज्या जदुराया, नर एज कमाया ॥टेक॥ भजनतणां जेणे भुवन बनाव्यां, पुन्यना नांख्या पाया नर० ॥१॥ भरपुर एक हरीनो भरूंसो, संशे सर्वे समाया नर० ॥ २ ॥ पापनुं नाम सुणि वळ्या पाछा, धर्मना काममां धाया नर० ॥ ३ ॥ धंधोये करतां नें हरतां नें फरतां, गोविंदना गुण गाया नर० ॥ ४ ॥ कर्म रूडां करि आ भवें कीधा, सहित मुडीना सवाया नर० ॥ ५ ॥ कृष्ण कथा रूडि काशिना घाटें, ज्ञान गंगामांहि नहाया नर० ॥६॥ रूचे भलि ऋषिराजनि

रचना, पंडितमां पोसाया नर० ।७।पद।।४।।

धीरज विषे.

हरिनो मारग छे सुरानो, नहि कायरनूं काम जोने।। ए देशीछे।।

२-३. धीरज धरनें अरे अधीरा, ईश्वर देशे अंन जोनें ॥ खलकतणो छे प्रभुनें खटको, मांने साचुं मंन जोनें ॥ १ ॥ जन्म्या पहेलो जगना नाथें, उपाय सोध्यो शुद्ध जोनें ॥ हाडमांसना हैयामध्ये, देवें सरज्युं दूध जोनें ॥ २ ॥ कोशंटामां कीट वसेछे, ईश्वर पूरे आहार जोनें ॥ हाथीने मण कीडीने कण, चारपगांने चार्य जोनें ॥ ३ ॥ मसीदकेरा केलमनारा, उपर उग्यां झाड जोनें ॥ पथरां उपर पाणी पांमे, परमेश्वरनो पाड जोनें ॥ ४ ॥ अजगर सुतो अरण्यमध्ये, डगलुं नव दे डोल्य जोनें ॥ वीश्वंभरनुं बरद विचारो, खावानी शी खोट्य जोनें ॥ ५ ॥ अनळ जनावर रहे आकाशे, मदझर भरखे म होटा जोनें ॥ जगना माटे हरीयें जमाड्या, गगनें जळना गोटा जोनें ॥ ६ ॥ मराळकेरो

चारो मोती, वखतें आपे वहालो जोनें॥ऋ-
षीराज के रामभरूंसो, राखी मगनें महालो
जोनें ॥७॥पद ॥ १॥ बाळक रूवे बाउ-
वामाटे, माता समझे मर्म जोनें॥प्राणीके-
री मरजी परखे, धरणीधरनो धर्म जोनें ॥
॥ १ ॥ चांच बनावी तेने चिंता, कायर मन
शीद करिये जोनें ॥ पेट घड्युं ते पोषण क-
रशे फिकर तजीनें फरिये जोनें॥ २ ॥ मा-
णक मोती मांघां कीधां, धरथी सुंघां धान
जोनें॥ अमृत जेवां पाणी अमथां, दिनबंधू
नां दान जोनें॥ ३॥ सूरज आपे प्रकाश स-
हुनें,दमडी न पडे देवी जोनें ॥ वगर बदामे
वाय वायरो, केशवकरुणा केवी जोनें ॥४॥
सुरपंखीने सोमण नीत्यें, खावा जोइये खीर
जोनें ॥ दूधडलांना दरीया कांठे, सरज्यां
एनां शरीर जोंने ॥५॥ जन्म्यां तेनें जीवाड-
वानी, मावीतरने ममता जोनें॥ वीश्वपिता
छे विश्वंभरजी, शाथी न धरे शमता जोनें
॥६॥ अजब दया छे अलबेलानी, हैयुं राखो

हाथ्य जोनें ॥ ऋषीराज के पतीज राखो, बेली बदरीनाथ जोनें ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

शुं करवा तुं सुखना माटे, घेंछे दोडादोड्य जोनें ॥ तारां सुख तो तुजनें सोधे, सुइ रहे तांणी सोड्य जोनें ॥ १ ॥ माग्यावीना मळे मेउला, माग्ये मळे तो मागी जोनें ॥ महोत सरीखुं माग्ये न मळे, जीवडला तुं जागी जोनें ॥२॥ अवसरवीना फळ नव आवे, सोमण पाणी सेंची जोनें ॥ पुत्रीवीना पारणियूं खाली, सोमण साकर वहेंची जोनें ॥ ॥ ३ ॥ माग्याविना सुख न मळे तो, संकट आवे शाथी जोनें ॥ बारणियामां सर्वे बांधत, हेमभरेला हाथी जोनें ॥ ४ ॥ जगमां सर्वे पुत्र झुलावत, वांझणि न रहत विनता जोनें ॥ लालच राख्ये लाभ मळे तो, कोइ न देखत दीनता जोनें ॥ ५ ॥ भाग्यप्रमाणे भोगववानुं, एते क्यम थाय अळगुं जोनें ॥ कोटी उपाये केड्य नमेले वज्जर थैने वळग्युं जोनें ॥ ६ ॥ हींमत राखी हरी भजील्ये, ॥ बीजी

आशा बाळ्य जोनें ॥ ऋषीराज के सुखदुख रचना, भाव करीनें भाळ्य जोनें ।७।पद।३॥

धीरज राखे तेनें धन्यछे, बने नहीं बेभान जोनें ॥ पांडव पांचे वन परवारिया, दुखने दीधां मांन जोनें ॥ १ ॥ हरिचंद्रनी हरीसंगाथें, लगनी केवी लागी जोनें ॥ अंतजघेरे आपे वसिया, भवनी भावट भागी जोनें॥ ॥ २ ॥ प्रेहेलादजीने पुरणपीडा, दैतपतीये दीधी जोने ॥ सुखना जेवी सहन करी तो, केशवे रक्षा कीधी जोने ॥३॥ शेर मळ्युं नहि सुदामाने, तोपण आनंद तेवो जोने ॥ मोळी भाजी विदुरे मानी, सूतरजेवी सेवो जोने ॥४॥ मुर्धजराये मस्तकमध्ये, करवत ली धूं कोडे जोने ॥ सगाळसाये सूत *वधेऱ्यो, त्यागी दीठा टोडे जोने ॥ ५ ॥ रंतिदेवना हृदिया मध्ये, जरणाकेरो ज्योग जोने ॥ माधवदासे लीधो मागी, राजी थइने रोग जोने ॥६॥ दुखनेदेखी हरिजन न डरे, करे

* ध्वनीछे.

फिकरना फाका जोने ॥ ऋषिराज कहे रघु-वरबंदा, काळतणा पण काका जोने ।७।पद ४।

॥ सुखनो सागर छे शांमळोरे एराग छे. ॥

१-२ भमतां वीत्या भव केटलारे, गणतां पामे नहि कोइ पार हो लाल, दुखना साग-रमां डूबियोरे ॥ अगणित फेरा तुं आथड्यो रे, चाळवी नांखी खाण्यो चार हो लाल, दु-खना सागरमां डूबियोरे॥ १ ॥ कोटिक क-ल्पनी छे कल्पनारे, मीथ्या मोह भर्‍यो म-नमांहि हो लाल, दुखना सागरमां० ॥ ह-जिये हेत हरीथी नां कर्युंरे, अवळे मारग शिदनें उजाय हो लाल, दुखना सा० ॥२॥ अगणित फेरा तें इंद्रनीरे, गादी भोगवि मूढ गमार हो लाल, दुखना० ॥ तोहे त-रियानो तरशो रह्योरे, धरपत नावी पड्यो धिखार हो लाल, दुखना सा० ॥ ३ ॥ को-टिक फेरा थयो कामनीरे, त्यांतो भोग-विया भरथार हो लाल, दुखना० ॥ तोहे मोह टळ्यो नहि मांसनोरे, गरधेण जेवो

तुंतो गमार हो लाल, दुखना सा० ॥ ४ ॥ भव बहु भोगविया भूंडनारे, त्यांतो जणतरनो नहि त्याग हो लाल, दुखना० ॥ तोहे दीकरा काजें दोडतोरे, जेवो कुंभ तकासे काग हो लाल, दुखना सा० ॥ ५ ॥ लाखो फेरा लाखेशरीरे, थैने नाणां राख्यां थोक हो लाल, दुखना० ॥ तोहे दमडानी दुबधा रहीरे, पैशामाटे महेले पोक हो लाल, दुखना सा० ॥ ६ ॥ जळ थळ जनम धऱ्या तें जीवडारे, लेश नआवी तोहे लाज हो लाल, दुखना० ॥ घरपत वाळें तो धन्यछेरे, राम रटण कऱ्य कहे ऋषिराज हो लाल, दुखना० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

३- अण समजू बहु साधन आदरेरे, तेमतेम मनमां वळगे मेल हो लाल, मारग न्यारोछे मोक्षनोरे ॥ खेप करे पण त्यांनो त्यां फरेरे, जेवो घांचीकेरो बेल हो लाल, मारग न्यारोछे मोक्षनोरे ॥ १ ॥ वनमां वास करेछे वांदरारे, शरीरें वेठें तापनें शीत हो

लाल, मारग० ॥ ए रीत्यें नर वनमां आथडेरे, क्यम करि प्रगटे प्रभुथी प्रीत्य हो लाल, मारग० ॥ २ ॥ रासभ रोज आलोटे राखमांरे, समजण नावे नावे शांनहो लाल, मारग० ॥ जळमां वसें हजारो जीवडांरे, घटमां प्रगटे नहि कांइ ज्ञान हो लाल, मारग० ॥ ३ ॥ नारीवेशें फरे बहु फातडारे, हरिथी छेटूं गाउ हजार हो लाल, मारग० ॥ नरनो वेश धरे बहु नारियोरे, एथी क्यम रीझे किरतार हो लाल, मारग० ॥ ४ ॥ चरणां हरिये आप्यां चालवारे, तीरथ करवा तरवा भव हो लाल, मारग० ॥ मूरख उभा रही दुखमां मरेरे, नारायण तो मळिया नव हो लाल, मारग० ॥ ५ ॥ करिया करवा कर हरिये कर्‍यारे, अक्कड राखे हाथ अजाण हो लाल, मारग० ॥ खरडी गुदा रहे खरनी पठेंरे ॥ न पडे ईश्वरनी ओळखाण हो लाल, मारग० ॥ ६ ॥ हरिगुण गावा जिभ हरियें रचीरे, मुनिव्रत लेइ फरे कइ मूढ हो लाल,

मारग० ॥ रचना हृदे धरो ऋषिराजनीरे, आतो ज्ञांन अरथ छे गूढ हो लाल ॥ मारग० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ मधुगरि श्वान घरोघर मागतांरे, आखा कुळनो एज अभ्यास होलाल, वैकुंठ मारग छे वेगळोरे ॥ मानुनि त्यागे छे मोरडांरे, मरघडां जागे बारे मास होलाल, वैकुंठ मारगछे वेगळोरे ॥ १ ॥ दंडवत करता दीठा कात्यरारे, बगलां धरे अडग थइ ध्यान होलाल, वैकुंठ० ॥ गाडर उंन्य मुडावे अंगनीरे, एथी शीद धरो अभिमांन होलाल, वैकुंठ० ॥ २ ॥ माळा कुवातणा मंडांणमांरे, रात्य दिवस पोकारे राम होलाल, वैकुंठ० ॥ गुणका करे रुपाळां गावणांरे, कुंभीपाकें जवानां काम होलाल, वैकुंठ० ॥ ३ ॥ ज्योगी वेश भवैया ज्योगवेरे, खळ थै अंग लगावे खाख होलाल, वैकुंठ० ॥ गंगाये नहावा जाय छे गंठियारे, उंधो अंतरनो अभिलाख होलाल, वैकुंठ० ॥ ४ ॥ कविजन गीत बनावे

कार्‍यमांरे, सुंदर मूर्त्तीं घडे शिलाट हो-
लाल, वैकुंठ० ॥ पंडित पोथी वांचे पटनीरे,
अंतरे रळवातणा उचाट होलाल, वैकुंठ०
॥ ५ ॥ नागां रैंच फरेछे रानमांरे, भासे बा-
ळकनें सहु ब्रह्म होलाल, वैकुंठ० ॥ वृक्षने
तपशा नें वैरागछेरे, एथी कांइ बळे नहि
कर्म होलाल, वैकुंठ० ॥ ६ ॥ मननो गुरू
थयाविना मानवीरे, रखडे रोझ सरीखां थै
होलाल, वैकुंठ ॥ रचना रुदे धरे ऋषिरा-
जनीरे, तेने भवनी भावठ गै होलाल, वै-
कुंठ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

मोक्षदाता, सत्पुरुषना लक्षण विषे.

सद्गुरु भेठे तो सहेजमांरे, आवे भवसा-
गरनो अंत होलाल, सद्गुरुलक्षण ए सांभ-
ळोरे ॥ शरणे आवे तेनें सहेजमांरे, सम-
झण देइनें करिद्ये संत होलाल, सद्गुरुलक्षण
ए सांभळोरे ॥ १ ॥ पारस हेम करीद्ये प-
लकमांरे, टळिजाय एक लहरके लोह हो-
लाल, सद्गुरु० ॥ कोटिक भवनी टाळे कू-

मतीरे, मेटे ममता माया मोह हो लाल, सद्गुरु० ॥ २ ॥ प्रभुसमरणमां जेने प्रेम छेरे, इंद्रीजित अक्रोधी अकाम होलाल, सद्गुरु० ॥ धर्म सनातन ऊपर धारणारे, जेने लालच लोभ हराम हो लाल, सद्गुरु० ॥ ३ ॥ जिव ईश्वर नें माया जुजूवारे, चोखी रीत्यें समझें चोज हो लाल, सद्गुरु० ॥ भक्ती करि जांणे नव भात्यनीरे, बाळे हुंपदकेरो बोज हो लाल, सद्गुरु० ॥ ४ ॥ वरती रहे सदा वैरागनीरे, परउपकारी परम दयाळ होलाल सद्गुरु० ॥ खेंमा खडग धिरजनी ढालडीरे, वाढे अज्ञानफोज विशाळ हो लाल, सद्गुरु० ॥ ५ ॥ शिळगुण सतवादी संतोखियारे, अधरम टाळ्या ऊपर तांन हो लाल, सद्गुरु० ॥ निर्मळ निरमानी निसवादीयारे, दिन जोइ आपे अभेपद दान हो लाल, सद्गुरु० ॥ ६ ॥ जेने शोक हरख सरखां थयांरे, सरखां आदर नें अपमान हो लाल, सद्गुरु० ॥ रचना रुदे धरे ऋषिराजनीरे, तेनें

मळशे गुरुगम ज्ञान होलाल, सद्गुरु० ॥ ७ ॥

॥ पद ४३ ॥

राधाना वर शिदनें रोको महीं मारां एदेशीछे.

दुनियां रुठीने शुं करशे, प्रभू जेना वेली ॥ कोइना माऱ्या केम मरशे प्रभू जेना वेली ॥टेक॥ लाखाग्रहमां पूऱ्या पांडवोनें, कौरवे लहाय करेली ॥प्रभू० ॥ १ ॥ चंद्र-हासकेरि वहारेंरे चढिया, विखफेडि विख-या लखेली ॥ प्रभू० ॥ २ ॥ भिस्मांगदनी भवानीने माटे, शामळिये किधि शेली ॥ प्रभू० ॥३॥ शीतळ जेवी सुधन्वानी कीधी, तेलकढा ऊकळेली ॥ प्रभू० ॥४॥ अंबरिखनें आपोआप उगाऱ्या, दुरवासानें लहाय मे-ली ॥ प्रभू० ॥ ५ ॥ हरिचंद्ररायनि हरकत जाणी, बाजी सुधारीरे छेली प्रभू० ॥६॥ दुरि-जनियां ऋषिराजनें दूभे, तेम तेम आनंद हेली ॥ प्रभू० ॥ पद ॥ १ ॥ दुरिजनियां केम डरशे, अनादीनां अवळां ॥ माथां कु-टी कुटी मरशे, अनादीनां अवळां॥टेक॥

सीताने संतापी वनमां वोळाव्यां, ठार्‍यां एवां ए, तो ठरशे अनादीनां० ॥ १ ॥ ज्यांरे उगे त्यांतो जरिये न वावे, खारोड्य धरतीमां धरशे ॥ अनादीनां० ॥ २ ॥ संत असंतनि रीत्य न समझे, आडे धडेथि उचरशे ॥ अनादीनां० ॥३॥ सवळा उपायनो संग करे नहि, अवळा उपाय आदरशे ॥ अनादीनां० ॥ ४ ॥ तुछमती पशु पुंछ विनानां, डापणमां फुल्यां फरशे ॥ अनादीनां० ॥ ५ ॥ गोविंद सरखा गुरूनें न गांठे, केडेंथि कीरतियो करशे ॥ अनादीनां० ॥ ६ ॥ नांज गमे ऋषिराजनि नजरें, दहितोनी ओधें उतरशे ॥ अनादीनां० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

चारे जुगोमांरे चहावा अधरमी अनादी ॥ आगळ अहावाने अहवा अधरमी० ॥ टेक ॥ पहेला जुगे हिरणाकंस पापी, धरमीने धातोरे खावा ॥ अधरमी० ॥ १ ॥ त्रेतामां रावणें त्रास पडाव्या, दशरथने घेर दावा अधरमी० ॥ २ ॥ द्वापरमां फर्‍यां

दहितो टोळां, संतोने त्रास पडावा ॥ अ-
धरमी० ॥ ३ ॥ द्वापरअंते थयो दुरज्योधन,
पांडवोने झेर पावा ॥ अधरमी० ॥४॥ कंस
शिशूपाळ कौरव केशी, लागिया धरती धु-
जावा ॥ अधरमी० ॥ ५ ॥ कळिजुगमां पण
कौरव जेवा, बहु फरे §बावू नें बावा ॥ अ-
धरमी० ॥ ६ ॥ चारे जुगे ऋषिराजतणा
चोर, अधरमनें उपजावा ॥ अधरमी० ॥७॥

पद॥३॥ हरिजननां दुख हरवा, शामळि-
योजी शूरा ॥ दुष्टोनुं कडतल करवा शाम-
ळियोजी शूरा ॥ हरिजननां० ॥ टेक ॥ पं-
चाळिनां चीर पापिये तांण्यां, मूढ दुशा-
शनें मरवा ॥ शामळियोजी० ॥ १ ॥ एजवेळें
अलबेलो उजाणा, भंडार चीरना भरवा ॥
शामळियोजी० ॥ २ ॥ रोक्यां शिशुपाळें
रूकमणीने, फेरा उतावळा फरवा ॥ शाम०
॥ ३ ॥ अबळानी अरज सुणीनें उजाया, वि-
श्वपति पोते वरवा ॥ शाम० ॥ ४ ॥ प्रहे-

§ संसारी लोको.

लादना प्राणलेवा असुरे, अधरम मांड्यो आदरवा ॥ शाम० ॥ ५ ॥ नरसिंह रूप धर्युं दिनानाथे, दहितनें झाल्यो वेतरवा ॥ शाम ॥ ६ ॥ लाखो हरिजननी राखि लज्या, धिरज ऋषिराज धरवा ॥ शाम० ॥ ७ ॥ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग गोडी.

॥ उडजा पंखिरा, दिन तो रहेगया थोरा एदेशीछे ॥

२-३ धर्‍यो मेल धंधो जोनें थै गइ गोडी, धर्‍यो मेल० ॥ टेक ॥ चार पहोर करी पेटनी चिंता, पंखिडां वळ्यां चारो छोडीरे॥धर्‍यो० ॥ १ ॥ नशीबें लखेलाथाकि अदकुं मळे नहि, दिन थइ शिद मरें दोडीरे ॥धर्‍यो० ॥ २ ॥ मिलकत मेलीनें जावुंरे जीवडा, संगे तो नावे एक कोडीरे ॥ धर्‍यो० ॥ ३ ॥ भगती भजनतणि देश भुलीने, मूरख गयो दसमोडीरे ॥ धर्‍यो० ॥ ४ ॥ संतसमागम कर्‍यरे सुरो थै, आळस राखशो अहोडीरे ॥ धर्‍यो० ॥ ५ ॥ भानविना तनें

भवमां भमावे, आशा नें तृष्णानी जोडी-
रे ॥ धऱ्यो० ॥ ६ ॥ अंतरज्यामी ऋषिराज-
नो स्वामी, तेना गुण गा तान तोडीरे ॥
धऱ्यो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ दोहेली वे-
ळाना बेली दिनानाथ दाता दोहेली०॥ टे-
क ॥ जनमनरंजन नाथ निरंजन, भवभय-
भंजन भ्रातारे ॥ दोहेली० ॥ १ ॥ जगमां
असुर जेवा तजे छे तमारी सेवा, भवो भव
एवा अथडातारे ॥ दोहेली० ॥ २ ॥ कोइथी
कळाता नथी भण्याथी भळाता नथी, अ-
सुरोथी नथि ओळखातारे ॥ दोहेली० ॥ ३ ॥
नटवर नागर शुभ गुण सागर, त्रीकम मु-
निवरत्रातारे ॥ दोहेली० ॥ ४ ॥ हे दिनबंधु हे
करुणाना सिंधु, भक्तवछ्ळ पितु मातारे ॥
दोहेली० ॥ ५ ॥ हे भवतारण अधमओधा-
रण, धर्मना धारण धातारे ॥ दोहेली० ॥ ६ ॥
अंतरज्यामी ऋषिराजना स्वामी, सेवक-
नें करो शातारे ॥ दोहेली० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥
हरिनरनारायण सगाछो हमारा हरि०

॥ टेक ॥ स्वारथियो संसार सकळ छे, माता नें पिता सुत दारारे ॥ हरि० ॥ १ ॥ गरभसमे प्रभु ज्ञान प्रकाश्युं, जठराथी जाळवनारारे ॥ हरि० ॥ २ ॥ प्राणपती पुरुषोत्तम एक पळ, नेणांथी नव रहो न्यारारे ॥ हरि० ॥ ३ ॥ तन मन धन अर्पण छे तमनें, प्राणथी प्रीतम प्यारारे ॥ हरि० ॥ ४ ॥ सुखसागर एक आपनुं शरणुं, बीजे तो सुखना उधारारे ॥ हरि० ॥ ५ ॥ शरणागतवछ्ळ सत्यसिंधु, खळ जननें बहु खारारे ॥ हरि० ॥ ६ ॥ दास वछ्ळ ऋषिराजना दीलनी, प्रीतडी पारखनारारे ॥ हरि० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ मनें तो तमारो महोटो भरुंसो मोरारी ॥ मनें तो० ॥ टेक ॥ जनम धर्‍या महोर्‍य रोजी जगावो, पछे प्रगटे दुधाधारीरे ॥ मनें तो० ॥ १ ॥ विश्वंभर वहाला बरद तमारूं, नाम ऊपर जाउं वारीरे ॥ मनें तो० ॥ २ ॥ जळ थळ पहाड पवनना प्राणी, सर्वेंनें पोखोछो संभारीरे ॥ मनें तो० ॥ ३ ॥ शरणागत केरा छो बेली,

सेवकनें सुखकारीरे ॥ मनेंतो० ॥ ४ ॥ शवरी सुदामा विदुरनारे वहाला, अडतामां अहल्या उद्धारीरे ॥ मनेंतो० ॥ ५ ॥ असुरसभामांथि अबळा उगारी, लाजभेर पांडवनारीरे ॥ मनेंतो० ॥ ६ ॥ गोडी समे ऋषिराजना गरुवा, प्रहेलादविपत्ति विदारीरे ॥ मनेतो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

भजो गोविंद गोविंद गोपाला, एदेशीछे.

उ–आवो संतो उमंगे धुन्य आदरिये, धुन्य आदरिये भवजळ तरिये ॥ आवो० ॥ टेक ॥ विटभूगने पण पंच विषय छे, ए सुखमां शुं पची मरिये ॥ आवो० ॥ १ ॥ वणमतियां दुनियांने वादे, फोगट फेरा शिद फरिये ॥ आवो० ॥ २ ॥ संतसमागम देवनें दुल्लभ, कोडे कोडे जरूर करिये ॥ आवो० ॥ ३ ॥ धुन्य समे ढग लोक अधरमी, दोडी पडे दुखने दरिये ॥ आवो० ॥ ४ ॥ रुडुं करंतां कुड्डं भलें कहेंतो, दुरिजनियांथकि शिद डरिये ॥ आवो० ॥ ५ ॥ जेटलिवार संभा-

रिये शामनें,एटला आपण सांभरिये॥आ-
वो०॥६॥ राजीरहे ऋषिराज रघूवर, वायक
एवांरे वावारिये ॥आवो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥
नंदलाला अमेतो तारां दासडियां, व्रजव-
हाला अमेतो तारां दासडियां॥हरिहरि दा-
सडियांनि पुरो आसडियां नंदलाला० ॥
टेक ॥ जे मुखें नाम नही प्रभु तारुं, ए मुख
ऊपर खासडियां ॥ नंदलाला०॥१॥ नामप्र-
तापथकी जम नासे, कळिजुग ले मुखें घा-
सडियां॥ नंदलाला० ॥२॥ रटन करंतां वि-
ते दिन रजनि, दिन दिन करतां मासडियां
॥ नंदलाला० ॥ ३ ॥ नाम भुलावे भेगां थै नु-
घरां, तो अमनें पडे त्रासडियां॥नंदलाला०
॥४॥ प्रेमने आधीन गोपीना प्यारा, प्रेमने
वश रम्या रासडियां॥नंदलाला० ॥५॥ नव-
धामां लागी पूरण लगनी,आठे पहोर ए अ-
भ्यासडियां ॥ नंदलाला० ॥ ६ ॥ जनमोज-
नम ऋषिराजना जीवन, वैष्णवमां देज्यो
वासडियां ॥ नंदलाला०॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

राखो राखो शरणे हवे शांमाळिया,हरि हरि शांमळियाजी छो बहु बळिया ॥ राखो राखो० ॥ टेक ॥ शेश महेश वडा तम शरणे, शरणविना काळें सहु गळिया॥राखो राखो० ॥ १ ॥ ध्रू प्रहेलाद जनक सनकादिक,शरणवडे सबळा बळिया ॥ राखो० ॥ २ ॥ पोताना जोरें माया तरे प्राणी, श्रवणे नथी कोइ सांभळिया ॥ राखो० ॥ ३ ॥ गीध कपी गुणका गज ऊपर, धन्य प्रभुजी अढळक ढळिया ॥ राखो०॥४॥ अकळ स्वरूप सकळ अवतारे, कुड मतिये कदि नां कळिया ॥ राखो०॥५॥ सहाय करो शरणागतनी प्रभु, मूळेंथि दाखला बहु मळिया ॥ राखो०॥ ६ ॥महेर करी ऋषिराजके मोहन, पूरवना वचने पळिया ॥ राखो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ बोलो बोलो जय जय बदरीश्वरनी, बदरीश्वरनीरे मुनीश्वरनी ॥ बोलो बोलो० ॥ टेक ॥ जय जय मछ कमठ जय नरहरी, जय जय जय धरणीश्वरनी ॥ बोलो० ॥ १ ॥ जय वामन

जय भृगुकुळभूषण, जय रघुपति जगदी-
श्वरनी ॥ बोलो० ॥ २ ॥ जय जदुनाथ बुद्ध
जय कलंकी, रषभ कपील ऋषीश्वरनी ॥
बोलो०॥ ३ ॥ जय नारद जय व्यास विशा-
रद, जय मोहनि मुक्तीश्वरनी ॥ बोलो०
॥ ४ ॥ जय प्रथुराज जगन जगकर्ता ॥ जय
जय दत्त ज्योगीश्वरनी ॥ बोलो० ॥ ५ ॥
जय हयग्रिव जय हंस धनंतर, सनकादि-
क शृंगीश्वरनी ॥ बोलो० ॥ ६ ॥ करजोडिनें
ऋषिराज कहेछे जय जय जय तपसीश्व-
रनी ॥ बोलो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

संतना महिमा विषे राग धोळ.

बोलता पुरुषनी बुझी ल्योनें वांणी ॥ एदेशी छे ॥

संत कलपतरु शीतळ छाया, बळतां जी-
वडलांना ताप बुझाया, अलख निरंजन
आपें तहां आया तो वैरागनो वाय वाय-
रोरे ॥ १ ॥ सतसंग निर्मळगंगा सोहावे, म-
ध्यम नीर तेमां मळि जावे, ते पण गंगा
स्वरूप कहावे तो बलिहारि संतोना बरद-

नेरे ॥ २ ॥ सतसंग नौतम नाव अमारे, आवी चढो कोइ ऊभुं छे आरे, आंधळां पांगळां पार उतारेतो भव दरियातणो भय मटेरे ॥३॥ कामधेन मारां साधूडां कहिये, सेवंतां सकळ मनोरथ लहिये, जीव मटी शिव सहेजमां थैये तो रिध्य सिध्यने शुं कीजियेरे ॥ ४ ॥ अगरचंदन मारा साधु उदासी, वनकटि थैजाय चंदन खासी, नां जुवे मक्का मथूरां के कासी तो एरंड वांस अभागियारे ॥ ५ ॥ संत पारसमणि जगत सकळमां, साचेंथि सेवो के सेवोरे छळमां, परसतां लोह टळी जाय पळमां तो कुंदन थैजाय कायमुंरे ॥ ६ ॥ भमरि इयळकेरी जात्य भुलाडे, आप बराबर करीनें उडाडे, अंतरआंखडि संत उघाडे तो रचना जुवो ऋषिराजनीरे ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ संत शशीसम शीतळकारी, अमि झरतां रह्या वायक धारी, शांति करे त्रण ताप निवारी तो आनंद सागर ऊलटेरे

॥ १ ॥ संत धनंतर वैद हमारा, महा भव-
रोग मटावणहारा, ओखद अमृत ज्ञांननी
धारा तो परमारथ करे प्रेमशुंरे ॥ २ ॥ संत
सुरजसम पुरणप्रकाशी, मोह माया महार-
जनी विनाशी, हंसतणां थाय हैडां हुला-
सी तो घुवड अधरमीनें गम नहीरे ॥ ३ ॥
संत वडा साहुकार वेपारी, हीरा माणकनी
दुकानो हजारी, समजू गराग मळे संसका-
री तो पेटी उघाडी द्ये पलकमांरे ॥ ४ ॥
संत हरीकेरा लाडीला हंसा, मोती चुगे न
खपे मछमंसा, अळगो करे दुधथी जळ अं-
सा तो बगलां जुदां पडे बोलतांरे ॥ ५ ॥ संत
सुरा मारा गोविंदे घडिया, बेभान थया
पीने प्रेमना पडिया, अधरमना दळमां
जइ अडिया तो सोळमा सामत सोभतारे
॥ ६ ॥ ग्रंथपंथकेरी नोबतो गाजे, पाखंडना
दळनें करे प्राजे, सहेबास रंग दिधो ऋषिरा-
जें तो जणनारीनें धन्य जाणियेरे ॥ पद ॥ २ ॥
सुघड नायता संत अमारा, दाम-

विना परमारथ द्वारा, पापपडोळ उता-
रणहारा तो नजर करी द्ये नीर्मळीरे ॥ १ ॥
संतसमागम दुर्लभ जगमां, रामअमल च-
ढियो रगरगमां, प्रथवी तोडे एवुंछे बळ प-
गमां तो कीडी दुभंतां कमकमेरे ॥ २ ॥
धन्य धन्य संत फरे एज धरणी, संत सेवे
एनी धन्य धन्य करणी, वदन हजारेथि
नां शके वरणी तो एक मुखे शुं उचरूंरे
॥ ३ ॥ धन्य धन्य घर जेमां वैष्णव वसता,
हरीजन बेसे उठे नित हसता, गमार लोक
फरे कर घसता तो पापि पोताने पापे ब-
ळेरे ॥ ४ ॥ नीर्मळ तीरथ ज्यां संत नहाया,
मोहनसंग अवीचळ माया, संत विश्राम
करे जेनी छाया तो धन्य धन्य जगमां ए
झाडनेंरे ॥ ५ ॥ जे कुळमां पाकिया संत सा-
चा, विष्णुनुं नाम वदे जेनी वाचा, तहां
कनें तो जम खाय तमाचा तो इकलंतर
कुळ ऊद्धऱ्यांरे ॥ ६ ॥ हरिहरिहरि जपे
संत अमारा, गंग बराबर मूखनी धारा,

प्राणथकी ऋषिराजनें प्यारा तो भेठिये ऊठिनें भावशुंरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

॥ नीर्मळ सुंदर संतोनां नेणां, निर्मळ वैरागनां भर्यां वेणां, मूरख लोकडियांतणां महेणां तो सांभळतां थाय सूखियारे ॥ १ ॥ कृष्णरिझावण पावन कहेणी, रामरिझावण सुंदररहेणी, संशय शोक उपरियां शेणी तो ब्रह्मविद्याकेरा भूमियारे ॥ २ ॥ आपोपुं टाळी बाळी जगआशा, दयाळु गंभिर दासना दासा, त्रण गूणपर अजब तमासा तो देखे त्रिवेणीनि तीरमांरे ॥ ३ ॥ वेदमर्जादा अहोनिश वहाली, भक्तिविना पळ एके न खाली, महादशा आवी गई मतवालितो ओळखनाराज ओळखेरे ॥ ४ ॥ कदरजनी पेरें हुंपद काप्यूं, व्रजवनिता सम वहालोचुं व्याप्यूं, आत्मनिवेदन सर्वस आप्युं तो बलराय सरखा बनी रह्यारे ॥ ५ ॥ साधु अहोनिश साधन साधे, एक मनें भगवंत आराधे, वहालपणूं सतसंग-

मां वाधेतो आनंदनी छोळ ऊछळेरे ॥ ६ ॥ विषयवासना तो वेरण जांणे, काम क्रोधकेरो अंतज आंणे, मोक्षपदारथ जीवतां मांणे तो रूडा लागे ऋषिराजनेरे ॥ ७ ॥

पद ॥ ४ ॥

॥ नरतन वसंत विषे, राग वसंत ॥

३-४ आनंदनो दरियो भलें आव्यो, नरतन मास वसंत ॥ वाजां सकळ अनहद्यनांरे वाजे, सांभळे विरला संत ॥ आनंदनो० ॥ टेक ॥ जरणानी झारी नें ज्ञान गंगाजळ, सत्यनुं श्रीफळ लावो ॥ खेमावाडीमांहि अक्रोध आंबो, नीर्भेनो मोर मगावो ॥ आनंद० ॥ १ ॥ उंचि संगत लावो घउंनीरे ऊंबी, प्रेमनुं कुंकुम काढो ॥ सद्गुरुशब्दोनि फांट्यो भरी भरी, अबिर गुलाल उडाडो ॥ आनंद० ॥ २ ॥ चोखा विचारना सुंदर चोखा वहालानें चालो वधावा ॥ रहेणीनी रंभानो मंडप रोप्यो, सुरतनी सखियो नचावा ॥ आनंद० ॥ ३ ॥ अशोकनां रूडां

तोरण ओपे, सुधरम शाथिया सोभे ॥ अंतर महेके निराश अरगजा, भक्त भमर तहां लोभे ॥ आनंद० ॥ ४ ॥ सेवाना फुलडेथि मंडप छायो, जुक्तिनि गुथिछे जाळी ॥ व्रत्तियो आतुर थै वृजनारियो, वसंत खेले वनमाळी आनंद० ॥ ५ ॥ नाम नारायण मीठडा मेवा, ध्यानने थाळे धरावो ॥ लोभ कपूरनि आरति लागे, क्रोधनो धूप करवो ॥ आनंद० ॥ ६ ॥ फळरूचि शोकिनें फगुवा बनाया, जमिने वखाण्या छे वहाले ॥ पोसलिये ऋषिराज प्रसादी, आतुर जननें आले ॥ आनंद० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

नरतन गोकुलमां गिरधारी, खेल करे जुओ खाशा ॥ पूरणब्रह्म करे परिपूरण, आहिर भक्तनि आशा ॥ नरतन० ॥ टेक ॥ प्रथम पापमती हणी पुतना, चिंतानुं झेर चुशीनें ॥ टाळ्यो पछे तरणावत टंटो, राजी किधा छे ऋषिनें ॥ नरतन० ॥ १ ॥ भक्ति जसोदाये बांध्या छे भूधर, प्रेमने दामणे व-

हालो ॥ हुंपद ममपद झाड उखेड्यां, लीला करे नंदलालो ॥ नरतन० ॥२॥ वाद वच्छासुरनो वध कीधो, शमता कोठीकेरे छांये ॥ मोह बगासुर मोहनें माऱ्यो, तपशातणा तटमांहे ॥ नरतन० ॥ ३ ॥ आळस दहित अघासुर आव्यो, साधन बाळक सहायां ॥ एक घडीमांहि ए दहित माऱ्यो, अर्भक जीवतां आयां ॥ नरतन० ॥ ४ ॥ भणतर ब्रह्मानो गर्व गळ्यो छे, छोभा पड्या गुणसिंधू ॥ धुन्य वृंदावनमां चारे धेनो, दयारुपी दिनबंधू ॥ नरतन० ॥ ५ ॥ करुणा कुंवारिका वरत करेछे, शीतळता रत सारी ॥ अभयक दंबे चढी अलबेले, नहाल करी ब्रजनारी ॥ नरतन० ॥ ६ ॥ दुरिजन मेघ चढ्या दुख देवा, ध्यान गोवर्धन धार्यो ॥ ऋषिराज प्रभु गोकुळ राख्युं, इंद्रनो गर्व उताऱ्यो ॥ नरतन० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

प्रेमलक्षणा भक्तिविषे राग असवारी.

भक्षा तुंतो दागदलूंदा, धोदेरे कपडा धोबीडारे तुंतोदा० एदेशीछे.

जीवो मारा प्राणजीवन हुंतो, वारीरे तमपर वालीडा जीवोमारा० ॥ टेक ॥ प्राणथी प्यारा नेणांना तारा, हैडानारे हार मनहरनारा ॥ जीवो० ॥ १ ॥ हसी हसी दिल लीधां हेरी, आ चीत लिधां हेरी ॥ लाग्यांरे जगकेरां सुख झेरी ॥ जीवो० ॥ २ ॥ कोटी कल्प वीते पळ दुर रहेतां, ए दुखरे थाके फणीधर कहेतां ॥ जीवो० ॥ ३ ॥ लळी लळी ल्युंरे भामणियां, केई पेरेंरे कीधांछे आ कामणियां ॥ जीवो० ॥ ४ ॥ नेणकटारी मोहन मारी, घायलरे थैछुं हुंतो गिरधारी॥ जीवो० ॥ ५ ॥ जोइनें जीवुंछुं कशुं कांम न सूझे, बीजुंरे कोइ आमां शुं बूझे ॥ जीवो० ॥ ६ ॥ राज रुपाळा ऋषीराजना रसिया, कौतकरे विना वहाला शुं हसिया ॥ जीवा० ॥ ७ ॥ पद १ ॥ वालीडा मनें वहाला रहेज्यो, लाडीला मनें वहाला रहेज्यो ॥ चातकरे चहाये जेम स्वातिनें ॥ वालीडामनें० ॥ टेक ॥ हरियल पंखीनुं हेत लकडमां, ते-

विरे प्रीती हरिजनतडुमां ॥ वालीडा० ॥१॥ माछलडिनी जळसंगे माया, भूधररे एवा मारे मन भाया ॥ वालीडा०॥२॥ लोभी नरनी धनपर लगनी, प्यारीरे लागे एहेवी रज पगनी ॥ वालीडा० ॥ ३ ॥ मोहेर मुणि मणीधर डोले, दिलडांरे डोलो मारां ए तोले ॥ वालीडा० ॥ ४ ॥ कामीनें ज्यम कामनि प्यारी, एहेवीरे अवीचळ रहो यारी ॥ वालीडा० ॥ ५ ॥ पतंगने दीवलडो प्यारो, माधवरे एहेवो भाव रहो मारो ॥ वालीडा० ॥ ६ ॥ चकोरनें ज्यम चंद्रमा वहालो, रुदियेरे ऋषिराजने महालो ॥ वालीडा० ॥७॥ पद ॥ २॥ वारी गीरधारी अजब छबि न्यारीरे, देखीने दिवानी थई ॥ वारी गी० ॥ टेक ॥ कमलना दळथी कोमल पावलिया, रुदियेरे राखु मारा नावलिया ॥ वारी० ॥ १ ॥ नखमणि दशे दिवडला, रहेजेरे एमां मारा जीवडला ॥ वारी० ॥ २ ॥ पीताम्बर विजलडी प्रमाणे, भरियांरे जादु

मारांमन जाणे ॥ वारी० ॥ ३ ॥ अनंग कोटि अंगे अंगे लाजे, नाविनरे घनतन रंग राजे ॥ वारी० ॥ ४ ॥ शंख चक्र गदा पद्म पारायण, जुगलरे जोडी नर नारायण ॥ वारी० ॥ ५ ॥ कौस्तुभमणि जोई चित चळियां, कांनांमांरे मकराकारी कुंडलियां ॥ वारी० ॥ ६ ॥ शिरपर मुगट रवी सम सोहे, निरखी नेरे ऋषिराज मन मोहे ॥ वारी० ॥ ७ ॥

॥ पद ॥ ३ ॥ रुडा रशियाजी रंगीला पीया प्यारारे खंमा घणी खावनने ॥ रुडा० ॥ टेक ॥ वदनकमळ छबि विधुने लजावे, लोचनरे छेला मनें ललचावे ॥ रुडा० ॥ १ ॥ पधारो धरुं हाथे पावलिया, बिराजोरे व्हाला ढोलु वावलिया ॥ रुडा० ॥ २ ॥ हाथे जमाडु कोळिया रसबसता, अथडुकरे जाशो जो जो जी हसता ॥ रुडा० ॥ ३ ॥ मुखडुं धोहि लोहुं पालवडे, बीडीरे लेते जो जो दांत अडे ॥ रुडा० ॥ ४ ॥ पुजापो लेइ पूजुं नावलिया, भालेरे चोडु दाबी चोखलिया ॥ रु-

डा० ॥ ५॥ समारी सारी फुलेसेजलटी, पोढोरे आपी मुखनी बीडलटी ॥ रुडा० ॥ ६ ॥ राखो चरण ऋषिराजने खोळे॥ हशियारे शाथी वहालो वणटोळे॥रुडा० ॥७॥पद॥४॥

॥ प्रेमलक्षणा भक्ति राग प्रभातनी छाया ॥

लागी लागीरे मनें लागी लटकाळाजीनी, पूरण लगनी लागी ॥ टेक॥ आनंदनो दरीयो उभराणो, भावट भवकेरी भागी ॥ लटकाळा० ॥ १ ॥ लाख फेरा सम खाइनें लालच, त्रणे भुवनकेरि त्यागि ॥ लट ०॥२॥ सुंदर शामना चरणांमां सजनी, आठे पहोर अनुरागी ॥ लट० ॥ ३ ॥ आळस मोहकेरी उंघमांथी, झडप देइनेंरे जागी ॥ लट० ॥ ४ ॥ नाककटां जेवी लागे लजामणि, नीर्लज दुनियां नागी ॥ लट० ॥ ५॥ हाथे करिनें मारे माथे हरीनुं, महेणुं लीधुंछे मेंतो मागी ॥ लट० ॥ ६ ॥ रुदेकमळ ऋषिराजने वसिया, निरभे नोबत वागी लट० ॥ ७ ॥ पद ॥ १॥ ताणी ताणीरे लिधां ताणी मारे

वालीडे, चीतडलां लिधां ताणि ॥ टेक ॥ झेर थयां जगनां सहु सूखडां, लावण्यमांरे लोभांणी ॥ मारे० ॥ १ ॥ लोकडियांतणी लाजें न लाजुं, भावति बोलो भलें वाणी ॥ मारे० ॥ २ ॥ शिरपर शेष महेशनो स्वामी, धिंगो धणी व्रजदाणी ॥ मारे० ॥ ३ ॥ चिंतामणी अणचिंतवि लाधी, कीयारे भवनि कमाणी ॥ मारे० ॥ ४ ॥ पोसलिये मेंतो अमृत पीधां, भावे ते क्यम हवें पाणी ॥ मारे० ॥ ५ ॥ दिलडां खोयां छे माटे डोलुं दिवानी, जीवडलां शुं शके जाणी ॥ मारे० ॥ ६ ॥ रुदेकमळ ऋषिराजने वसिया, वांसळियेंरे वेंधाणी ॥ मारे० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

वारी वारीरे जाउं वारी मारा वालीडाना, मूखडला परवारी ॥ टेक ॥ ए मुखडे मुनें एक पलकमां, भवजळ बूडतां उगारी ॥ मारा० ॥ १ ॥ ए मूखडाना दरशन माटे, त्यागी थया त्रिपुरारी ॥ मारा० ॥ २ ॥ देखतामां थाउं हरखे दिवानी, इंद्रने जाणुं भि-

खारी ॥ मारा० ॥ ३ ॥ वणदीठे घेलीतूर फरुं छुं, धुजुछुं नेणे जळधारी ॥ मारा० ॥ ४ ॥ आ रोगनुं नथी ओखद जगमां, नाडि न जाणे कोइ मारी ॥ मारा० ॥ ५ ॥ कोटिक वैद भलें मरो कूटी, कोइनी न लागे आमां कारी ॥ मारा० ॥ रुदेकमळ ऋषिराजने वसिया, मनना चोर मोरारी ॥ मारा० ॥७॥ पद॥३॥

दासी दासीरे हुंतो दासी मारा वालीडानी, लाखफेरा हुंतो दासी ॥ टेक ॥ अणतेड्यां मारें आंगणे आव्यां, कोटिक गंगा कासी ॥ मारा वालीडानी० ॥ १ ॥ सेवा लिधीछे करी शिरनां रे साटां, हरामी जनने तो हासी ॥ मारा० ॥२॥ सो शिर खोइये तोहे सुंघा, अलबेलो अविनाशी ॥ मारा० ॥३॥ तेत्रिश कोटिथी नेह टळी गयो, चिंता भागी चोरासी ॥ मारा० ॥ ४ ॥ नरकथकी मनें नरशी लागे, अज्ञानियोनी आशी ॥ मारा० ॥ ५ ॥ श्रीमुखें कही सहु सांभळतां, मनें खवासेण खाशी ॥ मारा० ॥ ६ ॥ रुदेकमळ

ऋषीराजने वसिया, वाल्यम वैकुंठवासी॥ मारा० ॥ ७ ॥ पद ४ ॥

प्रार्थना.

तमे ओरानें आवोरे, कहूं एक वातडली ॥ एदेशीछे ॥

³-मारा साचा सनेहीरे, बदरीपति वापलिया ॥ मनें भारे भरूंसोरे, जपुं तारा जापलिया ॥ १ ॥ अति दुख वेळें अळगांरे, सगां सहु स्वारथियां ॥ आज हरिजन वाहलांरे, पुरां परमारथियां ॥ २ ॥ वाला विपति वखतमांरे, ऊगारो तो ऊगरिये ॥ नाथ मारि तो लज्यारे, जनारि नथी जरिये ॥ ३ ॥ मारा धर्मधुरंधररे, अनाथना नाथ अरे ॥ प्रभु पतित पावनरे, नोधारां ओधार हरे ॥ ४ ॥ गुरु गरिबनिवाजारे, प्रभु मारा प्राणपती ॥ अरे अंतरजांमीरे, सुधारी द्यो मारी मती ॥ ५ ॥ मछ कछ मनोहररे, वराह नृसिंह विभू ॥ वेदव्यापक वामनरे, भृगुकुळभांण प्रभू ॥ ६ ॥ अजोधाना अधिपतिरे, सीतापति शोक हरो ॥ व्रजराज वि-

हारीरे, सेवकनी सहाय करो ॥ ७ ॥ बळ बुद्ध कलंकीरे, दया करो दत्त हरे ॥ हरि हंस प्रथु प्रभुरे, कल्याणना ऋत्त हरे ॥ ८ ॥ हरि नारद हयग्रिवरे, वळी वेदव्यास हरे ॥ दासवछळदातारे, हरो भवत्रास हरे ॥ ९ ॥ नाभिराजाना नंदनरे, दया लावि द्रष्टी करो ॥ मुरतीसुत मोहनरे, कपीलजि कष्टी हरो ॥ १० ॥ धेंगि ढाल्य धनंतररें, विधीसुत चार विभू ॥ दासनुं दुख जाणीरे, वहारें चढो जज्ञ प्रभू ॥ ११ ॥ प्रहेलादनी पीडारे, हणी ततकाळ हरी ॥ तेलकढाइ तातीरे, सुधन्वानि टाढि करी ॥ १२ ॥ रसिया लाज राखीरे, पंचाळिनां चीर पुऱ्यां ॥ पोताना जांणि पांडवरे, हरी तमे दुख हऱ्यां ॥ १३ ॥ एक नामे अजामेळरे, उधारियो एज पळें ॥ गुणका गुणगातांरे, तरी भव तेज पळें ॥ १४ ॥ वण आचारि वांदररे, गण्यां निजदासडियां ॥ गिधपंखिनें गौलोकरे, वसावियो वासडियां ॥ १५ ॥ गजराजनें गोविंदरे, जुडें

ग्रह्यो जेह समे ॥ हरी बंधनहरवारे, उजा-
णाता एह समे ॥ १६ ॥ पार वीनाना पापीरे,
तार्‍या प्रभु टेक धरी ॥ ध्रव काळजुं मारेरे,
नचिंते छुं हुंतो हरी ॥ १७ ॥ विश्वासिनें वा-
ल्यमरे, दगो कर्‍ये दोश अडे ॥ व्रत वाळ्ये
तो वीठलरे, कुवामांहि कोश पडे ॥ १८ ॥
सति नारि लुंटातांरे, पतिकेरुं माप घटे ॥
शिश्यनुं सत्य जातांरे, गुरूजीनुं मानमटे
॥ १९ ॥ सुरवृक्षने छांयेरे, बेठे ज्यारें देह ब-
ळे ॥ तारें कलपतरुनीरे, वडाइ तो वेगें टळे
॥ २० ॥ सिंहभरख शियाळेरे, लिधो तारें
सिंहशनो ॥ मोर्‍य सुंणि मधूरीरे, नडोले भु-
जंग शनो ॥ २१ ॥ पत्य राखो प्रभुजीरे, मा-
रि आज मावलिया ॥ नव थैए नमेरारे, द-
याळुछो नावलिया ॥ २२ ॥ वाला कठण वे-
ळामांरे, सगुं कोइ केनुं नाथि ॥ नाथछो नीर-
मांनीरे, आव्यां केम मान अति ॥ २३ ॥
दासपीडातो देखीरे, दिलें नव लावो दया ॥
त्यारें गीतामां गोविंदरे, कृपानिधि केम

कह्या ॥ २४ ॥ महोटो नामनो महिमारे, व-
खाणेछे वेद सदा ॥ आपनुं बरद अहेवुंरे,
बुडीजाय केम कदा ॥ २५ ॥ हेठुं नाखे न
हरियलरे, अडयुं पगे एक वरां ॥ मेंतो से-
व्यां छे चरणांरे, उमंगे अनेक वरां ॥ २६ ॥
धूळ चपटी भींजाशेरे, ताळि लेशे मुरख
मळी ॥ वरद वांनानुं जाशेरे, विचारीनें जो
जो वळी ॥ २७ ॥ अरे अवगुण जोतांरे, प्रभू
केम पालवशे ॥ पेटमां मारे *पाट्टरे, जने-
तातो जाळवशे ॥ २८ ॥ बच्च्यां न्याळें नपं-
खांरे, मळे क्यारें मावडली ॥ एम जोउंछुं
जीवनरे, वळी वळी वाटडली ॥ २९ ॥ संत
लेइ संगाथेरे, पधारोनें प्राणपती ॥ ऋषिरा-
ज रुदेपातिरे, चहुं तव चरणरती ॥ ३० ॥ पद १ ॥

मननें शीखामण विषे राग काफी.

२-३ मनडा कह्युं मारुंरे, मानी लेनें मन-
डा कह्युं मारुंरे ॥ टेक ॥ मानी लेनें कह्युं मा-
रुं, चोराशीनुं मटे बारुं, वारे वारे तनें वारुंरे

* गर्भनुं बाळक.

मानी० ॥ १ ॥ मायामां तुं सुख मानें, धुजे छे हरीने ध्यानें, सतसंगे लाजे शानेंरे मानी० ॥ २ ॥ झांजुवानां पाणि जोई, पिवा दोडे प्रित प्रोई, रखडी मरीश रोईरे मानी० ॥ ३ ॥ चपळता पडि चूले, जगमां बेहाल झूले, भमॅनामां शिद भूलेरे मानी० ॥ ४ ॥ विषयानी गमे वातो, गोविंदने नथि गातो, अवळाई घणि आतोरे मानी० ॥ ५ ॥ बदरीपतीनें बेली, करिले कपट मेली, सुधारी ले बाजी छेलीरे मानी० ॥ ६ ॥ ऋषिराज हरी रीझे, काम एवुं करी लीजे, प्रभूरस नीत पीजेरे मानि० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

मननो विश्वास करवो नहि.

मननी न कोइ करोरे, पतिज पापि मननी न कोई करोरे ॥ टेक ॥ कोई न पतिज करो, दिन दिन बहु डरो, तो सहेजें भव तरोरे पतिज० ॥ १ ॥ चोरमां अहारि चोर, हिणामां हरामखोर, कपटी कठोर ढोररे पतिज० ॥ २ ॥ बांधिये तो नावे बंधे, ढापळुं मायाने

धंधे, कह्युंछे पंचमकंधेरे पतिज० ॥ ३ ॥ रषभ प्रभुयें पेख्यूं, मननें लबाडि लेख्यूं, सिधियोसांमुं न देख्युंरे पतिज० ॥ ४ ॥ सुभरी रुषियें जाणी मननी पतिज आणी, तप थयुं धुळधाणीरे पतिज० ॥५॥ मनने भरुंसे रह्या, सिध नें साधक वह्या, पराशर पडिगयारे पतिज०॥६॥ ऋषीराज रीत्य अहेवी, मननी पतिज केवी, जुगारीनी मात जेवीरे पतिज० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

मनना अजब ख्याल विषे.

मनुवो अखंड करेरे, अजब ख्याल मनुवो अखंड करेरे ॥ टेक ॥ मनुवो अखंड करे, पळमां ब्रह्मांड फरेरे अजब० ॥ १ ॥ पळमां मजुर बने, पळमां तो सुर बने, कायर करूर बनेरे अजब० ॥२॥ पळमां वांदर जेवूं, पळमां उंदर जेवूं, पळमां तो खर जेवूंरे अजब० ॥ ३ ॥ पळमां भुपाळ बने, पळमां गोवाळ बने, पळमां शियाळ बनेरे अजब० ॥ ४ ॥ पळमां तो क्रोधरुप, पळमां

तो ज्योधरुप, पळमां विरोधरुपरे अजब० ॥ ५ ॥ जुवे न कुठाम ठाम, करे एनुं धार्युं काम, हरामीनी बहु हामरे अजब० ॥ ६ ॥ लोक वेदतणी लाज, माने नहि दगाबाज, रिश आंणे ऋषिराजरे अजब० ॥ ७ ॥ पद ३ ॥

मननें वश्य करवा विषे.

चपळ चोर मनरे, जीतो संतो चपळ चोर मनरे ॥ करो वश्य चपळ चोर मनरे ॥ टेक ॥ ध्याननी लगाम धारो, सुमरण दाम धारो, विषया रातब वारोरे करो वश्य० ॥ १ ॥ तपना ताजणिया, वेरागदोरे वणिया, चाबक गुरु वाणियाछेरे करोवश्य० ॥ २ ॥ सतसंग रेतमांहि, खेमजिना खेतमांहि, थकवो फेरवि त्यांहिरे करोवश्य० ॥ ३ ॥ पवननो थंभ थापो, रणंकार सिडि मापो, मन भूतडाने आपोरे करो० ॥ ४ ॥ मन गज मतवालो, ज्ञांननो अंकुश झालो, भगती भजन भालोरे करो० ॥ ५ ॥ काम क्रोध लोभ मोह, चारना उपर द्रोह, चरणे जंजिर लोहरे करो० ॥ ६ ॥

शिखामण देउं छेली, देशोमां धिरज मेली, ऋषिराज राम बेलीरे करो० ॥७॥ पद ॥४॥

धीरज विषे मारुं मन ह्मोयूंरे राधावरने लटके एदेशीछे ॥

३-४ धन्य संतोनेरे, धीरज राखी धरथी ॥ न डग्या दुरिजनियांना डरथी धन्य संतोनेरे० ॥ टेक ॥ श्वान भसे पण श्वानसामुं, भसाय नहि कुंजरथी धन्य० ॥ १ ॥ वांदरना दांतियांने वादे, नथाय तेवुं नरथी धन्य० ॥ २ ॥ पांच वरसना प्रेहलादजीनी, छाति कठण वज्जरथी धन्य० ॥ ३ ॥ हजार वाते हरकत पहोंची, पांडवनें *पामरथी धन्य० ॥ ४ ॥ रोज रगडगत वेठी भभीक्षण, उछर्‍या ते अवसरथी धन्य० ॥ ५ ॥ हरीचंद्र हेरान थया पण, नव तोडयुं नटवरथी धन्य० ॥६॥ ऋषिराज बलिहारी बळनें, तोडयुं गोरना घरथी धन्य० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

तिव्र वैराग विषे.

धन्य गोपीचंदरे, वेरागनें जांउं वारी ॥

---

* कौरवथी.

ममता सर्वस नांखी मारी धन्य गोपीचंद रे० ॥ टेक ॥ सहेज वातमां तजी सोळसें, नव ज्योबनियां नारी धन्य गोपी० ॥ १ ॥ झर थया जरियांनी जामा, टुटेली कंथा धारी धन्य गोपी० ॥ २ ॥ सोनातणा सुखपाल तज्या वळि, पगमां नहि पैंजारी धन्यगोपी० ॥ ३ ॥ पडी मुकी जुओ एक पलकमां, झगमग कनककचारी धन्यगोपी० ॥ ४ ॥ कनकथाळ पकवांन तजीनें, वनवन अलख पोकारी धन्यगोपी० ॥ ५ ॥ सुख संपत्य संसार साहेबी, स्वपने नव संभारी धन्यगोपी० ॥६॥ ऋषीराज रीझ्या वैरागें, वाल्यम कुंजविहारी धन्यगोपी० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

प्रेम भक्ति विषे.

४- धन्य गोपीजनरे, प्रेमपणेहद्यवाळी ॥ वश्य करि लीधा श्री वनमाळी धन्यगोपीजनरे, प्रेमपणे० ॥ टेक ॥ लोक कुंटबनी लाज तजीनें, बरद राख्युं बरदाळी धन्यगोपीजन० ॥ १ ॥ मातपिता सुत बंधव म-

हेल्यां, खावन न शक्या खाळी धन्यगोपीजनरे० ॥ २॥ वांसलडीनो शब्द सुणंतां, तननी सुधबुध टाळि धन्य० ॥ ३ ॥ नफट लोकनी हरकत न गणी, बरकत नांखी बाळी धन्य० ॥४॥ लक्ष्मीथी घणि मोहोटप लीधी, नटवरनी छबि न्याळी धन्य० ॥५॥ कोटि भुवनना करतासाथें, रात्य दिवस रंगताळी धन्य०॥६॥वाहवाह ऋषिराजें व्रजनी,भक्ति अलोकिक भाळी धन्य०।७।पद।३।

रागी मुक्तनी समजण विषे.

४- धन्य धन्य समजणरे, जनकरायनी जाणूं वंदन करीनें नीत्य वखाणुं धन्य धन्य समजणरे० ॥ १ ॥ अलखत जोतां इंद्र बराबर, माहतणे मुख छांणूं धन्य० ॥ १ ॥ हरिरस पीतां हवेलि सळगी, दिलडुं नव डहोळाणूं धन्य० ॥ २ ॥ एकांते छळवा आवि अपछरा, ज्योगिनुं मतुं जणाणूं धन्य० ॥ ३ ॥ रंगमहोल तो रान सरीखा, भभुत बरावर नाणूं धन्यधन्य० ॥ ५ ॥ वैरागना उ-

पर हद्य वाळी, गादीनुं काम गणाणूं धन्य० ॥६॥ ऋषीराज बलिहारि रायनें, हरदम नाम जपाणूं धन्य० ॥७॥ पद ॥ ४ ॥

मुक्तना आनंद विषे.

जे कोइ अंबिकाजि मातनें आराधशेरे लोल एदेशीछे.

४- भलें शुकन थाओ सारा, आनंद छेरे लोल ॥ मळो लाकडांना भारा आनंद छेरे लोल ॥ १ ॥ भलें नवे ग्रहो रूठो, आनंद छेरे लोल ॥ भलें दुधे मेह त्रुठो आनंद० ॥ २ ॥ हाल मरणथी न बिहिवुं, आनंद० ॥ भलें क्रोड्य वरस जीवुं आनंद० ॥ ३ ॥ भलें पुष्प लेइ पूजो, आनंद० ॥ भलें धूळ नांखि धूजो आनंद० ॥ ४ ॥ गणो गुणियल के गांडो, आनंद० ॥ भलें भावे एम भांडो आनंद० ॥ ५ ॥ गणो रोचुवो के रंडी, आनंद० ॥ भलें परखो पाखंडी आनंद० ॥ ६ ॥ ऋषिराजना रुदाये, आनंद० ॥ व्यापि रह्यो छे सदाये आनंद ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ ॥ कोइनो खूटयो न खूटे, आनंद छेरे लोल ॥ चोर

हाक्यम नव लूटे आनंद० ॥ १ ॥ भलें मळो हाथि होदो, आ० ॥ भलें बंधिखाने बांधो आ० ॥ २ ॥ भलें रहुं सदा भोगी, आ० ॥ भलें रोज रहुं रोगी आ० ॥ ३ ॥ भलें मळो लूखि भाजी आ० ॥ भलें रसोइयो ताजी आ० ॥ ४ ॥ भलें थीर मान थापो, आ० ॥ भलें अपमान आपो आ० ॥ ५ ॥ वेम बळी थयां *वानी, आ० ॥ अब काळजुं छे ध्यानी आ० ॥ ६ ॥ ऋषीराज राम रीझे, आ० ॥ हवें काम एज कीजे आ० ॥७॥ पद ॥ २ ॥

आते साचूं के सपनुं, आ शुं थयुंरे लोल ॥ जगत जाणे छे खपनुं ते क्यां गयुंरे लोल ॥१॥ माया मरेलि शी भाळुं,आ शुं०॥काम कळिजुगनुं काळुं, ते क्यां० ॥२॥ आखुं जगत लागे अवळुं, आ शुं० ॥ सगां काम करे सवळुं ते क्यां० ॥ ३ ॥ सूख दूख थयुं सरखूं, आ शुं० ॥ नेणां भरी लोक निरखूं ते क्यां० ॥ ४ ॥ डाह्युं लागेछे दिवानुं, आ शुं० ॥ पाप

*भस्म.

पुन्यतणुं पानुं ते क्यां० ॥ ५ ॥ जमण लागे वेळ्य जेवुं आ शुं० ॥ नरक चोराशिनुं देवुं ते क्यां०॥६॥ ऋषिराज रामराजी,आ शुं० ॥ मंन मेवासी पाजी ते क्यां० ॥७॥पद॥३॥

हवें कूंण जाय कासी, चिंता टळीरे लोल ॥ मळ्या वैकुंठवासी वेळा वळीरे लोल॥ १ ॥ शीद वात राखुं छानी, चिंता० ॥ मनें वात लीधि मानी वेळा० ॥ २ ॥ केफ कार्‍यमी चढी छे, चिंता० ॥ गांठ्य प्रेमनी पडी छे वेळा० ॥ ३ ॥ अशल वात ओळखाणी, चिंता० ॥ किया जनमनी कमाणी वेळा० ॥४॥ खलक सरजनार खोळ्यो, चिंता० ॥ हरखनो समुद्र छोळ्यो वेळा० ॥ ५ ॥ जगत तरखलाशुं जाणूं, चिंता० ॥ मोक्ष जीवतां हुं माणूं वेळा०॥६॥ऋषीराज राम राजी, चिंता०॥दुरीजंन बळो दाझी वेळा०॥७॥पद॥४॥

दुरीजननो त्याग, राग केदारो.

३- नहिकरुं नहिकरुं नहिकरूं, दुरिजनि यांनि संगत नहिकरूं ॥ टेक ॥ वसतिमां

वसवानो नहि ज्योग आवे, तो जंगलमां फरतो फरूं दुरि० ॥ १ ॥ शब्द सुणये आवे श्रवणांमां चसका, तो भाळी भाळी नेणे जळ भरूं दुरि० ॥ २ ॥ पासे बेठाथकि त्रास पडेछे, तो अडवाथी उलकी मरूं दुरि० ॥३॥ समरण तार तोडावेछे सहेजें, तो धीरज केम करी धरूं दुरि० ॥४॥ वाटे ने घाटे जातां नित्य वळगे, तो जंगलनुं जाणे जांखरूं दुरि० ॥५॥ सुळीनुं दुख हजी कांक सारुं, तो दुरिजनथि हुंतो बहु डरूं दुरि० ॥ ६ ॥ दुरिजनथी ऋषिराजने दावो, तो पापीनुं मुख थज्यो परूं दुरि० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

संतसमागमनी इच्छा विषे.

२ जो मळे जो मळे जो मळे, रूडो संतसमागम जो मळे॥ टेक ॥ त्रीविधि ताप बुझे तेज वेळा, तो शीतळता अंतरें ढळे रूडो० ॥ १ ॥ हृदिया नगरमांथि ताव उचाळे, तो अवगुण सरवे ऊचळे रूडो० ॥ २ ॥ आतमलक्षतणी अगनीमां, तो मोहनां मुळ बधां

बळे रुडो० ॥ ३ ॥ सागरमांहि भळे जेम सरिता, तो भगवतमां वरती भळे रुडो०॥४॥ धर्म सनातनमां थाय धृढता, तो वेरागनी अवधी वळे रुडो० ॥ ५ ॥ भक्तिविना बिजुं भांन रहे नहि, तो ज्ञांन हेमाळे मन गळे रुडो०॥ ६ ॥ ऋषिराज वारि साधूनि संगत्य, जीवदशा जीवनी टळे रुडो०।७।पद॥२॥

सुरवीरपणा विषे.

४—नहि भरुं नहि भरुं नहि भरूं, पाछां पगलां हवें हुंतो नहि भरुं ॥ टेक ॥ समरण बखतर पहेरूं शरीरें, तो अहं ब्रह्म मुखें उचरूं, पाछां०॥१॥ तुळसीपान मुखमां लेइ मुकुं, तो प्रथमथी डाभ पाथरूं पाछां० ॥२॥ सतसमशेर खेमा कर खांडुं, तो धिरजनि ढाल्य आगळ धरूं पाछां० ॥ ३ ॥ मृत्युज्योगमां मुहुरत साधुं, तो शीश उतारीनें संचरूं पाछां० ॥ ४ ॥ काम क्रोध मद लोभ मळेतो, तो कापी कापी कटका करूं पाछां०॥ ५ ॥ अधरम वाघनो अं-

तज आणुं, तो ढुंगासिंहने ढुंढतो फरूं पाछां० ॥ ६ ॥ रोकणहार ऋषिराजने कुण, मारुं केपोते हुं मरूं पाछां० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

गंदी देह विषे.

कुणकरे कुणकरे कुणकरे, गंदि देहनुं, अभिमान कुणकरे ॥ टेक ॥ प्रथवी पवन जळ अगनी गगननी, तो गांठ पडीछे ते-तो नरे गंदि० ॥ १ ॥ लेंटलाळ गळफानुं भरेलुं, तो खोखुं पानानी पेठें खरे गंदि० ॥ २ ॥ पाच परु मळमूत्रनुं पुतळुं, तो रात्य दिवस झरतुंझरे गंदि० ॥ ३ ॥ हाडपिंजर पर चांमडुं आळुं, तो लोहि बधे फरतुं फरे गंदि० ॥ ४ ॥ नखथि शिखा सुधि नरक भर्युंछे, तो देखि जोतां दिलडुं डरे गंदि० ॥ ५ ॥ पाणीतणा परपोटानि पेठें, तो रहेवानी धिरज कुणधरे गंदि० ॥ ६ ॥ तननो माल ऋषिराजें तपाश्यो, तो कंपि कंपि मन थरथरे गंदि० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मायापर स्थिती विषे राग काफी.

॥ क्यारें मळशे मनें कांनरें, जोशीडा जोश जुवोनें ॥ एदेशीछे ॥

४. कायरनुं नहि काम, न्यारो भाई पंथ अमारो, कायरनुं नहि काम ॥ टेक ॥ पेट कटारी पहेरीनें पहेलथी, संचरवूं संग्राम न्यारो भाई० ॥ १ ॥ त्रण भुवनना सुखनी त्रष्णा, हजार वार हराम न्यारो०॥ २ ॥ विषयि जननें वेण अमारां, दीधा जाणिये डाम न्यारो० ॥ ३ ॥ सहेज समाधी सास उसासें, नाभिये रटवुं नाम न्यारो० ॥४॥ अष्टसिद्धि नवनीधी लागे, गंठीचोर गुलाम न्यारो० ॥ ५ ॥ आ दुनियामां देहेरा दीधा, मायापार्य मुकाम न्यारो०॥ ६ ॥ ऋषिराज आनंद रहे नित, जातां तन धन धाम न्यारो० ॥ ७ ॥ पद १ ॥ मरजीवा रस माणेरे, जिवे तेनें भेद जडे नहि, मरजीवा रस माणे ॥ टेक ॥ अढार भारमां अमर बूटी, ज्योगी विरला जाणेरे जिवे० ॥ १ ॥ आंखे अंधो कंठें कोयली, मुख्यो

उठे भऱ्ये भाणेरे जिवे०॥ २ ॥ मरण धारिनें महाजळें जाय ते, अमूल्य मोतिडां आणेरे जिवे०॥ ३ ॥ हेरण होय तो हीरो जणाशे, परखाशे नहि पहाणेरे जिवे०॥ ४ ॥ दोर उपर नट खांडे खेले, मोज मळे ते टाणेरे जिवे० ॥ ५ ॥ तेल भरेली त्रांसळि जाळवी, शहेर तपाश्युं एक शाणेरे जिवे०॥ ६ ॥ ऋषिराजमतनो अमृत रस, चखाय नहि रंक राणेरे जिवे० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

४-जीवतणुं नहि जोर, हेंडी शके पंथे अमारे, जीवतणुं नहि जोर ॥ टेक ॥ हेंडवा जायतो हरकत महोटी, घरधंधो वनघोर हेंडी० ॥ १ ॥ अति वीकट छे मारग आडा, कुटंब पहाड कठोर हेंडी० ॥ २ ॥ धन विद्या मद नें वळि मतना, आडा थुवोरना ओर हेंडी० ॥ ३ ॥ दशे दीशामां वेंटी वळ्या छे, चोविश खापरा चोर हेंडी० ॥ ४ ॥ मेघघटा जोई नाचवा मांडे, कनळी वनना मोर हेंडी० ॥५॥ शरद पुनमनी सुरता सांधे, चांदो

जोइ चकोर हेंडी० ॥६॥ऋषिराज जळकूक-
डिराहें, धीर धरे नहि ढोर हेंडी०।७।पद।३।

आसुरी जीवनें बोध न लागे ते विषे.

बोधकमां नहि बाध, पात्रमां पाप रह्यूं छे॥ बोधकमां नहि बाध॥ टेक॥ पारस परशे हेम न होयतो, *आयसनो अपराध पात्रमां०॥ १ ॥ पलळे नहि पाषाण कदापी, उंडुं नीर अगाध पा०॥ २॥ सरावनारो कहोनें शुं करे, अवळचंडीनुं श्राध पा०॥ ३॥ दरपणमां रवि पुरण दरसे, ढुणीनी क्यां करुं दाद पा० ॥ ४॥ सुरज ऊग्ये सरवे देखे, उलक द्ये अपवाद पा०॥५॥देवजग्यामां दारा देखी, महेले छे मरजाद पा०॥६॥सर्वे सुणे ऋषिराजनी रचना, सरखो न लहे स्वाद पा० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

राग भैरव, नामस्मरणनो महिमा.

नरनारायण नरनारायण जीभलडी तुं जप्यरे, चंचळता चतूराइ चरणमां अरप्य-

* लोहनो.

रे ॥ नरनारा० ॥ टेक ॥ नरनारायण नरना-
रायण नाम मंत्र महोटो, भवजळ दरिया-
व नाव जुगल नाम जोटो ॥ नर० ॥ १ ॥ न-
रनारायण२जाप एज जादू, वेरी वश थाय
काम क्रोधनें विवादू ॥ नर० ॥ २ ॥ नरनारा-
यण २ नाम तोपगोळो, तोडे अज्ञानकोट
टळे मोह टोळो ॥ नर० ॥ ३ ॥ नरनारायण
२नाम वडी बूटी, जनम मरण जवर रोग
तरत जाय टुटी ॥ नर० ॥ ४ ॥ नरनाराय-
ण२ नाम शुकन सारा, अगणित अवज्यो-
ग ज्योग ना नडे नठारा ॥ नर० ॥ ५ ॥ नर-
नारायण२नाम महोटी सीद्धी, नरकतुल्य
अवर सकळ रीद्धि सिद्धि नीधी ॥ नर० ॥ ६ ॥
नरनारायण२नाम महोटी माजा, ऋषि-
राजनें निवाजनार विश्वराजा नर० ॥ ७ ॥
पद ॥ १ ॥ नरनारायण नरनारायण ज-
प्यरे करमाळा, चपळतानी चाल बदल म-
हेल बिजाचाळा ॥ नर० ॥ टेक ॥ नरनाराय-
ण२बोल्य मारि नाभी, लख चोराशी लेंट

तुल्य दूर थाय टाभी ॥ नर०॥१॥ नरनारायण२समर मारि छाती, हरदमें हजारवार ग्रिवा रहेनें गाती ॥ नर० ॥ २॥ नरनारायण२बोल नाक मारा, त्रिवेणीनी तीरमांहि पाड्यनें पोकारा ॥ नर०॥ ३ ॥ नरनारायण२नाम बोल नेंणां, कोटि भमर शब्द तुल्य कान सुण वेणां ॥ नर० ॥ ४ ॥ नरनारायण२उच्चर नवसें नाडी, रग रगमां भजन रंग पास द्येनें पाडी ॥ नर०॥ ५ ॥ नरनारायण२नाम बोल मनरे, नखथि शिखा सहित तुंतो नाम बोल तनरे ॥ नर० ॥ ६ ॥ आठ पहोर आज उद्यम, वीरहाक वागी, ऋषिराज रोम रोम, नाम धुन्यलागी ॥ नर० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

दीलनी रामायण.

॥ मीठडां गोरस ल्योरे गोरस ल्यो ॥ एरागनें मळती देशीछे ॥

३-४. दिलमां देखील्योरे देखील्यो, रघुनाथजीनो खूब रंग खील्योरे दिलमां० ॥ टेक ॥ हांरे गंग सरजु तो शांतवृत्ती सूरी,

नित्य नहाय तेना दोश थाय दूरी, हांरे प्रेम कोटमां अज्योध्यापूरीरे दिलमां० ॥ १ ॥
हांरे परमारथ तो दशरथ पीता, मात कौशल्या हरिगूण गीता, हांरे शुद्धबुद्धी तो जांणज्यो सीतारे ॥ दिल० ॥ २ ॥ हांरे ब्रह्महवेलीमां रमे राम हिरो, जापअजंपा धनुषबांण धीरो, हांरे वडो वीवेक लछमन वीरोरे दिल० ॥ ३ ॥ हांरे शुद्ध धर्म धारज्यो, वसीष्ट स्वामी, ज्ञानरूप भरत मोक्षपंथगामी, हांरे राग रहियतनी वेदना वामीरे दिल० ॥ ४ ॥
हांरे ज्योग जंगलमां जीवदया झाडी, चित्रकोट चीत पात्रपुन्य पहाडी, हांरे दीनोनाथ करे खेलमांहि दहाडीरे दिल० ॥ ५ ॥
हांरे सत्य सुग्रिव हनमान हरख कुदे, विद्या वांदरनी फोज थई ऊदे, हांरे रोस राक्षसनां कंपियांछे रूदेरे दिल० ॥ ६ ॥ हांरे नळ नील नीयम छे शिलाट सारा, भवसागरनी पाज्य बांधनारा, हांरे ऋषिराज राम सुवेळें उतारारे दिल० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

हांरे दिलमां देखील्योरे देखील्यो, राय रावणनो खूब रंग खील्योरे, दि० ॥टेक॥ हांरे लोभ सागरमां मायापूरि लंका, कपट कोट उपर वाजे दोषडंका, हांरे वचें वसिया छे मोह वीर वंकारे दि०॥१॥ हांरे काम रावण तो नित्य रह्यो कोपी, लोक वेदतणी लाज बधि लोपी, हांरे अहेवी अनीतिनी फोज बूरि ओपीरे दि०॥२॥ हांरे क्षमा राणी मनोवरी छे खाशी, शीख दीधामां गइ जीभ घाशी, हांरे तोहे जोयुं नहि मूरखे तपाशीरे दि० ॥३॥ हांरे क्रोध कुंभकरण भाइ जुओ केवो, तके त्रष्णानी सोड्य तांणे तेवो॥ हांरे अहंकार इंद्रजीत सूत एहेवोरे दि० ॥४॥हांरे फेल थंभ धजा पापनी फरूके, अजस चोघडियां अवसर न चूके, हांरे मिथ्या कचारी मूरखता न मूकेरे दि०॥५॥ हांरे शीश दशे दीशे मूगट मछरना, अभिमान छत्र प्राण दुभे परना, हांरे शोक सिंहासन चोरगूण चरनारे दि० ॥६॥ हांरे कारभारी अज्ञांन

करे कामूं, एहेवुं रावणनुं राज्यछे नकामूं, हांरे ऋषीराज राम जुओ एना सामूंरे दि० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

हांरे दिलमां देखील्योरे देखील्यो, राम रावणनो संग्राम खील्योरे दिलमां०॥टेक॥ हांरे प्रथम अंगद वैराग गया आपें, जेवा उंदरोने बिहिवराव्या सापें, हांरे एहवुं करिआव्या रामने प्रतापेंरे दि० ॥ १ ॥ हांरे दैवि फोज चढी दीनानाथकेरी, कपट कांगरां तमांम लीधां घेरी, हांरे शुरा शोकमां सुकाय शेरि शेरीरे दि०॥ २ ॥ हांरे ईंद्रजितें मारि अनाचार बरशी, वागि लक्षमणनें तरत छाति सरशी, हांरे तेनि मूर्छा थई घंणीक नरशीरे दि० ॥ ३ ॥ हांरे अमर दीवो सतसंगनो उपाडी, लाव्यो वीर जेनी अंजनि छे माडी, हांरे तरत लक्षमणनी मूर्छा मटाडीरे दि०॥ ४ ॥ हांरे जाप अजंपानां बाण छूट्यां ज्यारें, कुंभकर्ण ईंद्रजीत मुवा त्यारें, हांरे पछे कुंण चढे रावणनी वारेरें दि०

॥ ५ ॥ हांरे रावण मारिनें लंका लुंटि लिधी, दास हतो तेनें राजगादी दीधी, हांरे सिता भेठियां नें लीलालेहेर कीधीरे दि०॥६॥हांरे वहालो वैमाने बेशिनें घेऱ्य आव्या, सिता सहित वळि सखा संगे लाव्या, हांरे ऋषीराजें भाव मोतिडे वधाव्यारे दि०॥७॥पद॥३

हांरे दिलमां देखील्योरे देखील्यो, सकळ तीरथनो खूब संघ खील्योरे दिलमां० ॥ टेक ॥ हांरे ज्ञान गंगाजळ कृष्णकथा काशी, ज्योगजगन्नाथ अवध संतआशी, हांरे कुरुखेत्र कोमळचीत वीश्वासीरे दि० ॥ १ ॥ हांरे अवंतीपुरी आचार सिंधु सेवा, धिरज धरणीधर दान देविदेवा, हांरे राम राम राम राम वाणि रेवारे दि० ॥ २ ॥ हांरे दया द्वारामति बद्रिनाथ बानूं, पुरि सुदामानी शांति पुन्य छानुं, हांरे *मूनिव्रत सहेर मथुरां हुं मानुरे दि० ॥ ३ ॥ हांरे तीव्र तपशा तो जाणवी त्रिवेणी, सेतुबंध रामनाथ रुडि

* सत्य वचनी.

रहेणी, हांरे महिसागर तो क्षमा मोक्षदे-
णीरे दि० ॥ ४ ॥ हांरे प्रभुआशरो प्रयागरा-
ज परखो, नदी सरस्वती निम्रतानें निर-
खो, हांरे आबुराज तो अक्रोध मेरुसरखोरे
दि० ॥ ५ ॥ हांरे गरुशिक्षा तो गोमतीनो
आरो, धर्मधारणा तो साभ्रमति धारो, हांरे
सुविचार गीरनार पहाड प्यारोरे दि०॥६॥
हांरे विधि वीवेक संतोष विष्णुस्वामी, नि-
लकंठजि वैराग नीरकांमी, हांरे ऋषिराजें
खोळि जोयुं नथी खांमीरे॥दि०॥७॥पद॥४॥

नवधा भक्ति विषे.

॥ पद राग धोळ, घणी देसीयोमां गवायछे. ॥

२-३. संतो भक्ति श्रवण पहेली साधोरे, ए-
क चीतेंथी श्रवण आराधोरे ॥ १ ॥ वीणा
जंतरनी सुणि वाणीरे, मृगलां तजें चारो नें
पाणीरे ॥२॥ मळे एकठां शब्दोनां महोयां-
रे, एक सुरता अचळ चीत प्रोयांरे ॥ ३ ॥ ए-
वा थेनें सभामांहि आवोरे, त्योनें आटाणे
लाखेणो लहावोरे ॥ ४ ॥ जेवां चीत्रेलां भीं-

तमां चीत्ररे, एवा थैने बेसो मारा मीत्ररे ॥ ५ ॥ पहेली भक्ती तो प्रीक्षतें माणीरे, पिधि प्रेमेथी शुकजिनि वाणीरे ॥ ६ ॥ ऋषिराजनि आवी छे रीतीरे, जाणी ल्योतो जशो जगत झीतीरे ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

बिजि कीरतन भक्तिमां बुझोरे, मारा प्रभुजिनें शब्दथी पूजोरे ॥ १ ॥ जेवि वीहीवामां खीले जानडियोरे, जांणे चिंतामणी मणी जडियोरे ॥ २ ॥ एवा प्रेमेथी हरिगुण गावोरे, फरि अवसर नांहि मळे आवोरे ॥ ३ ॥ नव घासे जिभलडी तो जरियेरे, आठे पहोर मुखेंथी उचरियेरे ॥४॥ अवतार चरित्र उमंगेरे, गातां शीखिये संतोने संगेरे ॥५॥ बिजि भक्ती तो नारद बोलेरे, गुलतान थई दिले डोलेरे ॥६॥ ऋषीराज एवी रीते राचेरे, गातां कीरतन नटवर नाचेरे ।७।पद।२।

त्रिजि समरण भक्ती तो तारेरे, भवसागर पार्य उतारेरे ॥ १ ॥ नव हाले जिभडली तो जरियेरे, सासोसास हरीनें समरि-

येरे ॥ २ ॥ नाभिथी बोलो कंठ लगणियांरे, अहावी भक्तीनां ल्युंरे भांमाणियांरे ॥ ३ ॥ जेम लाखो क्रिया करे लोभीरे, तोहे सुरता तो धनपर थोभीरे ॥ ४ ॥ चरे गावडली वनचारोरे, वीसरे नहि वाछडो प्यारोरे ॥५॥ एम बेसतां हरतां नें फरतांरे, रहेवुं संतोने समरण करतांरे ॥ ६ ॥ त्रिजिभक्ती त्रिलोचनकेरीरे ॥ ऋषिराजने अंतरे घेरीरे ॥७॥

॥ पद ॥ ३ ॥ चोथी भक्ती तो संतोनि सेवारे, घेऱ्य बेठे गंगाजी नें रेवारे ॥१॥ हाथ करुणा करी दीधा हरीयेंरे, कोडे कोडे सेवा नित्य करियेरे ॥ २॥ मांन मूकिने सेवा संभाळोरे, रीझे नंदकुवार लटकाळोरे॥३॥ बीजी भक्ती सुगम सुखदाईरे, सेवा भक्ती कठण छे भाईरे ॥ ४॥ अभिमानीने पासे न आवेरे, ॥ भलें नाचे कुदे भले गावेरे॥५॥ सेवा भक्ति तो शवरीने सोहियेरे, हमारा हो तो राखवी जोइयेरे ॥६॥ ऋषिराज के मोक्षनी दातारे, सेवा भक्ति करे सुखशातारे

॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥ संतो पांचमी अर्चन भक्तीरे, साचा भावनि जोइये छे शक्तीरे॥ १॥ नंदलालानां लाड लडावोरे, फुल चंदन थाळ धरावोरे ॥ २ ॥ एना भोगी तो अंबरिख जेवारे, शुद्ध बुद्धिनी पांचमि सेवारे ॥ ३ ॥ छठ्ठि भक्ति तो वंदन साचीरे, प्रभु पासे गरुडजीये ज्याचीरे ॥ ४ ॥ हरि के हरिना जन जोईनेरे, शीष्य नांमिये हुंपद खोइनेरे ॥ ५ ॥ छठ्ठि भक्तिथि सोभेछे सृष्टीरे, छठ्ठि भक्तिथि वरसेछे वृष्टीरे ॥ ६ ॥ जे कोइ संताने चरणे नमेछेरे, ऋषिराजना गुरुनें गमेछेरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ५ ॥ दास भक्ति तो सातमी देखूंरे, एना मूलनुं नहि थाय लेखूंरे ॥ १ ॥ आतो भक्तिनि वातोछे ऊंडीरे, दासभक्तिनी मुक्तिछे रुडीरे ॥ २ ॥ ज्ञांनहेमाळे मन जेनुं गळियूंरे, दास भक्तिनुं पद तेनें मळियूंरे ॥ ३ ॥ आमां पोतापणुं नव चालेरे, मन आगन्यामां नीत्य म्हालेरे ॥ ४ ॥ दास भक्तिना हनमान भोगीरे, त्रा-

स खेंचे भला भला ज्योगीरे ॥ ५ ॥ दास भक्तीमां ओधव डाह्यारे, जेने मूदल ना नडी मायारे॥६॥धन्य आ भक्ती जेणे जांणीरे,ऋषिराजें विशेष वखाणीरे॥७॥पद ॥ ६ ॥

सखा भक्तिछे आठमी संतोरे ॥ रिझवो गिरधर गुणवंतोरे ॥ १ ॥ प्रभुनें करो प्राणथि प्यारारे, एक निमिष न मेलिये न्यारारे ॥ २ ॥ सखा भक्ति तो अर्जुनें साधीरे, मटि आ जगकेरी उपाधिरे ॥ ३ ॥ नुंमि भक्ति तो आत्मनिवेदनरे, करो तो थाय संस्रति छेदनरे ॥ ४ ॥ हरि अर्पण सरवस मायारे, सुत दारानें पोतानी कायारे ॥ ५ ॥ नुंमि भक्ति शिख्या बळराजारे, जेणे जगन कर्या हता झाझारे ॥ ६ ॥ छेलि भक्ति तो भक्तिनुं छोगूंरे, भलें जाडियुं ऋषिराजज्योगुंरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ७ ॥ व्यास वालमिक नारद जेवारे, एतो नुंधेछे नवधानी सेवारे ॥ १ ॥ वळि नवधाउपर वाट्य वसमीरे, प्रेमलक्षणा भक्तिछे दशमीरे ॥ २ ॥ एतो गो-

पिये रंगभेर राखीरे, शुकदेव मुनि एना सा-
खीरे ॥ ३ ॥ प्रेमलक्षणामां बुडे प्राणीरे, ए-
नुं नवधा भरेछे पाणीरे ॥ ४ ॥ प्रेमभक्तिना
विरला उपासीरे, एने आंगणे कोटिक का-
शीरे ॥ ५ ॥ मुघां पण महारा हरिजन मा-
टेरे, कर्‍यां अर्पण में पद आठेरे ॥ ६ ॥ गाय
शीखे सुणे नर नारीरे, ऋषिराज रिझे गि-
रधारीरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ८ ॥

अज्ञानमां दुख विषे, राग धोळ.

लाव लाव सखी एक कागळ लखिये हरीनेरे, ए देशीछे.

२-३ सदा सुखिया जगतमां संत, दुरीजन
दुखियांरे ॥ नावे अकळामणनो अंत, मुर-
खनां मुखियांरे ॥ १ ॥ रुवे रात दिवस सहु
रांक, भुखें मन भटकेरे ॥ वडो पूर्व जनमनो
वांक, खरेखरो खटकेरे ॥ २ ॥ तालेवंतने
अंतरें त्रास, धांखना छे धननीरे ॥ रखे थै
जाय नाणानो नाश, महाव्याधि मननीरे
॥ २ ॥ सुवासणने धणीनो संताप, हुकम
करे हाळीरे ॥ वीधवानांतो पूरण पाप, उमर

ओशियाळीरे ॥ ४ ॥ वणपरणेला मनमां मुंझाय, फोगट जेवा फरियेरे ॥ परणेला पुरण पष्टाय, हवें शूं करियेरे ॥ ५ ॥ भोगलाग्या ते लीधो भेख, बोले एवुं बावारे ॥ पडी हाथमां रोबड रेख, एथी थया अहावारे ॥ ६ ॥ जेने पडपंच ऊपर प्रीत, झुरे एतो झाझूंरे ॥ ऋषिराजनि समझे रीत, तेने सुख ताजूंरे ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥ महा दूख धरे महिपाळ, घणा वेरी गाजेरे ॥ झेर दीधानी अंतरे झाळ, दहाडी दिल दाझेरे ॥ १ ॥ राणियोने तो नहि सुख लेश, शोकडलियो सालेरे ॥ काळजेथि मटे नहि क्लेश, बंधीखानां झालेरे ॥ २ ॥ पुत्रवंतीओ चुंटे पेट, छकी गया छैयारे ॥ करुं क्यां लगि तारी वेठ्य, काळाह्योना कैयारे ॥ ३ ॥ जेनी रहेछे कुंवारी कूख, एतो ढाळे आंसूरे ॥ दहाडी संभारे दारुण दूख, जनम गयो फांसूरे ॥ ४ ॥ कुळवंत करे ककळाट, देवामांहि इल्यारे ॥ आठे पहोर अखंड उचाट, भजन एथी भू-

ल्यारे ॥ ५ ॥ ओछा कूळवाळा अकळाय, वधी गया वांढारे ॥ प्रभु सरजाड्या शिद आंय, न सरजाड्या ढांढारे ॥ ६ ॥ जेने पड-पंच ऊपर प्रीत, दारुण एतो दुखियारे ॥ ऋषिराजनि समझे रीत, सदाय एतो सुखियारे ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ डाह्यानां दील दहाडी दुभाय, भोगे थया डाह्यारे ॥ घटि जंप्या नहीं घरमांय, कऱ्या लोके काह्यारे ॥ १ ॥ मूरखा मनमांहि मुझाय, पशुजेवा पाक्यारे ॥ खुणे जैनें निसासा खाय, झुरी झुरी थाक्यारे ॥ २ ॥ भणेलांने जडे नहि भेद, गयुं सुख छेटेरे ॥ वांची वांची उथाम्या वेद, जाण्युं ब्रह्म भेठेरे ॥ ३ ॥ दयावंतने अंतरे दाझ्य, दुखें भरे डगलेंरे ॥ राजा भरतें तज्युं बधुं राज, तोहे थया मृगलेंरे ॥ ४ ॥ ज्योगी थैने साधे वनज्योग, सिद्धियोना सारूरे ॥ वाधे अंतर वासनारोग, वडुं दुख वारूरे ॥ ५ ॥ देवलोकमां वळियो डाट, जराये न जंपियारे ॥ इंद्रने आठे पहोर उचा-

ट, त्रासे जोइ तपियारे ॥ ६ ॥ जेने परपंच ऊपर प्रीत, एने दुख दरियारे ॥ ऋषिराजनि समझे रीत, सुखें एतो ठरियारे ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

४– अति उत्तम आतम ज्ञान, दशा जेने आवेरे ॥ मटे देहतणूं अभिमान, फरी नव आवेरे ॥ १ ॥ वळि संतसमागम नीत्य, रूडो करि जांणेरे ॥ छोलि भक्तिमां पूरण प्रीत्य, महासुखमांणेरे ॥ २ ॥ मनमांहि संतोष सदाय, भलि रित्यें भावेरे ॥ एतो केदि उदासि न थाय, अखेसुख आवेरे ॥ ३ ॥ चार लक्षणमां जेनुं चीत, तेना ताप टळियारे, एतो त्रणेंगुणथि अतीत, महापदें मळियारे ॥ ४ ॥ तजे आपोपुं आठे पहोर, अतीशे उमंगेरे ॥ हरवेळें हरीनी होर, रहे रूडेरंगेरे ॥ ५ ॥ बाई भाइके रागि वेरागि, वस्ति वनवासीरे ॥ लगनी जेने आरित्य लागि, एने नित्य काशीरे ॥ ६ ॥ ऋषिराजनि समजे रीत्य, मतामतमेलीरे ॥ एना उपर पूरण प्रीत्य, बदरीपति बेलीरे ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

राग धुमार. तार तार माधो अबकीवार ॥ एदेशीछे ॥

२–तज तजरे मनुवा तुं जुठि आश, आतो झांझुवानां पाणि न मटे प्यास तजतजरे मनु० ॥टेक॥ कैकवार भोगविया तें राजभोग, तोह रंच मट्यो नहि लोभरोग॥ कैकवार थयो साहुकार शेठ, तोहे पैशाने माटे कुटछे पेट ॥ तजतजरे० ॥ १ ॥ कैकवार भोगाविया तें नरककुंड, त्यांतो जमडे दीधो तनें खूब दंड ॥ तारे माथें उग्या दुखना रे डाभ, हजि जाणेछे लेउंरे उंडोळे आभ ॥ तज० ॥ २॥ कैकवार चुंथी तेतो चारे खाण्य, तोहे न मटि हजी तारी ताणाताण्य ॥ फटचरे तेंतो कीधां अपार फल, हजि वळगेछे दिन दिन मायामेल ॥ तज० ॥ ३ ॥ धुवाडानी मुठी जेवि ठालिठंम, ग्रांध्रवकेरि नगरी तो खालिखंम ॥ एम सकळ जगतकेरुं जुठुं सुख, अरेरे आतो दीसेछे दूखदूख ॥ तज० ॥ ४ ॥ दसमोडी गयो तुंतो हरिनि देश, अल्या भूल्यो भमेछे तुं बेशवेश ॥ जांणभेदुं खलकमांथी गुरु-

नें खोज्य, पिल्ये रामकथा रस रोज्यरोज्य ॥ तज० ॥ ५ ॥ उठ्य आळस मरडीनें जाग्यजाग्य, रूडो संत समागम माग्यमाग्य॥ बदरीपतीनुं नाम बोल्यबोल्य, हैये खंभातीं वाउयां छे खोल्यखोल्य ॥ तज० ॥ ६ ॥ ध्रढ अंतरमां कर्य धुन्यधुन्य, मुखें ल्येने गपाटांनी मुन्यमुन्य ॥ ऋषिराजनि शीक्षा तुं राख्यराख्य, भलां साचनां वायक भाख्यभाख्य ॥ तज० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

दुष्टनो संग तजवा विषे.

तज तजरे मनुवा तुं दुष्टसंग, एनो संग भजनमांहि पाडे भंग ॥ तजतजरे० ॥ टेक ॥ एक साधुयें बाळेरो दीठो सांप, दुध पाइ पाईनें उछेऱ्यो आप ॥ एक दहाडीले नघरानें फाळ्यो लाग, नावी महेर नमोरो डश्योरे नाग ॥ तज० ॥ १ ॥ एक ब्राह्मण शीख्योतो अमरमंत्र, मुवा वाघ उपर जै कीधो तंत्र ॥ घूघवाटो करिनें उठ्यो सिंह घोर, खाइ गयोरे ब्राह्मणनें हरामखोर ॥

तज० ॥ २ ॥ एक उंदरने अंगे आव्युं शीत, पांखमां घाल्यो हंसें करीने प्रीत ॥ हुंफ वळतां आवी हुंशिआरी कांक, पछे पंखिराजकेरि कापी पांख ॥ तज० ॥ ३ ॥ एक कळबीये आंगणे पाळ्यो काग, रोज रोज समागमें वाध्यो राग ॥ एक दहाडीले नगरानें फाव्यो लाग, आंख्यो फोडिनें उडी गयोरे काग ॥ तज० ॥ ४ ॥ एक गाममां एवो बन्योज खेल, पायुं सांढीयाने मण पांच तेल ॥ पछे करवा लाग्योरे हराइनां काम, थोडे थोडे उजड किधुं एज गाम ॥ तज० ॥ ५ ॥ एक नारीयें पाळी बलाडी पासे, दुध पाय अने पोते पीयेरे छाश ॥ जायो विनताये पुत्र केसरियो वर्ण, मनिबाइयेतो पुत्रनुं कीधुं मर्ण ॥ तज० ॥ ६ ॥ त्रिशवार तपाशीनें जोइये ताल, तारें हाथमां आवे अमाल माल ॥ ऋषिराजनी रीतेंथी रीझे राम, नव दुष्टनुं लेइये प्रभाते नाम ॥ तज० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

धर्मकाममां ढील न करवा विषे.

कर्य कर्यरे मनुवा तुं धरम काज, काले करवानुं होय ते करनें आज ॥ क० ॥ टेक ॥ वायदे चढे कैकनां वंठ्यां काम, धर्यां मूकिने जावुं धरा नें धाम ॥ तेने माटे आवडलु शुं लावे तांन, जोनें भजनतणुं नीत थाय जांन ॥ क० ॥ १ ॥ शेखसल्लीना सरखा विचार छांड्य, प्रभुसनमुख पगलांरे भरवा मांड्य ॥ देवताने दुर्लभ आतो मनुषदेह, तेंतो कांइ विचार कीधो न तेह ॥ क० ॥ २ ॥ मळ्यो मूरखनें मणि अमुल मूल्य, बांध्यो बकरीनी कोटमां पथरा तूल्य, इम उत्तम कुळ अवतार सार, पण प्रीक्ष्या विना गोथां खाय गमार ॥ क० ॥ ३ ॥ गजराजनें धोबीये बांध्यो घेर, पट लादवा मांड्यां छे खरनी पेर ॥ एम उंचे कुळें वाळ्यो आडो आंक, नथी आमां विधात्रानो जरिये वांक ॥ क० ॥ ४ ॥ मळ्युं अमृत तोहे पीये न मूढ, वासतो मळे तोहे न पहेरे बू-

ढ ॥ एम अमुलख अवसर एळें जाय, सहु संत प्रसिद्ध पुराण गाय ॥ क० ॥ ५ ॥ घाल्यो मर्कटने गळे मोतीहार, तोडी नांखीनें नाठो नगरनी बहार ॥ एम संतसमागमें लाजे अंध, जम बांधी जशे तनें जकडी बंध ॥ क० ॥ ६ ॥ चुंप राखीने चेतन चेतचेत, हरीसाथें करी लेनें हेतहेत ॥ ताराकाजें ऋषीराजें तोड्यो तार, चारे चरण भजनविना चरमकार ॥ क० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

भगवाननी प्रसन्नतानां साधन.

३-४ जप जपरे मनुवा अजंपाजाप ॥ बुझे जापथकी तारा त्रण ताप ॥ टेक ॥ नव आवे जीभडलीनें जरिये जोर, काम क्रोध बळी जाय चहावा चोर ॥ नव जोइये बदाम के सोनादाम, वळि अंतरमां वरते आराम ॥ ज० ॥१॥ राख हरतां ने फरतां अखंड तार, सहेजें आवशे भव दरियानो पार ॥ रुडि राख्य चरी आतो छे रशांण, मान्य वेण नके मळशे मशांण ॥ ज० ॥२॥ जीव हिंसा[1] केफ[2] वळि

जूठि[३] वात,दारु[४] मांस[५] चोरी[६] नें छिनाळी[७] सात ॥ तेनें तजवा उपर तुंतो राख्य तांन, धान्य चारवानां हवे राखि ध्यान ॥ ज०॥ ३ ॥ पवित्राइ[१] प्रथम दया[२] बिजि वात, त्रिजो पोतपोतानोरे धर्म[३] तात॥चोथि भक्ती[४] छे नवधामां भेळ्य चीत,खट शास्त्रतणो सार छे खचीत ॥ ज०॥ ४ ॥ आ बारे साधनकेरुं एक अंग,शिख्य शीष्य थई सदगुरुने[५] संग ॥ सदगुरुविना कोई न पाके संत, एम गीतामां कहिगया कमळाकंत ॥ ज०॥५॥ टुंकि वातमां मान्य हजार माल,करे आटलुं तो हरि रीझे हाल, बीजा साधननुं नथि कांइ काम, आमां लाख साधनकेरां आव्यां नाम॥ज० ॥६॥ जेम दरिआमां नवसें नवाणुं गंग, जेम चिंतामणीमांहि सर्वे नंग ॥ एम चार अढारनुं तत्व आज, परमारथ कहे पद ऋषिराज॥ ज० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

भक्तिना महिना विषे, धनाश्री.

[२-३]भगति भाळिनें, वहालो मारो रीझे छेरे

वहेलो ॥ नव गणे ज्योगी, भोगी वळि गांडो के घेलोरे भगति० ॥ टेक ॥ धावणापगामां, प्रभुजिनें माळिया मोरारी ॥ कुबज्या कुरूपी, करी वहाले पटराणि प्यारीरे भ० ॥ १ ॥ कौरवे करेलां, कुर वहालो जमिया न जाणी ॥ विदुरनि भाजी, वहालो मारो आरोग्या वखाणीरे भ० ॥ २ ॥ भला भला ज्योगीडे, प्रभुजिनां मुखडां न भाळ्यां ॥ पांडवोने घेरे, प्रभुजिये वासीदां वाळ्यांरे भ० ॥ ३ ॥ उंचा उंचा आचारीकेरां, वहाले पिधां नहिंरे पाणी ॥ खिचडलो खाधो, करमांनो ओटकार आणीरे भ० ॥ ४ ॥ मरुवाडां भेळा, वहालो मारो रंगेथीरे रमिया ॥ कांगुवा सुदामाकेरा, वहालो झडपीनें जमियारे भ० ॥ ५ ॥ सारिसारि सतिये, वहालाजिनां वारणां न लीधां ॥ दुष्टकर्मवाळी, गुणकानें दरशंन दीधांरे भ० ॥ ६ ॥ शबरिनां बोरां, सितापति जमियारे ज्याची ॥ ऋषिराज कहेछे, रहेछे वहालो प्रेमथि राचीरे ॥ भ० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ ४- भगतिना भोगी, दुनियांमां वीरलारे देखूं ॥ तिलक नें माळावाळां, तणुं लाखे न लेखूंरे ॥ भ० ॥ टेक ॥ धिरज धरशे, कहो कुण जनकनारे जेवी॥झोळमांहि लागी, लाहा तोय कथा सूणि केवीरे भ०॥१॥ सगाळशा शेठें, अतिथिनि मरजी नां उथापी ॥ खांडणिये खांडयुं, *केलैयानुं मस्तक कापीरे भ० ॥ २ ॥ राजा रंतिदेवें, अडताळि उपोशण कीधां ॥ अंतजने आप्यां, जळ पण पोते न पीधांरे भ० ॥ ३ ॥ असुरें अतीशे, दुख प्रेहलादनें दीधूं ॥ पण न विसाऱ्या, प्रभुनें तो कारज सीध्यूंरे भ० ॥ ४ ॥ सुदामाना छैयांतणा, गया सुखे पग भागी ॥ शामळियो सखा, तोहे माया स्वपने न मागीरे भ० ॥ ५ ॥ वसिष्टना सो पुत्र, विश्वामित्रेंरे विदाऱ्या ॥ क्रोध नव कऱ्यो, अवगुण उरमां न धार्यारे भ० ॥ ६ ॥ सुपति भभिक्षण, राक्षसभेळोरे रहीनें ॥ ऋषिराज-

* ध्वनी छे.

केरो, स्वामी भज्या दुखडां सहीनेंरे भ०
॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥ ॥ भगतिविना तो, सा-
धन एके नहिंरे साचूं ॥ करिविना व्याधि, न
मटे पडे वैदूंरे काचूंरे भ० ॥ टेक ॥ त्रणे रतु-
मांही, तरुतणि तपश्या तपासो ॥ संसार न
छूटे, मळे नहि वैकुंठवासोरे भ० ॥ १ ॥ कुत-
रां करोड्यो, मधुगरि घरोघर मागे ॥ मांन
गयुं मटी, तोहे दुख भवनां न भागेरे भ० ॥ २ ॥
जळमांहि जिवे, वारिचर हमेशां वसीनें ॥
पवित्राइ पाळी, तोहे प्रभु मळ्या नहि हसी-
नेंरे ॥ भ० ॥ ३ ॥ गुणकाना गावा, मांहि कुण
काढेरे खांमी ॥ रागडा कऱ्याथी, रिझे नहि
सीतानो स्वामीरे भ० ॥ ४ ॥ उंधे शिरे आखो,
दहाडो वडे वागोळ झूले ॥ रामजि न रीझे,
एहेवे तपें भ्रमनामां भूलेरे भ० ॥ ५ ॥ नोळि-
क्रम नित्यें, करे रहे उघाडेरे अंगे ॥ ब्रह्मचा-
रि भलो, बलतोहे रिझे नहि श्रीरंगेरे भ० ॥ ६ ॥
वखाऱ्यो भरीनें, कंठियो राखेरे वेपारी ॥
ऋषिराज रिझे, नहि तोहे कुब्ज्यविहारीरे

भ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

॥ भगतिविना तो, नर तारी काया छे नकामी॥अवर उपाये, रिझे नहि अंतरज्यामीरे ॥ भ० टेक ॥ हरि नें हरिना, जनसांमां चरणां न चाल्यां ॥ जांणि ल्यो मुळाटां, ए तो जेवां झाडोनां फाल्यांरे भ०॥१॥ पेटमां न पहोची, ज्यां सुधि प्रभूनी प्रसादी ॥ राखोडि सरिखां, रुडां रुडां भोजनियां रसादिरे भ०॥२॥ दामोदरजीनुं, दिलडामां धर्युं नहिरे ध्यान॥तेवा नरतणी, छाति जाणो पथरा समांनरे भ०॥३॥हाथ नव जोड्या, ज्यां सुधि सितारामसांमा ॥ शबना सरीखा कर, एतो नक्कीछे नकामारे भ० ॥४॥ जिभडि न जपी,ज्यां सुधि प्रभुजीनो जाप॥ मिंडकना जेवी, मांनो करो मुळांमांथी कापरे भ०॥५॥ कृष्णजिनां दरशन, करवा जेनां लोचनियां न लोभे ॥ एथि तो अंधापो, भलो नाम सुरदास सोभेरे ॥ भ० ॥६॥ कथा नव सुणे, कान एतो राफलडारे

कहिये ॥ ऋषिराज भजन, विना शिद रो-
झडांशा रहियेरे भ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मुमुक्षुनो विचार, राग काफी होरी.

३-४ जांणी जांणी मेंतो जांणिरे, आतो
दुनियां दिवानी ॥ टेक ॥ पंडित काजी वे-
रागी पुराणी, कुण राजा कुंण राणिरे आ-
तो दुनियां दिवांनि ॥ जांणि० ॥ १ ॥ मूवा
केड्यें मनमांन्या मोदक, जिवतां पाय न
पांणिरे आतो० ॥ २ ॥ होळी रमे खुब वाटे
नें घाटे, वहु बधे गामें वखाणिरे आतो०
॥ ३ ॥ राम भजे तेनें नणदीरे रगडे, झग-
डो आरंभे जेठाणिरे आतो० ॥ ४ ॥ लाज
मर्जाद तजी करे लवरी, वेवाणनी भलि वा-
णिरे आतो० ॥ ५ ॥ हरिगुण गातां करे सहु
हरकत, धंधो एतो धुळधाणिरे आतो० ॥ ६ ॥
शुं समझे ऋषिराजनि समस्या, पापिडां
पामर प्राणिरे आतो दुनियां दि० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

दुरिजनना अवगुण विषे.

२-३ दुरिजनिया छोनें दाझेरे, हुंतो न तजुं

हरीने ॥ टेक ॥ वण वांके थयां वेरीडां व-
समां, लवरी करंतां न लाजेरे हुंतो० ॥ १ ॥
पोताजेवां एतो जाणेछे परनें, गाल फुला-
विने गाजेरे हुंतो० ॥ २ ॥ मुनिव्रत लेइये तो
मुरख गणेछे, बोलवा जैयेतो बाझेरे हुंतो०
॥३॥ साचनो मारग समणे न जाणे, बेठेला
जूठने झाजेरे हुंतो० ॥४॥ शाणां थई वळि स-
मजावा आवे, भजन भडाकेथि भाजेरे हुं-
तो० ॥५॥ नीर्लज वातमां धरपत नावे, ला-
जेछे संतसमाजेरे हुंतो० ॥६॥ रूडुं इछुं तोहे
कुडुं कहेछे, दावो बांध्यो ऋषिराजेरे हुंतो०
॥७॥पद॥२॥ दुरिजानियां दुखदाइरे,प्रभु
भजतां पंजेले ॥ टेक ॥ प्रहेलादजीनें बरा-
बर पुण्या नथी ए आज नवाइरे प्रभु०॥१ ॥
पांडवने परिपुरण पुण्या, पापी ए तो पि-
त्राइरे प्रभु० ॥ २ ॥ भूप भभीक्षणने भाइ पु-
ण्यो, काजियादलाल कसाइरे प्रभू० ॥ ३ ॥
नात बहार महेल्या नरसीं महेतानें, एवी
नागरनी उंधाइरे प्रभु० ॥ ४ ॥ कपटी क-

ठोर राणाजीयें कीधां, महादुखियां मिरां-
बाइरे प्रभु० ॥ ५ ॥ कुंजरने पगे बांध्या क-
बिरने, राम भज्यानी दवाइरे प्रभु० ॥ ६ ॥
दुरिजनथी ऋषिराजने दावो, आवो अ-
धरमी उजाइरे प्रभु० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

धीरज विषे.

दुरिजनियां जखमारेरे, हरिजन राखो
हिंमत ॥ टेक ॥ धीरीये तो धुळधाणी करी
दें, वीठल भजतां वारेरे हरि० ॥ १ ॥ पापी
पोताने पापेंरे बळशें, अंते हरामी तो हारेरे
हरि० ॥ २ ॥ पीतानुं वेण प्रहेलादें न पाळ्युं,
वालीडो आविया वहारेरे हरि० ॥ ३ ॥ मा-
तानुं वायक भरतें न मान्यूं, जाणपणूं हतुं
ज्यारेरे हरि० ॥ ४ ॥ साचनां मूळ उंडां छेरे
संतो, त्रीकम रीझशे त्यारेरे हरि० ॥ ५ ॥ जू-
ठनुं कामतो तरत जणाशे, चहावुं थशे दिन
च्यारेरे हरि० ॥ ६ ॥ राम रीझे ऋषिराजने
वचने, खळ जनतो बळे खारेरे हरि० ॥ ७ ॥ पद ४

आखा लींबडामां एकडाळुं मीठुंरे रणछोडरंगीला. एदेशीछे ॥

२-३ ओधा आवडलां कूड नतां जाण्यांरे छेतऱ्यां छोगाळे ॥ महावे मथुरांमां जइ सुख मांण्यांरे छेतऱ्यां० ॥ १ ॥ जते कीधाता वायदा जूठारे छेत० ॥ हवें केम आवे प्रभु पड्या मुंठारे छेत० ॥ २ ॥ त्यांनि मामनिये लालनें भरमाव्यारे छेत० ॥ एज कारणिये नाथजी नाव्यारे छेत० ॥ ३ ॥ खावा पीवानुं खूब मळ्युं खांत्येरे छेत० ॥ विसर्युं वलोणुं ने त्यां रह्या निरांत्येरे छेत० ॥ ४ ॥ नाथ केम थया आवडा नमेरारे छेत० ॥ बूम केम करि सुणे थया बहेरारे छेत० ॥ ५ ॥ हिरावेद हता हती दया हैयेरे छेत० ॥ करी नांख्या कठोर त्यांने छैयेरे छेत० ॥ ६ ॥ कोक परपंचि नार्यें आप्यो पहाणोरे छेत० ॥ ऋषिराजतणो वाल्यमो रिसाणोरे छेत० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

सखि दुखडलामां गयां डुलीरे, कानजी केम नावे ॥ भाळि कूबजा ने भांन गया भु-

लीरे आंइ हवे शीद आवे ॥ १ ॥ नथि जातुं कपट कांइ कळियुंरे कांनजी० ॥ मांमो मार्यों नें राज बधुं मळियुंरे आंइहवे० ॥ २ ॥ सखि भाळियेतो भवदूख भाजेरे कां०॥ हवे लाकडीनें कांबळाथी लाजेरे, आंहि०॥ ३ ॥ आठे पहोर जाय आपणा उदासीरे कां०॥ आपण गुंडुंडां गामडानां वासीरे आंहि० ॥ ४ ॥ शाथि रुडुं लाग्युं मथुरामां रहेवुंरे कां० ॥ सखि शहेरना ते सूखमां शुं कहेवुंरे आंहि० ॥ ५ ॥ शांम एटलामां शुं थया सहेरीरे कां० ॥ गरज मटी ने वैद थयो वहेरीरे आंहि०॥६॥ऋषिराजतणा वहाले महेल्यां वहेतांरे कां०॥सखि शरम आवे छापरामां रहेतांरे आंहि० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

एवि रिते वेण बोलि रहि बीजीरे,गोपियो गूण ल्योने॥ तरत बोली कयडाकीमां त्रीजीरे गोपियो गूण ल्योने॥ १॥ज्योगे थोडो थयो ते ठीक जाणोरे गो० ॥ नके मारत कपाळमां पहाणोरे गो०॥ २॥ बळिरायें बांधि

मेदनी दीधीरे गो०॥पछे ताणी बांधिने लाज लीधीरे गो०॥३॥ एवि राखजो पतीज एनि पाकीरे गो०॥ रह्युं आपणांने बांधवानुं बाकीरे गो०॥४॥ आवि सूर्पनखा कुळ जोइ ऊंचूंरे गो०॥ कान कापिया नें नाक कर्युं बूचूंरे गो०॥५॥ हजी आपणुंतो नाक महेल्युं आखूंरे गो०॥ आवा दाखला ते केटलाक दाखूंरे गो०॥६॥ ऋषिराजतणो देव दगाबाळोरे गोपियो०॥ एतो कपटी जनमनो काळोरे गोपियो०॥७॥ पद॥ ३॥

ओधा हाडिया उडाडी अमे थाक्यांरे,काळजानी कोण जाणे॥ पंथ न्याळी न्याळीनें नेण पाक्यांरे, काळजानी कोण जाणे॥१॥ ओधा रोइ रोइ आंधळां थैशुंरे काळजानी०। कोण दोरशे नें दुख केने कहीशुंरे का०॥२॥ चीत चोरीने नंदलाल नाठारे का०॥ आवा नता जाण्या काळजाना काठारे का०॥३॥ छांय कुवातणि कुवामां समाणीरे का०॥ किया जनमतणि ऊघडी कमांणीरे का०॥

४ ॥ खालि जमनानो घाट धाय खावारे का० ॥ बेसे गळसुडां लागिये शुं गावारे का०॥५॥गति घाहेलनी घाहेलनें सूजेरे का० ॥विजुं अजाण्युं ते केम करी बूझेरे का०॥६॥ खोळा पाथरीये लांच खूब खावारे का० ॥ ऋषिराजतणा वालमाने लावोरे काळजानी ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मोहनजिये मोकल्यूं रे मुसाळुं ॥ एदेशीछे ॥

२-३ बदरीपति नाथनें कऱ्यबेली, मरि जावुंछे मिलकत मेली बदरीपति नाथनें कऱ्य बेली ॥टेक॥ केना दीकरा नें केनी दारा, सगा अंते तो सरजनहारा बदरी० ॥ १ ॥ एक झाडें जोडी मेंतो अंखी, पळ रहिने उडी गयां पंखी बदरी० ॥ २ ॥ एक पर्व उपर मळ्यां पंथी, घडि रहिनें जुदां पड्यां ग्रंथी॥ ब० ॥ ३ ॥ सुतनुं आव्युं वंझाने सपनूं, कहो ए सुख क्यांलगि खपनूं ब० ॥ ४ ॥ एक सापें उंदरडानें साहायो, एना प्राणनो क्यां सुधि पायो ब० ॥ ५ ॥ रूडो रागने शरीर रू-

पाळूं, एतो वीजळिनुं अजवाळुं ब० ॥ ६ ॥ ऋषिराजनो वाल्यम रटवा, मांड्य जनम मरण दुख मटवा ब० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

बदरीपति नाथनुं ल्येने बानुं, चोराशीमां पडे नहि पानुं बदरीपति नाथनुं०॥टेक॥ कइक भवमां विकट दुख वेठ्यां, पण भगवत चरणां न भेठ्यां ब० ॥ १ ॥ तेंतो बळध थई गाडी ताणी, घांचिने घेऱ्य खेंचतो घाणी ब० ॥ २ ॥ भमतो वन हरणांना भवमां, दाझ्यो कैक वखत तुंतो दवमां ब० ॥ ३ ॥ कैक वार तरू थई कंप्यो, जीवडा तुंतो क्यांहि न जंप्यो ब० ॥ ४ ॥ खरने भवें सोधतो खांचो, तोहे कागडा चोहोडता चांचो ब० ॥ ५ ॥ फऱ्यो साप थई घेर फांसू, तारां क्यांहि मट्यां नथि आंसु ब० ॥ ६ ॥ मुंडा अंतरमां घाट उठ्या, ऋषिराज के रामजी रुठ्या ॥ ब० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

बदरीपति नाथनी बिक राखो, चितमांहि प्रभूरस चाखो बदरी०॥टेक॥ जेना हुक-

मेथी वायरो हाले, मरजाद मुकी नव महाले ब० ॥ १ ॥ जेना डरथी अचळ रह्या दरीया, साते समझीनें ठेकाणे ठरिया बदरी० ॥ २ ॥ जेना भयथकि सूरज भासे, प्रभुईच्छाथि तेज प्रकासे ब०॥ ३ ॥ जेना हुकमथि सरजाय सृष्टी, जेनि इच्छाथि वरसेछे वृष्टी ब० ॥ ४ ॥ धर्मराजा जेनी बिक धारे, इनसाफ तो अदल उतारे ब० ॥ ५ ॥ हर हुकमेंथि सृष्टी हरेछे, धरणीधर धिरज धरेछे ब० ॥ ६ ॥ ऋषिराजवचन दिल रोपे॥ एतो चौद भुवनमांहि ओपे ब० ॥७॥पद॥३॥

बदरीपति नाम बोलें तो *बसछे, मुंघुं सोनाना मेरुथी मसछे बदरी० ॥ टेक ॥ त्रण लोकमां नहि नाम तोले, उपनीषद बावन बोले ब० ॥ १ ॥ कामधेननुं दूझणुं कहियें, हरिनाम एहेवुं धर हैये ब० ॥ २ ॥ लाभ चिंतामणीथकि लाधे, एहेवुं काम सरे नाम

*गुजराती भाषामां यावनी शब्दोछे जेम वखत, दुकान, बस वगरे.

आधे ब० ॥ ३ ॥ जेवी कलपतरूतणि छाया, वेदें नामना गूण बताया ब० ॥ ४ ॥ नथि वडाइ नामनि नांहांनी, गाया कोटी कवी अने ज्ञांनी ब० ॥ ५ ॥ नामनूं नथि बेसतुं नांणूं, तनें नहि मळेरे आवु टांणुं ब० ॥ ६ ॥ ऋषिराजनो नाथजी रीझे, लाज मेली हरीनाम लीजे बदरीपतिनां० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मननुं रुसणुं राग धोळ.

३-४ नरतन नगरीमां मनभाइ रिसाईने बेठा, मोटेरे मानथी मनावुं हो लाडणा, आ शी आडाइरे तारी मनडारे मारा ॥ १ ॥ रामचरीत्र कहोतो रमकडां आपुं, बेहद्यमां बाजियो मंडावुं हो लाडणा, आ शी आडाइरे तारी मनडारे मारा ॥ २ ॥ तपशा नगरीना कहोतो कंदोइ तेडावुं, प्रेमनां पकवान पडावुं हो लाडणा० ॥ ३ ॥ थिरता नगरीना कहोतो थाळ मगावुं, भावतां भोजनियां पिरसावुं हो लाडणा० ॥ ४ ॥ धीरज नगरीनां कहोतो धोतियां मगावुं, सम-

जणनो जामो शिवडावुं हो लाड० ॥ ५ ॥ मोह वेचीनें कहोतो मोळियां मगावुं, सुधर्मनां छोगलां सोहावुं हो लाड० ॥ ६ ॥ कोमळताकेरां कहोतो कुंडळ करावुं, जुक्तीनी चुनियो जडावुं हो लाड० ॥ ७ ॥ उंची संगतनी कहो तो उतरी करावुं, पुन्यनो टूंपियो पहेरावुं हो लाड० ॥ ८ ॥ मरजादाकेरी कहोतो माळा पहेरावुं, मोक्षनो हीरलो मढावुं हो लाड० ॥ ९ ॥ *व्याशीमी भक्तीकेरा बाजु बनावुं, रटणाना रेशमें गंठावुं हो लाड० ॥ १० ॥ पवित्राइकेरी कहोतो पुंचियो पहेरावुं, बुद्धिना वेढ बनावुं हो लाड० ॥ ११ ॥ कपट वेचीनें कहोतो कंदोरो मगावुं, चैतननां महोरां चितरावुं हो लाड० ॥ १२ ॥ त्याग कनकना कहोतो तोडा करावुं, अशोकनां अंगुठियां घडावुं हो लाड० ॥ १३ ॥ शांति बनाती कहोतो मोजडी शिवडावुं, भलपणने तारे भरावुं हो लाड० ॥ १४ ॥

---

* प्रेमलक्षणा.

ज्ञान सरूपी कहोतो घोडिलो मगावुं, करुणाना चोकमां कुदावुं हो लाड० ॥ १५ ॥ ध्यान सरूपी कहोतो छत्री धरावुं, विवेकने मोतिये वधावुं हो लाड०॥१६॥ सतसंग सोनानी कहोतो गाडी घडावुं, जरणाना धोरीडा जोडावुं हो लाड०॥१७॥तीखी रहेणीनो कहोतो तकियो भरावुं, निश्चेनी गादियो नंखावुं हो लाड०॥१८॥ महापद देशोंथी कहोतो हाथीडा मगावुं, मुक्तीनो होदो मुकावुं हो लाड० ॥१९॥ *बावन बजारे कहोतो फुलेकुं फेरवुं, अनहद्यमां वाजां वगडावुं हो लाड०॥२०॥ सूरता नगरीनी कहोतो सखियो तेडावुं, ज्ञाननां गाणां गवरावुं हो लाड० ॥ २१ ॥ अधर्मदारुनी आतसबाजी उडावुं, नीतीनी नायका नचावुं हो लाड० ॥२२॥ चारे वेदोनी रुडी चोरी रचावुं, नीवरती नारी परणावुं हो लाड०॥२३॥ *बहोतेर बेठकनी कहोतो बंगलो बनावुं, सूरज-

*उपनिषदो. *मूर्धनी स्थाने सुरता.

नी साखे सुंपावुं हो लाड०॥२४॥छये देशो-
नी कहोतो गादी सुंपावुं, अढार दफतर अ-
पावुं हो लाड०॥२५॥ विचार वाडीमां शि
ळता पाणी छंटावुं, *ज्योगनां झाडवां रो-
पावुं हो लाड०॥२६॥ जेमजेम मनावुं तेम-
तेम जोरें पडेंछे, फंदीने उहुंकारियुं फाव्युं
हो लाड०॥२७॥ मननो उस्ताद ऋषीरा-
जनें मळियो, सद्गुरुयें सानमां समजाव्युं
हो लाडणा आ शी आडाइरे तारी मनडा-
रे मारा ॥ २८ ॥ पद ॥ २ ॥

मोक्षदप राग धोळ.

॥ सुजनीनें सपनंतर एक लाध्युंरे पदेशीछे ॥

३-४ सर्वे सगां बदरीपतीने संभारोरे, जेने
नामे सफळ थशे जन्मारोरे ॥ पुत्र नामें उ-
धर्‍यो अजामेळ पापीरे, अरधेनामें गुण-
काने मुक्ती आपीरे ॥ १ ॥ प्रभूजीना नामव-
डे तर्यां पहाणरे वालीडानां वेद करेछे व-
खाणरे ॥ एवो महिमा नामतणो छे अपा-

---

*पातंजळशास्त्र.

ररे, समजी लेज्यो सर्वे साधननो साररे ॥ २ ॥ गोविंदजीयें कहिछे गरूडने वाणीरे, मूवाकेडें रुवे जे रागडा ताणीरे ॥ छाती कूटे कूटे मस्तक लेइ पहाणोरे, जानारानां पूरण शत्रु ए जाणोरे ॥ ३ ॥ लेंट पडे ने आंखे आवे आंसुरे, फंद करीने मुवाने रगडे फांसुरे ॥ मरनारानें परलोकें महादुख थायरे, वैतरणीमां जमड ताणी जायरे ॥ ४ ॥ सगां संबंधी स्वारथसारु रूवेरे, जानारानूं संकट कोई न जूवेरे ॥ मरनाराना केडें जे रोवणां थायरे, लेंट लाळना पडिया भरी जम पायरे ॥५॥ एवुं समजी रागताणी नव रोवुंरे, प्रभूजीना चरणांमां चीतडुं प्रोवुंरे ॥ हरिनुं गमतुं धारी धिरज धरो हैयेरे, कुटंब मळीने कृष्णनां कीर्त्तन कहियेरे ॥ ६ ॥ एथी थाशे मरनारानो उद्धाररे, फरिनें नावे आ भवमां अवताररे ॥ दुरीजन निंद्या करशे तो करवा देईशुंरे, लक्ष्मिवरनुं नाम अहोनिश लेईशुंरे ॥ ७ ॥ उछिनुं नाणूं राजी

थई पाछुं आपोरे, मरनाराने परलोके शी-
दनें संतापोरे ॥ पंथी मळियां परब उपर
पिवा पाणीरे, एक घडीमां प्रीतनि रीत वे-
रांणीरे ॥ ८ ॥ पंखीडांनूं टोळुं बेठूं तरुडाळेरे,
पलक रहीनें चाल्यां पोताने माळेरे ॥ सुप-
नाकेरा पुत्रनि जूठी सगाईरे, मृगजळ जेवी
आ जगनी मीत्राईरे ॥ ९ ॥ एवुं समजी अं-
तरे शोक न आणोरे, बाजीगरनी माया मी-
थ्या जाणोरे ॥ सगां संबंधी भेगां थयां सं-
स्कारीरे, मिथ्या माया कुण पुरुष कुण ना-
रीरे॥१०॥जूठा जगनी सगाई ते पण जूठीरे,
अमर कुणछे जावुं पलकमां ऊठीरे ॥ शाम-
ळियानूं सगपण जगमां साचूंरे, कोड्य वशा
छे कायानुं कारण काचूंरे ॥ ११ ॥ समजी
एवुं सीतापतीनुं ल्यो शरणुंरे, जेथी मटे
महादुख जनम नें मरणुंरे ॥ शरणागतना
बेली छे शाम सूजाणरे, क्लेश हरे नें तरत
करे कल्याणरे ॥ १२ ॥ नमो दयाळु देव क-
ल्याणना दातारे, पिता प्रभूजी मोहन मा-

तानें आतारे ॥ नगद नाणूं नारायण छो हमारूंरे, विश्वसमरथी नाम उपर लेई वारूंरे ॥ १३॥ अंतसमेना बदरीपतीछो बेलीरे, बरद विचारी मोहन देशोमां मेलीरे ॥ जूडें ग्राह्यो कुंजर रायनें ज्यारेरे, अरज सुणीने चढिया चतूरभुज वहारेरे ॥ १४ ॥ सुधन्वानी तेलकढा करी टाढीरे, वैष्णवमाटे दानव नांख्या वाढीरे ॥ मछारूपें वाळ्या ब्रह्माजीना वेदरे, भण्यागण्या पण कोई न जाणे भेदरे ॥ १५ ॥ कछपरूपें नागनां नेतरां कीधांरे सागर मथियो देवनां कारज सीध्यांरे ॥ वराहरूपें धारी डाढ्योमां धरणीरे, असूर मार्‍यो ईश्वर अद्भूतकरणीरे ॥१६॥ नरसिंहरूपें साधुतणी किधि सहायरे, वामनरूपें बांध्यो प्रभु बळरायरे ॥ खत्री हणिया फरशी लेईनें हाथेरे, सीतापतीये वांदर लीधां साथेरे ॥ १७॥ पथरा तार्यां बांधी सागरनी पाज्यरे,रावणमारी दीधुं भभीक्षणने राज्य रे ॥ अबळारूपें देवोने अमृत आप्युंरे ॥ क-

पटी दानव राहुनुं मस्तक काप्युंरे ॥ १८ ॥
वैद थईनें आयूर वेद विस्तार्योरे, कृष्ण
सरुपें अवनीनो भार उतार्योरे ॥ उद्धव अ-
र्जुनप्रत्यें प्रकाश्यूं ज्ञानरे, जेथी मटे मोह-
ममत अभिमानरे ॥ १९ ॥ कपिलरुपें मातानुं
अज्ञान काप्युंरे, पृथु सरुपें धर्मनुं थापन
थाप्युंरे ॥ दत्त गुरुजी जदुरायनें ज्ञान दी-
धुंरे, हंस थईनें पाणी तजी पय पीधुंरे ॥ २० ॥
हयग्रिव रुपें दहित हण्यो दीनानाथेंरे, सन-
कादिकतो चारे फरोछो साथेंरे ॥ ब्रह्मचा-
रीनो वेश धर्यो भगवानरे, नारद रुपें वे-
दांतनुं वाळ्युं वानरे ॥ २१ ॥ वेदनि शाखा
व्यास रुपें विस्तारीरे, परमहंसनी दृढता
रषभदेवे धारीरे ॥ बुद्धसरुपें असुरोनुं प्रा-
क्रम बाळ्युंरे, जगन सरुपें पुत्रप्रमाणे ज-
पाळ्युंरे ॥ २२ ॥ नरनारायण रुप धर्युं बहु
नामीरे, तपशा करवा बेठा त्रीलोकना स्वा-
मीरे ॥ उंघ अहार नें अस्त्री ए त्रणनो अ-
भावरे, स्वामी एवो राखोछो सहेज स्व-

भावरे ॥ २३ ॥ कळिजुग अंते कलंकी थशो सुखकारीरे, सूर वीप्रना शत्रुने देशो संहारीरे॥ज्यारें ज्यारें अधर्मनुं बळ जामेरे,पापीडांना पंथ वधारो पामेरे॥२४॥त्यारें त्यारें आप धरोछो अवताररे,अधर्म टाळी सुधर्म थापोछो साररे ॥ वारी जाउंरे वाली-डा वैकुंठ वासीरे, नमो नमोजी अलख पुरुष अविनाशीरे ॥२५॥ नमो नमोजी हरि-जनना हितकारीरे, नमो नमोजी अवतार-ना अवतारीरे ॥ नमो० भूधर ब्रह्मण्यदेवरे, नमो० सुरनर मुनीवरसेव्यरे ॥ २६ ॥ नमो० वीश्वंभर विश्वेशरे, नमो० सारंगपाणी सूरे-शरे॥ नमो० सद्गुणना प्रभु सिंधुरे, नमो० दामोदर दिनबंधुरे ॥२७॥ नमो० पतितपा-वनकारीरे, नमो० गोविंद गिरवरधारीरे ॥ नमो० अनंतलोचन ईशरे, नमो० जगजी-वन जगदीशरे ॥२८॥ नमो० अखिल जग-आधाररे, नमो० कोटि भुवनकरताररे ॥ न-मो० सतचित आनंद रूपरे,नमो० भूधर भ-

कोना भूपरे ॥ २९ ॥ नमो० विश्वथी वेगळो वासरे, नमो०प्रेमीजनने छो पासरे॥नमो० परब्रह्म अक्षरपाऱ्यरे, नमो० बावनथी छो बहाऱ्यरे ॥३०॥ नमो०बळवंत बेली छो बापरे,नमो०टाळी द्यो भवना तापरे नमो०अढारमां छो अगम्यरे,नमो०संत प्रसंगे सुगम्यरे ॥३१॥ नमो०दुरिजनथी छो दूररे, नमो०झीणामां झीणा जरूररे, नमो०मेरूथकी पण महोटारे, नमो० खळनें तो लागो छो खोटारे ॥३२॥ नमो० ईश्वर अंतरज्यामीरे, नमो० शेषमहेशना स्वामीरे, नमो० अवगुण कोटी अमारारे,नमो०सद्गुण सर्वें तमारारे ॥३३॥ नमो०नाथ निरंजन नित्यरे, नमो० परखोछो अंतरनी प्रीत्यरे, नमो०वडाई आपनी विचारोरे, नमो० त्रिकम भवजळ तारोरे ॥३४॥ पूरण कीधी चोपाईयो पांत्रीशरे,चरण सुणीने जमडा पाडे चीशरे॥शिखे सुणे नें जे कोइ आ पद गाशेरे, प्रभु ऋषीराजनो प्रसंन थाशेरे॥३५॥पद १॥

सत्संगना विवेक विषे.

वीरा वहेला आवज्यो ॥ ए देशीछे ॥

२-३. वीरा वस्तु विचारीने होरिये, परीणांमे परमसुख थाय, रूपें नव रीझीये ॥ सावधान थई गुण सोधिये, जेथी पोताना अवगुण जाय, रूपें नव रीझीये ॥ १ ॥ ईंद्रवरणां केसर जेवां ओपतां, चाखिजोयां तो विखजेवि चिज, रूपें० ॥ धोळि धरती जोई धोरि जोतऱ्या, वाव्या केडें बोवांणु छे बीज, रूपें० ॥ २ ॥ देख्युं दूध अक्कडियानुं ऊजळुं, पीतांवांत छुटीगया प्राण रूपें० ॥ शीळी छाया जोई कर्यो साथरो, मेणो चढियो नें मळियुं मसाण रूपें० ॥ ३ ॥ घणि महेनतें उछेरी घोडली, जाणि पंचकल्याणिनी जोड्य, रूपें० ॥ परदेशी मळ्यो कोइ पारखू, खोळि देखाडी चोराशि खोड्य, रूपें० ॥ ४ ॥ जांण्युं सोनानी लाधीछे सांकळी, आथि करसे काठेमाठे अर्थ, रूपें० ॥ जिवजेवी जतन करि जळवी, तावि जोतांपितळ थयुं त-

तं, रूपें० ॥ ५ ॥ अजाण्यां पंखि जै बेठां आकडे, केरियो जोइ वशियां छे वास, रूपें० ॥ चार पखवाडिये भरी चांचडी, तूर देखिनें पांमियां त्रास रूपें० ॥ ६ ॥ खप होयतो विवेकेंथि खोळिये, पछि गुरुवचनामृत पीजे, रूपें० ॥ वीरा ल्युंरे विवेकनां वारणां, ऋषिराज के रामजि रीझे, रूपें० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ डहोळ देखि वडाइ न दाखीये, गूण जोतां पडी जाय गंम ॥ भुलाशो नहि भरमेंथी ॥ कैक ढुंगि फरें धन धूतवा, शील संतोखना लेई संम, भुलाशो नहि भरमेंथी ॥ १ ॥ हंस जांणी पुजा करि हेतमां, मेली आगळ मोतीनी माळा, भुलाशो ० ॥ ध्यानमध्ये माछलडीनी धांखना, चट वरतांणा बगलाना चाळा, भु० ॥ २ ॥ जळ जांण्यु गंगाजीना घाटनुं, शीशी पीधी करीनें सनेह, भु० ॥ एक पळमां पडी गयुं पारखुं, दारु चढियो बगडीयोछे देह, भु० ॥ ३ ॥ लिंडी पींपरमां भळि लिंडीयो, झेणी नजरें ज्जुवेतो जणाय,

भु० ॥ पेट चढशे रगडशे ए रोगीनें, खोळि जोया विना शिद खाय, भु० ॥ ४ ॥ सारी साकर जाणीनें संघरी, दील हरख्युं नें डोलावि डोक, भु०॥ फाकि जोतां फटकडीनो फाकडो, लागि वरुवी नें हशिया छे लोक, भु० ॥ ५ ॥ हीरो जांणी जतन कर्युं हेतमां, बहु शोभितो बीलोरी पहांणो, भु० ॥ झवेरी घेर लेइ गया ज्याहरें, वाल त्रांबानें मूलें वेचाणो, भु० ॥ ६ ॥ त्रणवार तपाशिये तोलटी, तारें नक्की निरांत्यज थाय, भु० ॥ ह्रदे धरशे वचन ऋषिराजनां, तेनें मळशे त्रिभोवनराय, भु० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

कण चरवा टोळे मळ्यां कोगलां, झट नाखीछे उपर जाळ, अधर्मीनो आशरो ॥ उडे तोहे उडाय न आपेंथी, पाणि पहेली न बंधाणि पाळ्य, अधर्मीनो आशरो ॥ १ ॥ दुंगांनुं वहांण दरियाने कांठडे, भाव देखाडि भलपण भांखे, अधर्मीनो ० ॥ वच्चें लेई जइ थोभाडे वहांणने, लुंटि लेइनें दरियामां नांखे, अंध०

॥ २ ॥ पशुघातीयें बोकडा पाळिया, सारा साचविया भावसोत, अध०॥ *रांचेडुं धारी बोकडां रिझीयां,इदनें दिन मळियुंछे ह्मोत, अध०॥३॥फांशियातणुं मंदिर फूटडुं, सारि रित्यें कर्यों सतकार॥ अध०॥ प्रेम देखाडी भोजन पीरश्यां, मांहि खवराव्यो सोमलखार अध०॥४॥वीणाजंतर लेइ वनपारधी, रुडी रीत्ये आळाप्यो छे राग, अध०॥मोह पामिनें आवीयां मृगलां, तीखे बाण थयां तनत्याग, अध० ॥ ५ ॥ पहेर्युं केदारकांकण कोट्यमां, मनिबाइनें मळियुं मांन अध० भरुंसो देइ उंदर भोळव्या, देवा मांड्यां छे महोतनां दान, अध० ॥ ६ ॥ भट पंडित बाबु नें भेखमां, कहेड्य बांधी फरे कळिकाळ, अध० ॥ ऋषिराज के वंचशे वीरला, जेने जाळवशे जगपाळ॥अ०।७।पद।३॥

सदगुरुनें ओळखवा विषे.

३-४नवजाय झबकडीथी जामनी,रवि प्र-

---

*अमदावादपासे१गामछे.त्यां जानवरोनुं रक्षण थायछे.

गट रहे नहि रात्य,गुरू अहेवा गोतीये॥बो-
ध सुणतां करम बळे बापडां, झट खोवाय
जीवनि जात्य,गुरू अहेवा गोतीये॥ १॥पळ
एकमां पारस परसतां, हथियारनुं थइ जा-
यहेम, गुरू०॥माया पडदो मटाडीनें मेळ-
वे, कमळापति कुशळखेम, गुरू० ॥ २॥ एक
अगरचंदनेरे आशरे, तरू थइ जाय चंदन
तुल्य, गुरू० ॥ एम सद्गुरु शरणेथी सहे-
जमां, भव संभवनी टळे भुल्य गुरू० ॥३॥
आवी पांखो इयळ लागि उडवा, साचो म-
ळियो छे भमरीनो संग, गुरू० ॥ ब्रह्ममंत्रें
करी परिब्रह्मने, ओळखाविनें आपे उमंग॥
गुरू० ॥ ४ ॥ मणिदीप मंदरमांहि मेलीयो,
बारे मासमां कहिं न बुझाय, गुरू०॥ दिलमां
थाय ज्ञाननो दीवडो, मायाअंधारु जोतां
मां जाय, गुरू० ॥ ५॥ एकवार अमृत गळे
उतरे, मरवानी मटी जाय बीक, गुरू० ॥
काळ कर्म हवें मने शुं करे, मारो नाथ फरे
छे नजीक, गुरू० ॥ ६ ॥ चढे ब्रह्मखुमारीनी

भावना, टळे लोकडीयांतणी लाज गुरु० ॥ दूर मायानुं मंडळ देखिये रुदे वास करे *ऋषिराज गुरु० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

मुमुक्षुनें बोध विषे राग फाग.

३- भजन कऱ्य धिरज धरीरे धरीरे भजन कऱ्य ॥ टेक ॥ धिरज धरी प्रहेलाद प्रथमथी, प्रभुजिये चिंता करीरे परीरे भजन कऱ्य धिरज० ॥ १ ॥ धिरज धरी भूपाळ भभीक्षण ॥ रघुवरें जै लीलालहेर करीरे भजन० ॥ २ ॥ धिरजधरी राजा ध्रुपदनी दिकरी, असुरोना हाथथकि उगरीरे ॥ भजन० ॥ ३ ॥ धिरजधरी हरिचंद्र धरापत्य, फरीनें ठामें रह्याज ठरीरे भजन० ॥ ४ ॥ धिरजधरी प्रथवीपति पांडव, भंडार सुखना लिधाज भरीरे ॥ भजन० ॥ ५ ॥ धिरजधरी वळि विप्र सुदामे हाथमां आव्यो हिरोज हरीरे भजन० ॥ ६ ॥ धिरजें रिझे ऋषिराज रघूवर, धीरज धरी तो तरी शव-

*ईश्वर.

रीरे भजन० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

भजनकऱ्य सदगुरुने शरणेरे भजनकऱ्य ॥ टेक ॥ सदगुरुनी सर्वोपरि समझण, भारत वेद पुराण भणेरे भजनकऱ्य ॥ भजनकऱ्य सदगुरु० ॥ १ ॥ सदगुरुना परतापें सहेजमां, बोबडो पंडितराज बणेरे ॥ भजन० ॥ २ ॥ सदगुरुनो घडि एक समागम, कोटिजनमनां पापहणेरे भजन० ॥ ३ ॥ सदगुरुदरसनथी परसनछे, त्रिभुवननायक देव त्रणेरे ॥ भजन० ॥ ४ ॥ गुरुगोविंद वचें नहि अंतर, ज्ञांनघढी घडिमांहि चणेरे भजन० ॥ ५ ॥ सदगुरुनुं शरणूं दातरडुं, लाखजनमनुं पाप लणेरे भजन० ॥ ६ ॥ बलिहारी ऋषिराज गुरूपर, गोविंद नें गुरुतुल्य गणेरे भजन० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

साभ्रमतीना गुण विषे राग प्रभात.

उठ प्रभाते समरिये भाइ श्रीगणेशदेवा ॥ एदेशीछे ॥

१-२-३ सेवो उठि प्रातसमे, साबर सुखकारी ॥ धर्म अर्थ कांम मोक्ष, दाननी देनारी से-

वो०॥ टेक ॥ सेवे श्रद्धासहीत, ज्योगि ब्रह्मचारी ॥ उरमां नरहे अनंग, नागणीशी नारी सेवो० ॥ १ ॥ पतितपुरुष पामरनें, पावन करनारी ॥ विनता गौ बाळ विप्रहत्या हरनारी ॥ सेवो० ॥ २ ॥ सेवा श्रद्धा समेत, करे जो कुमारी ॥ पांमे गुणवंत पेउ, भाग्यशाळी भारी ॥ सेवो० ॥ ३ ॥ विप्रआदि चार वर्ण सेवे संसारी ॥ पांमे चारे पदार्थ, वीपती विदारी ॥ सेवो० ॥ ४ ॥ पंचावने विष्णुपदी, स्वर्गमां सधारी ॥ सावर सुरसरी थाय, वरदें बलिहारी ॥ सेवो० ॥ ५ ॥ प्रजारहित पुजा करे, हरखथी हजारी ॥ एक टेक अचळहोय, तो बने विस्तारी सेवो० ॥ ६ ॥ ज्ञानीनो हस्त ग्रही, मेळवे मोरारी ॥ सेवक ऋषिराज जाय, वारवार वारी॥सेवो०॥७॥पद॥१॥

सवारे उठीनें स्नान, काश्यपीनुं करिये ॥ शृंगीने समिप जई, श्रीपती समरिये ॥ सवारे० ॥टेक॥ निंदे नास्तीक तेथि, दीलमां नडरिये ॥ कृत्यवती तिर, कृष्णध्यान नित्य

धरिये ॥ सवारे० ॥ १ ॥ माता मणिकर्णका-
नि, ऊपमा उचरिये ॥ चंद्रभागाचरण पूजि,
त्रणे लोक तरिये ॥ सवारे० ॥२॥ भावें साब-
रनि भक्ति, अंतरें, आदरिये ॥ मोहतणा मू-
खथकि, अनांमत उगारिये सवारे० ॥ ३ ॥
भगवतनुं भजन भूलि, फोगट नव फरिये ॥
डगमग दुर्गंधिदेह, डग विचारि भरिये
सवारे० ॥ ४ ॥ साबर भज साबर भज, जो-
र नावे जरिये ॥ आ उचार अरुणोदय, पु-
न्यहोय परिये सवारे० ॥ ५ ॥ पान एनुं
ध्यान एनुं, अरोगी उछरिये ॥ वीमळ वै-
कुंठधाम, ठीक ठाम ठरिये सवारे० ॥ ६ ॥
दाखे ऋषिराज देव, विश्वंभर वरिये ॥ सा-
बरनी सेवनाथि, हरकत भव हरिये सवा-
रे० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

राग गोडि.

२–३ नंदनो लालोरे वहालो नंदनो लालो,
आवे गोडिसमे गोकुलमां वहालो नंदनो
लालो॥टेक॥ गोवाळियानी मध्ये चाले,ग-

जगति गिरधारी॥वांसतणी वांसळियो वाजे, शृंगियो सारी० ॥ १ ॥ गौधनकेरी गौरजउडे, अबील आकारें ॥ शामळियानें मळवा सखियो, टोळे थै त्यारें ॥ नंदनो०॥२॥ ऊतावळमां ऊलटपुलट, आभूषण अंगें ॥ देहधेर्य पण दिलडुं जेनुं, शामळासंगे॥नंदनो० ॥३॥ वालपणे वाल्यमनें वंदे, विनता व्रजवासी ॥ धन्यधरा ए धेनूरजमां, कोटि गया काशी॥नंदनो० ॥ ४ ॥ कनकतारमय कटी पितांबर, गुंजाहार गळे॥ मोर मुगट मस्तकें विराजे, सोभतो सघळे ॥ नंदनो० कानांमां मकराकृत कुंडळ, कमळफूल करमां ॥ सउअे नजरो साथें जोडी, कांन कुंवरमां ॥ नंदनो०॥६॥ गोवाळियांथी गंमत करतो,आव्यो आंगणिये॥ऋषीराजके राधावरने,जैये वारणिये॥नंदनो०॥७॥पद १॥

॥ राग रांमकालि. ॥

कुणरे समाना कामनी, दत फळियल रामा ॥ एदेशीछे ॥

३-४ माया मटी मन मांहेथी, तेतो मा-

यानें तरिया ॥ भण्यारे गण्यारे भुलापड्या, कहोनें क्यां गई करिया माया मटी ०। टेक। जन्म्याकेडें जनोइ देइ, नाम ब्राह्मण धार्यूं॥ चोको कारबेठा चूंपथी, ब्रह्मपद न विचार्यूं॥ माया ० ॥ १ ॥ अंचळो लेइ चाल्या एकला, वनमां जइ वसिया ॥ प्रीति मळीगइ पहाडमां, राति तुंविना रसिया ॥ माया ०॥ २ ॥ खाख भुसी खूब खाखिये, तके आडबंद ताजो ॥ भोजन ऊपर भाव नाहि, गोठ्यो मनमांहि गांजो ॥ माया ० ॥ ३ ॥ मुनिरेपणूं लीधूं मांनमां, सांनमां समजाव्यूं ॥ मननें मुनिपणूं नाविय्रूं, जेवुं डाढोथि चाव्यूं ॥ माया ० ॥ ४ ॥ उपरथी अबळा तजी, रुचि मनमांहि राखी ॥ जन्म मरणकेरो ज्योग ए, वेदपूराण शाखी ॥ माया ० ॥ ५ ॥ रंग उपरथी रुची टळी, गेरुमां प्रीत्यजामी ॥ माया मटी केम मांनिये, रुचि मनमांनसांमी ॥ माया ० ॥ ६ ॥ उपरथी अळगी कर्यें, आवे ढुकडी धसीने ॥ ऋषिराजके माया नव गणे, राजा ज्योगी

ऋषीने माया० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

चौद भूवन जुओ चाळवी, माया भरपुर महाले॥जिवडलां पड्यां जाळमां,झट पारधि झाले ॥चौद०॥टेक॥उद्यम करतां आळशा,पेट भरवामां पूरा॥भगुवां करे वणभेदथी, संसारमां शूरा ॥ चौद० ॥ १ ॥ अणबन्ये अबळा तजि, वश्या वांढोना वनमां ॥ ज्ञांनविना मन क्यम गळे, पछे मुंझाय मनमां ॥ चौद० ॥ २ ॥ कुटंब तज्यूं कोई कारणे, चेलामां चीत चोटे ॥ विश्वंभर कर्या वेगळा, माटे नर्कमां लोटे ॥ चौद० ॥ ३ ॥ घरतजिनेरे नाशीगया, बेठा मुंडमुंडाई ॥ मुवा नहि नें पाछा थया, नथि जरिये जुदाई ॥ चौद० ॥ ४ ॥ मातपितानी सेवा मुकी, गोठयुं मन त्यां घुचांणा ॥ इश्वरना चोर ऊलटा, एतो थै अथडांणा ॥ चौद० ॥ ५ ॥ देश तज्यो तज्यो वेशने, केश मुंडावि काढ्या ॥ मन न मुंडांणूं त्यांलगी, जेवा *हेड्यमां हाड्या ॥

* शोचारवा. १ चाल्या.

चौद० ॥ ६ ॥ माया मरी गै मनतणी, तेनें माधव मळशे ॥ रचना सुणी ऋषीराजनी, अज्ञांनि उछळशे ॥ चौद० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ राग भैरवी ॥

२-३ मैया तेरो लाल प्यारोरे, जसोदा तेरो लाल प्यारोरे ॥ बडो ज्यादूगारोरे ॥ मैया तेरो० ॥ टेक ॥ सामरीसि सूरत, माधुरीसि मूरत, कुंवर कांनड कारोरे ॥ मैया तेरो० ॥ १ ॥ घेरे सुर गावे निकी, बांसुरी बजावे, चितवा चोरनहारोरे ॥ मैया० ॥ २ ॥ मोरमुगट पट, अजब पितांबर, अजब नाचनवारोरे ॥ मैया० ॥ ३ ॥ लाल बिना, ऋषीराजकुं निशदिन, लगत खलक खारोरे ॥ मैया० ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥ पितम मेरा प्रानदातारे, तुमहो पिता मातारे, प्रितम० ॥ टेक ॥ ओरहू कुटंब काचा, तुमहो सुहृद साचा, भिरके भंजन भ्रातारे ॥ पितम० ॥ १ ॥ तुमहो नयनदाता, तुमहो बयनदाता, तुमसें मैं पाउं सातारे ॥ पितम० ॥ २ ॥ मति-

यां दानत मोरी, तुमरे हाथन दोरी ॥ मेरे तो तुम त्रातारे ॥ पितम० ॥ ३ ॥ जंत्रि हो तुम बंदे, मेंहुं सतारहंदे, ऋषिराज गुन गातारे पितम० ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

राग शामकल्याण. वर्णसगाई.

जय जयरे जगदेवरे, जयदेवाकिजाया जय जयरे०॥टेक॥ शुक शारदा सनकादिक शंकर, शेष सदा करे सेवरे जयदेवाकिजाया जय०॥१॥ ज्ञानगुरू गणे गालव गौतम, गर्ग अनें गंगेवरे जयदे०जय०॥ २॥ अजित अखंड अगोचर अह्नित, अकळ अलेख अभेवरे जयदे०॥ जय० ॥ ३ ॥ ह्रदिये रमेश रहो ऋषिराजने, राजनें ह्रदिये रमेवरे जयदे०॥ जयजयरे जगदेवरे जय०॥४॥पद१॥

भावनगरदरबारना कविराज प्रतापभाइनुं

बनावेलु पद, राग काफी.

संतमळे साचारे, अगमनी खबर करे ॥ ए देशी छे ॥

ह्डा ऋषिराजेंरे, हेतें भजियाछे हरी ॥ अगम अलखनीरे, कीरती सुगम करी॥टे-

क ॥ भरतखंडमां ब्राह्मण ज्ञाती, अवदिच-
नी अवटंक॥ कुबेरजीनुं कुळ दिपाव्यूं, नि-
रंजन गायारे निशंक, गाम गुजरातेंरे, वर-
सोडामां वास धरी ॥ रुडा ऋषिराजे हेते०॥
१ ॥ रसभर्यां नें वेण रुपाळां, निर्मळपद नि-
र्दोष ॥ सांभळतां, सुख उपजे भाइ, अळगा
रहे अपसोश, विचारिनें वांचेरे, तेतो जन
जाय तरी ॥ रुडा ऋषि०॥२ ॥ राग रागनां
कीर्त्तन रचियां विधविध ज्ञान विशेष,जग-
त बधीमां सर्वें जननें, आप्योछे उपदेश,घ-
रोघर गावेरे,प्रभुना गुण प्रेम भरी॥रुडा ऋ-
षि०॥३॥ प्रेमलक्षणा प्रगटज दीसे, वेदांतनें
वैराग ॥ भावे नवधा भक्ती कीधी, अखंडछे
अनुराग,कंठे जे कोई करशेरे,फेरो नव आ-
वे फरी॥ रुडा ऋषि० ॥४॥ सुरस्वामीयें गा-
या शांमळियो,प्रीतम प्रेमानंद॥ महेता न-
रसीनी वांणि सुकोमळ,गावण रीझ्यारे गो-
विंद, आप ऋषि एवारे, एविमुखें गिराउच-
री॥ रुडा ऋषि० ॥५॥ शुद्ध शोभीती प्रत्यो

छपावी, निजकृत कथारे नवीन ॥ नाम रह्युं ऋषिराजनुं नीश्चळ, सुफळ जनम सो कीन, कवि परतापेंरे, भेजि भेळ्य सूज सरी रुडा ऋषिराजेरे, हेतें भजिया छे हरी॥ अगम० ॥ ६ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ भले भले अजोध्धाना रायरे ॥ एदेशीछे ॥

२-३ भजो भजो हरीनें तमे भाइरे, तजो तजो मननी कुटीलाइरे ॥ टेक ॥ साचोसाचोछे सरजनहाररे, काचोकाचो सकळ संसाररे ॥ भजो० ॥ १ ॥ मारुंमारूं मान्युंछे मनमांहिरे, तारुंतारूं तेमां नथि कांइरे ॥ भजो० ॥ २ ॥ मथिमथीनें जोडो भलें दामरे, नथिनथी ठरवानो बिजो ठामरे ॥ भजो० ॥ ३ ॥ वारोवारोनें वरुवा वीचाररे, धारोधारो हैयामां गिरीधाररे ॥ भजो०॥ ४ ॥ लिजेलिजे लाखेणो हवें ल्हावरे, रिझेरिझे मोहनवर महावरे भजो० ॥ ५ ॥ ज्याचो ज्याचो नें जदुपति नाथरे, नाचोनाचो नें समरण साथरे ॥ भजो० ॥ ६ ॥ उधरोतो

समय छे आजरे, सुधरोतो कहे छे ऋषी-
राजरे ॥ भजो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ आचार तथा धर्मविषे ॥

१-२-पेलोपेलो धर्म आचाररे, घेलोघेलो न
मांने एनो भाररे ॥ पेलो० ॥ टेक ॥ काया
काया न न्हाये शबजेवीरे, डायाडाया गु-
रुनि रित्य एवीरे पेलो० ॥ १ ॥ नहाजोन-
हाजो सवारे रूडे नीररे, खाज्योखाज्यो ते
केड्यें मारा वीररे ॥ पेलो० ॥ २ ॥ जवोजवो
उतरे कोठे अहाररे, एवोएवो आवशे ओ-
टकाररे ॥ पेलो० ॥ ३ ॥ जाणिजाणी नमारे
कोई जंतरे, राणिराणीनो जायो तोहे सं-
तरे ॥ पेलो० ॥ ४ ॥ दारुदारू मांसमां मोटो
दोषरे, वारुंवारूं लावोछो शिद रोषरे ॥ पे-
लो० ॥ ५ ॥ नथिनथी केफमां कशो साररे,
कथिकथीनें थाक्या ग्रंथकाररे ॥ पेलो० ॥ ६ ॥
चोरिचोरी हवेरिनितो नाजरे ॥ कोरिको-
री कविता ऋषिराजरे ॥ पेलो० ॥ ७ पद ॥ २ ॥

२-३ विनाभक्ती साधन सहू वेठरे, विना-

रत्ती मजुरि नापे शेठरे॥विनाभ०॥टेक॥हरिकथा श्रवण धन्यभाग्यरे, करि तथा किरति जिभें जाग्यरे ॥ विनाभ० ॥१॥ समरसमर हरिनें श्वासोश्वासरे, अमरअमर पुरिमां मळे वासरे॥ विनाभ० ॥२॥ सेवासेवा गुरूनी अप्रोक्षरे, *हेवाहेवा एवि तो घरे मोक्षरे॥ विनाभ० ॥३॥ दाडिदाडी अर्चनें रिझे नाथरे, वाडिवाडीनें पायुं जेम पाथरे ॥ विनाभ० ॥ ४ ॥ करोकरो वंदना करजोड्यरे, हरोहरो हुंपद पाडी होड्यरे॥ विनाभ०॥५॥ दासपणे नें सखापणे क्षेमरे,प्रासपणे तो पदें वधे प्रेमरे ॥ विनाभ० ॥ ६ ॥ प्रेम धरो तो हरि राखे लाजरे ॥ एम करो तो राजि ऋषीराजरे ॥ विनाभ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

॥ ज्ञान विषे ॥

४- ज्ञानिज्ञानी विरला जगमांहिरे, ध्यानिदानीनि कमि नथी कांइरे ॥ ज्ञानि० ॥टेक॥गिताजिनाछे तेरमे अध्यायरे, सि-

---

*स्वभाव, टेव.

ताजिना प्रभुजि राजीथायरे ॥ ज्ञानि० ॥ १ ॥ विशलक्षण मळिनें एक ज्ञानरे, दिश दक्षिणनो देव आपे मांनरे ॥ ज्ञांनि० ॥ २ ॥ झाझा नांमें मळिनें थाय गाडिरे, ताजाझाझा वृक्षोथि थाय वाडिरे ॥ ज्ञानि० ॥ ३ ॥ देहथकी अलग छे देहिरे, एहथकी वखाणिये वीदेहिरे ॥ ज्ञानि० ॥ ४ ॥ जडरूपें जगत साकाररे, थडरूपें छे ब्रह्म निराकाररे ज्ञानि० ॥ ५ ॥ जेजे छकी वरण आश्रमरे, तेते थकी अलगछे ब्रह्मरे ज्ञानि० ॥ ६ ॥ तारे तारे ज्ञानि तो जगझाजरे, वारे वारे वखांणे ऋषीराजरे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ काळना भय विषे. ॥

अवसर पलपल ज्यावे, सुता तोकूं निंद क्यूं आवे ॥ एदेशीछे ॥

१-२- जगतमांही जेटला जाया, कोइनी रही अमर नहि काया ॥ टेक ॥ सिंहासन कनकनां साजे, राणिना जाया ए उपर राजे ॥ मुवारे एतो धाम धन मेली, भजन विना कूंण कहो बेली ॥ जगतमां० ॥ १ ॥

चतुर्धा फोज लेइ चढता, अतुलबळ जुद्ध-
मां अडता ॥ सकळ सरदार तो सगला, थ-
यारे एतो धूळना ढगला ॥ ज० ॥ २ ॥ मार-
गमांही चालता मेंना, जिवोरे छडीदार कहें
जेना ॥ वरणागिया नांनडी वेमां, चढ्यारे
एतो सळगती च्हेमां ॥ ज० ॥ ३ ॥ सुमनके-
री सेजमां सूता, हजारो रखवाळ पण हू-
ता ॥ तकेंरे तन छूटियां तेनां, कशांरे नव
चालियां केनां॥ज०॥ ४॥खमारे खमा छींक
नें खातां, कचेरिमां जेने केहवातां ॥ अरेरे
एतो एकला चाल्या, मंदिरियामां काग-
डा महाल्या ॥ ज० ॥ ५ ॥ ठमकठम चालती
ठमके, घणणणणघूघरी घमके ॥ झळळ मुख
आरशिमां जोती, रहिरे एतो रांडतां रोती
ज० ॥ ६ ॥ मरण नित्य हाक त्रण मारे,
सितापती शे न संभारे ॥ विचारे ऋषी-
राजनी वांणी, जगत सहू जूठड्डं जांणी ॥
ज० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ समज जगकेरुं सुख स्वपनुं, खलकमांहि

हरिभजन खपनूं॥टेक॥ वडारे वडा कहेवाता वेंपारी,कोटिरे धजतणा अधीकारी॥ रंगेलि जेनी हवेलियो रूडी, एतोरे गया राख थै ऊडी ॥ समजजग० ॥ १ ॥ कपट छळभेद बहु करियां, भुवनमांहि लावि धन भरियां ॥ डाट्यारे रह्या धरणिमां दमडा, झडपि गया जीवनें जमडा समज० ॥ २ ॥ घोडांनी रूडी खखडती गाडी, दुकानें जता दोडता दाडी ॥ दिवस एक आवियो दुखनो,मटीगयो वायरो सुखनो ॥ समज० ॥ ३ ॥ मांणक मोती पहेरि मलकाता, जुवानिना जोरें झलकाता ॥ मळ्युंरे एने एक दिन मरणूं , गयुं न संगें व्हेतनूं गरणूं ॥ समज० ॥ ४ ॥ लटकती हांडियो लाखो, अजब एवो बंगलो आखो॥वडारे वडा अमिर त्यां वसता, गयारे उडी एतो कर घसता॥ समज० ॥ ५ ॥ अत्तर उंचां चोळता अंगे, रहेतारे नित्य गरक थै रंगे तनेंरे नव भाळता तडका, भुंसाइगया ए थइनें भडका ॥

समज० ॥ ६ ॥ अमर हती देहनी आशा भजन विना गोठती भाषा ॥ रुदेमां ऋषीराजना रसिया, धर्यारे विना मशाणमां धसिया ॥ समज० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ मोडुंरे वहेलुं एकदिन मरवूं, कायानुं अभिमांन शिद करवूं ॥ टेक ॥ केशविकेरां गणित नित्य करता, फुल्यारे फुल्या मांनमां फरता ॥ पडिरे रही गणितनी पाटी, मळिरे गई माटिमां माटी ॥ मोडुंरे वहेलुं० ॥ १ ॥ जोयारे ग्रंथ वैदकना झाजा, रुडारे रुडा मांनता राजा ॥ मांघिरे मांघी जांणता मात्रा, जोईरे एणे मशाणनी ज्यात्रा ॥ मोडुंरे० ॥ २ ॥ कथारे भण्या पुराणि जै काशी, पुस्तक जोयां पांचसे पंचाशी ॥ पड्यांरे रह्यां पोशाळमां पांनां, सळगतांरे सेज्यां समसानां ॥ मोडुंरे० ॥ ३ ॥ रसिक रुडा ग्रंथ बहु रचता, मरण भुली मांनमां मचता ॥ पड्यारे एना पंड एक पळमां, जेवोरे बुझे कोयलो जळमां ॥ मोडुंरे० ॥ ४ ॥ भणिनें

घणी जाणता भाषा ॥ खुंखारिनें बोलता खाशा ॥ अबोला लेइ गूजर्या एतो ॥ एवि-रे वेळा आवशे चेतो ॥ मोडुंरे० ॥ ५ ॥ प्रग-णातणी करता पंचात्यो, नमिने जेने मां-नती नात्यो ॥ नाडिरे पडी शी पळनी न-रशी, वितीरे गई एहनी वरशी ॥ मोडुंरे० ॥ ६ ॥ भजन विना भूतशा भासो, माटे सुणो रामना रासो* ॥ ओचंतांनूं तजावशे अनडूं, टळशे ऋषीराजके तनडूं ॥ मो-डुंरे० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

जरूर मरी जावुंछे जांणो, आवरदानी प-तिज नव आंणो ॥ टेक ॥ रावण घढ लंकनो राजा, असुर सुर मांनता माजा॥ धरणीपर एकदिन ढळियो, बिचारो एतो लाकडे ब-ळियो॥ जरूर मरी० ॥१॥ न रह्युं नंदरायनुं नांणूं, टळ्युंरे तन आवतां टांणूं॥ विवेकवि-ना मांननें वळग्या, सगरसुत सांमटा सळ-ग्या॥ जरूर०॥२॥ कौरवकुळ खूटव्यूं काळें,

---

* रामायण.

जुद्धारे सुता मशाणनी झाळें॥ रुपाळा हता रंगमां राता, ज्यादव रह्या एकदम जाता ॥ जरुर०॥३॥ वसावनारा सहेरना वंका, दिधा रे जेणे देशमां डंका॥ वश्यारे एतो मशाणमां वनना, मनमां रह्या घाट सउ मनना ॥ जरुर० ॥४॥ पड्यारे च्हेमां आपणा परिया, मायाळु रुडा मित्र कइ मरिया॥ पडिरे मेली रझळती परणी, करेलि साथें लइ गया करणी॥ जरुर०॥५॥ डापण बधा जगतनुं डहोळ्यूं, खरुंरे तत्व आतम नव खोळ्युं॥ लिधुं न सितारामनूं शरणूं, माटेरे रह्युं जनमनें मरणूं ॥ जरुर०॥ ६ ॥ एकला जवूं पलकमां ऊठी, जिवतकेरी आश तो जुठी ॥ वचन ऋषीराजनां वसमां, चेते तेने दिव्यछें चसमां ॥ जरुर० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ भगवान गर्वगंजनछे, एविषे ॥

रे गर्वना गजंन गिरधारी, विवेकेथि जोयुं में विचारीरे गर्वना गंजन० ॥ टेक ॥ के जीवनादिल राधा जाडियां, ते गर्वतणे घोडे च-

ढियां, तो पद गौ लोकथकी पडियांरे गर्व-
नागंज० ॥ १ ॥ के दर्शनें पाप टळे दुरथी ते
ईशें गरव प्रगट्यो उरथी, तो वेदना पांम्या
वृकासुरथी रे गर्वनागंज० ॥ २ ॥ के दक्षसु-
ता सद्गुण दरियो, ते कांइक गरव मनमां
करियो, तो पर्वतपेट जनम धरियो रे ग०
॥ ३ ॥ के नरहरीनूं मन नारदजी, ते अंतर-
गरव वृत्ती उपजी, तो मर्कटमुख मरज्याद
तजीरे ग० ॥ ४ ॥ के बाणावळी अर्जुन ब-
ळिया, के दैतोना ओघ जेणे दळिया, ते ग-
रव करी पणथी गळियारे ग० ॥ ५ ॥ के धा-
मतजी वनमां धशियो, ते विनताने गरव
रुदे वसियो, तो रासमध्येथि खोया रसि-
योरे ग० ॥६॥ के शीख ऋषीराजनी सारी,
के अंतरमां ज्रुओ ऊतारी, के आखो रह्यो
कुण अहंकारीरे ग० ॥ ७ ॥ पद ॥१॥

॥ रेगर्व हरिनें नथी गमतो, निचुं करि
कांध नथी नमतो ॥ रेग० ॥ टेक ॥ रे सा-
गरनी किरती सारी, ए माटे थई गयो अ-

हंकारी, तो विख सम खारुं थयूं वारी ॥ रेग० ॥ १ ॥ रेशीवरूपी दुरवासा सदा, ते गर्वतणी धरी दिलमां गदा, तो अंबरिखथी ऊपजि आपदा रेग० ॥ २ ॥ रेकेवडो धन्य धन्य सहुए कह्यो, ते राखि गरव खुब खीली रह्यो, ते गिरजापतिना पुजनथी गयो रेग० ॥ ३ ॥ रेवायुकुवरनि कीरती वडी, ते अंतरे गर्वनी लहेर अडी, तो भरतनी भालडि पगमां नडी रेग० ॥ ४ ॥ रे भागीरथी आव्यां भूतळमां, ते बहु अभिमांन धर्यूं बळमां, तो पीगया जह्नूं ऋुषी पळमां रेग० ॥ ५ ॥ रेगाय देवी सुरलोकतणी, ते भानतजी अभिमान भणी, तो वदनेथि बहुरे अशुद्ध बणी रेग० ॥ ६ ॥ रेकामकाज सवळां कीजे, रेगर्वरंग दिलें नव दीजे, तो ऋषिराज रघुवर रीझे रेग० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

रेगर्व थकी उडि कैक गया, राखी गर्व कहो सुखि कोण रह्यारे गर्वथकी० ॥ टेक ॥ रेदैतनें लेश न आवी दया, ते ज्ञानी मुनी

अने ज्योगी ग्रह्या, तो थंभेथि नरहरि प्र-
गट थयारे गर्वथकी० ॥ १ ॥ रेरावणें चौंदे
भुवन रळ्यां, ते मनमांहि गर्वनां मूळ म-
ळ्यां, तो शीशदशो रणमां रझळ्यां, रेग०
॥ २ ॥ रेकामनें सर्वे अजीत कह्यो, ते वेग-
थी गर्वने पूरे वह्यो, तो भवतणि दृष्टिथि
भस्मथयो रेग० ॥ ३ ॥ रेबाणासुर जगमां
बळियो, ते गर्वेछकी चितमां चळियो, तो
भूजजथो धूळमां भळियो रेग० ॥ ४ ॥ रेदु-
जोधन अभिमांनी अती, ते दुभिया पां-
डव द्रुपदीपती, तो वंशेसहीत सही विपती
रेग० ॥ ५ ॥ रेजगमांहि जरासंघ जुओ, ते
ज्ञानविना गरवीष्टहुओ, तो मांनेथिं भीम-
ना हाथे मुओ रेग० ॥ ६ ॥ रेमोहन राजि न
थाय मदे, ते राखवो गर्व शाभाटे हृदे, रेवे-
दवचन ऋषीराज वदे रेग०॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

छे केटला कादवा काळ अरे,धीरो रेनें शा-
माटे गर्व धरे, छे केटला० ॥टेक॥सुरानि तो
केफ हजी सारी,पिनारोज नर्कनो अधिका-

री, अभिमानि कुळनांखे संहारी, छे केटला० ॥ १॥ रे शूं थयुं भारत वेद भण्यो, के शूं थयुं बहु धनवान बण्यो, के शूं थयुं गणितनो मळ गण्यो, छे के० ॥ २ ॥ रे नाकें नें मूखें वायू निकळे, शुं करिये जो वळती न पाछो वळे, तुं जोने फरे होत पगलातळे, छे के० ॥ ३ ॥ रे पंडित काजीनें पूराणी, तर्कें आवि काळ गयो तांणी, धरापति थै गया धुळधांणी, छे के० ॥४॥ पडीगया वैकुंठथी पोळिया, भस्मथया कपटी अनें भोळिया, जगत तो छे काळतणा कोळिया, छे के० ॥ ५ ॥ भलें लेने आभ बधो बाथमां, भलें चाल्य स्वर्गवणा साथमां, छे दोरितो हरिवरना हाथमां, छे के० ॥ ६ ॥ भलाइनां सत्य वचन भाखिये, के चितडामां गोविंदरस चाखिये, ऋषीराज शीद गरव राखिये ॥ छे केटला० ७ पद ४

समर्थनी अकळगति विषे, भजन.

गार्गी लोकोना भजननी देशी छे.

३-४ गुरुजिनी अगमगती शुं जांणे जि-

वडां गुरुजिनी अगमगती हे जी ॥ गोविंदनी अकळगती, शुं परखे प्रांणी गोविंदनी अकळ गती हे जी०॥ टेक॥ संतो भाइरे वीधिना नाकमांथि प्रगट्या वराहजी भाइ प्रगट्या वराहजी तो, प्रथविना प्राणपती॥ शुं जांणे जिवडां०॥ १ ॥ संतो भाइरे लाकडमांथि प्रगट थया नरहरि प्रगट थया नरहरी तो, किधल क्रोध अती, आंणल कोप अती॥ शुं जांणे०॥२॥ संतो भाइरे कर्दमवंशमां कपीलजिये कीधी, कपीलजिये कीधी तो मातानि नीर्मळी मती ॥ शुं जांणे० ॥ ३ ॥ संतो भाइरे वणरे वांकें रामें मूरखांने मेणले, भाइ मूरखांने मेणले तो, तरछोड्यां सीता सती, संताप्यां सीता सती॥ शुं जांणे० ॥४॥ संतो भाइरे सोळ हजार जेनें परणेलि प्रेमदा, भाइ परणेलि प्रेमदा तो, जदुपति तोहे जती ॥ शुं जाणे०॥५॥ संतो भाइरे अकळकळा क्यम कळीजाय कोइथी, भाइ कळीजाय कोइथी तो, अकळानि अकळा-

क्रती ॥ शुं जांणे० ॥ ६ ॥ संतो भाइरे वायक जो ऋषिराजनां विचार शो ऋषिराजनां विचारशो तो, रुपाळि भाग्यनी रती, शुं जांणे० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

राग परज.

मारि गयो सामळियो सूजांणरे, प्रेमनुं पुरुं बाण मारिग० ॥

एदेशीछे ॥ लोभनी निंदा विषे ॥

१-३-४ लोभें तो लुंट्या चौदे लोकरे, ब्रह्मांडमां पडि पोक लोभे तो लुं० ॥ टेक ॥ पारधिनी जाळमांही, पड्यां पंखीडां संतो, एमांथी उगरवानां कोकरे ब्रह्मांडमां० ॥ १ ॥ ज्योगी वेरागि गम, संन्यासी शेवडा संतो, फकीरी सहुनी किधी फोकरे ब्रह्मां० ॥ २ ॥ भणेला वणभणेला, वेदिया वैष्णव संतो, छाती कुटेछे पांम्या शोकरे ब्र० ॥ ३ ॥ चारे वरणनी चोटी, झाली छे जोरमां संतो, थया धुळधाणी प्रांणीथोकरे ब्र० ॥ ४ ॥ देवता दुखी फरे, दशे दिशामां संतो, दैतोनी मरडिनांखी डोकरे ब्र० ॥ ५ ॥ शांती शितळ

जेवूं, पांणि कुंण पांमे संतो, उंडो कुवो नें फाटी बोखरे ब्र० ॥ ६ ॥ ऋषिराज कहिनें रह्या, नथिनांथि लोभने दया, मुतो छे क्यम मुवा संतो खरे ब्र० ॥ पद १ ॥

॥ स्वादनी निंदा विषे ॥

१-२-३-४ सवादें सहुनि खोई शांनरे, जगतमां थयूं ज्यांन सवादें सहूनी० ॥ टेक ॥ रळिरळि रात्य दहाडो, मरिगयां मांनवि संतो, खजांना थइ गया खुरबांनरे जगतमां० ॥ १ ॥ एदि पड्यां इसपिताळें, चारे खुणे चयणें संतो, हजारो रोगवडे हेरानरे, जग० ॥ २ ॥ जमातमां कइ जतारह्या, काळि रोटि कारणे संतो, नहिनहि जमवामां नादांनरे जग० ॥ ३ ॥ मुंडाणां स्वादने माटे, मंडळमां मुंडियां संतो, शुद्रथयां श्वपचना समांनरे, जग० ॥४॥ सवादेंथि सोइया गळे, माछलडां मरवा संतो, जिभडली जोखमनी जमांनरे जग० ॥५॥ वढिमरे नात्य मां वाडव, जमें त्यां जो जो संतो, अथाणा

एकतणुं आख्यांनरे जग० ॥६॥ वदे ऋषि-
राज स्वादें, वटाळ्युं विश्वसंतो, सवादनां
रोग बधां संतानरे जग० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ सनेहनी निंदाविषे ॥

२-३-४ सनेहें तो वश्य कर्यों संसाररे, चूंथा-
वि खांण्यो चार सनेहे० ॥ टेक ॥ मायाळु
मित्रमाटे, कुटंबने कारणे संतो, हरामनां
काम रचाय हजाररे चूंथावि खांण्यो०॥१॥
कुकान के दमडामांही, वाडीमां वासना सं-
तो, देखाडे जमतणो दरबाररे चूंथा० ॥ २ ॥
खेतर के खोलडामांही, चोटलुं चितडुं सं-
तो, पडावे परलोकें पोकाररे चूंथा०॥३॥बा-
ळकमां प्रित्य बंधाणी, नारीथि नेहलो संतो
नाथिनाथि लाभ एमां लगाररे, चूंथा० ॥४॥
टोपी के तुंबाडिमांही, प्रितीनो पासलो सं-
तो, धरावे अणधार्या अवताररे चूंथा०॥५॥
भरतजि त्यागी भारे, वैरागमां वांकडा सं-
तो, मृगले कर्या मृगाकाररे चूंथा० ॥ ६ ॥
शिखामण मांनज्यो सारी, रुडि ऋषिरा-

जनी संतो, प्रिति हरिसंग उतारे पाररे चूंथा० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

॥ कामनी निंदा विषे ॥

१-२-३ कांमे तो कर्यां कुडां काजरे, रावणनूं खोयूं राज कांमे तो कर्यां० ॥ टेक ॥ टटळ्या टोळ कर्यामां, फांशियें फांकडा संतो, जुलमथी बुडीगयां झाजरे रावण० ॥ १ ॥ वरणथि वेगळा थया, छेलांणी शोखमां संतो, लुटांणि नात्य नें जात्यमां लाजरे रावण० ॥ २ ॥ धरमनुं नाम धरीनें, व्यभिचार वरते संतो, अररर बगाडयुं खाइ अनाजरे रावण० ॥ ३ ॥ ध्याननें धारणावाळा, थया धुळधाणि संतो, रुपाळां तप थइगयां ताजरे रावण० ॥ ४ ॥ जगतमां प्रमिया झाजा, कोह्या कइ चांदिये संतो, आशा मुके वैदकरी इलाजरे रावण० ॥ ५ ॥ मुकाणी कामने माटे, सुकृतमां शोंणि संतो, वधिगयां विकर्मनां व्याजरे रावण० ॥ ६ ॥ भजो ऋषिराजनो भावें, दयानिधिदेवता

संतो, गुरु मारो गरिबनो निवाजरे रावण० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ माननी निंदा विषे ॥

२-१ एथि नथि अदकेरुं अज्ञानरे, आ तननुं अभीमान, एथि नथि० ॥ टेक॥ मथुरांना ऋषियोमहोर्ये, ज्याच्या जगजिवन संतो, आप्युं नहि अन के आदरमांनरे, आ कुळनुं अभीमान, एथि नथि अदकेरुं अज्ञानरे आ तननुं० ॥ १ ॥ नारदनो श्राप नड्यो, धनदना सुतनें संतो, किधेलुं केफभर्यूं पांनरे, आ धननुं अभीमांन एथि नथि० आ तननुं० ॥ २ ॥ कौरवे केर कर्यो, दुर्योधन दुष्ट संतो, सतीनुं सत्य छोडावा तांनरे, आ राज्यनुं अभीमांन एथी नथि० आ तननुं ॥ ३ ॥ कुडां कुडां कर्म करी, भळिगया भेखमां संतो, नमे नहि क्यां गयुं निर्मांनरे, आ वेशनुं अभिमांन एथि नथि० आ तननुं० ॥ ४ ॥ इरष्या सहुना उपर, दया नहि दिलमां संतो, तांणे मत स्वळ थवा खुरबानरे आ मतनुं० ॥ एथि नथि० ॥ आ तननुं० ॥ ५ ॥ वैकुंठमां वासकरीनें,

पडिगया पोळिया संतो, आप्युं अजनंदन-
ने अपमानरे आ थळनुं अभिमांन एथि न-
थि०॥ आ तननुं०॥६॥ कहे ऋषिराज केनें,
कहिये आ कथनि संतो,भजी ल्यो भाव क-
री भगवानरे आ तननुं०॥एथि नथि०७पद५

उपदशविषे, राग केरबो.

१-२ गरभकी बतियां, गरभकी बतियां,ब-
तियां गये भूल, गरभकी बतियां ॥टेक॥ उ-
दरमें दश मास अग्यानी, अधो बदन रहे
झूल, संकटवा अतियां, बतियां गये०॥ १ ॥
खट लछ सहस चोरासि कुंडमें संकट नां-
हि एहि तूल, सुनत फटे छातियां,२ बतियां
गये० ॥ २ ॥ पोकार तब दीनसें दिन होइ,
कब मिटावहु या सूळ, दयालु रघुपातियां,
॥२ बतियां ॥ ३ ॥ अब तुमकुं प्रभू नांहि
ठगूंगो, नर देह पाइ अमूल, रदिहुं दिन र-
तियां, २ बतियां गये० ॥ ४ ॥ ऋषीराजप-
ती ठाडे रहूं में, कर लेइ चंदन फूल, आवत
सुनि जतियां, २॥ बतियां०॥ ५॥ पद ॥१॥

बोलत एसि बांनी, बोलत एसि बांनी, बांनी होइ दीन, बोलत एसि बांनी ॥ टेक ॥ तीरथ करन चरन मोय देहू, कर हरिसेवा बीन, करूं न कछु ज्यांनी, २ बांनी होइ दीन बो० ॥ १ ॥ हरिगुन गावन रसना लोचन, निरखन हरीपदचीन, अति सुरति आंनी, २ बांनी होइ दीन बो० ॥२॥ हरिगुन सुनन श्रवन देहु स्वामी, आपबचन आधीन, बनुंगो बडो ग्यानी, २बांनी होइदीन बो० ॥ ३ ॥ नमन करनहित शिर हरिजनकूं, एसा लखत तहां कीन, जमनकी जमांनी, २ बांनी होइ दी० ॥ ४ ॥ ऋषीराज कहे ओ दिन बिसरे, हरामि शठ मतिहीन, मिलेगि नर्कखांनी, २ बांनी होइ दी० ॥ ५ ॥ पद ॥२॥

बिठलकुं बिसारी, बिठलकुं बिसारी, बिसारी किया आंन, बिठलकुं बिसारी॥टेक॥ परधन चोरत दुष्टकि संगत, बिसनमें गुलतान, हेरत परनारी, २ बिसारी कि० ॥ १ ॥ संतकि बात सुनत नहि कोउ दिन, तमासा

देखीधरे कांन, होवत खुसि भारी, २ बिसा-
री० ॥ २ ॥ बिषयनमें अती आकुल व्याकु-
ल, जेसें मरदके श्वान, गुरुकुं देवे.गारी, २
बिसारी कि० ॥ ३ ॥ एसे अधर्मिके लजत
पडोसी, जीवत प्रेतसमांन, लजत महतारी,
२ बिसारि कि० ॥४॥ हरजीवनप्रभू कबहु
करो गे, खल भरभर जलजान, सागरबिच
डारी, बिसारी किया० ॥ ५ ॥ पद ॥ ३ ॥

जिवनकुं न जाना, जिवनकुं न जाना,
न जाना मतिद्रूर, जिवनकुं न जाना॥टेक॥
मनमें मांनत नहि कब मरना फिरत होइ
मगरूर, देहके अभिमांना, २ नजाना म-
ति० ॥ १ ॥ अहार नीद्रा अरु भय विषया,
चारिमें पशुवत सूर, मरन बिसरांना, २ न
जाना मति० ॥ २ ॥ काम क्रोध ओर लोभ-
के बसभये, भांग गांजामें भरपूर, अफिन
मधुपांना, २ न जाना मति० ॥ ३ ॥ पल प-
लके सब कर्म लिखेहें, धर्मसभाकी हजूर,
रहे न कछु छांना, २ न जाना मति० ॥ ४ ॥

हरजीवन कहे एकदिन उडही, जेसे आ-कनके तूर, जलावे समसांना, २ न जाना मति० ॥ ५ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ वसंत ऋतुमां गावाजोग, राग होरी काफी ॥

२-३- रंगिलो खेले रंग, अबील गुलाल उ-डावे रंगिलो० ॥ टेक ॥ रंगिलो कान नें व्र-जरे रंगीलुं, रंगरे लाला रंगे गरक थयुं अं-ग, ग्वालसंगे मोहन गावे, रंगिलो खे०॥१॥ रंगभर होरि रमे रंग भीनो, सर्वेरे लाला सर्वे गोपनें संग, देवतहां दरशनें आवे ॥ रं-गिलो० ॥ २ ॥ झमझुम झमझुम धूम मचीर-हि, वाजेरे लाला वाजे ताळ मृदंग, तानमां तांन मेळावे रंगिलो० ॥ ३ ॥ हरजीवननो देव हसीहसी, धशिधशिरे लाला, धशिध-शि आंणि उमंग, कनकपिचकारि चलावे रंगिलो० ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ सोभे छबीलो छेल, वदनथयुं गरक गुलालें सोभे छबी० ॥ टेक ॥ केसर रंगनि गागर करमां, वाळीरे लाला, वाळि रसिक

रंगरेल, कटीकसि धशिधशि चाले सोभे छबी० ॥ १ ॥ ब्रह्मादिकनें चरणरज दुर्लभ, एवारे लाला एवा श्रीअलबेल, गोपीमध्ये तेतो महाले सोभे० ॥ २ ॥ कोटिक कोटि ब्रह्मांडपती तणे, ख्यांत्येरे लाला ख्यांत्यें मांड्योछे खेल, भरीभरी पिचकारि झाले सोभे० ॥ ३ ॥ हरजीवनना हितस्विये हाथे, झरकशिरे लाला झरकशि झोळि धरेल, गुलालनि व्रजने वहाले सोभे० ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

॥ खेले होरी सुखधाम, कनकपिचकारि भरीनें खेले होरी० ॥ टेक ॥ गोपिका मंडळमध्य मनोहर, सोभेरे लाला, सोभे सुंदरश्याम, हरीजन निरखे हरीनें खेले होरी सुख० ॥ १ ॥ झटपट सुपटउपर रंग झीके, पळनोरे लाला पळनो नहि विश्राम, कहान रमे हरख करीनें खेले० ॥ २ ॥ नौतम ख्याल करे तहां नटवर, अगणितरे लाला अगणित जेनां नाम, वेद शके नहि उचरीनें खेले० ॥ ३ ॥ हरजीवनना नाथनें

नयणे, निरखवारे लाला निरखवा वीरंचि वाम, आविया प्रेम धरीनें खेले०।४।पद॥३॥

होरीरमे जगवंद, विविधनां वाजांरे वाजे होरी रमे०॥ टेक॥ उडगण रूपि गोपगण ओपे, तेमांरे लाला तेमां हरि शोभे चंद, छबी देखि रतिपति लाजे होरी रमे०॥ १ ॥ भगवतथी कोइ सुरत न भूले, सर्वेंरे लाला सर्वें व्रजजन वृंद, आनंदे भरेला झाजे होरि० ॥२॥ ए समे नेह सहीत जेजन, निरखेरे लाला निरखे नंदनो नंद, एनां भव संकट भाजे होरी०॥३॥ हरजीवननो देव दयानिधि, सुखनिधिरे लाला सुखनिधि आनंदकंद, खेल रच्यो निजजन काजें होरी० ॥४॥ पद ॥ ४॥

राग फाग.

शिवके मनमांहि बसी काशी, शिवके मन ॥ एदेशीछे ॥

३-४. भजनानंद आनंदनो दरिया भजनानंद ॥ टेक ॥ गरिबनुं सूख ग्रहस्थनुं गुंबडुं, एक सरीखा ऊचरिया भजनानंद, भजनानंद आनंद०॥१॥ग्रहस्थना वैभव भूप

गणेछे, जंगलदीशातणी करिया भजनानंद ॥ भजना० ॥ २ ॥ राजाना वैभव रोग गणेछे, चक्रवर्तीतणा चाकरिया, भजना० ॥ ३ ॥ ए नृपनुं सुख इंद्रनि आगळ, तुछमां तुछ गणे तरिया, भजना० ॥४॥ इंद्रना निर्जर अजलोकमांहीं, चूंथेला सरखा चींथरिया, भजना० ॥ ५ ॥ ब्रह्मलोककेरा वैभव भाळ्या, भजनना रोम बराबरिया भजना० ॥ ६ ॥ ऋषीराज धन्य भजनना रागी, वैकुंठें पहोच्या एना परिया भजना० ।७।पद।१।

पद राग बसंत पुन्यनो महिमा.

१-२. आ जगनी मिलगत जावुं मेली, पुन्य थशे परलोकमां बेली॥टेक॥पुन्यथकी जगमां जसजांमे, पुन्यथकी अमरापुर पांमे आ जगनी ०॥१॥ पुन्यवडे प्रथवीपति राजा, पुन्यवडे जुओ तोरंग ताजा आ जग० ॥२॥ पुन्यवडे जग विप्रने पूजे, पुन्यवडे घेर दूझणां दूझे आ जग० ॥ ३ ॥ पुन्यवडे नारी पुत्रझुलावे, हालरियां पुन्यवांन हुलावे आ

जग० ॥ ४ ॥ पुन्यवाळानी खेती भलि पाके, पुन्यथि बाळक साकर फाके आ जग०॥५॥ पुन्यवडे सुखि थाय संसारी, पुन्यवडेज पतीव्रता नारी आ जग० ॥ ६ ॥ पुन्यवडे मळे कूळ पवीत्र, कहे ऋषिराज सुणो मारा मीत्र आ जग० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

पुन्य करो ते विचारीनें करशो, तो भवसागर सहेजमां तरशो ॥ टेक॥ खाय विचारविना थाय रोगी, भ्रष्ट थशे वण विचारे ज्योगी पुन्य करो ते० ॥ १ ॥ वणरे विचार वदे नर वांणी, ए नरनें कोइ पाय न पांणी पुन्य०॥ २॥ वणरे विचार चटोचट चाले, कांटो भागे पगमां पछि साले पुन्य० ॥ ३ ॥ वणरे विचार करे तप तपशी, अंते जतां पडशे एतो लपशी पुन्य०॥ ४ ॥ वणरे विचार खेडू करे खेती, बीज खुवे अने थाय फजेती पुन्य० ॥ ५ ॥ तरिया विचार विना बहु बोले, लोक ठरावे फुवडने तोले पुन्य०॥ ६॥ जो ऋषिराज विचार न जांणे, तो केम आ

पद थाय आ टांणे पुन्य० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

एक विवेक विना नर अंधो, शुं थयुं आठे पहोर कर्ये धंधो ॥ टेक ॥ चहाव रुडुं तो विवेकथि चालो, जगपति रीझ्यानो मारग झालो एक विवेक० ॥ १ ॥ गोळ नें खोळ जुदो करि जांणो, संत असंतमां अंतर आंणो एक वि० ॥ २ ॥ कायानें पावन करशे गंगाजळ, नांखशे नरकमां ठेठ सुराजळ एक वि० ॥ ३ ॥ एक दांन त्रण पेढिनें तारे, एक दांन वणमहोतरे मारे एक वि० ॥ ४ ॥ एकनि सोबत आबरु आपे, एकनि सोबत लाज उथापे एक वि० ॥ ५ ॥ एक वचन जुओ संप करावे, एक वचन जुओ दंड भरावे एक वि० ॥ ६ ॥ जाय ऋषिराज विवेकनें वारी, सहित विवेक रहो नरनारी एक वि० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥ आळस डाकेण आसुरि आवे, गाफलना घरमां एनें फावे ॥ आळस० ॥ टेक ॥ उद्योगिने वळगे तो उद्योग बगाडे, भोगीनें वळगे तो भीख मगाडे आ-

ळस०॥ १ ॥ राजाने वळगे तो राज बुडाडे, भक्तने वळगे तो धर्म उडाडे आळस०॥२॥ गरिबने वळगे तो घंटि रिसाशे,लक्षपतीनी फजेती लुंटाशे आळस०॥३॥खेडुनें वळगे तो खेतर खोशे, नारीनें वळगे तो *रोजंदा रोशे, आळस० ॥ ४ ॥ विप्रनें वळगे तो वाघरि करशे, भीखारिनुं पेट लापोटे भरशे आळस० ॥ ५ ॥ विद्यार्थिनें कदापि जो वळगे, पहेलानी महेनत सांमटि सळगे आळस० ॥ ६ ॥ हरिजन आळस नांखो उडाडी, कहे ऋषिराज रटोराम दहाडी आळस० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग धुमार.

वसंत त्रिहिवा आद्यों हो एदेशीछे ॥

२-३. वसंत खेले व्रजवासी हो, अने हो व्रजवासिरे, अविनाशि साथें आनंदे, वसंत खेले व्रजवासी हो ॥टेक॥ धन्य जमुनातट धन्य वृंदावन, धन्य धन्य व्रजआहीर ब-

*दररोज.

लजांउं, एक गोपीना प्रेममांरे, उडिगया कोटी कबीर, वसंत खेले० ॥ १ ॥ धन्य व्रजबाळक धन्य व्रजविनता, धन्य धन्य व्रजनांरे वृक्ष बलजांउं ॥ एक बाळकना खेलमांरे, उडिगया गोरख वांणू लक्ष, वसंत खेले० ॥ २ ॥ धन्य धन्य नंद जसोमति धन्य धन्य, धन्य धन्य व्रजनी धेन, बलजांउं, एक धेनुना खुरमांरे, उडिगई कोटिक कामधेन, वसंत० ॥ ३ ॥ धन्य व्रजजीव जंत अने धरणी, धन्य धन्य व्रजनी, वेल्य बल जांउं ॥ लिला करी जहां लक्षमिनाथें, थइरही रंगनीरेल्य, वसंत० ॥ ४ ॥ धन्य व्रजमोर धर्यो प्रभु मूगट, धन्य गुंजा धर्यो हार, बलजांउं ॥ धन्य धन्य वांस जेनी वांसळीरे, जेनें वखांण्यो व्यासें वारमवार, वसंत० ॥ ५ ॥ धन्य धन्य नेत्र जेणे प्रभु निरख्या, कथा सुणि धन्य कांन, बलजांउं ॥ धन्य धन्य हाथ जेणे हरि सेव्यारे, धन्य छाती धार्युं जेणे ध्यांन वसंत० ॥ ६ ॥ धन्य चरणां

हरिदर्शनें चाल्यां, धन्य रसना प्रभुकाज बलजांउं ॥ वांणि वदे जेने वेद वखांणे, रंग देछे तेनें ऋषीराज वसंत० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ पद राग वसंत ॥

२-३- हांरे गाळो खानारि थै छे गोवालणी दांण देने ॥ हांरे दांण देनेंरे दांण देनें, हांरे नके चीराशें चीर, जोया जेवूं थशे जांणजे दांण देनें ॥ १ ॥ हांरे घणा दहाडा खेटा करी नाशि गइ महि वाळी, हांरे महिवाळीरे महिवाळी, हांरे नथि लाज लगीर, चालेछे शुं जोई चपटथी दांण० ॥ २ ॥ हांरे चोकि करिये चारे पहोर दहाडले आंइ ऊभा, हांरे आंइ ऊभारे आंहि उभा, सुकै जाय शरीर, चोकी हमारी छे चालती दांण० ॥ ३ ॥ हांरे दुख वेठ्याना लेइये छे दोकडा गोपि घेली, हांरे गोपि घेलीरे गोपि घेली, हांरे नथि लाल फकीर, धर्मादो नव धारजे दांण० ॥ ४ ॥ हांरे घणा ढुंगा फरेछे आ देशमां लुंटनारा, हांरे लंटनारा रे लुंटनारा, हांरे नथि मेल-

ता नीर, दहि दुध खाइ जाय देखतां दांण० ॥ ५ ॥ हांरे रखवाळा माटे वनमां रह्यो वेण वांउछुं, हांरे वेण वांउछुंरे वेण वांउछुं ॥ हांरे बिजो हळधर वीर, गेडीवाळांछे गोवाळियां दांण० ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराज के रढियाळो राजवी उभो आगे, हांरे उभो आगेरे उभो आगे, हांरे धारि पूरण धीर विनतानें रोकि छे वीठले दाण देनें ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

हांरे बिवरावी बिहे एतो बीजियो नंद-लाला, हांरे नंदलालारे नंदलाला, हांरे लेशो रोकडां ल्हांण कहिशुं बधि वात कंसने नं-दलाला ॥ १ ॥ हांरे चीर तांणतां आपिश चूंटिया नित्य जावूं, हांरे नित्य जावूंरे नि-त्य जावूं, हांरे दाडि मागोछो दांण, नहि ओशियाळी हूं नंदनी नंदलाला हांरे नंद-लालारे० ॥ २ ॥ हांरे लाडवाया हशो भलें नंदनें एमां अमनें, हांरे एमां अमनेरे० ॥ बोलणें वागे बांण, सांखशे नहि कोइ सुंदरी नंदलाला० ॥ ३ ॥ हांरे चोकिदार जोया-

जोया चावळा मोटुं मांणस, हांरे मोटुं मांणसरे मोटुं मांणस, हांरे पाधरुं परमांण, कपटें करीने काळा थया नंदलाला ॥ ४ ॥ हांरे रखवाळां शिख्या किया रोजथी वृंदावनमां, हांरे वृंदावनमांरे वृंदा० आपिशूं ओळखांण, नथि परदेशिके पारकां नंदलाला ॥ ५ ॥ हांरे बाळपणमांथि आवडा बोलका केणे कीधा, हांरे केण० वढवाडनुं वांण, हाकवा शीख्याछो हूंशाथी नंदलाळा ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराजना वहाला न रोकशो नांथि नवरां, हांरे नांथि नवरांरे० भाळो शिरपर भांण, आव्या हवें अलबेलडा नंदलाला ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

हांरे रहजे अळगोरे रहेजे अळगो, हांरे गत्यविना गोवाळ, मानवि थावामां माल छे रहेजे० ॥ टेक॥ हांरे जशोदायें जण्योनथी जांणुंछुं तारूं सर्वे, हरि तारूं० हांरे मुळनें मंडाण, वांची बताविश वहि बधी, रहेजे अळ०॥ १ ॥ हांरे ढोर चारवा तूजनें धानि-

या लिधो नंदे, हांरे लिधो नंदेरे लीधो० हांरे व्रजमांहि वेचाण,मांकडां पाळवा महावजी, रहेजे अळ०॥२॥ हांरे पेटवरांणिये तुंतो प्रीत्यमा गायो चारें, हांरे गायो चारेरें गा० हांरे एमां अमने शो पाड, आवडि नहि छाजे आंबली, रहेजे अळ० ॥ ३ ॥ हांरे जसोदाजिनें झाजुंरे शुं कहिये तनें कीधां, हांरे तने कीधांरे तने० हांरे लुखां लुखांरे लाड, माटे फरें मही मागतो,रहेजे अळ० ॥ ४ ॥ हांरे नारिहत्या लिधी तेंतो निर्दैया नांनपणमां, हांरे नांन० हांरे लिधा पुतनाना प्रांण, वातो फलाणीछे विश्वमां रहेजे अळ० ॥ ५ ॥ हांरे झेरीला झेर जमनानुं तें पिधूं नथि सारो, हांरे नथि सारोरे नथि० ॥ हांरे दहि दूध नां दांण, सांभळियां नथि सृष्टिमां, रहेजे, अळ० ॥ ६ ॥ हांरे ऋषिराजना वाल्यमा रांनमां नव करिये, हांरे नव करियेरे नव० हांरे अबळाथिरे आळ, आंमांथि नहि वधे आबरू,रहेजे अळ०।७।पंद।३॥

हांरे महिवाळीरे महिवाळी, हांरे नथि लाज लगीर, मारेंछे मूजने मेणले, महिवाळी ॥ टेक ॥ हांरे तारा कंसना कांधनें कापिनें करुं कटका, हांरे करुं० ॥ हांरे गजवुं घमसांण, एज माटे हुंतो अवतर्यों महिवाळी ॥ १ ॥ हांरे आखा विश्वनो राजा हुं वेवली सुण्य वांणी, हांरे सुण्य० ॥ हांरे आपुंछुं ओळखांण, चेती शकाय तो चेतजे महिवाळी ॥ २ ॥ हांरे अस्त्रि हत्यारो झेरीलो आज तें कह्यो मुजने, हांरे कह्यो० ॥ तेनां फळ ततकाळ, आपुंछुं रहे उभी आ घडी महिवाळी ॥ ३ ॥ हांरे मारुं बेचार घोलो मूखडे फोडुं मटकी, हांरे फोडुं० हांरे ठाउको करुं थाळ, खोड्य भुलावुं तो हुं खरो महिवाळी ॥ ४ ॥ हांरे तारा मंदरमां घालुं मांकडां काल्ये जोजे, हांरे काल्ये० हांरे वंसिवाळानिवात, वणटांणे छोडिश वाछडां, महिवाळी ॥ ५ ॥ हांरे पडावुं बरका तारा बाळनें धूळनांखी, हांरे धूळ० ॥ हांरे

सोटियो मारुं सात, मरदांना डंका ए मां-
नजे महिवाळी० ॥ ६ ॥ हांरे शान भुलावि
गोपिनी शांमळे एज वेळें, हांरे एज वेळे० ॥
हांरे थयो जयजयकार, राजी हवें ऋषी-
राजछे महिवाळी० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

पद राग होरी.

आज लाल रंग धूंम मचाई, धूंम मचाई
हो, हो, आज लाल रंग धूंम मचाई ॥ टेक॥
ग्वालबाल बिच लाल, गुलालकि पकरी झो-
री, बाजत ताल मृदंग, संग सब गावत हो-
री, गावत गोपी हो, हो, आज लाल रंग०
॥ १ ॥ झुकझुक बाजत झांज, बजत सरनन
सरनाई, भजन भरे भुंगोल, तेंहें तेंहें देव ब-
जाई, ढुकड् ताकिट्किट्किट् हो, हो, आज
लाल रंग० ॥ २ ॥ डुगडुग डफ धमकार,
ताकिट्धीं तोडत तांना, देव बजत दुंदभी,
करतहे गांध्रव गांना, जयजय सुर कहे हो,
हो, आज लाल रंग० ॥ ३ ॥ भरभर रंग
सुरंग, कनक पिचकारी करकर, धरधर अं-

तर धीर, आये अबला तजि घरघर, आनंद आनंद हो, हो, आज लाल रंग० ॥ ४ ॥ अरस परस रंग छांटत, केसर पुनित पतंगा, बसन भये रंग भीज्य, अनूपम सोभत अंगा, अंखियांमे गुलाल हो, हो, आज लाल रंग० ॥ ५ ॥ नाचतहे नंदलाल, नहाल भइ सब ब्रिजनारी, रंगनमें गरकाव, किये विनता गिरधारी, लाल, गुलालमें हो, हो, आज लाल रंग० ॥ ६ ॥ गरगर फूलन गरत, गगनसें चंदन बरखे, आज अजब आनंद, देखि ऋुषिराज सु हरखे, गावतहे पद हो, हो, आज लाल रंग धूम मचाई ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ गूढार्थनी कविता ॥

[1]गणेशस्यात्मजामंबां क्षमारूपांनतोस्म्यहम् ॥
पयःपानेनयस्याश्च क्रियतेश्रीशकीर्त्तनम् ॥ १ ॥

१ टीका—ग्रंथकर्त्ता पोतानी मातुश्रीने वंदन करे छे. गणेश रावळनी पुत्री, जेनुं नाम अंबाछे तेने हुं प्रणाम करुंछुं. जेनुं धावण धाववाथी लक्ष्मीपति नारायणना गुण गाउंछुं, ए एना धावणनो प्रतापछे.१

[१] दोहा॥ संजयसुतनंदनसुवन, धर्महुको-
धरनार ॥ दानबीजधरसंतकर, सोनरहेत-
रनार ॥ १ ॥ [३] चोपाई ॥ गोरखपुत्रमछंद-
रनारी, दोनुंकोव्याहभयो सुखकारी ॥ ता-
कोपुरोहितएकसन्यासी, वाकिचहेऋपिरा
जसुआशी ॥ २ ॥ [४] इंद्रविजय छंद ॥ अं-
कुजपुत्रनकोसुतपुत्र, पुनीतसपुत्रनको सुत-

[२] टीका—नवमस्कंध भागवतना बारमा अध्यायनो श्लोक १३ मो तथा १४ मो जुओ. रणंजय राजानो पुत्र संजय तेनो शाक्य. तेनो शुद्धोद. तेनो लांगळ. एटले धर्मरुपि जेने होळछे. सतपुरुषना हाथरुपी पृथ्वी. दानरुपी जेने बीजछे. एज माणस आ संसाररुपी समुद्रने तरनार छे. ॥ १

[३] टीका—गायोनुं पालन करनार नंदजीना पुत्र श्री कृष्ण, जेनी अंदर मोटा मछ रहेछे, एवा समुद्रमां मळनार जमनानदी, एबेने मेळवनार अर्जुन, कोइसमे अर्जुने सन्याशीनो वेश धरेलोछे. मतलब एटली छे के, अर्जुननुं मूळ स्वरुप नरछे. अने श्री कृष्णनुं मूळ स्वरूप नारायण छे. ए बे स्वरूपनी आशीश इछेछे. ॥ २

जेही ॥ तासुतपुत्र बसेघटभीतर, सोजन-होतरमेश सनेही ॥ वायुपितासुरतामति-पुत्रनकी, त्रियकोपयपांनकरेगो ॥ सोनर-याजगमें ऋषिराज, विराजतगोपुरमें बि-चरेगो ॥ ३ ॥

[४] टीका—नवमस्कंध भागवते प्रथमाऽध्याय श्लोक ९ थी १२ मा सुधी. अने बीजा अध्यायनो श्लोक १७ मो जुओ. कमळथकी थयेला ब्रह्मा. तेना मरीचि. तेना कश्यप. तेना विवस्वान्. तेना श्राद्ध देव मनु. तेनो नृगराजा. तेनो सुमति. एटले जेनी पवित्र बुद्धि होयछे, एनेज नारायणमां प्रीती रहे छे. वायुनो पिता शब्द. एमां लक्षराखनार मृग-ली. अने हरणी नामनी माताथी उत्पन्न थनार शृंगीमुनी. शृंगीमुनीनी पत्नी शांता. एटले शांतीनुं पान करनार छे. एटले सत्वगुणने अवलंबीने जीव-नारछे, छतां नारायणमांज प्रीतीवान छे, ते आ वि-श्वमां रहेछे पण देहतजीने गौलोकमां जशे. ॥ ३

॥ होरी दीपचंदी ॥

सांमरो अजहू नहि आयो, एदेशी छे ॥

[३-४-५] आ दशा सद्गुरुथकि आवे, भलारे

आ दशा० ॥ टेक ॥ घांचिनें बांधिनें फेरवे घांणी, जळ अग्नीनें तपावे, हरिहरिलाल, जळ अग्नीनें तपावे ॥ धोबिनें जळविना धोतिये धोयो, अन्न मनुष्यनें खावे, सोनारनें सुवरण तावे ॥ आ दशा० ॥ १ ॥

५ टीका—सत् असत्, राग द्वेश, हर्ष शोक, सुख दुख, मान अपमान, क्षमा क्रोध, संतोष लोभ, ज्ञान अज्ञान, ए आदिक हजारो जोडलां छे. तेमां एक शुभछे, अने बीजुं अशुभ छे. असद्गुरु होय, माटे सद्गुरु कहेवाय छे. असद्गुरुथकी अज्ञान मळे छे, सद्गुरुथकी ज्ञाननी प्राप्ती थायछे. आ आखी होरीनो एवो अर्थ संभवे छे के, परमेश्वरनी प्रसन्नतानां साधन, सद्गुरुद्वारायेछे. आ होरीनो अर्थ, घणा अनुभवियो अलग अलग करशे तो, मतलब एक आवशे, पण अक्षरे अक्षर अने शद्वेशद्व मळता नहि आवे. एनो वांधो नथी. केमजे, (तुंडतुंडे मतिर्भिन्ना कुंडे कुंडे नवं पयः) ॥ सद्गुरुथकी दुर्गुणनी प्राप्ती थाय, एवो अर्थ न होवो जोइये. अज्ञानथी मेलुं थयेलुं मनछे ते घांची छे, अनेकप्रकारनी चिंता ते घाणीछे, सुकृतरुपी तलने कचरी नांखेछे. पण ज्यारें

सद्गुरुनो प्रसंग थायछे त्यारे मोक्ष क्यारें थशे, एवी चिंता तैलधारावत् थवा लागी. सत्शास्त्रना अर्थ सोधवा, अने महात्माओना सिद्धांत सोधवासारु मनना विचार सत्संगरुपी कुंडाळामां फर्या करेछे. एटले मन घाणीनी जगाये थयुं, अनें चिंता मोक्षनीज रहिछे, ते घांचीनी जगाये बेठी. क्षमारुपी जळछे ते ज्ञानरुपी अग्नीने प्रदीप्त करेछे. जळमां पवित्रता छे तेवीज पवित्रता क्षमामां छे, केम जे क्षमा अंतःकर्णने पवित्र करेछे.

अग्नीमां दाहक शक्ति छे, तेवीज कर्मदाहक शक्ति ज्ञानमां छे. कर्मरुपि वस्त्र, पापरुप मेलनें पुन्यरुप धोबी धोतो हतो, पण सद्गुरु मळवाथी निष्काम कर्मरुपी वस्त्र, पुन्यरुप धोबीने धुवे छे. मतलब के पुन्य अने पाप समग्र कर्मथी जीवात्मा छुटो थाय छे. अहंमहत्वराहित सद्विषयछे एतो अन्नने ठेकाणे छे. दशइंद्रियो तथा चार अंतःकरण छे, एतो मनुष्यने ठेकाणे छे. एटलें इंद्रियो तथा अंतःकर्ण बंनेनो नाश थाय छे. शुद्ध अंतःकरणरुप सुवर्ण छे, ते जीवरुप सोनीने तावे छे, मतलब के ब्रह्मरुप करीये छे. ॥ ५ ॥

[६] देखाय नित्य वदनमांहि दर्पण, जनु निनें पुत्र झुलावे, गोवाळनें चारवा जाय गोधो, साप गरुडनें डरावे, उडै बाळकनें उडावे॥ आ दशा०॥ २॥

[६] शह्द शाखी श्रुति स्मृतिनो शह्दार्थ तजीनें भावार्थनुं वर्णन जेना मुखें थाय छे, एजदर्पण, मुखमां देखाय छे. जेम के बावोजी झोळी लेइनें सीताराम बोले छे. सीतारामना नामनो शब्दार्थ समजीने सहुबेशी रहे तो बावाजी शुं खाय? पण भावार्थतो लोट आपो एज छे. श्रीकृष्ण धर्मधुरंधर परमात्माना रासनो भावार्थ समज्याविना. अज्ञानी लोको शब्दार्थने वळगी रहिने मोक्षथी विमुख थया छे, थाय छे, वळि थशे. माटे भावार्थ छे एज दर्पण छे. ॥

माता पोताना स्वाधीन बाळकनें, धवारीनें पारणामां सुवारीनें हालरियां गातेगाते, निद्रावश करे छे. एवीज रीत्यें माया, जीवोने पोताना स्वाधीन करीने, असद्विषयरुप दुधधवारीने अज्ञानरुपी निद्राने वश करे छे, अने परमात्मासन्मुख थवा देती नथी. पण सद्गुरु मळवाथी, एज माया ने पोताना स्वाधीन करीने, अक्षरब्रह्मरुप पारणामां सुवारीये

छे, अने पोते तूर्यातित बनीने प्रणवादिक हालरिया गायछे. एटले माया, सुषुप्तीमां लीन थवा सरखी रहे छे, मतलबके उथलपाथल करती नथी. ॥

इंद्रियो बळधीया छे, अने मन गोवाळ छे, पण हरिसन्मुख थवाथी, एज इंद्रियो, मनने निर्विकारी करी तृप्त करेछे.

॥ शमदमादिक सद्गुणो सर्पोछे, ते अज्ञानरुपी गरुडथी डरता हता. पण सद्गुरुना आश्रयथी, एज अज्ञान, शमदमादिकथी भयपामीने नाशी जायछे.॥

अज्ञानकाळें शास्त्रनी वाणिनो शब्दार्थ, पोताना स्वाधीन हतो (शब्दानामनेकार्थत्वात्) पण सद्गुरु मळवाथी मननी वृत्तियो, शास्त्रना भावार्थने आधीन थैगै. बाळक, पतंगने इच्छा प्रमाणे आकाशमां जवा द्येछे. अने दोरी संकेलीने पतंगने, पेटीमां मुकेछे. पण हवेतो उलटुं थयु. शास्त्रनो भावार्थ पतंगछे, ते, अंतःकरणनी वृतिरुप बाळकने, चिदाकाशमां उडाडे छे. कोइ समे भक्तिरुप पेटीमां पण घाले छे. ॥ ६ ॥

७ **तंगभिडे असवारनें तोरी, ढोलिनें ढाल वजावे, पुस्तक बेशि पुराणिनें वांचे,**

खेडुतनें बीज वावे, बिंदुमांहि सिंधु समावे॥ आदशा० ॥ ३ ॥

७ अज्ञानकाळे मन स्वार छे. अने जीव घोडा जेवोछे. पण ज्ञान थवाथी, अखंडानंदआत्माराम, मनने पोताने ताबे राखी शकेछे.॥ ढोली परमात्मा, ढोल शरीरी जीवात्मा. पण जेम प्रल्हादजीये थंभमांथी नृसिंहजीने बोलाव्या. एम जीवात्माछे ते, परमात्माने बोलावा शक्ती धरावेछे. ॥ अंतःकरण पुराणी छे. पंचीकरण पुस्तक छे. ते, अंतःकरणनी उत्पत्ति स्थिती अने प्रलयने, देखाडे छे. ॥

खेडुत ज्ञानी, निष्काम कर्म बिज छे. निष्काम कर्म ज्ञानीने वाव्यो. ते ग्रंथरूपें उग्यो, एटले ज्ञानी आत्मारामरुप थैगयो, अने ग्रंथरुपें उग्यो छे, एमांथी बिजा घणा ज्ञानियो थाय छे. वाल्मीकजीना ग्रंथथी तुळसीदासजी वगेरे. ॥

समुद्रसरखो लोभछे, पण अतिसूक्ष्म आत्मनिष्ठाबिंदु सरखी छे, ते, लोभने सुकावी द्ये छे. अथवा गळी जाय छे.

दृष्टांत—अंधाराने अजवाळुं समावी ल्ये छे, तेमज आत्मज्ञान, लोभने समावी ल्ये छे. ॥ ७ ॥

८ संप करी श्वान काशियें चाल्यां, चोपगनें चार्य चावे, सिंह डर्यों ससलाताणि शहेमां, जननी सुतानें धावे, पापीमांहि गंगा नहावे ॥ आ दशा० ॥ ४ ॥

८ अज्ञानकाळें, अंतःकरणनी अने इंद्रियोनी वृत्तियो, श्वानना समूह जेवी छे, परस्पर विरोधी छे. पण सद्गुरुना प्रसंगथी, ए सर्वे वृत्तियो एकरुपे, हरिसन्मुख थाय छे. ॥

मन, बुद्धि, चित, अने अहंकार, ए चार पगवाळुं आकाशनुं गोलक, ते, पशुछे. संकल्प, निश्चय, चितवन, अहंपणुं,ए चार्यछे. अज्ञाननुं आवर्ण टळवाथी, एज चार्य छे ते, अंतःकरणनें खाइ जायछे. दृष्टांत—काचा चणा खानारो माणस, बहु खटाश खावाथी, रांधेला भातने पण चावी शके नहि. तेमज ज्ञाननी खटाश अंतःकरणने चढवाथी, असत् संकल्प, तथा असत् निश्चय, असच्चितवन अनें असदहंकार करवानी शक्ति रहेती नथी. ॥

हठयोग, राजयोग,(यम, नियम,आसन, प्राणायाम, प्रत्याहार,धारणा,ध्यान, समाधिः)ससला जेवां गरिब छे. पण सिंह सरखा बळवान कामदेवने हठावे छे. ॥

नवधा भक्तिमांथी प्रेमलक्षणा जन्मी, माटे प्रेम लक्षणा पुत्रीथै. पण प्रेमलक्षणाने वारमवार धाविने बिजी भक्तियो पुष्ट थायछे. केमजे प्रेमलक्षणा विना बिजी भक्तियो, बाळकनी पेठे रोतीरोती रझळती हती. ॥ इंद्रियो उपर निर्दयपणुं राखीनें, शम दमादिकथी असद्वासनानो वध करे छे, माटे पापी (सत्पुरुष) ते गंगामां स्नान करवाथी गंगानां पाप धुवेछे. कारणके (तेष्वास्तेह्यघाभिद्भूरिः ४ ॥

"आंख्य सुणे अने देखाय करणे, वायुनें वृक्ष हलावे, काजिनुं शीश हलाल करे अज, धनुषनें तीर चलावे, कुंभारनें चाक फेरावे॥ आ दशा० ॥ ५ ॥

१ अंतर दृष्टिथी ज्ञानचर्चा श्रवण करेछे, माटे आंखे सांभळे छे. शास्त्रमां सांभळेलो विधिनिषेध हस्तामळनी पेठे देखेछे, माटे काने देखेछे. (श्रवणमनननिदध्यासात्).

वृक्ष मनुष्यशरीर. पश्यंति, मध्यमा, वैखरी, ए वाणी जडरुप देहगेहादिकमां, अहंपणुं कबुल करती हती. ज्ञानथवाथी एजवाणी परासाथें हालीने आवजा करेछे. सच्चिदानंदमां भळेछे. वाणीवायु-

रूपछे. गुरुने अर्पण थयेलुं शरीर वृक्षछे. (द्वा-सुपर्णा सयुजा सखाया०) ॥

दयासहित आत्मलक्ष बकरो. काम क्रोधादिक काजीछे. आत्मलक्षथी एनो वध थाय छे. ॥

संचित तथा क्रियमाण कर्मधनुष. श्वासोश्वास हरिस्मरण, तीरछे. ए तीर, धनुषरुप पुर्वोक्त कर्मनें दूर करेछे, मतलबके फेंकी देछे. फकत प्रारब्ध भाथारुप अवशेष रहेछे.

अज्ञानकाळें संसारीराग कुंभार. वैराग्यरुप चाकडाने स्थीर रहेवा देतो नहि, पण ज्ञान थवाथी वैरागकुंभार थयो. अने राग चाकडो थयो. मृत्तिकानां पात्र घडिघडिनें पोतानो निर्वाह चलवे छे. ज्ञानीने पण जगत्साथें, प्रयोजनमात्र व्यवहार कांइक राखवो पडेछे, एज मृत्तिकापात्र. कुंभारनी इच्छा होय त्यांलगी चक्र फेरवे, नहितो बंध करेछे.

(हाथीना दांत बे प्रकारना छे) तेमज ज्ञानीनी क्रिया बे प्रकारनी छे. ५ ॥

१० पांगळो गरुडसमो पंथ कापे, मेरुनें कीडि उठावे, बोबडो वेद चारे चट बोले,

अभण भण्याने भणावे, जीभाविना गांध्रव गावे ॥ आ दशा० ॥ ६ ॥

१० काम क्रोध लोभ मोह, ए ४ पगवाळुं मन छे. पग भागी गया एटले मन पांगळुं थयुं, त्यारे अष्टावर्ण भेदवा लायक थाय छे. ॥

आखुंविश्व परमात्मामांछे माटे मेरु जेवडा कह्या. ध्यानीजनोकीडीजेवी अतीसूक्ष्मवृत्तिवडे परमात्मानें ब्रह्मरंध्रमां देखेछे.(पातालमेतस्यहिपादमूलं०तथा, योगेश्वराणां गतिमाहुरंतर०॥) वाणीनो साक्षीरुप थयो छे, एज बोबडो. चार वेदनुं रहस्य, हरिनुं नाम जपे छे. (प्रणवस्तस्य वाचकः) ॥

विद्वानथको देहाभिमानरहितछे, माटे अभण. ॥ लोभ, स्वाद, स्नेह, काम, मान, ए पंचभूतनी पंच विकार मात्रा छे. तेना सहित पंडितने, पूर्वोक्त अभण, शास्त्रनो हारद समजावा समर्थछे. ॥ जीभ अने होठ हाल्या वगर, परा तथा पश्यंतीवडे परमात्मानी स्तुति करेछे. ६ ॥

११ **अग्निनें टाढ्य बारेमास पीडे, भूख्यानें लांघण भावे, चीत्र उठीनें चितारानें रंगे, थाळनें देव धरावे, ऋषिराज पथ्थर**

हसावे ॥ आ दशा० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

११ अग्नीरुप अधर्मनें शीतळरुप धर्म नडेछे. ॥

असद्विषय तज्याछे, माटे भुख्यो. शमदमादि-कर्मा उमंगछे, माटे लांघण भावेछे एम जाणवुं. ॥

आखुं विश्व चित्रछे. परमेश्वर चिताराछे. भगवाननुं वर्णन करवा भक्तजनो तैयार छे. चार अंत:करण देव. एओना विषयो भोजनना थाळ. हरिसन्मुख थवाथी एज विषयो अंतःकरणनें खाइ जाय छे. मतलबके अंत : करण भगवानमां लीन थाय छे.

पथ्थर जेवा कठण रदयवाळो पण, आ होरी सांभळीने हसेछे. ७ ॥

॥ राग ठुंमरी ॥

बिगरी कौंन सुधारे श्याम बिनु बिगरी कौंन० एदेशी छे ॥

२-३-१२ कविजननीरखसंतबचनमें, कविहरिगतिगतीपावेरे ॥ कविजन० ॥ टेक ॥

१२ नवमस्कंध भागवत्‌ना पहेला अध्यायनो श्लोक १२ मो, जुओ. कविनामे राजपुत्रनी माता श्रद्धा. एटले संतपुरुषना वचनमां श्रद्धा राख्ये तो,

कविहरि सरखा ज्योगीना जेवी सद्गति पामिश.

[१३] " कविमलपदभगतीभूषनपितु, जनकजनकपितु,कहावेरे॥कवितनयासुतनाथकविप्रिय,सोइभवरोगसमावेरे॥कविजन०।१।

[१३] निर्मळ सुखनुं स्थान एक नारायणज छे ते केवाछे, तो तारा तथा ग्रहमंडलनुं भूषण सूर्य, तेना पिता कश्यप, तेना पिता मरीचि, तेना पिता ब्रह्मा, अने ब्रह्माने उत्पन्न करनार पण एज नारायण छे.

एज नारायण भक्ताधीनपणे, रामचंद्रजी तथा श्री कृष्णरुपें थयाछे. शुक्राचार्यनी पुत्री देवयानी, तेना पुत्रजदु, तेना नाथ एटले जदुपति श्रीकृष्ण छे. अने वाल्मिकमुनीने वहाला रामचंद्रजी छे, एज कल्याणकारी छे. आ चरणमां शेशसाइ नारायण तथा रामचंद्र अने श्री कृष्णनी उपासना जणवीछे. १

[१४] " अंगदपितुबंधवसुतसुखकी, अंतर जो हे आसारे॥तोदशरथकोजनकमतीहो,होकपिधरधरदासारे॥ कविजन० ॥ २ ॥

[१४] आ, आखा पदमां, नवमस्कंधना अध्याय समजवा.

अध्याय ११ मो श्लोक १२ मो. तथा ९ मो अध्याय अने श्लोक ४० तथा ४१ जुओ.

अंगदना पिता लक्ष्मणजी, तेना भाइ भरतजी, तेनो पुत्र पुष्कळ, एटले सुखनी पुष्कळ आशा होय तो, दशरथनो पिता नारी कवच थैश नहि. एटले पुरुषनी सभानो प्रसंग तजीने केवळ स्त्रीयोना मतनें अनुसरिश नहि. अनें अर्जुनना रथने हाकनार श्रीकृष्णनी उपासना कर्य. २

[१५] बुधगुरुभोमहरनभृगुसेवक, चंद्रभ्रातपुनि सोईरे ॥ असुरगुरूगुरुमारमारके, सेवतसितवनदोईरे ॥ कविजन० ॥ ३ ॥

[१५] भगवान देवोना पण गुरुछे. नृकासुरने मारनाराछे. भृगुमुनीना चरणनो प्रहार खमनाराछे. चंद्रमाना भाई दत्तात्रि रुपे थयाछे. असुरोना गुरु शंकरना पण इष्टदेव छे. ते, कामदेवने तजीने, बदरीकाश्रममां नरनारायणरुपें तपश्र्या करेछे. आ चरणमां दत्तात्रि भगवान तथा बदरीश्वर भगवाननी उपासना जणवी छे. ३

[१६] श्रद्धाजातसुवनसुततनुजा, तापति बं-

धव तेरारे ॥ अर्जुनअरीभीमपितुकारन, कहहु असुपतीमेरारे ॥ कविजन० ॥ ४ ॥

[१६] पहेला अध्यायनो श्लोक ११ मो तथा १२ मो. अने त्रीजा अध्यायना श्लोक २७ थी ३६ सुधी जुओ. श्रद्धानो पुत्र शर्याती, तेनो आनर्त, तेनो रेवत, तेनी पुत्री रेवती, तेना पति बळदेवजी, तेना भाइ श्रीकृष्ण. ते, पोताना अंशें करी, परशुरामरुपें थयेला. पिताने मारनार सहस्त्रार्जुन उपर, भयंकर स्वभाववाळा परशुराम मारा प्राणपतीछे एवुं बोलो. आ चरणमां श्रीपरशुरामनी तथा बळदेवजीनी उंपासना जणवी छे. ४

[१७] परिक्षितभ्रातसुधनसुतसुतसुत, तासुतसुतजामातारे ॥ ताअरिदरपदरपहरिकोहर, भीमसेनपितुरातारे ॥ कविजन० ॥ ५ ॥

[१७]अध्याय२२ मो.श्लोक४ चोथाथी ८मा सुधि जुओ. तथा श्लोक ३५ मो पण जुओ. जरासंधनो वडिल परिक्षित्, तेनो भाई सुधनुं तेनो पुत्र सुहोत्र, तेनो च्यवन,तेनो कृती,तेनो उपरिचर वसु,तेनो बृहद्रथ,तेनो जरासंध, तेनो जमाइ कंस, तेने मारनार श्रीकृष्ण,

शंखधारण करनार, तथा इंद्रनो अभिमान उतारनार, भीमसेनना पिता परिक्षितनुं गर्भमां रक्षण करनार छे. आ चरणमां, दुष्टनो संहार करवो. अने स्वभक्तनुं रक्षण करवुं, एटलुंज प्रयोजन कृष्णावतारनुं छे. ५

[१८] जन्मेजय पितुमातसपत्नी,तापितुशिष्यपिताजीरे ॥ तापितुवल्लभदरधरउरधर, गालेताकिगिताजीरे ॥ कविजन० ॥ ६ ॥

१८ १८ मा अध्यायनो श्लोक ३३ मो तथा २० मा अध्यायनो श्लोक २ बीजो जुओ. जन्मेजयनो पिता पुरुराजा, तेनी माता शर्मीष्टा, तेनी शोक्य देवयानी, तेना पिता शुक्राचार्य, तेनो शिष्य बळिराजा, तेनो पिता वैलोचन, तेना पीता प्रल्हादजी, तेना इष्टदेव नृसिंहजी, तेने हृदयमां धरी एना गुणगा. आ चरणमां नृसिंहजीनी उपासना जणावी छे. ६

[१९] चवनपितापितुभगनीतारक,विप्रतनुजकोधामारे॥ऋषीराजऋषीराजकाजसुत, तासुतको जपनामारे॥कविजन० ॥७॥पद॥२॥

१९ बाविशमो अध्यायनो श्लोक पहेलो तथा

४७ मो जुओ. च्यवनराजानो पिता मित्रेयु, तेनो पिता देवोदास, तेनी बहेन अहल्या, तेनो उद्धार करनार विप्रनामें राजानो पुत्रशुचि, एटले पवित्रानुं धामरुप रघुनाथजी छे.

ऋषिराज कहेछे के, अजन्मा जे ब्रह्मा, तेना हृदयमांथी पुर्वे थैगयेला धर्ममुनी, तेना पुत्ररुपे थयेला, महर्षियोना गुरु बदरीश्वरनुं नाम जपो. आ चरणमां, पुनरोक्तीथी वळि रामचंद्रनी तथा नरनारायणनी उपासना सुचवी छे. ७

हमारे पितम परदेशवा संदेशवा न आयामें०पदेशी छे ॥

२–३–२० वक्षलक्ष्मी क्षम तारवा, सुणोरेसंतो-वक्षलक्ष्मीक्षम तारवा ॥ उतारवा शरणगतगरल चिकिछिक वक्षल० ॥ टेक ॥

२० जेना वक्षस्थळमां लक्ष्मीजी छे, एज परमात्मा स्वभक्तोने संसारमां तारवासमर्थ छे, शरणागतनुं, विषयवासनारुप झेर उतारवा धन्वंतरिनीपेठे वैदरुप छे. ॥

२१ भवसिंधूप्लव चरणसरोरुह, खटसंपतीधर खारवा, उतारवा शर०॥वक्षलक्ष्मी०।१।

२१ भवसागरमां पोतानां चरणकमळ, नौकारुपछे अने शमदमादिक खटसंपत्तिवाळा महात्मा खेवटिया छे. १

२२ भूतनुजा सुमती स्मर रावण, राघवछे क्षम मारवा, उतारवा० ॥ वक्षलक्ष्मी० ॥ २ ॥

२२ सद्बुद्धि सीतारुप छे, काम रावणरुप छे. ए रावणने मारवां समर्थ छे. २

२३ निर्जरपादप भक्तफळीभुत, त्र्यातपतः क्षम ठारवा, उतारवा० ॥ वक्षलक्ष्मी० ॥ ३ ॥

२३ कल्पवृक्षनीपेठें भक्तोनी ईछापूर्ण करनारछे. त्रिविधि तापने बुजवनार समर्थ छे. ३

२४ करि ऋषिराज प्रार्थना समरथ, ग्राह अज्ञान विदारवा, उतारवा ० ॥ वक्ष लक्ष्मी ० ॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥

२४ प्रार्थना करनार ऋषिराज हस्तीरुपछे, अज्ञानरुपी जूडनें विदारण करवा श्रीहरिसमर्थ छे. ॥ इत्यादि विशेषणें सहित श्रीहरिनी जय. ४

२५ खगराज उरगसंकटना, सुरतिजाया खगराज उरगसंकटना विकटना समे बलि बदरीश्वरविभु ॥ खगराज० ॥ टेक ॥

२५ हे मूर्त्तिनापुत्र, आपना भक्तजनोनां संकट सर्पोजेवांछे, आपतो गरुड जेवाछो. हे बदरीश्वर भक्तोनी विकटसमे आपसहायकरो छो. ॥

२६ जनअपराध गिरीसम जद्यपि, समधर खसखस खटना मुरतिजाया समध० ॥ विकटना समे० ॥ १ ॥

२६ निजजननो अपराध डुंगराजेवडो होय पण, खसखसना ६ दाणा जेटलो गणोछो. १

२७ शरणागत सद्गुण अणु तोपण, अंत्य गणोछो उलटना मुरतिजाया अंत्य० ॥ विकटना ० ॥ २ ॥

२७ शरणागतनो सद्गुण अल्प होय पण अंत्यगुणो मानोछो एटले महापद्मथकी पण विशेष थाय एनुं नाम अंत्यछे. २

२८ मुनिगणपुज्य मनोहर माधव, ध्येय प्रभू धुरजटना मुरति० ॥ ध्येय० ॥ विकटना० ॥ ३ ॥

२८ ऋष्यश्रृंगादि मुनियोना पुज्यछो. शंकरना ध्येय छो. ३

२९ गुण ऋषिराज अणू गणशो पण, राखुं अहोनिश रटना मुरति जाया० ॥ राखुं० ॥ विकटना० ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

२९ ऋषिराजनो अणुजेटलो गुण गणशो, तोपण, रात्रीदिवस रटण भुलशे नहि. ४

३० भक्तवछळ टेक भारी, मुरारि तारि भक्तवछळ टेक भारी, संभारी शरणगतनें ले सुधारी भक्तवछळ० ॥ टेक ॥ फाल्गुन ज्येष्ट पवनसुत आश्विन, असकृत् विपति विदारी, मुरारि तारी भ० ॥ १ ॥

३० भक्तवछळतानी टेक मोटीछे, माटे शरणागतने संभारीने सुधारी ल्यो. अर्जुन, युधिष्टिर, भीमसेन, निकुळ अने सहेदेवनी, वारमवार विपत्ति, तमे टाळीछे, एज भक्तवछळतानो पाको पुरावोछे. १

३१ शरप्रपितामह शतधृति सुतशिष्य, असुरथि लीधो उगारी, मुरारि तारी० ॥ २ ॥

३१ बाणासुरनो प्रपितामह प्रल्हादजी, ते नारदजीनो शिष्य. तेने असुरना भयथी उगारी लिधो छे. आ पुरावो पण मोळो नथी. २

३१ उरजजनक रिपु सुतसह जननो, निज-
रिपु सम देंछें मारी, मुरारितारि॰ ॥ ३ ॥

३२ स्वभक्तना मुख्य शत्रुओ बेजछे, काम तथा क्रोध. स्वामी कार्त्तिकनो पिता शंकर, तेनो शत्रु काम, अने कामनो पुत्र क्रोध, पोतानो शत्रुवत् भक्तना पूर्वोक्त शत्रुने नाश करोछो. ३

३३ केशव सुतसुतसुत ऋषिराजनो, सहा-
यक तुं सुखकारी, मुरारि तारि॰ ॥४॥ पद॥५॥

३३ केशवजीना पुत्र पुरुषोत्तम, तेना पुत्र कुबेरजी, तेना पुत्र ऋषिराजनी सहाय करनार तुंज छे. ४

३४ द्वितिया वरगवेद कर्त्ता नमामि नाथ
द्वितियावरग वेदकर्त्ता, अकर्त्ता तथापी द्रु-
हिणयशदाता द्वितिया॰ ॥ टेक ॥

३४ बेनुं वर्ग ४ वेदना कर्त्ता तमेछो, छतां ब्रह्माने जश आप्योछे के वेदकर्त्ता ब्रह्माछे. (तेने ब्रह्महृदाय आदिकवये) हे हरे तमने हुं प्रणमुंछुं.

३५ तृतियावरण कापि आप्य चतुर्थी, स-
प्तमि सस्मृतिहर्त्ता, नमामि॰ अकर्त्ता॰ ॥ १ ॥

३५ जाग्रत् स्वप्न सुषोपतीथी पर, तूर्या, सातमी भूमिकामांछे, ते, मनें आपो. १

३६ रोहणी उत्तरा चतुर्थज सुतनो, पतितु-
ल्य ताप प्रहर्त्ता, नमामि०॥अकर्त्ता०॥ २ ॥

३६ चोथा नक्षत्र रोहिणीमां प्रगट थनार हे कृ-
ष्ण, रोहिणीनो पति चंद्रमा जेम ताप (घाम) ने
नाश करेछे, एम उत्तराना गर्भमां परिक्षित्‌ने शांति
तमेज करीछे. २

३७ हस्तार्घ्यं सम अर्क प्रियारत, करिदेखि
खगयान धर्त्ता, नमामि०॥ अकर्त्ता० ॥ ३ ॥

३७ मुनिलोको हस्तमां अर्घ्यपूजनलेइ जेम सू-
र्यने पूजेछे. तेम जूडे ग्रहेलो हाथी, सुंढमां कमळ
लेइ तमारुं पूजन करवा गद्‌गद्‌कंठे थयेलो, एज
समे गरुडारुढ थैनें शंखचक्रादिक आयुध धरिने जू-
डने मारीने हाथीने उगार्योछे. ३

३८ गुरुराजभृगु ऋषिराजने लोचन, गोच-
र रहोरे विचर्त्ता, नमामिनाथ०॥४॥पद॥६॥

३८ भृगुऋषिना चरणकमळनो प्रहार सहन क-
रनार, हे दयानिधि क्षमासागर, ऋषिराजना नेत्र
आगळ प्रत्यक्ष रहो. ४

धीर समीरे यमुनातीरे, वसति वने वनमाली ॥ एदेशी छे ॥

३-३८ वासुतसुतसमधरणिविषमता, नभख-खमहिमुजनगणोरे ॥बेरदतारणबरदविचा-रो, श्यामभरूसोछगणोरे वासुतसुत० ।टेक।

३९ आ होरीना पदनी टीका विद्वान लोकोने वांचवा लायक छे. अभणने तो, तुंबडीमां कांकरा खखडावा जेवुं छे. वायुथकी उत्पन्न थनार अग्नी, अग्नीथकीजळ, जळनुं नाम अप. पृथ्वीनुंनाम धरा. धरा उलटुं नाम राध थयुं. अने अपतथा राधथैने अपराध थयुं. नभ० ख० ख० अने महि केतां १ मतलबके एकहजार अपराध क्षमा करो. कमजे हाथीनी शीसद्क्रीया हती? पण एनो उद्धार कर्यो छे. एवुं भक्तवछळपणुं तमारुं बरद छे, माटे मने आपनो ६ गणो भरुंसो छे.

४० वर्गहरीसुत अस्त्रवदननो, ते मांन्यांमें मारांरे॥ जिवघनघनघनवर्ग तमोविना,खु-बकरीयोखमरांरे ॥ वासुतसुत०॥ १ ॥

४० श्रीकृष्णनो पुत्र प्रद्युमन, एटले कामदेवनां बाण ५ छे, एनुं वर्ग २५ एटले दश ईंद्रीयो, पांच भूत, पांच विषय, चार अंतःकरण, अने १ मूळ प्र-

कृति सुद्धां २५ तत्वने में मारां मान्यां छे. जीव (चंद्र) १ अने एकनुं घन १ वळि एनुं घन १ वळि १ नुं घन १ तेनुं वर्ग १ मतलबके एक तमारामांज ममत्व रहो अने पूर्वोक्त २५ तत्वोमांथी ममत्व टळी जाओ. १

[41] दधिसुतवाहननंदनिनंदन, करिहित-
दधिसुतधारीरे॥कृष्ण नहींपणकृष्णस्वरूपें,
कृष्णकथाविस्तारीरे॥ वासुत०॥ २॥

[41] सागरसुत चंद्रनुं वाहन मृगनी पुत्री हरिणी, अने हरिणी नामनी ऋषिपत्नीना पुत्र श्रीहरि अवतार, तेणे हस्तिना रक्षण सारु शंखादिक आयुध धारण कर्यां. आ हरि अवतारनी स्तुती छे. शामस्वरुप नहि एवा व्यास भगवानें श्रीकृष्णनी लीला गाई. आ वेदव्यासजीनी स्तुती छे.

[42] सौरीअरीपतनीहितसहचरी,शौरिउ-
धारकशवरीरे॥नरसुवर्णनरनारीसर्वे, नृप-
नरकीर्त्तीप्रवरीरे॥ वासुत०॥ ३॥

[42] सूर्यनो पुत्र कर्ण. तेने मारनार अर्जुन, तेनी पत्नि द्रौपदी, तेना साथे दासीरुप धरीने भीष्मपितानुं पूजनकरवा जनार, शूरराजाना पौत्र श्रीकृष्ण.

आ स्तुति श्रीकृष्णनी छे, शवरीनां बोरजमीने एनो उद्धार कर्यो. आ स्तुति रामचंद्रनी छे.

हवे नरनारायणनी स्तुति थायछे. नारायणना भाइ नरछे, एतो कुंदनजेवा निर्विकारीछे, अने जगतमां नरछे एटला सर्वे पितल जेवाछे, मतलबके काटचढे एवाछे. अने नारायणनी सत्कीर्त्ति तो आखा ब्रह्मांडमां प्रकाश पामीछे.

४३ वारिजनंदननंदनवारिज,वारिजअहारिविधातारे॥तनुजउलटदसपंदरमहिनहि, स्वामि अनुजसुखदातारे॥ वासुत०॥४॥

४३ कमळथकी उत्पन्न ब्रह्मा, तेना पुत्र सनकादिक, तथा जळमांथी प्रगट थनार मच्छावतार तथा कुर्मजी, तथा जळथकि थनार मोतीनो चारो चरनार हंसावतार, तनुज एटले सुत. उलटुं वांचवाथी तसु. दशनेपंदर २५ एमांथी एक बाद करतां २४ तसुनो गज. अने गजनुं वाहन करनार इंद्र, इंद्रना नाना भाई वामनजी. मतलबके आ चरणमां, सनकादि, मछावतार कछावतार, हंसावतार, वामनावतार, ए ५ अवतारनी स्तुती छे. ४

४४ शिवसुतनंदनसुतश्यालीसुत,जुगलजु-

गलहणनारारे॥ अर्जुनअरि अर्जुनगुरु अ-
जसुत, भांणेजएकभणनारारे॥वासुत०॥५॥

४४ शिव कहेतां जळसांईनारायण, तथा उत्पन्न थनार ब्रह्मा, तेना पुत्र अत्रीमुनी, तेनो पुत्रचंद्र, एनी श्याळी दिती, एना पुत्र हिरण्याक्ष नें हिरण्यकश्यपुबे, ए बेने मारवा सारु वराह अवतार तथा नृसिंहावतार धरनारा. सहस्त्रार्जुनने मारनार परशुरामजी तथा सहस्त्रार्जुनमागुरु दत्तात्री भगवान. ब्रह्माना पुत्र स्वायंभु, तेना भाणेज कपिलमुनी, सांख्य शास्त्रना आचार्य. आ चरणमां, वराहजी, नृसिंहजी, परशुरामजी, दत्तात्री कपिलमुनी ए पांच अवतारनी स्तुतिथै. ५

४५ रजप्रजराजतनुजारिशुप्रियतम,ओंअ-
जगबपयदातारे ईपककद अर्ककदचकद-
इश, भांतनामपतिभ्रातारे॥वासुत०॥ ६॥

४५ रजोगुणथी उत्पन्न थनारी इंद्रियो तेओनो राजा मन, तेनो पुत्र काम, तेना शत्रु शंकर, अनें शंकरने वहाला.तथा ईशनारायण अज ब्रह्मा, गणपति व वरुणदेव, प पवन, एटला सर्वे देवोने यश आपनार आपको केमजे शेशनारायण पृथ्वी

धारण करी रह्याछे. ब्रह्मा विश्वने सरजेछे. गणपति प्रथम पुजायछे. वरुणदेव पावन कर्त्ताछे, वायुदेव जगतनुं जीवनछे. ए सर्वे, हे प्रभो आपनी सत्ताछे.

ई लक्ष्मी तेना पतिछो अग्नी, सूर्य, चंद्र ए त्रण देवने प्रकाशना दाताछो. छेलुं नक्षत्र रेवती, तेना पति बळदेवजीना भाइछो. ६

४६ कंपावनजशाश्रितकंदायक, दशशवरगदशनामीरे ॥रूपहबुकनामोपृधऋजधर, एऋषिराजना स्वामीरे॥वासुत०।७पद१

४६ आपना गुणाविंद, जळने पावनकारी छे. भक्तजनोने सुखदाइछे. दशनुं वर्ग १०० अने दश सोये एक हजार नामना धारण करनारछो. ह, हयग्रिव, बु, बुद्ध, क, कल्की, ना, नारद, मो, मोहनी, पृ, पृथु, ध, धन्वंतरी, ऋ, ऋषभ, ज, जज्ञप्रभु, ए, महाविष्णो, संबोधन छे.

एटले आ चरणमां, हयग्रीव, बुद्ध, कल्की नारद, मोहनी, पृथु धन्वंतरी, ऋषभ, जज्ञावतार मळीने नव अवतारनी स्तुति छे. आखा पदमां थैने २४ अवतारनी स्तुतिछे. ७

॥ कृष्णचरित्र ॥

॥ पदराग केरबो ॥

भलाजि मतरोको छबिले घनशाम, देवेंगि हम गारि हो मत रोको ॥ टेक ॥ आ मारग तुम नितनित आयके,भलाजि अहां ठाडे रखत ब्रजवाम, देवेंगि हम गारि हो मतरोको ॥ १ ॥ दांनको मिसकर रगरत बनमें, भलाजि रहुं किसबिधि गोकुल गाम, देवेंगि० ॥ २ ॥ जाने दो गिरधर कहा कहुं बेरबेर, भलाजि बिगरतहे हमारे घरकाम, देवेंगि० ॥ ३ ॥ हरजीवनके नाथ हठीले, भलाजि मत ग्रहियो दधिनको ठाम, देवेंगि० ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥ ॥ भलाजि मत करना जिवन अति जोर, तुमसें हम नांहि डरेंगि मतकरना ॥ टेक ॥ दधिनको हम दान न देवे,भलाजि कहा करोगे नंद किशोर, तुमसें हम० ॥ १ ॥ जादूकरके बजावत बांसुरी, भलाजि डगे नांहि जादुसें मनमोर, तुमसें० ॥ २ ॥ पुरन नाहिं अब काही करुंमें,

भलाजि तुम डरात देखी बनघोर, तुमसें० ॥ ३ ॥ हरजीवनके स्वामी हमकुं, भलाजि तेरां नेनां लगत चितचोर, तुमसें० ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥ ॥ भलाजि दुर रहेना हो कपटी कहांन, कहुं में करजोरके दुर रहेना ॥ टेक ॥ कंसको राजहे महाबल केशव, भलाजि तामें अबलग तुम हो अजान, कहुं में करजो० ॥ १ ॥ तुमरे घर गौ बहुतहे गिरधर, भलाजि तातें आयो हे अति अभिमान, कहुं में० ॥ २ ॥ तुमरे पितु जगको नाहिराजा, भलाजि कहा जानी मागत तुम दान, कहुं में० ॥ ३ ॥ हरजीवनके स्वामी तुमारी, भलाजि बांसुरिने हर्या हे ममप्रांन, कहुं में० ॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥ ॥ भलाजि बसकीनी, बसकीनी सबहि ब्रिजनार, मोरलियांमें जादुकर बसकींनी ॥ टेक ॥ नेनांमें जादु तेरे बेनांमें जादू, भलाजि बांसुरीमें तो जादु हे अपार, मोरलियां० ॥ १ ॥ जो बसकीनी ताहिकुं तुमबिन, भलाजि

दुखदाई लगत संसार, मोरलियां० ॥ २ ॥ एसे जादू तुम कहां पढ आये, भलाजि छोटापनमें हो नंदकुमार, मोरलि० ॥ ३ ॥ सांमरि सुरतपर वारहिवारी, भलाजि हर-जीवन जहत बलिहार, मोरलि० ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ पदराग धोळ ॥

ढोला मारा चतुर सुजांण, तारि बोलि प्यारि लागे जी ढोला ॥

॥ ए देशी छे ॥

ओधा कहोनें सुखिया छे शाम, व्रजनो विहारि वालो, जी ओधा ॥ व्रजनो विहा-रि वालो राज्य, लटकाळो नंदलालो जी ओधा ॥ १ ॥ वालीडे कीधीती वात, सखि अमे सधारीशुं जी ओधा ॥ सखि अमे स-धारीशुं राज्य, पांच दाडे पधारीशुं, जी ओधा ॥ २ ॥ वायदा उपर गयां वर्ष, कां-नजि कठोर थयाजी ओधा ॥ कांनजी कठोर थया राज, दिलडामां नावि दया जी ओधा ॥ ३ ॥ पहेलेथि देखाडी प्रीत्य, वळतीथी वेरवाळ्यां जी ओधा ॥ वळती-

थि वेरवाळ्यां राज, अगनी वगर बाळ्यां जी ओधा ॥ ४ ॥ जादू किधां जगदीश, वळती न वाळि जांण्यां जी ओधा ॥ वळती नवा० ॥ भरमावि माळिजांण्यां जी ओधा ॥ ५ ॥ कुवे उतारीने कहान, वरतनें वाढि-गया जी ओधा ॥ वरतनें० ॥ नेहडो लगा-डिगया जी ओधा ॥६॥ वालाविना ऋषि-राज, पळ जुग जेवि जायछे जी ओधा प-ळजुग जे० ॥ खालि मंदिर खावा धाय छे जी ओधा ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

गोकुळियूं हवें गाम, सांभरे शा सारुजी ओधा ॥ सांभरे शा सारु० ॥ चौटां जोयां चारु जी ओधा ॥ १ ॥ गिरधर चारता गाय, वीसरि एवेळा जी ओधा ॥ वीसरि ए वेळा० भरवाडियां भेळा जी ओधा ॥ २ ॥ कांवळो ओढता कांन, वांसलडी वाता जी ओधा ॥ वांसलडी० ॥ गोवाळांसंगे गाता जी ओधा ॥ ३ ॥ दांणीथता दिनोनाथ, रस्तो रोकी रहेता जी ओधा ॥ रस्तो रोकी० ॥ लुंटिनें

महि लेता जी ओधा ॥ ४ ॥ मांखण चोरीने महाव, खूंणे पेशी खाता जी ओधा ॥ खूंणे पेशी० ॥ जोतां नाशी जाता जी ओधा ॥ ५ ॥ गोविंद गुंजाना हार, पहेरी प्रसंन थता जी ओधा ॥ पहेरी प्रसंन ० ॥ नटवर नाचता जी ओधा ॥ ६ ॥ राजमळ्युं ऋषिराज, व्रजगयुं वीसरी जी ओधा ॥ व्रज गयुं० ॥ जूठुं नथी जरी जी ओधा ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

मथुरांमां वसियाछे महाव, नारियो ठगारियो छे जी ओधा ॥ नारियो ठगा० ॥ वळिकामणगारियोछे जी ओधा ॥ १ ॥ कुबज्याने वश्यथया कांन, वायरा एवा वायछें जी ओधा ॥ वायरा० ॥ व्रजमां वातो थायछे जी ओधा ॥ २ ॥ गिरधरे गाद्दिने काज, मामानें मारियो जी ओधा ॥ मामानें मारियो राज, गर्व उतारियो जी ओधा ॥ ३ ॥ कपटी जनमना कांन, कपटी नगर मळ्युं जी ओधा ॥ कपटी नगर० ॥ माटे त्यां मंन गळ्युं जी ओधा ॥ ४ ॥ मो-

ळ्यां अमे भरवाड, छळमां न सांपड्यां जी ओधा ॥ छळमां न० ॥ भरमें भुलां पड्यां जी ओधा ॥ ५ ॥ जाण्युं हतूं जगदीश, तरछोडि नहितजें जी ओधा॥तरछोडी नहि०॥ ब्रह्मा जेनें भजे जी ओधा ॥ ६ ॥ नित्य ऋपिराजनो नाथ, नयणेथि निरखतां जी ओधा ॥ नयणेथि० ॥ हैडामां हरखतां जी ओधा ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

राधाजि राखोमां रोष, आवशे अलबेलो जीराधे ॥ आवशे० ॥ सुंदर वर छेलो जीराधे ॥ १ ॥ झाड नें पहाडमां जेम, अग्नी व्यापी रह्यो जी ॥ अग्नी० ॥ नजरें तो नावियो जीराधे ॥ २ ॥ एम अकळ अविनाश, जगमांहि जांणील्यो जीराधे ॥ जगमांहि० ॥ महापद मांणील्यो जीराधे ॥ ३ ॥ आदित उग्यो आकाश, बिंब बधे पडे जीराधे ॥ बिंब बधे० ॥ जोतां नजर चढे जीराधे ॥ ४ ॥ जगमांहि जीव अनंत, सहुमांछे शामळो जीराधे ॥ सहुमांछे० ॥ सुरताथि

सांभळो जीराधे ॥ ५ ॥ दूर नथी दिनोनाथ, प्रेमीने पास छे जीराधे ॥ प्रेमीने ० ॥ विश्वमां वास छे जीराधे ॥ ६ ॥ र्‍हदयामध्ये ऋषीराज, अंतरज्यामी छे जीराधे ॥ अंतर ० ॥ सर्वैनो स्वामी छे जीराधे ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ पद राग धोळ ॥ मोहनजिये मोकल्युंरे मोमाळूं ॥ एदेशीछे ॥

२-३- जसोदाजि सांभळो एक अरजी, माता·मारि सांभळो एक अरजी, मारी ठपको देवानी छे मरजी, जसोदाजी सांभळो एक अरजी ॥ टेक ॥ आवो वटकारो लाल न करिये, जिरे जपवा दिधां नहि जरिये जसोदा० ॥ १ ॥ फंदि महिनां गोरसडांरे फोडे, वळि कटांणे वाछरु छोडे, जसोदा० ॥ २ ॥ तमे केहेशो लाडकडो छे नांनो, माटे अवगुण शासारु मांनो जसोदा० ॥ ३ ॥ वांकां वांकां कुंवरनां छे वेणां, मारे मर्मभरेलां मेणां जसोदा० ॥ ४ ॥ तेडि लावे मांकडलांनी टोळी, गाळो देछे नें फोडेछे गोळी जसोदा० ॥ ५ ॥ सुनुं घर जोइ मांक-

डां घाले, महि मांखण खवरावे महाले जसोदा० ॥ ६ ॥ तकें बाळक रोके तो ताडे, ऋषिराजनो नाथ रंजाडे जसोदा० ।७। पद । १।

जसोदाजि क्यां गयो काळो कांनो, माता मारि क्यां गयो काळो कांनो ॥ रखे खूणे पेठो होय छांनो माता मारि०॥ टेक ॥ दुध पायुं मांकडलांनें आंणी, पछे माटमां भरियुं छे पांणी जसोदाजि० ॥ १ ॥ नांनपणथी चढ्यो चोरीचाळे, हवें भलपण नहि कदि भाळे जसोदा० ॥ २ ॥ कैकवार ओचिंतांनो आवे, साथें छैयांनां लंगर लावे जसोदा० ॥ ३ ॥ आवे शांणो थई पहेलो पासे, धुळ आंख्योमां नांखिनें नासे जसोदा० ॥ ४ ॥ तमें सारां नें नंदजि सारा, लालमां केम गूण नठारा जसोदा० ॥ ५ ॥ वळि छांनि सांभळिये छे वातो, तमे पुत्र लिधो छे वेचाथो जसोदा० ॥ ६ ॥ ऋषिराजनो नाथ रुपाळो, पण कपटें करी थयो काळो जसोदा० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

अरे सुत आळ घणी नहि सारी, लाडकडा आळ घणी नहि सारी, दाडि ठपके आवे व्रजनारी अरे सुत० ॥ टेक ॥ आजथी आवो आदर्यो अन्या, कुंण परणावशे तनें कन्या अरे० ॥ १ ॥ दूझणां घेर झाजेरां दूझे, शाथि चोरविद्या तनें सूझे अरे सुत० ॥ २ ॥ जेनि शास्त्रमां नंदित छाया, एवा मांकडांथी तारे माया अरे सुत० ॥ ३ ॥ तारा बोलवामां नहि बंधो, घरथी मांड्यो जूठनो धंधो अरे० ॥ ४ ॥ कोइ कळशे दयाहिण गोपी, मुख बांधिने लेइ लेशे टोपी अरे सुत० ॥ ५ ॥ एक आव्युं छे हाउ अजांण्यू, जिव छैयांना लेछे ते जांण्यूं अरे सुत० ॥ ६ ॥ ऋषिराजना नाथनें रीशें, माता वढियां छे गोपीना मीशें अरे सुत० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

माता मारो वांक तपाशिने वढिये, माडी मारो वांक तपाशिने वढिये, कोइ जपवा देतूं नथि घडिये माता० ॥ टेक ॥ कोइ जबराइयें वांसळि झाले, कोइ पुंठेथि गड-

दा घाले माता मारो० ॥ १ ॥ कैक आविनें रस्तामां ओटे, कैक मारे नें हाथ मरोडे माता० ॥ २ ॥ कैक चोर ठरावीनें कोपे, कैक लववामां मरजाद लोपे माता० ॥ ३ ॥ वळि बीजी जुवे वांके नेणे, त्रिजि बाळेछे बोलिने महेंणे माता० ॥ ४ ॥ एवां एवां पडे दुख दहाडी, तोहे मुजनें खिजोछो माडी माता० ॥ ५ ॥ प्रगटयूं पछे आंख्यमां पांणी, थया गोविंद गदगद्वांणी माता० ॥ ६ ॥ ऋषिराजना नाथनि रीति, जुठि गोपी बणी गया झीती माता० ॥ पद ॥ ७ ॥ ४ ॥

केरे कटकदळ उलटयांरे, के आव्यो रेवाजीनो संघ भलेभले ॥ ए देशी छे ॥

२-३ प्रथम नांमुछुं प्रेमेंथीरे, शृंगिने चरणे शीश हरेहरे ॥ जेनि दयाथि आ जिभडालियेंरे, कृष्णचरीत्र कथीश हरेहरे ॥ १ ॥ सुधो देखाड्यो शुकदेवजीयेंरे, प्रिक्षतने मोक्षपंथ हरेहरे ॥ दशमकंध देववांणीमांरे, गायो छे गुरूजीयें ग्रंथ हरेहरे ॥ २ ॥ एनुं दोहन करि

उचरूंरे, धोळमां अमृतधारा हरे० ॥ गुज्जर-वांणिमां गावाथीरे, पिशके प्रभुजिना प्यारा हरे० ॥ ३ ॥ प्रेमिने रुचे प्रेमलक्षणारे, नवधाथी जे न्यारी हरे० ॥ जगमांहि जनमें जेवल्लारे, ए भगतिना अधिकारी हरे० ॥ ४ ॥ दशमि भक्ति छे दोहेलीरे, सम्जि शके संस्कारी हरे० ॥ प्रेमतणा परतापें करीरे, ञ्यासें वखांणि व्रजनारी हरे० ॥ ५ ॥ ए रस गावानि आतुरतारे, अंतरमां उभरांणि हरे० ॥ आदरुं अमळ आख्यांन हवेरे, विमळ करवा वांणि हरे० ॥ ६ ॥ कालावाला करुं कोडेथीरे, कृष्ण रिझववा काज हरे० ॥ एज सवारथें आतुर छेरे, रात्य दिवस ऋषिराज हरे० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

परिक्षित राजायें पुछियोरे, शुकदेवजिनें सार हरे० ॥ रुडो सुणाव्यो तमे राजाओनोरे, वंशतणो विस्तार हरेहरे ॥ १ ॥ जादवकुळमां जनमियारें, भक्तवछळ भगवांन हरे० ॥ शांशां चरित्र किधां शामळियेरे,

करो पावन, मारा कांन हरे० ॥ २ ॥ सज्जननें सुखदायक छेरे, गोविंदजीना गूंण हरे० ॥ ए गुण सुणतां आळसशेरे, कसाइविना बिजो कूंण हरे० ॥ ३ ॥ हरिवर हैडानो हारछेरे, पांडवकेरा तो प्रांण हरे० ॥ कृष्णप्रतापें अमे कौरवनोरे, करियोछे कच्चरघांण हरे० ॥ ४ ॥ अश्वत्थामायें बांण अग्नीतणूंरे, मुजने गर्भमां मार्युं हरे० ॥ सुदरशन लेइ शामळियेरे, ए दुख पळमां निवार्युं हरे० ॥ ५ मायामनुष मनमोहननांरे, चरित्र चीतडां चोरे हरे० ॥ बोलें बोलें बेभान बनूंरे, मेघ सुण्यो ज्यम मोरें हरे० ॥ ६ ॥ महेरकरी मुनिराज मनेरे, अमृतवांणि उचारो हरे० ॥ राजनकहे ऋषिराज कहोरे, हेतेंथि आपुं हुंकारो हरे० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

व्यासना सुत माळि वीनवूंरे, रोहिणीनंदन राम हरे० ॥ देवकिसुत देहअंतराविनारे, संभवे केम मारा श्याम हरे० ॥ १ ॥ पितानुं घर तजि प्रितमजीरे, वशिया क्यम व्रजमां-

य हरे०॥व्रजलिला कहो वाल्यमनीरे, जेथ-
कि भवदुख जांय हरे०॥ २॥ मथुरामां जइ
मोहनजीरे,मांमानें शिद मार्यो हरे०॥ज्या-
दवपुरीमां जिवनजीरे, वंशनें केटलो वि-
स्तार्यो हरे०॥ ३॥ एसहु वर्णवो उलटथीरे,
बाकि रह्युं होय बिजुं हरे०॥ एपण विस्तारि
वरणवोरे, राज्यने वेणे हुतो रीझुं हरे०॥ ४॥
प्रभुकथामृत पिवामारे,लालच अविचळ ला-
गि हरे०॥श्रद्धा वधेछे मनें सांभळतांरे, सुख
नें तृष गयां भागि हरे०॥५॥उत्तरासुतताणि
आतुरतारे,श्रवणमां जोई सारि हरे०॥भलो
वखाण करि भूपतिनांरे, भण्या वचन ब्रह्म-
चारि हरे०॥६॥ गंगातुल्य गुण गोविंदना-
रे, पावनकारि प्रमांण हरे०॥ ऋषीराज ह-
रिकथा रसरे, भवदुखरोगनुं रशांण हरे०॥
॥७॥पद॥३॥ सांभळ नृप शुकदेव कहेरे,
वाल्यम जन्म्यानि वात हरे०॥ असुरभारें
आ अवनिमांरे अती थयो उतपात हरे०॥
१॥ गायनुं रूप लेई भूमि गईरे,ब्रह्माने ब्रह्म-

लोकें हरे०॥आंख्ये धारा वहे आंसुनीरे,संपूरण भरि शोकें हरे०॥२॥भूमि करेछे अर्ज ब्रह्मानेंरे,बुडवा बेठुं वेदबरद हरे०॥पालि घलांणि गळेगायोनेरे देखि खमातुं नाथि दर्द हरे० ॥३॥ ब्राह्मणवृत्ति शुद्र भोगवेरे, तृखलाथी थया तुछ हरे०॥होम हवन विना राजा थयारे,पशुसमान विनापुछ हरे०।४। पिडा खमाति नथि पिताजीरे, करो असूरोनो काळ हरे० ॥ आगन्या आपो नके ब्रह्माजीरे, पेसूं मातमे पाताळ हरे०॥ ५॥ अरजी सुणी एवि अवनीनीरे, खगपति पांम्या खेद हरे० ॥ देव महादेव मुनि देवीनेरे, ब्रह्माये समजाव्यो भेद हरे० ॥ ६ ॥ सर्वेने लेइ खिरसागरनीरे, तिरें गया ततखेव हरे० ॥ ज्यां ऋषिराजनो जिवन छेरे, देवमहादेवकेरो देव हरे० ॥ ७ ॥ पद ४ ॥

॥ पदराग गरबी. ॥

१-३ करुणा करि हेतें जन्म्या हरी, गोकुळमां हेतें जन्म्या हरी ॥ टेक ॥ नंदबावे

जांणा जोशी तेडाव्या, फुलडे वधाव्या फ-
रीरे फरी गोकु० ॥ १ ॥ ढोल नगारां नें नो-
बतो धमके, दैत्य दुभांणा डरीरे डरी, गो-
कु० ॥ २ ॥ थेइताता थेइ नवजोबना नाचे,
स्वर्गथि अप्सराओ उतरी, गोकु० ॥ ३ ॥
ताळ मृदंगी तकें तान तोडे, खमखम झां-
जो खरीरे खरी, गोकु० ॥ ४ ॥ अरस्परस
एकएकनें छांटे, महिडांनां माट भरीरे भ-
री, गोकु० ॥ ५ ॥ हळदर तेलथि रंगि हजा-
रो, धेन्योनी हारय धरीरे धरी, गोकु० ॥ ६ ॥
नृत्य करे ऋषिराजके नौतम, जेनें सति
गवरीरे वरी, गोकु० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

हांहांरे के सोटियो सात मारी ॥ एदेशी छे ॥

२-३ अलि गांडी गोवालणी दांण देने, हां-
हांरे रझळता दूर रहेनें ॥ १ ॥ अलि जुठी गोवा-
लणी बोल्य जोइने, हांहांरे के आवजे मुख
धोइने अलिगांडी० ॥ २ ॥ अलि चपचप
करती चूपरहेने, हांहांरे केवूं होय ते कहेने
अलिगांडी० ॥ ३ ॥ अलि कहेवानुं छे पण

काल्य कहिशुं, हांहांरेके दांण तो पहोर देइशुं अलिगांडी० ॥ ४ ॥ अलि डाच्चूं तमाचा त्रण मागे, हांहांरेके बोलणे बांण वागे अलिगांडी० ॥ ५ ॥ अलि वागे तो जोवा चाल्य जैये, हांहांरेके मणलां शीद सहिये अलिगांडी० ॥ ६ ॥ रंगभींना ऋषीराजना रसिया, हांहांरेके व्रजमां शीद वसिया अलिगांडी० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

॥ प्रेमलक्षणा भक्ति विषे ॥

हांरे जळ भरवा केम जाउंरे, कानूडो मारि केडे पड्योरे एदेशीछे ॥

२-३- हांरे देखो सखी डोलरियो, काळंदरीने कांठे उभोरे ॥ टेक ॥ प्राणजिवन रुडुं पहेर्यूं पितांबर, हांरे मोरमूगट मनोहर धरियो काळंदरीने कांठे उभोरे ॥ देखो० ॥ १ ॥ वांसळी वगाडे नें मोह पमाडे, हांरे जुओ चालो ज्यादूडांनो भरियो काळं० ॥ देखो० ॥ २ ॥ भीनेवांने पण भलो सोभेछे, हांरे पेलो गुंजानो हार केइयें करियो काळं० ॥ देखो० ॥ ३ ॥ वढनारि नारियो तो कहेछे

वटकारो, हांरे मनें लागेछे डापणनो दरि-
यो काळं० ॥ देखो० ॥ ४ ॥ मांकडां लेइनें
काल्ये मांखण मागवा, हांरे मारा फळि-
यामां घेरघेर फरियो काळं० ॥ देखो० ॥ ५ ॥
कैकवार आंगणे नचाडूं नांनकडो, हांरे पे-
लो कान कुंवोर केसरियो काळं० ॥ देखो०
॥ ६ ॥ रंगिलो नाथ ऋषीराजनो रुपाळो,
हांरे एतो आपणे काजें अवतारियो का-
ळं० ॥ देखो० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

हांरे काळजानी वात केनें कहिये, गो-
वाळिये घेलां कीधांरे ॥ टेक ॥ चीतडलां
चोरियां नें काळजडां कोरीयां, हांरे एने
वीजोगें रोइ रोइ रहिये गोवाळिये० ॥ १ ॥
वगर वांके शीद कीधां वसीकण, हांरे छो-
गांवाळे जसोदाने छैये गोवा० ॥ २ ॥ वांसे
फरिये तो करे लोकडां वजारत, हांरे घेर
डुमा जामीजाय हैये गोवा० ॥ ३ ॥ उंघड-
ली नावे नां भावे भोजनियां, हांरे नथि
बाकी राख्युं नीरदैये गोवा० ॥ ४ ॥ आंध-

ळांभेंत करिनांख्यां आहीरडे, हांरे सखि झाझुं कहेतां वन्यजैये गोवा०॥ ५॥ दुधलडे पेट सखि भरिये दयाळनां, हांरे एनां कामण वाळे तो गुण ग्रहिये गोवा०॥ ६॥ रंगीलो नाथ ऋषीराजनो रुपाळो,हांरे एनें न्याळी न्याळीनें न्हाल थैये गोवा०॥७॥पद॥ २॥

हांरे वालीडे वांसळी वगाडी, अथाह नाद आते केवोरे॥ कानूडे मोरली वगाडी अथाह०॥ टेक॥ वाह वाह वांस धन्यधन्य तारि वांसळी, हांरे तेंतो लाखेणी मोह्यणी लगाडी अथाह०॥ १॥ धेन्योना मूखमां धर्यां रह्यां तरखलां, हांरे नाग डोले नवे कूळ दहाडी अथाह०॥ २॥ आंचळ मुखें नें थयां खगाकार वाछडां, हांरे नांखे कुंपळियो जमनानी झाडी अथाह०॥ ३॥ जमनानां नीर थीर थै गयां जाणिये, हांरे मोह पाम्यां जमनां मारी माडी अथाह० ॥ ४॥ पेडपेड बंध थयां मोह्यां पंखीडलां, हांरे केनो आशारो ते बोल शके काढी अ-

थाह० ॥ ५ ॥ वांसळीनो नाद सुणी ऊतरी समाधी; हांरे महादेवजीयें आंखडी उघाडी अथाह० ॥ ६ ॥ रंगीलो नाथ ऋषिराजनो रूपाळो, हांरे जाउं वारणिये वधो एनि वाडी अथाह० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

हांरे कामणियां कार्यमां करेलां, वेचाण करी लिधां वहालेरे ॥ ज्यादूडां जबरां करेलां वेचाण० ॥ टेक ॥ लटयकां उपर वारिजाउं नंदलालने, हांरे अंतरखेंचवा जरूर आदरेलां वेचाण० ॥ १ ॥ वेणां उपर वारिवारि जांउं वारणे, हांरे भेद उंडो नें भावनां भरेलां वेचाण० ॥ २ ॥ नेणां नेहेंभरेल ज्यादूनि जाळ्यनां, हांरे जाणे रामबाण वेंधवा धरेलां वेचाण० ॥ ३ ॥ मोरलिमां मोह्यणीनें मूगटमां मोह्यणी, हांरे ठगी लेवा नाचकडां ठरेलां वेचाण० ॥ ४ ॥ बणनारी बणी गइ सैरो शुं बोलिये, हांरे अंन घरनुं बगाडि ऊछरेलां ॥ वेचाण० ॥ ५ ॥ मूखडे न जाय कह्युं हैडुं न हाथ रह्युं, हांरे लोक

कहेछे मांथानां फरेलां वेचाण० ॥ ६ ॥ रंगीले नाथें ऋषिराजने रुपाळे, हांरे होड्य पाडीने चींतडां हरेलां वेचाण०॥७॥पद॥४॥

पाखंडनी उत्पति ॥ श्रीमद्भागवत् चतुर्थ स्कंध अध्याय १९ मा.

मा पाना ते वढवी ऊतर्यां माकाळीरे ॥ एदेशी छे ॥

२-३ संतो एक कौतक सांभळो शुं करियेरे, रखे कोइ भ्रमनामां भळो परहरियेरे ॥ राज्यंन पृथूना राजमां शुं करियेरे, देवेश्वर बाळियो दाझ्यमां परहरियेरे ॥ १ ॥ इंद्रे पाखंड उपावियां शुं०॥छत्रीश तणां बिज वावियां परह०॥पाखंड पछे वळपामियां शुं०॥ जगमां जबरां थै जामियां पर०॥ २ ॥ वळि ज्यमज्यम वीत्या दहाडला शुं०॥त्यमत्यम बंधाणा वाडला पर०॥भेळाण पडी ब्रह्मांडमां शुं०॥ ज्यम वेळु भळीगै खांडमां पर० ॥ ३ ॥ तरवानो मारग टूटियो शुं०॥ ज्यम बळे दवोमां बूटियो पर०॥केशवनो तोड्यो कायदो शुं०॥ फगदंडे मान्यो फायदो पर०

॥४॥ कै नागाथैने नहाय छे शुं०॥कै अटक-ळथी अथडायछे पर०॥ चीरेला कैना कान छे शुं०॥कै गांजामां गुलतानछे पर०॥५॥ कै जोत्यपुजावे जागरां शुं०॥वटले भेगांथै वाघरां पर०॥ कै लुंचन करता केशने शुं०॥ कै राखे विपरित वेशने पर०॥६॥कै अघोरपंथी जाणिया शुं० ॥ जीवतां नरकना प्राणिया पर० ॥ ऋषिराजतणा ए चोरछे शुं०॥ गुण-हीणामां घनघोरछे पर० ॥७ ॥ पद ॥ १ ॥

कै टंटण राखे टोकरी एंधाणीरे, कै पूजे वेश्या छोकरी धुळधाणीरे ॥ कै दारूपीने डोलता एंधाणीरे, कै बंबंबं बोलता धुळ-धाणीरे ॥ १ ॥ कै कुजात्यनो महिमा कथे एं० ॥ कै मशाणमां जैने मथे धु० ॥ दारुथी पूजे देवलां एं० ॥ कै वनमां भटके वेवलां धु० ॥ २ ॥ कै अग्नीतापे अंगने एं० ॥ प्रछे करे कोटिपतंगने धु० ॥ कै अणबोला लेइ आथडे एं०॥ कै कोहंकोहं कड्कडे धुळ०॥३॥ कै कुटे ढुकाने डांडिया एं०॥ कै साथे रा-

खे सांढिया धु० ॥ कै नागा मस्तकमुंडियां एं०॥ लंपट मायानां लंडियां धु० ॥४॥ कै धोकापंथी ढोरशा ए०॥ कै होकापंथी चोरशा धु०॥ थै वेदमर्यादा वेगळी ए०॥ तवांनी आशा गई टळी धु०॥५॥ ज्योगी कहावे पण जंपनाहि ए ॥ वळिसामासामी संपनाहि धु० ॥ आश्रमथकी अळगा थया ए०॥वळि तृष्णाने पुरे वह्या धु० ॥ ६ ॥ ए अशलज्ञान अळगूं करे ए०॥ज्यम फावे त्यम करता फरे धु०॥ ए पाखंडी सहु पापिया ए०॥ ऋषिराजे मूरख मापिया धु० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

*वाडा॥ पाखंडि नहि पण मांनमां ए वाडा रे, घणि गरबड घाले ज्ञानमां बहु आडा रे ॥ एक साधन माने मोक्षनुं ए वाडा रे,परमाण बतावे प्रोक्षनुं बहु० ॥१॥ कै मुक्तीमाने कर्मथी एवाडा रे॥ वळि भटके विधविध भर्मथी बहु०॥कै मुक्ती माने ज्योगथी एवा०॥ वळि भूला पडिया भोगथी बहु०॥२॥ कै ए-

*वैदिक संप्रदाय.

क ब्रह्म सघळे कथे ए वा०॥ शिद मायाने तजवा मथे बहु०॥ कै मुक्तीमाने त्यागथी, एवा०॥ कै मुद्दलमां माया नथी बहु० ॥ ३ ॥ आकारवगरनो ईशछे एवा० ॥ जन्मे नहि ए जगदीश छे बहु० ॥ कै दयाधर्ममां धाय छे एवा० ॥ कै तपथी तरवा च्हायछे बहु० ॥ ४ ॥ कै आतमज्ञाने आगळा एवा० ॥ वळि काव्यतणी जाणे कळा बहु० ॥ खटशास्त्रतणा खट पंथछे एवा० ॥ घणि घूचवणीना ग्रंथछे बहु० ॥ ५ ॥ पोतानां मत भासे भलां एवा०॥ ज्यम कुंजर परखे आंधळां बहु० ॥ हरवे अन्यने हारे नहि एवा० ॥ निज ममताने मारे नहि बहु० ॥ ६ ॥ सहुसहुने मन गुलतान छे एवा० ॥ मतखेंच्यानुं अभिमानछे बहु०॥ ऋषिराजतणी आ रीत्य नहि एवा० ॥ परमारथसाथें प्रीत्य नहि बहु०॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

३-४ विश लक्षण गरुवा ज्ञाननां हो संतोरे, भांखे वचन भगवाननां गुणवंतोरे ॥ अ-

ध्याये गिताने तेरमे हो संतोरे, जननें ध-
न्य तेमां जे रमे गुणवंतोरे ॥ १ ॥ वखाण पो-
तानां परीहेरो हो संतोरे, नव ढुंग[2] कदी
पोते धरो गुण० ॥ जाणी नव हणवो जंतने[3]
हो संतोरे, सेवो खाचा गुरु संतने[4] गुण० ॥२॥
भुख तरस सहननी[5] भावना हो संतोरे, ए
साधू चंदनबावना गुण० ॥ वाणी पण सरल
स्वभावनी[6] हो संतोरे, राखवी पवित्राइ[7] पा-
वनी गुण० ॥ ३ ॥ वेरागें धीरज[9] धारिये हो
संतोरे, समरणनो लक्ष[10] वधारिये गुण० ॥ नि-
त संतसमागम[11] कीजिये हो संतोरे; घरमां
परुणावत[12] रीजीये गुण० ॥ ४ दुरिजनानि स-
भाथी दूर[13] रहो हो संतोरे, सतशास्त्र[14] विषे भ-
रपूर रहो गुण० ॥ हुंपद नांहि[15] कुळममता[16] नहीं
हो संतोरे, तनवंश[17] सुख दुख समता[18] सही गु-
ण० ॥५॥ भवदुख संभारी त्रांशिये[19] हो संतो-
रे, हुं देह नही अविनाशि[20] ए गुण० ॥ विश
लक्षण भेगां लिजिये हो संतोरे, तो ज्ञानसु-
धारस पीजिये गुण० ॥ ६ ॥ ए ज्ञानी गोविंद

रूपछे हो संतोरे, आत्यंतिक मोक्ष अनूपछे गुण० ॥ जगमध्ये दैवत जाणियूं हो संतोरे, ऋषिराजें ज्ञान वखाणियूं गुण०।७॥पद॥४॥

॥ राग गर्बी ॥

गोवाळिलाल आवोतो दोहिये गावडी ॥ ए चालय छे ॥

२. अचेत चेत प्रेमें संभार्य परिब्रह्मने, अचेत चेत मुकी मुमत कुडां कर्मने ॥ १ ॥ अचेत चेत मात तात भ्रात सहु स्वारथी, अ० ॥ अंते एके कोइनु नथी ॥ २ ॥ अ० ॥ पगलां भरजे जीव जोइने, अ० जो जे ठगातो मुडि खोइने ॥ ३ ॥ अ० ॥ जुठामां माल नथि जाणजे ॥ गज्जुं तपाशि भार ताणजे ॥ ४ ॥ अ० फूली जाय छे शिद आवडो ॥ अ० ॥ आवेछे म्होत झालि पावडो ॥५॥ अ० ॥ घडिघडि आयु घटि जायछे ॥ अ० ॥ तृष्णातो तारि म्होटि थायछे ॥ ६ ॥ अ० ॥ गर्बी गाइछे तारा काजनी ॥ अ० ॥ राख्य रुदे शीख ऋषीराजनी ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

अबूज बूझ्य तारुं विचार्युं जशे वायरे,

अबू० ॥ धार्यूं तो रामजीनुं थायरे ॥ १ ॥
अबू० ॥ कांठे आवेलुं वाण बोळ्यमां, अबू०
चंदन छांडिने धूळ्य चोळ्यमां ॥ २ ॥ अ०॥
जीव्यानुं नक्कि नथि जाणियुं ॥ अबू० ॥ म-
ळशे अंतेतो मसाणियुं ॥ ३ ॥ अबू० ॥ जम-
डाछे गर्भना जमानिया, अबू० ॥ खभे प-
छेडि ज्यम खानिया ॥ ४ ॥ अबू० ॥ तारा
विचार बधा बूडशे, अबू० ॥ ओचिंता प्राण
पांचे ऊडशे ॥५॥अबू०॥देवने दुल्लभ मळ्यो
देहछे, अबू० मारे कहेवानुं हतुं एहछे ॥ ६ ॥
अबू०॥ऋषिराजवाणि स्नेहसहितनी, अ-
बू०॥दूरेथी छोड्य यारि दहितनी ।७।पद।२।

मुकिद्ये मूम फेरा चोराशि लाखना फर्यो,
मुकिद्ये मूम तोहे सवारथ कशो नव सर्यो
॥ १ ॥ मु० ॥ रच्योपच्यो रह्यो कामु राज्य-
नु, मु० ॥कोडि एक नथि तारा काजंनुं॥२॥
मु० ॥ हाथे किधेलुं साथें आवशे, मु०डोळा
काढि जंमडा डरावशे ॥ ३ ॥ मु० ॥ चाले तो
शुद्ध चाल चालजे ॥ मु० ॥ झालेतो प्रभुटेक

झालजे ॥ ४ ॥ मु० ॥ टाळे तो टेव भुंडि टाळजे ॥ मु० ॥ पाळे तो गुरुवेण पाळजे ॥ ५ ॥ मु० ॥ बोले तो विचारिने बोलजे, मु० ॥ खोले तो रुदे ताळुं खोलजे ॥ ६ ॥ मु० ॥ ऋषीराज कहेनामि नाथने ॥ मु० ॥ सेव्ये सदाय संत साथने ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

जंजाळि जीव डापण डोहोळिने होयुं दूखडुं, जंजाळि जीव मिथ्या बोली बगाड्युं मूखडुं ॥ १ ॥ जंजा० ॥ दझव्याछे हाथ लेइ दानने, जंजा० ॥ राफडासमान कर्या कानने ॥ २ ॥ जंजा० ॥ दर्शनें जतां दूख थाय छे, जंजा० ॥ जमवा तो दोड्योदोड्यो जाय छे ॥ ३ ॥ जंजा० ॥ चारे खाण्योमां अति आथड्यो, जंजा० ॥ तोहे प्रभूनो पंथ ना जड्यो ॥ ४ ॥ जंजा० ॥ ढोरांना भवे खाधा धोकला, जंजा० ॥ पापना कर्या छे तें तो थोकला ॥ ५ ॥ जंजा० ॥ भोगव्या विनातो नथि छूटको, जंजा० ॥ घडिघडि सुण गिता गूटको ॥ ६ ॥ जंजा० ॥ ऋषिराजशीख

कांक होरजे, जंजा० ॥ रामकृष्ण हरे क-
हि घोरजे ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥ राग आशा ज्योगियो ॥

पंडिता पूछ पियो जलपानी ॥ ए चालछे ॥

एसा जो कोउ संत मिलावे, वाके चरनेमें
शीश नमावे एसा० टेक ॥ नागनि जेसी
पिछानत नारी, कनक कीच समभावे ॥ ह-
रख शोक अपमान मानसम, प्रभुतासें पाप
लगावे एसा० ॥ १ ॥ रामचरणरत जगसें
उदासी, निर्गुन होई रहावे, अलख अखं-
डित ज्ञानकी धारा, खाली श्वास न जावे ॥
एसा० ॥ २ ॥ इंद्रिय मनपर होत कसाई,
लेश दया नहि लावे ॥ महाजन होत जगत
जिवके पर, कालबदनसें छिनावे एसा० ॥ ३ ॥
जो कोउ आय मिले जन उनकुं, भवबंध
सहज छुटावे ॥ ऋषीराज कहे एहिमुनि
दर्शन, भाग्य लिख्या सोइ पावे एसा० ॥ ४ ॥
पद ॥ १ ॥ जगमें संत परम हितकारी,
ओर दुनियां गरजकी यारी जगमे० ॥ टेक ॥

दामलगी दुनियांकी प्रीती, कामलगी प्रिति नारी ॥ पांउचले लग पुत्रकी प्रीती, आय लगी महतारी जगमे० ॥ १ ॥ दानलगी प्रिति बहेन दुहिता, मानलगी ससुरारी ॥ खानलगी ज्ञातिनकी प्रीती, स्वारथ रचना सारी ॥ जगमे० ॥२॥ मेरिहिमेरी गरजलग सबकहे, भाव देखावत भारी॥स्वारथ छुटगयो तबसबहि, दुरसें देवेगारी ॥ जगमें०॥३॥ आपको स्वारथ साधि लेत शठ, देत नरकमें डारी॥सो ठगमेंसें बचावनके पर, ऋषी राज बलिहारी जगमें०॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

जगसें संतमता हे न्यारा, वाकुं कोउक जाननहारा जगसें० ॥ टेक॥ संतनको जहां सूर उदितहे, तहां जगका अंधारा ॥ संत शरवरी जाहिकुं मानत, सो जगका उजियारा ॥ जगसें० ॥ १ ॥ जेसेहि दंत बडेबडे गजके, लोक विलोकत बहारा॥ ओर दंत कोउ देखत नांहि, जासें करतहे चारा ॥ जगसें० ॥ २ ॥ ज्युं खगराज उडंत गगनमें,

अवनिसें दूर अपारा ॥ वाकी छैयां धरापर भासत, पंछिनके आकारा जगसें० ॥ ३ ॥ सहज समाधी सुरत दुर जगसें, जोजन कोटिहजारा॥ऋषिराज जल राजीव वत हे,सो गुरुदेव हमारा जगसें० ॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥

जगमें संत रहे नहि छांना, लगा जाहि अलखसें तांना जगमें० ॥ टेक ॥ जैसें सूर लखत नाहि पतियां, करत नहि कछु गाना॥ उलुक विना ओरनके आगे, गोपरहे नाहि भांना ॥ जगमें० ॥ १ ॥ ज्युं वन चंदन अपने मुखसें, बोलत नांहि वखांना ॥ पूरनलोक पवनसें ज्याने, वाकी सुगंधी घ्रांना ॥ जगमे० ॥ २ ॥ ब्रह्मकि केफ व्याप गइ नख शिख, रहत न तनअभिमाना ॥ चौदह लोक चतुर्धा नचहे, क्या गिनती सुख आना ॥ जगमे० ॥ ३ ॥ लोभिनकुं धन कांमिनकुं त्रिय, तैसें निरंजन ध्यांना ॥ ऋषिराज कहे वाके सरनगत, पावे पद निर्बांना ॥ जगमे० ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

राग धोळ नंदलाल गोकुळनी हुं गोवालण छुं ॥ एदेशी छे ॥

२-३ सखि आज सोनानो सूरज सोभीरह्यो ॥ सखि आज हैडानो हरख नजाय कह्यो ॥ १ ॥ सखि आज सोनाने फूलडे छाब भरो॥ सखि० केसर कंकुनी गान्यकरो ०॥२॥ सखि आज तोरण बंधावो बारणिये ॥ सखि आज मंगळ गीत भलां भणिये ॥ ३ ॥ सखि आज मोतीडे मंगळचोक पुरो ॥ सखि आज सुंढाळो देवलियो समरो ॥४॥ सखि आज वगडावो छत्रीश वाजालियां ॥ सखि आज पुजापे पात्र भरो भलियां ॥ ५ ॥ सखि आज वहालाना सांमां वधामणियां ॥ सखि आज भावतां लीजिये भामणियां ॥६॥ सखि आज सो दीवे सोनानी दीवडली ॥ सखि आज जीवो ऋषिराज जीभडली ॥ ७ ॥

पद ॥ १ ॥ धन्यभाग्य आनंदसागर छोळें चढयो ॥ धन्यभाग्य पापीडांने हृदे त्रास पड्यो ॥ १ ॥ धन्यभाग्य संतसभा जेने आंगणिये ॥ धन्यभाग्य प्रेमनां जळ आवे

पांपणिये ॥ २ ॥ धन्यभाग्य दुधडले धुओ पावळिया ॥ धन्यभाग्य वैष्णवनें ढोळो वावलिया॥३॥ धन्यभाग्य संतचरणरज शीश चढी॥ धन्यभाग्यजोतांमां भक्तिनी जुक्ति जडी ॥४॥ धन्यभाग्य गातावाता आवे संत घरे॥ धन्यभाग्य जयजयजय राधेकृष्ण हरे ॥५॥ धन्यभाग्य वाय.टाढा शांतिना वावलिया॥ धन्यभाग्य टाळे चोराशीना तावलिया ॥६॥ धन्यभाग्य धुन्य मची जेने बारणिये ॥ धन्यभाग्य जायरे ऋषिराज वारणिये ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

ऋषिराज संतसभा सुरवीर अति ॥ ऋषिराज धेंगडमल्ल छें धीरमती॥१॥ऋषि०॥ जरणानां खडग भलां झळके॥ ऋषि०॥धीरज ढालडियो चळके ॥२॥ ऋषि०॥ संतबाणावळि खूब बण्या ॥ ऋषि०॥ ब्रह्मविद्या केरा मंत्र भण्या ॥ ३॥ ऋषि० ॥ धुन्यनी तोप अवाज उठे॥ ऋषि०॥ कळजुग वेगळो मांथुं कुटे॥४॥ ऋषि०॥ माया वचारीना भोग

मळ्या ॥ ऋषि० ॥ अवगुण देश तजी उचळ्या ॥५॥ ऋषि० ॥ संत सुरा मारा सांमत छे॥ ऋषि०॥ रणजित सरवे सलामत छे ॥६॥ ऋषि०॥ शरणे आवे तेनि सहाय करे ॥ ऋषि०॥मंगळपद महिमाय करे ॥७॥पद॥३॥

रंगरेल राससभा धन्य रातडी ॥ रंगरेल्य वैकुंठनी आतो वातडली॥ १ ॥ रंगरेल्य मोतीडे वरश्यारे मेवलिया ॥ रंगरेल्य दरशनें आवोरे देवलिया॥२॥ रंग० रांमसभा मारे खुब रळे ॥ रंग० मुगति सदाव्रत आंहि मळे ॥३॥ रंग० अडशट तीरथ आंहि मळ्यां ॥ रंग० परियांनां पुन्य तो आज फळ्यां ॥४॥ रंग०॥आनंदना आज ओघ वळ्या ॥ रंग० आंगणे आवि महंत मळ्या ॥५॥ रंग०॥ हरखचमक उभराय हैये ॥ रंग०॥ एक जीभें केटलुंक कैये ॥६॥ रंग० ॥ मलके ऋषिराज मुखडलुं ॥ रंग० ॥ सदाय रहो आवुं सुखडलुं ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

कार्त्तिक महिने कारेली मोरी, एदेशीछे ॥

पहेली भगतिमां प्रीक्षत डाह्या, कांइ मिथिलानगरना मुनिराया, पण थोडाथोडा ॥ १ ॥ बिजी भक्तिमां नारद नहाया, कांइ द्रावडना वैष्णव डाह्या, पण थोडा २ ॥ २ ॥ त्रिजी भक्तिमां महादेव मोह्या, कांइ शृंगिना सेवक जोया, पण थोडा २ ॥ ३ ॥ चोथी भक्तिमां सागरनी सूता, कांइ कुबज्याना हावभाव हूता, पण थोडा २ ॥ ४ ॥ पांचमि भक्तिमां अंबरिख राजा, कांइ पुष्टिमारगमां लोकझाजा, पण थोडा २॥५॥ छठ्ठी भक्तिमां खगपति खाशा, कांइ नमीनमिनें बिजा घाइया, पण थोडा २ ॥ ६ ॥ सातमि भक्तिमां बजरंग बाळा, कांइ गोकुळ गामना गोवाळा, पण थोडा २ ॥७॥ आठमि भक्तिमां अर्जुन एवा, कांइ सुग्रिव सरखानि सेवा, पण थोडा २ ॥ ८ ॥ नूंमी भक्तिमां बळिराजा बेली, कांइ पांडवे मुमता मेली, पण थोडा २ ॥ ९ ॥ दशमी भ-

क्तिमां गोपिजन राचे, कांइ नरसिं मेहेता प्रेमें नाचे, पण थोडा २ ॥ १० ॥ भक्तिना भाव सर्वे व्यासें वताया, कांइ गुणतो ऋ-षीराजें गाया, पण थोडाथोडा॥ ११॥पद१॥

पद राग केरबो.

२-३- शिद रोकोछो चतूरसुजांण, मुको कांना मारगडो ॥ अमे आवतां आपिशुं दांण मुको कांना० ॥ १ ॥ नथी परदेशि के नथि परनां, मुको० ॥ आतो गोरस धारवां घरनां मुको० ॥ २ ॥ नित्य जावुं नें रोकोछो नित्य मु० ॥ रूडा माणसनी नांहि आ रीत्य मु० ॥ ३ ॥ विती वेळा नें लागेछे वार, मु० ॥ काल्ये लाविशुं गुंजाना हार मु० ॥ ४ ॥ पेली आवेछे मांखणवाळी, मु० ॥ एछे कंजुस नें कजियाळी मु० ॥ ५ ॥ घेरे रागें नथी केम गाता, मु० ॥ जोज्यो मोरलि विसारिनें जाता मु० ॥ ६ ॥ ऋषीराजना नाथजि रसिया मु० ॥ घोडी आवोछो शूं जोइ ध-शिया मु० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

ठाउकां वेण बोले ठगारी, उभी रहेनें आहिरडी ॥ टेव जांणुंछुं महियारि तारी- उभी रहेनें० ॥ १ ॥ छळनी भरि सुंदरि शांणी, उभी० ॥ तारे मांथेछे महिडुं के पाणी उभी० ॥ २ ॥ मही होय तो पीवुंछे पानें, उभी० ॥ नके खावनना मम खानें उभी० ॥ ॥ ३ ॥ दांणमाटे दगो नव करिये, उभी० ॥ दगो नाहिं सगो कोइनो जरिये उभी० ॥४॥ शीखवी केणे बोलतां छोडी, उभी० ॥ अली केम नथी रहेती ओहोडी उभी० ॥ ५ ॥ गाळो खानारिथै गणगणती, उभी० ॥ मांथे मांख्यो फरे भणभणती उभी० ॥ ६ ॥ उंचूं जो उडे सोंनानि चकली उभी० ॥ ऋषीराज़नो नाथजि नकली उभी० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

कपटी कजियाखोर काळा, अल्या नथी ओळखतो ॥ गंठीया गिरधारी गोवाळा अल्या० ॥ १ ॥ तारा बोलणिये बांण वागें, अल्या० ॥ मरज्यादा मेली दांणमागें अल्या० ॥ २ ॥ हुंशीयारीपणे हद्यवाळी, अ-

ल्या ०॥पळ एकमां पाकशे काळी अल्या ० ॥३॥ छकी जामां जसोदाना छैया, अल्या ० ॥ दांणसाटे तो देइश डैया अल्या ० ॥ ४ ॥ विवरावि विहे एतो बीजी, अल्या ०॥ ज्यादू लागे एतो करे जी जी अल्या ०॥५॥ तारा ज्यादुथि हूं घणुं जांणूं, अल्या ० ॥ शिद अंतरमां डर आणूं अल्या ० ॥६॥ ऋषीराजना नाथ रंगीला, अल्या ०॥हठ्य छेल्य जवादे हठीला, अल्या ० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

ज्यादुगारो अली तारो अहाली, गोरस पियुं घुंटडले ॥ हुंतो वहेवारियो वनमाळी गोरस ०॥१॥ चमकेलि गाळो देइ चाली, गोरस ०॥ सोळ बरसनी सामली काली गो ०॥२॥ कजीयाळि हवे कर्‍य काळी गो ०॥ तारी खोड्य देवीछे टाळी गो ०॥३॥तारी हेमात्य लाव्यनें तरिया, गो ०॥कर्‍य जंतर मंतर करिया गो ०॥४॥ फट्यरे फतुवाखोरं फंदी, गो ०॥गाळो नहि खमुं गूजरिगंदी गो ०॥५॥ माट महियारिनूं झट्ट लिधूं गो० ॥ पेट भ-

रीनें प्रीतमे पीधूं गो० ॥ ६ ॥ ऋषिराजनो नाथ थया राजी गो० ॥ मट्टकी सुंपि मोहनें साजी गो० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

भगवानना नामनो महिमा.

१-२-३-४ जपो राम कृष्ण गोविंद महामंत्रजाप, बळे पोतानां पाप टळे त्रिविधिना ताप जपो० ॥ टेक ॥ जांणे जापतणो जथारथ महिमा महेश, हरिनाम जपे हमेशां हजारमुखें शेश जपो० ॥ १ ॥ जइश जापना जणायछे पुराणमां प्रसीद्ध, जाप उलटो जप्याथि थया वाल्मीक सीद्ध जपो० ॥ २ ॥ वळि नां पडे वटांगळु के नां पडे वटाळ, सर्व देशमां जपाय नें जपाय सर्वकाळ जपो० ॥ ३ ॥ जपो नाहिंनें ननाहिनें नखाइने के खाइ, जपो सुइनें के बेशिनें के उठिनें उजाइ जपो० ॥ ४ ॥ भण्यो होयतो जपाय भण्यो न्होयतो जपाय, ईष्टनामनो उच्चार कष्ट सांमटां कपाय जपो० ॥ ५ ॥ वेदपात्रथी जपाय, मनुष्यमात्रथी जपाय,

इष्टनामनो उच्चार कष्ट सांमटां कपाय ज-
पो० ॥ ६ ॥ राजराजथी जपाय ऋषीराज-
थी जपाय, इष्टनामनो उ० ॥ जपो० ॥ ७ ॥
पद ॥ १ ॥ भजो रामकृष्ण गोविंद भक्त-
प्रतीपाळ जाय दूखनि जंजाळ थाय सूख-
नो सगाळ भजो० ॥ टेक ॥ भजो भावथि
तो ठीक नें अभावथि तो ठीक, भजो दाव-
थि तो ठीक नें स्वभावथि तो ठीक भजोरा-
म० ॥ १ ॥ भजो रागमां तो ठीक नें बेरागमां
तो ठीक, भजो बागमां तो ठीक नें वैरागमां
तो ठीक भजो० ॥ २ ॥ भजो जाणिनें तो
ठीक नें अजाणिनें तो ठीक, भजो नाणि-
नें तो ठीक नें प्रमाणिनें तो ठीक भजो०
॥ ३ ॥ भजो ताळमां तो ठीक नें बेताळमां
तो ठीक, कळिकाळमां तो ठीक कळिका-
ळमां तो ठीक भजो० ॥ ४ ॥ भजो रंमते
तो ठीक भजो जंमते तो ठीक, भजो भंम-
ते तो ठीक भजो मंमते तो ठीक भजो० ॥
॥ ५ ॥ भजो दुःखमां तो ठीक दुःख भागशे

अशेष, भजो सूखमां तो ठीक सूख जागशे विशेष भजो० ॥६॥ बानुं धारिनें रह्याथि भजो तोये भलें ठीक, ऋषीराजना कह्याथि भजो तोये भलें ठीक भजोराम०।७।पद।२॥

पितृभक्ति विषे अनिरुधजीनी घोडली, एदेशीछे.

३—वळिवळी बहु वीनवूं, अंबिका मुजअंबाय॥ तिव्र वैराग्यना तापमांरे, मेंतो नोतो जांण्यो महीमाय अरज अपराधीनी॥३॥ धनदतातनें धन्यछे, अवगूण मुज अगणीत॥ तोपण गुणतरिकें गणयारे, वाह पुत्रवच्छळतानी प्रीत्य अरज अप० ॥२॥ पालण पोषण प्रेमथी, करिकरि लडाव्यां लाड॥ कष्टसह्यां मुजकारणेरे, मांनु केटलो पितृनो पाड अरज०॥३॥कल्पतरुवत् मनुषकाया, एनां दाता आप ॥ जशकीर्त्ति मुज जगतमांरे, एतो पितृनो पुण्यप्रताप अरज०॥ ४॥ पधारतां परलोकमां, जांखीनो नाव्यो ज्योग॥ वांक नथी मुजरांकनोरे, दैवज्योगें रह्या छें विज्योग अरज०॥५॥ आखी उं-

मर सुकृत मुजथी, थयूं कांइ वळि थाय ॥ ए सहु अर्पण आपनेरे, एमां नहि मारे लेवादेवाय अरज०॥६॥आ नीति बोधाचिंतामणी, आपनें अर्पण आज॥सफळ वांणी सांमटीरे,राजा थैनें गणे ऋषीराज अरज०७पद१।

थाळ.

रणछोड रंगीलारे, के नटवर नागर छो, एदेशीछे.

३–मारे मंदिर आवोरे, के नंदतणा लाल॥ जमवानें जीवनरे, के वैष्णवना वहाला॥१॥ बेसो चंदनबाजठरे, हरी मारा हेतधरी॥ नवरावुं उंने निररे, प्रित्यम मारा प्रेमकरी॥२॥ पेरि पीळां पितांबररे, चढो प्रभु चाखडिये ॥ चटकंती चाल्येंरे, आवो प्रभु ओरडिये ॥३॥ बाजठिये बिराजोरे, सोनातणो थाळ सरे॥ कंचनना कटोरारे,विजलडिनें जांखी करे ॥ ४ ॥ वळि कळश कंचननोरे, प्यालासहित पासे धरूं॥ जमनाजळ शीतळरे, भावेंकरिने मांहि भरूं ॥ ५ ॥ पकवान कऱ्यांछेरे, मांही मिसरी घीछे ॥ शेवैयाला-

ड्रे, खाजां नें जलेबी छे ॥ ६ ॥ मोतीचुर मगदळरे, मेवा मीठा छे घणा ॥ टोपरापाक ताजोरे, बर्फीनें साकरिया चणा ॥ ७ ॥ घेबर नें घारीरे, सुंवाळी सुंदर छे ॥ जमो जुक्तिथि जीवनरे, गळ्यो पाकगुंदर छे॥८॥ दुधभात नें साकररे, सुतरजेवि सेव वणी ॥ वळि मालपुंवाछेरे, पोळी चटणी दखणी ॥ ॥ ९ ॥ शीरो नें पूरीरे, तर्के पाक दूधतणो ॥ कंसार कर्योछेरे, पिंडानो तो स्वाद घणो ॥ १० ॥ भात्यभात्यनां भजियांरे, सारुं शाक सूरण छे ॥ वालोळ वघारीरे, भींडा पण पूरण छे ॥ ११ ॥ कारेलां कंकोडांरे, रताळु नें रींगाणियां ॥ तांदळजानि भाजीरे, ताजी छे मुळापाणियां ॥ १२ ॥ दाळ चंपाना सरखीरे, तुवर मग अडदतणी ॥ कढि कोथमी नांखीरे, उकळवा दिधीछे घणी ॥ १३ ॥ चणा चोळा वटांणारे, ताजा तेलमां तळिया ॥ दुधि तूर्यां बटाकांरे, प्रित्यें जमो पातळिया ॥ १४ ॥ अति स्वाद अथांणांरे, केरां अनें

कर्बटियां ॥ गरमर नें गुदांरे, वडां पापड मठियां ॥ १५ ॥ आदुं लींबु नें आंबळांरे, बि-ली मरचां हरदी ॥ मेथियांकेरि मरुवारे, भ-री राइनें मरदी ॥ १६ ॥ चांपांकेरि चतूराइ-येंरे करीछे तमकाजे ॥ श्याम सांसते जम-ज्योरे, वारी जांउं व्रजराजे ॥ १७ ॥ प्रभु पाणि पिधानीरे, वारेवारे टेवपडी ॥ जरा चाखि जुओनेंरे, वाल्यमजी वाल वडी॥१८॥ केसरियानि केरीरे, घोळी रस करियो छे ॥ मांहि साकर मेळीरे, वाटकडो भरियो छे ॥ १९ ॥ मेवाभात नें शिखंडरे, कऱ्यो भात केसरियो ॥ रुचि होयतो रासियारे, दुधडलुं नें बाजरियो ॥ २० ॥ खंमा ओटकार खा-तांरे, अरे अथडूक जशे ॥ वरतो जोइये व-हालारे, संभारतुं कूण हशे ॥ २१ ॥ छाश आज सवारेरे, करीनें वघारी छे ॥ मिठुं जी-रुंछे मांहीरे, जमी जुओ सारी छे॥ २२ ॥ पंखो लेइ पासेरे, बेठीछुं दासलडी ॥ अरे आ शी उतावळरे, जमोछो के हासलडी ॥ २३ ॥

शाक छत्रिससवैंरे, तळीनें त्यार कऱ्यां ॥ भलां बत्रिश भोजनरे, भंडारमां लावि भऱ्यां ॥ २४ ॥ जे जे जोइयेतेरे, मागि लेजो मर्माळा ॥ कांइ कसर न करश्योरे, स्वभावें छो शरमाळा ॥ २५ ॥ चळु करिनें चतुर्भुजरे, उठो प्रभु अलबेला ॥ दांत धुओ दयाळरे, सोनाशळिये छेला ॥ २६ ॥ पान सुंदर पाकांरे, काथो चुंनो मेळीनें ॥ बिडुं वाळ्युं छे बळवंतरे, के कस्तुरि भेळीनें ॥ २७ ॥ केळसोपारि कातरिरे, लविंग तज इलायकी ॥ जाव्यंत्रि नें जायफळरे, ल्योनें वारिजांउं लायकी ॥ २८ ॥ फुले सेज समारीरे, पलंगें पधारो प्रभू ॥ ऋषीराजना रक्षकरे, वालामारा विश्वविभू ॥ २९ ॥ १ ॥

जे कोइ अंबिकाजि मातनें आराधशेरे लोल, एदेशी छे.

२-३ रवीवारें भजो रवीवंशि नाथनेंरे लोल, ताळिपाडो तांन तोडि जोडि हाथनेंरे लोल ॥ टेक ॥ शुन्यमुन्य तजी धून्यकरी जापशेरे लोल, इष्ट एहनां अरिष्ट कष्ट कापशेरे लो-

ल रवि०॥१॥ दाम धाम गाम सर्व राम आ-
शरेरे लोल,राम सर्व ठाम चाचरे अपाशेरेरे
लोल रवि०॥२॥ दरस देवदुल्लभ तोहे सुल्लभ
संतनेंरे लोल, जंत शूं लहे अंनततणा अंत-
नेंरे लोल रवि ० ॥ ३ ॥ नीसकामनाम धा-
रणांनें पारणांरे लोल, ए विचारनां हजार-
वार वारणांरे लोल रवि० ॥ ४ ॥ गानतान-
मां के नामधुन्य ध्यानमांरे लोल, धुन्य व-
स्तिमां मेदानमां के रानमांरे लोल रवि० ॥
॥ ५ ॥ आ अखूट धन्य खूटवे न खूटशेरे
लोल, वळी अंधधंध कर्मबंध छूटशेरे लोल
रवि० ॥ ६ ॥ भली एक टेक भक्तभीड भा-
जवीरे लोल, ऋषीराजकाज ऋषीरूपें रा-
जवीरे लोल रवि० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

चंद्रवार तो ज्योगेंद्र चंद्रधारिनोरे लो-
ल, निर्जरेंद्रइंद्र भूजगेंद्रधारिनोरे लोल॥ टे-
क ॥ छबी तेजवृंद चंदनी छटाहरीरे लोल,
मंदमंद हास मस्तकें जटाधरीरे लोल चंद्र०
॥ १ ॥ अंगअंगमां अनंगछबी जांखडीरे

लोल, शीशगंग नें गुलाबरंग आंखडीरे लोल चंद्र० ॥ २ ॥ धरे ध्यान सकळ सिद्ध धामधामनारे लोल, इष्टपद्द पूर्ण करे जटी कामनारे लोल चंद्र० ॥ ३ ॥ नवे नाथ उमानाथतणा साथमांरे लोल, भूत जूथ साथमां त्रिशूळ हाथमांरे लोल चंद्र० ॥ ४ ॥ टट्टु टेच करे पंथपंथ टोळियोरे लोल, ग्रंथग्रंथमां भवानिकंथ भोळियोरे लोल चंद्र० ॥ ५ ॥ स्पष्ट कष्टनष्ट भजन भावथी भणेरे लोल, आवे हृष्टपुष्ट अष्ट सिद्धि आंगणेरे लोल, चंद्र० ॥ ६ ॥ कल्पवृक्ष लक्षतुल्य त्र्यक्षलक्षणोरे लोल, ऋषीराजनि प्रत्यक्ष पक्षरक्षणोरे लोल चंद्र० ॥ ७ ॥ २ ॥

हरिसेण वाल्होरे हो वनमां, ए देशीछे ॥

३— भावनो भोगीरे हो व्हालो, नटवर नंदाजीनो लालो ॥ भावनो० ॥ टेक ॥ जोगिया वनमांरे हो जैनें, जेना काजें तपशा लैनें ॥ साधन साधेरे हो सजनी, रटतां वीते दहाडो रजनी ॥ भावनो० ॥ १ ॥ तोहे दुर्ल-

भरे हो रसियो, एतो मारा मंदिरियामां वसियो ॥ ज्योगिया दुर्लभरे हो जांणे, एतो मारा सांमूं वलोणूं तांणे ॥ भाव० ॥ २ ॥ नीगम नेतीरे हो कहेछे, एतो मारी नजरां आगळ रहेछे ॥ मुनियोंनि नजरेरे हो नावे, एतो मनें खीचडी नित्य खंडावे ॥ भाव० ॥ ३ ॥ ब्रह्मायें ध्यानमांरे हो भाळियो, एतो मारि गावडीनो गोवाळियो ॥ ध्यानमांथि नाशीरे हो जाय छे, एतो मारां छांनां गोरसडां खायछे ॥ भाव० ॥ ४ ॥ अडशट तीरथरे हो अरणां, फरिफरि थाक्यां कइनां चरणां ॥ तोहे नजरेरे हो नावे, एतो मारे आंगणे जोरेंजोरें आवे ॥ भाव० ॥ ५ ॥ हींमाळे हाडनेरे हो गाळे, अग्नीनें तापे उंनाळे ॥ दरसन दुल्लभरे हो सखियो, एतो मारे लमणे केणे लखियो ॥ भाव० ॥ ६ ॥ रमझम रमझमरे हो करतो, आवे मारे आंगणे फुंदडी फरतो ॥ वांसळी वायछेरे हो घेरी, लटकाळो ऋषिराजनो लहेरी ॥

भाव० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

कानुडे कामणरे हो कीधलां, चीतडां चोरीनें लटके लीधलां ॥ कानुडे० ॥ टेक ॥ नणदल नांनडीरे हो चावळी, मेणलां मारे छे आकळी उतावळी ॥ वहु शिर नांख्यमांरे हो छेडलो, नंदना नांनकाथी तारे नेडलो ॥ कानुडे० ॥ १ ॥ गावडी दोतांरे हो गांउंछुं, सासुडी सांभळे तो शरमांउंछुं ॥ मोरलिना नादेरे हो मोहिने, काळजानी नथी कह्यानी कोइने ॥ कानु० ॥ २ ॥ अंबर अवळांरे हो ओढियां, बेडलांना साटे उपाड्यां घोडियां ॥ पाणीडां भरवारे हो प्रवर्यां, सांमटां नंदजीने आंगणे संचर्यां ॥ कानु० ॥ ३ ॥ जसोदायें पुछियुंरे हो जोइने, घोडियां ठालां लिधां क्यां धोइने ॥ सांमटां पडियांरे हो छोभलां, दुरजइ किधो विचार कांइ दोभलां ॥ कानु० ॥ ४ ॥ हवें शुं करियेरे हो हेलडी, कांनथी छोडी छुटे नहि बेलडी ॥ लोकडां कहेछेरे हो लाडकी, वहु

नहि रहेवादे घरमां वाटकी ॥ कानु० ॥ ५ ॥ नहि कांइ त्रेवड्योरे लावशे, खूब एना कानुडानें खवरावशे ॥ घर नहि मांडेरे हो गोरियो, हरेफरे कानुडानी हारि दोरियो ॥ कानु० ॥ ६ ॥ शांमळो आवशेरे सेरिये, वारि जावेलनां फूलडां वेरिये ॥ ओछव शोभशेरे हो आजनो, रंगनो भीनो प्रभू ऋषिराजनो ॥ कानु० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

रासनो भोगीरे हो रसियो, व्रजमां वहालोचुं पाळवा वसियो ॥ रासनो० ॥ टेक ॥ पारखुं कीधूंरे हो प्रेमनूं, नजडे प्रेममां पगलूं नेमनूं, वेदसुधि नेमनीरे हो वखार्य छे, प्रेमनि तो वातो पराने पार्य छे ॥ रासनो० ॥ १ ॥ स्वातीनां प्रेमियांरे चातकां, वायसां स्वातीनी समजे वात कां ॥ लक्षणनां वायसांरे हो लोकडां, बक बक बोल्यां करे जेम बोकडां ॥ रास० ॥ २ ॥ मांन सरोवरनीरे हो माछली, करडी खाशे तळावमां काछली ॥ पांणीथी अळगीरे हो जो

पडे, दूधमां डुबावो तोहे तरफडे ॥ रास०
॥ ३ ॥ भमर कमळनोरे हो भोगियो, रहेशे
कमळ वछोयो रोगियो ॥ गेंगो न समजेरे हो
गोठडी, कमळनें जांणे अंधारी कोटडी ॥
रास० ॥ ४ ॥ लोकडां गेंगानीरे हो नात्यनां,
भण्यां नें अभण्यां एकज भात्यनां ॥ नेम-
वृत प्रेमनांरे हो पारणां, व्रजनां वारे वारे
लेउ वारणां ॥ रास० ॥ ५ ॥ देखे पतंगियांरे
हो दीवडो, चोट्य नव चूके भलें जाय जी-
वडो ॥ चंदलानां भोगीरे हो चकोरियां, ज-
यजय जयजय जुगलकिशोरियां ॥ रास०
॥ ६ ॥ सुखनो सागररे हो शामळो, सेविये
मुकीनें मननो आंबळो ॥ भागवत प्रेमनारे
हो भाजनो, रंगनो भीनो प्रभू ऋषिराज-
नो ॥ रास० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

रुडला रासनीरे हो रातडी, वरणव्ये ना-
वे बराबर वातडी ॥ रुडला० ॥ टेक ॥ शरद-
पुन्यमनोरे हो शशियो, विमळ आकाशना
वचमां वसियो ॥ गगन तंबूनारे हो घाटनू,

वचमां झुंमरूख झुके वैराटनूं ॥ रूडला० ॥ १ ॥ जुवतिना चूडलारे हो झगझगे, तारामंडळनी हांडियो तगतगे ॥ गोपियो जेटलीरे हो घेरडे, एटलां धार्यां स्वरूप अलबेलडे ॥ रूड० ॥ २ ॥ गावणे सुरसहितरे हो ग्राम छे, सर्वे जांणे मारे वश्य शाम छे ॥ वालिडो वांसळीरे हो वाय छे, गोपियो गोविंदनें जोडले गाय छे ॥ रूड० ॥ ३ ॥ घनशाम रंगछेरे हो कहांनमां, वीजळी जेवूं पितांबर वानमां ॥ वाजीत्र सामटांरे हो वाजतां, दुंदभी धेंधें गगनमां गाजतां ॥ रूड० ॥ ४ ॥ शास्त्रमां निंदितरे हो छांयडी, दयानिधि झाली बराबर बांहांयडी ॥ ज्योगपड्यो आठ अंगरे हो जांखडो, अबळानो बेली कानूडो फांकडो ॥ रूड० ॥ ५ ॥ त्रिया प्रभुमां मळीरे हो त्यां रही, अंबर आभरणनी शुध नां रही ॥ रसबस रेलडीरे हो रंगनी, गंगमां लहेर्यों भळे जेम गंगनी ॥ रूड० ॥ ६ ॥ थेइता थेइतारे हो थेइथेइ ॥ रूमझुम रमक

ठमंक ताळ देइदेइ ॥ भयनथि लोकनीरे हो लाजनो, रंगनो भीनो प्रभू ऋषिराजनो ॥ रूड० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

धन्य धन्य रासनारे हो रंगने, धन्य धन्य अरसपरसना उमंगने ॥ धन्य धन्य० ॥ टेक ॥ धन्य कांमनीनारे हो कृत्यने, धन्य धन्य नारद नें नारदनि नृत्यने ॥ धन्य कटिलंकनेरे हो वंकने ॥ धन्य धन्य डमरु नें शंकरना शंखनें ॥ धन्य० ॥ १ ॥ धन्य फुलडांनीरे हो फोर्यनें, धन्य धन्य गोपिकानि कुळदेवि गोर्यनें ॥ धन्य शांमळानारे हो शोखने, धन्य धन्य चहावा वृंदावनचोकनें ॥ धन्य० ॥ २ ॥ धन्य गांध्रवनांरे हो गावणां, धन्य धन्य सुरलोकशोकनें शमावणां ॥ धन्य रंगडानीरे हो रेल्यने, धन्य धन्य व्रज्जरज्ज तृण वृक्ष वेल्यने ॥ धन्य० ॥ ३ ॥ धन्यरुडि रेतडीरे हो तीरनें, धन्य धन्य नीर्मळ जमनाना नीरने ॥ धन्य फेरफेरनीरे हों फूदडी, धन्य कंचुवा विचीत्र नें वि-

चीत्र चूंदडी ॥ धन्य० ॥ ४ ॥ धन्य कमळा-नारे हो कंतने, धन्य धन्य खग्ग मृग्ग व्र-ज्जजीवजंतने ॥ धन्य वनवननारे हो विहा-रने, धन्य धन्य झांजर नें पानि घंमकार-ने ॥ धन्य० ॥ ५ ॥ धन्य धन्य लटकारे हो लालनां, धन्य धन्य झळ्ळळ तेजबिंबभा-लनां ॥ धन्य करे वेदधुन्यरे हो भारती, ध-न्य धन्य इंद्रकरे लक्षदीवे आरती ॥ धन्य० ॥ ६ ॥ धन्य धरा छाइगइरे हो चंदने, धन्य मंदमंदहास रासना आनंदने ॥ धन्य नंद-लालनारे हो नाचने, धन्य धन्य आज ऋ-षिराजतणी वाचनें ॥ धन्य धन्य रासनारे हो रंगने० ॥ ७ ॥ पद ॥ ५ ॥ रास संपूर्ण ॥

॥ पद राग झूलडीनी देशी छे ॥

जनुनी जशोदा मानीता कुंवरने, आपे शिखामण मारी ॥ हे....लाडवाया तने लोकडां कहेछे लाडघेलो गिर गीरधारी हो लाडका लटकाला नथइयेरे आवडा वट-

कांरा,कांना तारां वीतडां कोने कहिए॥१॥
पूतनाना प्राण चुशीने पीधा तारे गोकुल-
ना गांदरे पछाडी॥हे....वाणीयानी वखारे
वीतडां होयके वितडांनी होय वाडी॥हो
सांभळो मावडली. कुहोरे आपणी गावट-
ली. माडी मने वीतडां कोण वतावे॥२॥
अगनथुं आळ अने जळथुं जोर विरा हेरु
ने अडग्या जेथे॥हे....अटको बोजो अंगे
अंगे उपाडवो. वितडां अने कहिये॥हो
त्यट०॥३॥हे....पिधो दावानळ पाणीनी
पेठे म्हेंतो जुमनामां झंपलाव्युं॥हे....ना-
थ्यो कालिनाग तोल्यो गोवर्धन; वितडुं
नजरे नाव्युं॥हो सां०॥४॥अंगुठे करी
विरा लाकडुं उछालिये झाडने बाझवा जै-
ये॥हे....वगर पुछे कई कोईनुं लइए वित-
डां एने कहिये॥हो लाडका०॥५॥पगने
अंगुठे गाडुं उंधुं पाड्युं वळी टोडांमां झाड
नाख्यां तोडी॥हे....झाडमांथी बे जड्या
जुवानीया उभा रह्या करजोडी॥हो सां-

भलो० ॥ ६ ॥ मांखण चोरीने मारा मांकडांने आपुं तारे. गोपियो घरोघर गाशे ॥ हे....रुडुं भजन ऋषिराजनुं रचेलुं गाशे ते सुखीयां थाशे ॥ हो सांभळो०॥ ७ ॥

॥ पद राग ठुमरी ॥

आनउपासत कायरे हरीतजी आनउपासत कायरे ॥ आन० ॥ टेक ॥ तरनचहत तदपीजो बुडतकर. करबल जल ग्रहायरे ॥ प्रभुपदनौका पाये नाहिंजो, बुडत माया मांह्यरे ॥ आन० ॥ १ ॥ जेसे तरु मुल जल बिन छिन छिन. दिन दिन अधिक सुखायरे ॥ तेसे हरीमुल अवरशाखा. अरुपतिअे समुदायरे ॥ आन० ॥ २ ॥ सब ईंद्री दुःख पावत जेसे. पेट अहार नहि पायरे ॥ तेसे इंद्रि अवर सबहि. पेट प्रगट हरिरायरे ॥ आन० ॥ ३ ॥ हरिपद कमललय चिंतामणी. पावन जो वन चहायरे ॥ ऋषिराजको स्वामी सुरज तम ॥ दुःख रहे कहां आयरे ॥ आन० ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥

साधन सुन सुखदाइ अंक प्रभु—साधन सुन सुखदाइरे ॥ टेक ॥ अंकरहीत सुन निष्फळ जानहु. असबिधि सब मुनी गाइरे ॥ अंकसहितहि सुनसुन जब दसदस गुण हो जाइरे ॥ साधन० ॥ १ ॥ जो नर चाहत पूरबजाना पश्चिमकी गति पाइरे ॥ ज्युंज्यु दोरत त्यु दुर होवत जानत नांहि मनमांहिरे ॥ साधन० ॥ २ ॥ तेसे नंद तनुज पद जो कोउ–सतहे हरीकी नाईरे सो सब उलटे होत संकल्प संसृति छुटत नाहीरे ॥ साधन० ॥ ३ ॥ ये कारन श्रीकृष्ण उपासन कनक ज्योगहे भाईरे ॥ ऋषिराजके नाथ विना दुःख कोउ न देत मीटाईरे ॥ साधन० ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

राग कलींगडो. ताळ पंजाबी.

मीठी तोरी मुरलीमें. ज्यादु कनैया. हो....नीकी तेरी बांसुरीमैं ज्यादु कनैया. ॥ टेक० ॥ हो गइ हु मै तो तब तें दीवानीरे....जब तेरी मुरली सुनैया—जब तेरी बांसुरी० मीठी तेरी० ॥ १ ॥ मुरलीमैकहा मंत्र

पढतुहेरे....वस कर लीये वल भैया—वस-
कर लीये० मीठी तेरी० ॥ २ ॥ गोपीयन
ग्वालबाल वस होगयेरे....वस भई जसोम-
ती मैया—वस भई० मीठी तेरी० ॥ ३ ॥ खा-
नपान वीसरे मोही सबहीरे....तेरे संग ल-
गनी लगैया—तेरे संग लगनी० मीठी तेरी०
॥४॥ वारीमे वृजजीवन तुमपेरे....पद ऋपी-
राजरचैया—पद ऋपीराज० मीठी तेरी० ॥५॥

राग. वीभास. ताळ. हींच.

चीतडलां चोरियां नंदजीने लाले. कांठे
कालंदरीने काळे वेनी हां हां हां कांठे का-
ळंदरीने काळे हो बाईयो म्हारां चीतडलां०
॥ टेक ॥ रुठेजा विश्व तो तो व्हेलेरु रुठजो.
कहान विना केम चाले वेनी हां हां हां. क-
हान वीना० हो बाईयो म्हारां चीतडलां०
॥ १ ॥ घाहेल थई काम घरनुं ना सूजे. भे-
दाणीछुं प्रेम भाले. वेनी हांहांहां भेदाणीछुं०
हो बाईयो म्हारां चीतडलां० ॥ २ ॥ लोकडां
कहे छे त्हने चेटक लाग्युं मनडुं मोहन संग

म्हाले. व्हेनी हांहांहां मनडु ० हो बाईयो मारां चीतडलां ०॥३॥ ज्यादु कीधां ऋषीराज कहे आशां. व्हालीडे वृजतणा व्हाले. व्हेनी हां हां हां व्हालीडे० हो बाईयो म्हारां चीतडलां ० ॥ ४ ॥

॥ पद राग ठुमरी ॥

कांमणगारो उधवजी क्यारे आवशेरे ॥ कांमण०॥टेक॥ पहेलो नेह लगाड्यो हमने आशुं ते शुं कहिये तमने॥ गोकुलमां घेलसुरे क्यारे गावशेरे॥कांमण०॥१॥ मथुरानगरीनी नार्य धुतारी वश्य करी लीधा कुंज्य विहारी॥ गीरधरने घेला करी नित्य नचावशेरे ॥कामण०॥२॥शीरीत्ये करी ग्यो जादुडां अंतरमां उतर्यां छे उडां॥ तननो ताप हरि अम क्यारे बुझावशेरे ॥ कामण०॥ ३ ॥ शा वांके कहो अमने ताग्यां मोहननां मन बीजे लाग्यां॥ धूतारांमां धूताराने फावशेरे ॥कामण०॥४॥ प्राणहरि ग्यो छे वृजजननो ऋषिराजना प्रेक्षकमननो ॥ पाछा प्राण ह-

मारा क्यारे लावशेरे॥कामण०॥५॥पद॥१॥
उद्धव सूणो वीनंति कहुं शामनीरे॥ उद्ध-
व०॥ टेक॥ स्वारथीयो छे गिरिवरधारी प-
हेली वश्य कीधी व्रजनारी॥ खबर रहवे न-
थी जोतो गोकुल गामनीरे॥ उधव०॥ १॥
जुठा बोलो कपटी कानो, लेश रखे दुःख उ-
द्धव मानो ॥ ठग विद्या करी ग्यो भरमावी
भामनीरे॥ उद्धव०॥२॥ मथुरा नगर म-
ल्युं जे वारे, गोकुलने हवे शीद संभारे॥ जो-
तां जोड्य मालि गई कुबज्या कामनीरे उध-
व०॥ ३॥ आहीर लोक अमे मत्य टुकी, ए
माटे मोहन ग्यो मुकी॥ तोपण अमने रट-
ना एना नामनीरे॥ उधव०॥४॥ भरुसो दी-
धो जुठा वचननो ऋषिराजना प्रेक्षक मन-
नो॥ रास रमाड्यां खट महिनानी जामनी
रे॥ उधव०॥५॥ पद॥२॥

रा. अमीधरप्रसादकृत—काव्यो.

(धीरानीकाफीनी देशी—गुरु प्रत्ये मागणी).

ऋषीराज राचोरे करु एवी मन कामना॥

गुरु गुण गातांरे उठे घाट आरामना॥टेक॥ द्विप जांम्बुमां दर्शन कारी. गणु प्रांत गु-जरात॥ साबरना सुंदर तट ऊपर पाम्या जीवन प्रभात॥ वरसोडामां वसीयारे. गा-वा गुण घनशामना॥ ऋषिराज०॥ १॥ कुळमार्तंड कुबेर त्रिपाठी. मान्युं ते शुं म-न्न॥ पावन करवा उदिच्य पणाने. तेना ब-नीया तंन्न॥ जनो जेनी स्नेहेरे. स्पर्धा करे सप्तधामना॥ ऋषिराज०॥ २॥ चिंतामणी नीतीबोधनी तेमां गुप्त भर्युं छे ज्ञान॥ अ-क्षर ना नीवर्थक एके. घाढुं जेमां गान॥ सहज स्वुभावेरे. निकळी नवेखंड नामना॥ ऋषिराज०॥ ३॥ परोपकारे पामरजनपर. भाव आप भरपुर॥ नीज बरदना सामुं नि-रिव. दुःख करीने दुर॥ सेवकने सुख आ-प्यांरे. कापी क्लेश क्रोधने कामना॥ ऋषि०॥ ४॥ जन पंडित नव जाणे जेनो. भक्त लहे छे भेद॥ गुरुगोविंद वचे नहि अंतर. वदे छे एवुं वेद॥ प्रेमीजन पंखीनेरे. वृक्ष

आप विश्रामना ॥ ऋषि० ॥ ५ ॥ गुणाविंद-
नी भेट ग्रहि आ. करो सफल मुजकाज ॥
जन पोतानो पामरजाणी. राचोने ऋषि-
राज ॥ परमेश्वरथी प्याराछे. उरे वसो अ-
मीरामना० ॥ ऋषि० ॥६॥

॥ शार्ङ्गना सुर लगाडो-पंजाबी वगाडो ॥

॥ स्तुति ॥

जयजय कालियमर्दन कांन नटवर नर
हरीरे देजो हमने सुखनु दान दुखडां दूर क-
रीरे जयजय सेवक सुखनीधान सुंदर श्री ह-
रीरे. ॥ जयजयकालिय० ॥ १ ॥ डुल्यो दुःख-
ना डुंगरे भूल्यो आ भवभान ॥ भव वनमां
भटकुं हवे कृपा करो भगवान....मुखे मोर-
ली धरीरे. जयजय भक्तवच्छल भगवान
मुखे मुरलिधरीरे ॥ २ ॥ .... आशाना उंटे
चढी--उंध्यो आ भवरात अंतसमे अवलो-
कतां थयुं पाप परभात नीहाळो नजर करी-
रे ॥ जयजय सेवक सुख करनार० ॥ ३ ॥....
छे नरतन आ नावडुं-दुःख दरियामोझार॥

कालवायुने कोपतां विठ्ठल करजो वहार द-
या दिलमां धरीरे-प्यारा पहोचाडो भवपार०
॥ जयजय०॥ ४ ॥ तव पद पंथे आवतां,न-
थी संतनो साथ ॥ दुःख दरियामां डुबतां
हेते झालो हाथ....भवनो भय हरीरे-जय-
जय अमीधर उर रहेनार-भवनो भय ह-
रीरे ॥ जयजय०॥५॥ भवाटवी आ भालीने
दीलमां थाउं दिलगीर ॥ वालाजोउं वाट-
डी-धाज्यो धारीधीर....हितस्वी हे हरीरे-
मारा हैयानाछो हार-हितालु हे हरीरे ॥ ज-
यजय०॥ ६ ॥ अमीधरनी अरजी तमे जो
धरस्यो नहि ध्यान ॥ तो कहेशे कुण आ-
पने भक्तवत्सल भगवान, कहु कहाणी ख-
रीरे-जयजय सृष्टि सरजनहार-कहु कथनी
खरीरे ॥ जयजय०॥ ७॥ जनम जनममां
ज्याचुंहुं भक्तिकेरो भाव॥ मोक्षपदारथ मा-
गशे, मानी एवुं म्हाव....रखे जाता डरीरे,
जयजय गोवर्धन धरनार.॥जयजय०॥८॥
हिंमत हार्यो हे हरी हाम विना थया हाथ॥

हवे अमीधर उपरे नजर करीने नाथ.... जुवो सामु जरीरे, जयजय अखील जगत आधार०॥ जयजय०॥९॥ परीताप पाम्यो छतां-कीधां पाप अमाप ॥ विविध पाप परितापने-मोहन करज्यो माफ-पापने पर हरीरे,जयजय दीनबंधु दातार.॥जयजय० ॥ १० ॥ मधुकर अमीधर मन करे, तवपद पद्मे पान ॥ कान सुणीने कानपर, द्यो अहेवुं वरदान कहुंछुं करगरीरे, मानीश आप तणो आधार० ॥ जयजय०॥ ११॥क्रोध करोमां केशवा, तव बालकछु बाप ॥ नेह नजरथी न्याळीने, अमीधरने प्रभु आप, जताना वीसरीरे, मुजने अंतरना आधार जशो शुं वीसरीरे, मारा अंतरना आधार०॥ जयजय० ॥ १२ ॥

(प्रार्थना.)

हेत करी करीने जोडुजयद्वयहाथ गुरुजीऋदिये रहेज्यो नामु धरीधरीने मस्तक धरणीसाथ गुरुजी ऋदिये रहेज्यो कैकका-

ळथी खोज करंतां सेजे भेट्या शाम....राम कैककाळथी०॥केम विसारु कहोने गुरुजी. सेवकने सुख धामरे ॥ गुरुजी० ॥ १ ॥ हेत करी० ॥ मळिया मळिया मळिया मुजने अंतरज्यामी आप....राम मळिया०टळिया टळिया टळिया तनना. ताता त्रिविधीना तापरे. गुरुजी० ॥ २ ॥ हेत० ॥ तव चरणे सहु तनमन धन छे. भक्तवच्छल भगवान. शरणागतने शरणे राखो. देई अभयपद दानरे. गुरुजी० ॥३॥ हेत०॥ रस्ते जातां रतन चिंतामणी. मळि आवी मुज आज अमीधरना शीर उपर स्वामी, राजा बीराजो ऋषिराज० ॥ ४ ॥ हेत० ॥

(पश्चाताप.)

जयजय नोधाराना आधारा गुरुजी मारा सेवक सुख करनारा प्राण प्यारारे ध्यान तमारां नथी धरीयां. गुरु०कुडांकरम बहु करीयां. प्राणप्यारारे ॥ १ ॥ दुष्ट कर्मे मे वाळ्यो दाट. गुरु० जाणु नहि पुजा

पाठ. प्राण० ॥ २ ॥ मीथ्या मायामां सुख माणु. गुरु० वाला न जपतप जाणु ॥ प्राण० ॥ ३ ॥ भक्ति प्रमाणे ज्ञान भूप. गुरु० सम जाणु आपनु स्वरुप ॥ प्राण० ॥ ४ ॥ जेवो तेवो छुं हुं तमारो गुरुजी० नाथ नं करश्यो हवे न्यारो ॥ प्राण० ॥ ५ ॥ बरद बानानु जोरे जाशे. गुरु० तोतो लोकोमां हांशी थाशे ॥ प्राण० ॥ ६ ॥ वडाई आपनी वीचारो गुरु० भवजल अमीधरने तारो ॥ प्राण० ॥ ७ ॥

महात्म.

वैदरभी वनमां वलवले ताल दीपचंदी.

माया मटी मन मांहेथी—ताल दीपचंदी.

धनाश्रीनो माढ....ताल पंजाबी.

॥ उपरना तालोथी ते रागो-नीचेना गुरु महात्ममां गवाशे ॥

गुरुजी मारा ज्ञानतणा दातार, मानु आपतणो आधार ॥ गुरुजी० ॥ स्तवन करु गुरु देवनुं, ज्ञान भान परकाश ॥ तननुं तीमीर टाळवा, उर करश्यो आवास ॥ गुरुजी० ॥ १ ॥

अनंत भवमां भटकतां, क्यांहि सर्युं नहि काज ॥ . आ अवसर मुज करगह्यो, रहेम करी ऋषिराज॥ गुरुजी०॥२॥ काम क्रोध मुज कठीन वन, पेखी पाप समाज ॥ उरथी आप उराडता, छोडि शब्द रुप बाज॥ गुरुजी०॥३॥ शोक शत्रु संहारवा, असि रुप कथनी आप ॥ शिशु शेवक संभाळवा, बहादुर छो बाप ॥ गुरुजी०॥४॥ शंकर्ता हर्ता विघन, नोधारा आधार ॥ ए इश मुज ऋषिराजने, वंदु वारंवार ॥ गुरुजी०॥५॥ देव दनुंज सहुने हती, माने मनमां ब्हीक॥ नहिगुरु नहिगुरु नहिगुरु, नहिगुरु थकिको अधिक॥ गुरुजी०॥६॥ शोषक आभव सिंधुने, पोषक ज्ञानां कुर ॥ अहेवा गुरु ऋषिराजजी, अमीघर वसज्यो उर॥गुरुजी०॥७॥

भेद गुरु गोवींदमां, गणशे एज गमार ॥ दुर्लभ आ गुरु देव विण, छेतरवो संसार ॥ भेद०॥ १ ॥ प्रभु पधार्या पींडमां, सद्गुरु थातां स्हाय ॥ अहेवा परम कृपाळुने, ला-

गुं ललि ललि पाय ॥ भेद०॥२॥ सर्व मुरख-मां श्रेष्ट हुं, एने एह शीवाय ॥ अन्य नथी को आशरो, सद्गुरु थाजो सहाय ॥भेद० ॥ ३ ॥ परीब्रह्म परमात्मा, रहीत क्रोध मद काम ॥ ते निरगुण गुरुनाथने, प्रेमे करु प्रणाम ॥ भेद०॥४॥ गुरु ब्रह्मा गुरु विश्नु अज, गुरु शशि सूर स्वरूप ॥ नौमीते गुरु नाथने, ज्ञान दानना भूप ॥ भेद०॥५॥ एक अखंडीत सभर रस, ते पद आपक जेह ॥ ए मुज गुरु ऋषीराजने, नमुं करीने नेह ॥ भेद०॥६॥ आदि अनादि जेहछे, अखिल विश्वनानाथ ॥ अमीधर गुरुवर एहने, वंदु धरणि धरीमाथ ॥ भेद० ॥ ७ ॥

मुज गुरु जगना ते गुरु, जगन्नाथ मुजनाथ॥वंदु ए ऋषिराजने, धरिधरिधरणिमाथ॥मुज० ॥ १ ॥ कठीन कर्म आरण्यने, बळिया बाळक जेह ॥ ए गुरु मुज ऋषिराजने, स्मरु करीने स्नेह ॥ मुज० ॥ २ ॥ जेछे सहु आ जगतना, व्यापक ने विश्राम ॥ ए मुज गुरु ऋ-

षिराजने, प्रेमे करुं प्रणाम ॥ मुज० ॥ ३ ॥ जेना नाम स्मरणथकी उपजे ज्ञान अमाप ॥ नौमी ते गुरु नाथने, जे शिशु सेवक बाप ॥ मुज० ॥ ४ ॥ अंध तिमिर अज्ञानने, तेना टाळक जेह ॥ ज्ञान भानु गुरु तेहने, स्मरु करीने स्नेह ॥ मुज० ॥ ५ ॥ हरिहर अज जेनी करे सदाय स्नेहे सेव ॥ भक्ति मुक्ति दाता दिसे, अमीधरना गुरुदेव ॥ मुज० ॥ ६ ॥ न्यारा नभ विंदु थकी, अने द्वंदथी दूर ॥ ए मुज गुरु ऋषिराजजी, अमीधर वसज्यो उर मुज० ॥ ७ ॥

सद्गुरु पोताना आश्रम आव्या बाद ते प्रसंगना उद्गार गोडी-या कल्याण—या सामग्रीमां गवाय छे.

आव्या आव्या आव्या मंदिरिये, मारा गुरुजी आव्यारे ॥ भाव्या भाव्या भाव्या भूधर, भावी जनोने भाव्यारे ॥ आव्या० ॥ १ ॥ कीधो कीधो कीधो म्हारो, आश्रम पावन कीधोरे ॥ लीधो लीधो लीधो म्हेतो, आ भव ल्हावो लीधोरे ॥ आ-

०या० ॥ २ ॥ पीधु पीधु पीधु म्हेतो, गुरु वचनामृत पीधुरे ॥ दिधु दिधु दिधु सुजने, महावे अभयपद दीधुरे ॥ आ०या ॥ ३ ॥ शरणे शरणे शरणे स्वामी, सदाय राखो शरणेरे ॥ चरणे चरणे चरणे व्हाला सरवश राखो चरणेरे ॥ आ०या० ॥ ४ ॥ मानो मानो मानो म्हावा, सर्वे तमारु मानोरे ॥ जाणो जाणो जाणो जीवन, हवे तमारु जाणोरे ॥ आ०या० ॥ ५ ॥ हसिया हसिया हसिया हरजी, हेत करीने हसीयारे ॥ वसीया वसीया वसीया एथी, हृदय कमळमां वसीयारे ॥ आ०या० ॥ ६ ॥ म्हावा म्हावा म्हावा मारा, मनना मान्या मावारे ॥ जावा जावा जावा जीवन, अमिधर नहि देवुं जावारे ॥ आ०या० ॥ ७ ॥

॥ पद राग धोळ ॥

प्रेमे पधारी हमने पावन कीधां, दीधां दयाळु हमने अभयनां दांन ॥ हरीजनना हेतुसेतु भवसरीताना ॥ टेक ॥ कदीये क-

पालु तमने भूलीये केमे, प्रेमे पीवाड्यो हमने प्रभुरस पान ॥ हरी०॥१॥ देखी देखीने म्हारां दीलडांरे डोले,बोले बोले बहु बनीयां बेभांन ॥ हरी०॥२॥ ज्ञाता ज्ञानने ज्ञेय समझाव्युं ज्ञाता,ध्याता हमो धरिये ध्येय तव ध्यान ॥ हरी० ॥ ३ ॥ तनमन धन अरपण तव चरणे, शरणे थयां भूली भानने शान॥ हरी० ॥ ४ ॥ सतचीत आनंद रूपने जोयुं, खोयुं इन्द्रीयोनुं हमे अभिमान॥हरी०॥५॥ हमारु खोयेलुं ऋषिजी हमने बताव्युं, आव्युं ते हाथे ज्यारे समजाणी शान ॥ हरी० ॥ ६ ॥ कीरपायो करज्यो ऋषिजी हरकतो हरज्यो, धरज्यो अमीधरनुं कह्युं प्रभु कान ॥ हरी० ॥ ७ ॥

स्वात्मोक्ति राग बडहंस.

हांरे चीत चंचल चंचलता तजी देजे ॥ हांरे राची रामरटणमां रहेजे ॥ हांरे० ॥ टेक॥ कडवुं कठोर वचन कोइ जनने,क्रोध करी नव केजे ॥ हांरेहांरे कदी० ॥ दी-

लमां दाखी दया दीन प्राणीने, दान अ-
भयनुं तुं देजे ॥ हांरे ०॥ १ ॥ विश्वविनाशक
विसरी वीचारो, तर्क-वितर्के न वहेजे ॥ हांरे
हांरे तुंतो ०॥ सद्‌गुरु शब्दोनी सत्य ज्ञान-
थकी, सहेजे तुं सुख दुख सहेजे ॥ हांरे ०॥२॥
तुं-हु-हुं-तु तनमां तपासतां, जेमनुं तेमज छे-
जे, हांरेहांरे जोने ०॥वाणी वीचारो वीरमी
रह्यां हवे, हुंने तुंने हवे जेजे ॥ हांरे ०॥ ३ ॥ ले-
ख लखेल ललीत आ लक्षमां, लावी लगा नी
लेजे ॥ हांरेहांरे लक्ष ०॥ऋषिराज रटतां रु-
दियामां अमीधर आनंद छेए हांरे ०॥ ४ ॥

आनंदानंद आपता मारा गुरुजी, टा-
लक ताप संतापरे ॥ समदरसी सेवक सुख
कारीरे ॥ मारा गुरुजी ॥ क्रोधादीक क्लेश
कापता मारा गुरुजी, आपीने ज्ञान अमा-
परे ॥ समदर ० ॥ १ ॥ भावे आपने भेटतां
मारा ० कर्म बली गयां क्यांयरे ॥ समद ० ॥
आ संसारना सागरे ० बुडतां झाली बांह्यरे
सम ० ॥२॥ आ सहुमां सम व्यापीया ० स-

रखो सहुमां आवासरे सम०॥ स्मरतां शांन्तीनो स्हेजमां०॥ अंतरे थाय आभासरे सम०॥ ३॥ तीमीर नाशक तेवांरे० चरण नलमां छे चीतरे सम०॥ मन कर्म वचनेथी मागीये० देज्यो दरश खचीतरे सम० ॥ ४॥ सत चित्त आनंद रुपनो० देखाड्यो हमने देशरे सम०॥ हमने आ भवमांथी उगारीयां० धारीने विप्रनो वेशरे सम०॥ ५॥ सुख दुःख केरा द्वंदने० दरसावी दाख्यां दूररे सम०॥ रागातित ऋषिराजजी० अमीधर वसज्यो उररे सम० ॥ ६ ॥

॥ सुंदरवरनी चूंदडी. एदेशी छे ॥

मंगळकारण मोरलीधर, भक्तवछळ भगवान ॥ गणपतिना गुरुदेव छोरे, द्योछो दासनें वांछितदान कृपानिधि कृष्णजी॥१॥ सुदामानी सहाय कीधि, किधाविना कोल॥ पोसलि पुंवानि भेट्यमांरे, होटा करि आप्या सोनाना होल ॥ कृपा० ॥ २ ॥ दासी कुबज्या कूबडी, बुधउंचाकुळथी बहार्‍य॥

चंदन आपने चर्चतांरे, किधि सुंदरि पोता-
नि नाऱ्य ॥ कृपा० ॥ ३ ॥ गोपिकानां गोर-
स जमिया, रच्यो रुडो रास ॥ पुष्प धरा-
व्यां प्रेमथीरे, पुरि माळणमाळिनि आस ॥
कृपा० ॥ ४ ॥ सेवा जोतां सर्वनी नां मळे मू-
घो माल ॥ भूधर भावना भोगियारे, नाथ
कीधा हजारोनें न्हाल ॥ कृपा० ॥ ५ ॥ गुण
तमारा गाववा, पद रच्यां छे बहुपेऱ्य ॥ आ-
पना गुणने आशरेरे, ऋषिराजने लीला-
ल्हेर ॥ कृपा० ॥ ६ ॥ गौ ब्राह्मण प्रतिपाळछो
लालजि लक्ष्मीनाथ ॥ शिरधरो ऋषिराजने-
रे, रुडा चंदनचर्चित हाथ ॥ कृपा० ॥ ७ ॥ पद ॥ २

दशरथ राजाने पुत्र आपवा सारु, श्रृंगी मुनी अयोध्यामां पधार्या, ए समयनो उच्छव. ॥

॥ दोहा ॥

एक समय पुरि अवधमां, दशरथने दर-
बार ॥ सामैयूं मुनि श्रृंगीनुं, उरआनंद अ-
पार ॥ १ ॥ पुरनर अनुचर चर पदग, तरत
तुरगरथ त्यार ॥ स्यंदन गज शणगारिया,

अवसर पर ए वार ॥ २ ॥

॥ छंद रेणकी. ॥

अवसर नृप अमर अतरधर अंबर, करिवर करकरि चमर करे ॥ खेचर्य उतरि परि खररररररर, धरण चरण धरि नृत्य धरे ॥ नृपकिंकर निकरनिकर मुनिवर नर, सुरसरिशिरधरसुत समरे ॥ निर्जरकृत निरधर वगर नगरपर, गरगरगरगर कुसुम गरे ॥ जियगरगरगरगर कुसुम गरे ॥ १ ॥ क्षणक्षण खणणणणण, कांस तत क्षण, गणक सुभण गण विपळ गणे ॥ अकरणगुण करण करण पण अर्पण, भगण मगण गण ब्रह्म भणे ॥ कंकणि दधि क्षपण क्षपण अंगण किच, आभ्रण घृण मंगळ उचरे ॥ निर्जरकृत निरधर वगर नगरपर, गरगरगरगर कुसुमगरे जियगरगर० ॥ २ ॥ तक तक मुख मलकमलक तुक तारक, त्राटक न पलक पलक टके ॥ चित्रकतक गत स्वातकतक चातक, चकचकरव कक बुंद चके ॥ नायक

इव ठिक पिककंठिय नृत्यकि,अणक न अं-
त्यक नजिक अरे ॥ निर्जरकृत निरधर० ॥
३॥नव पट भट सुभटसुभट थट नटखट,
पट पित कटितट लटक पटा ॥ चटचट
पग लटक चटक अघचर्पट, झटपट जटि-
वत् मुनय जटा ॥ धम्फट् भुशंड उत्कट-
पर धिधिकट, कीकट कटक वरट कचरे ॥
निर्जरकृत निरधर० ॥ ४ ॥ तड्तड्तड् त्रां-
सां ततड्ततड्तड्, गड्गड् नोबत घणि ग-
गडे ॥ फड्फड्फड् नेजा ध्वजा फफड्फड्,
खड्खड् कांस खणण खखडे ॥ कड्कड्कड्
सुघड् सुघड् करदुक्कड्, नपडे मग् घड् कोई
नजरे निर्जरकृत निर० ॥ ५ ॥ जन तनमन
भुवन भुवन जयजय धुन्य, अर्वन वनग-
ति पवन अनें ॥ ज्योबनतनि थनन झनन
छुम् झंझन, कमन वचन कहे कमनकनें ॥
सर्जन धन्य धन्य राजन धन्य सज्जन, भ-
जन वजन धन सदन भरे ॥ निर्जरकृत नि-
रधर० ॥ ६ ॥ धम धम धम धमम धमम

तोपो धम, खमखमखम रथ क्षोणि खमे॥
निगमागम सुगमसुगम शरमा नर, निग-
म नियमधर वर्म नमे क्रमक्रम करि वि-
क्रम विक्रम हय अनुक्रम, ठामठाम वि-
श्राम ठरे॥ निर्जक्कृत निरधर० ॥ ७ ॥
जळहळ दळ प्रबळप्रबळ अशलजन, अंशु-
ल उज्वल अतुल अलं॥चलदलवत् हृदयक-
मळ कळि चंचल, अजमल तपवल फळ अ-
कळं ॥ मंगळ मुक्ताफळ श्रीफळ मगद्ळ,
फळ फुलपर गण वरलफरे निर्जरकृत निर-
धर०॥८॥छपय॥गाडां भरल गुलाल,अबिल
सह खूब उडे छे ॥ धामधूम धमकार, कैक
केंकाण कुदेछे ॥ हय गज रथथी हेठ्य,एक-
दम सर्व उतारिया ॥ दंडवत् सह देदार, अ-
हो धन्य भाग्य उचारिया ॥ विधिवत् भूपें
वंदन कर्यु, पूजन पूरण प्रेमथी ॥ गजपर
पधराव्या मुनिगुरू, निरख्या सहुए नेम-
थी॥ १ ॥ देवतणां दुंदभी, धर्मनां वाग्यां
धें धे॥ चमर करे नृप चतुर,तके भेरीरव तहें

तहें ॥ वेदध्वनि विख्यात, सकळ मुनि उचरे स्वरसह ॥ सकळ मंगाळिक शब्द, कंठ अंगुळ अने करसह ॥ श्वेतातपत्र सूमंतकर, अतिउमंग भर आविया ॥ सुवरण सिंहासन सरसपर, प्रेमें मुनि पधराविया ॥ २ ॥ बे हजारमां बाकि, मुनित्रय वर्ष मळंतां॥ संवत् विक्रम शाल, भार्गव वार भळंतां ॥ गुरु पुन्यम गुणवंति अषाडी आवी आजे ॥ रच्या रेणकीछंद, ऋषिश्वरना ऋषिराजे ॥ अष्टक अर्पण गुरु इष्टने, विनयसाहित शृंगी विजय ॥ श्रोता वक्ता जन सर्वने, अधिक अधिक आनंदमय ॥ ३ ॥

॥ महर्षिश्रीरष्यशृंगार्पणमस्तु ॥

श्रीशांतापतये तस्मै महर्षये नमोनमः ॥
मुनयेऋष्यश्रृंगाय भक्तानां सुखदायच ॥

॥ इति नीतिबोध चिंतामणि ॥

नीतिबोध चिंतामणिनुं शुद्धि पत्रक.

प्रस्तावना.

पृष्ट	लीटी	अशुद्ध.	शुद्ध	पृष्ट	लीटी	अशुद्ध	शुद्ध
६	२२	दाष	दोष	३२६	११	मोक्षदप	मोक्षपद
७	१४	दंभ	लोभ	३४४	२०	शोचारवा	भेंसोचारवा
पु.पृ.६	१७	खलकयां	खलकमां	३४४		४४३	३४४
११	६	र ख्वारी	ख्वारी	३६२	१२	गम	जंगम
५०	१६	छपय	मनहर	३६३	४	संतो खरे	संतोखरे
७२	१०	देवलियो	देवलिया	३६७	६	उपदश	उपदेश
८८	१५	दात	दांत	३८९	३	गोधो	गोधा
९८	२	नन	नंद	४०१	३	पविताानुं	पवित्रतानुं
१०९	३	उधारा	उधरा–	४०५	५	पोतानो	पोताना
११९	१०	पण छेथी	पणछेथी	४१०	१०	तथा	तेथी
१५०	१०	वेज	वजे	४१०	१८	उ	ॐ
१७७	१९	फूलाव्यो	झूलाव्यो	४१०	१९	गणपति	ग गणपति
१८५	४	वार	ग्वार	४६५	५	सामळा	सांभळो
२८०	२	बलिहरि	बलिहारी	४५६	२	अपाशेरे	अपाशरे
३१८	१७	जोगे	जोग	४६९	१५	अम	हवे
३२०	५	खावारे	खावोरे	४७०	४	रहवे	हवे
३२५	१८	बेठकनी	बेठकनो	४७७	२	गह्यो	ग्रह्यो
४८७	६	अशाल					अंशाल
२७५	१२	मनवो अखंड करे					मनवो अखंड करे पळमां पाखंड धरे

पुस्तक मळवानुं ठेकाणुं.

१ मीस्त्री पुंजीराम वनमाळी. भूतनी आंबली ईडरिये दरवाजे मु० अमदावाद.

१ मणिशंकर वि. कविराज.
मुकाम वरसोडा. महिकांठा. वाया लोदरा स्टेशन.